י' חשון תשמ"ג, 27.10.1982 מיספר 2356 72 עמודים שנה 47

העולם ה

לנקות את בגין

ללכלך את רפול

אריק מול שופטיו

קוקולד
חטיף קוקוס מצופה
בשוקולד חלב.
elite
chocolate coated
coconut bar
קוקולד
טוב לי עם קוקולד עלית
וימר יעקבסון טמיר

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תא־דואר 136 • העורך הראשי: אורי אבנרי • עורך־תבנית: יוסי שנק • רכז מערכת: שלמה פרנקל • עורכי כיתוב: תמי מטוביץ וגיורא נוימן • צלמי מערכת: ציון צפריר וענת סרגוסטי • ראש המינהלה: אברהם סימון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • הדפסה: „הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב • הפצה: „גד" בע"מ

קורא יקר,

כאשר שאלו אותי עמיתים בחו"ל אם אינני דואג, השבתי בשלילה.

עמיתים אלה קראו בעיתוניהם על תביעתם של חברי הממשלה והכנסת להעמיד אותי לדין על בגידה, בשל פגישתי עם עם יאסר ערפאת בביירות הנצורה. הם יודעים מה קורה לעיתונאים במקומות שונים בעולם, כאשר ממשלותיהם סבורות שהם בוגדים.

כמה עיתונאים חשובים התכוננו להרעיש עולמות, לגייס את מוסדות העיתונות הבינלאומית, להחתים על עצומות בינלאומיות ולפרסם הודעות־גינוי.

אמרתי להם שאין מה לדאוג ושאין צורך בהתארגנות כזאת. וכאשר שאלו אותי על מה אני מבסס את ביטחוני, הסברתי להם את מהותו של אותו מוסד ישראלי מובהק ששמו „היועץ המשפטי לממשלה".

משום כך לא הופתעתי כאשר נמסר לי השבוע, בחוזרי מביקור חטוף בחו"ל — שבמהלכו נפגשתי עם כמה מראשי אש"ף

(ראה עמוד 5) — כי היועץ המשפטי החליט שאין כל עבירה בפגישתי עם ערפאת, וכי אין להעמיד אותי לדין.

היו שתי סיבות לחוסר־האפתעה:

ראשית, הייתי בטוח לחלוטין כי אכן אין כל עבירה בפגישה זו.

שנית, הייתי בטוח כי היועץ המישפטי יחליט על פי מצפונו והבנתו.

אי ✶ השופט!

כפי שהסברתי בשעתו בעמודים אלה, אין החוק הישראלי אוסר על פגישות עם אויבים כל עוד יש סיבה סבירה לפגישות, וכל עוד אין כוונה לפגוע בביטחון־המדינה.

פגישתי עם ערפאת סיפקה שני תנאים אלה.

היתה לה סיבה סבירה ביותר. ליתר דיוק, היו לה שתי סיבות סבירות: הסיבה העיתונאית הטהורה והסיבה הפוליטית של פעולה למען השגת השלום. כל אחת משתי הסיבות האלה די בה כדי שהשופט ידחה על הסף כל אישום פלילי.

אשר לתנאי השני, האם יימצא במדינת־ישראל שופט אחד שיאמין ברצינות שהיה בכוונתי לפגוע בביטחון־המדינה? יכול פלוני להסכים עם דיעותי או לפסול אותן, לראות בהן ברכה או קללה — אך נדמה לי שגם שונאי הקיצוניים ביותר אינם מאמינים לרגע כי יש מצידי כוונה לפגוע בביטחון — כלומר לרגל, לגלות סודות וכו'.

לכן, גם אילו הוגש נגדי כתב־אישום, לא הייתי חושש. אמנם, סעיף־האשום שעליהם נחקרתי — פגישה עם אוייב („סוכן־חוץ"), כניסה לשטח אוייב וקשירת קשר לעירעור רוחו של צה"ל — היו מספיקים כדי לגזור עלי מאסר־עולם, אך לא האמנתי שיימצא אף שופט אחד במדינת־ישראל כולה שה־ה מרשיע אותי.

אולם הייתי בטוח לגמרי שביכלל לא יוגש נגדי כתב־אישום. סמכתי על הפרופסור יצחק זמיר, היועץ המישפטי, שהוא על פי החוק האדם היחידי שהיה מוסמך להחליט אם לתבוע אותי לדין או לאו.

היועץ המשפטי הוא מוסד ישראלי, ודומני שאין בעולם כולו פקיד בעל מעמד דומה. כאשר הציע בשעתו יועצו של אחד משרי־המישפטים הקודמים לבטל מעמד זה, התנגדתי לכך בתוקף. האמנתי אז, כפי שאני מאמין כעת, כי מעמד זה מהווה תרומה חיונית וייחודית לקיום הדמוקרטיה הישראלית.

היועץ הוא פקיד־המדינה, אך למעשה הוא הבוס של עצמו. אין הוא מקבל — ואסור לו לקבל — הוראות משר־המישפטים או מכל אישיות פוליטית אחרת לגבי החלטתו להעמיד אזרחים לדין. הוא חייב להחליט על פי מצפונו והבנתו.

אמנם, למעמד זה יש ערך רק כל עוד מופקד על תפקיד זה אדם בעל הבנה ומצפון — אדם שאינו רוצה להתרפס, שאינו משרת השילטון, שיש לו אומץ־הלב ותום־הלב הדרושים למילוי עצמאי של התפקיד. עד כה התמנו אנשים כאלה לתפקיד זה. לא רק יצחק זמיר עצמו, אלא גם קודמיו — כגון מאיר שמגר ואהרון ברק — הצטיינו בתכונות אלה.

עד כמה שהדבר דרוש, הסתבר דווקא בפרשה זו. אחרי שכמה מראשי השילטון פירסמו נגדי הודעות של זדון ודיבה, מייד בהיוודע דבר הפגישה, החליטה הממשלה למנות ועדה שתבדוק אם לפתוח בחקירה מישפטית נגדי. זמיר שהה אז בחו"ל, ובראש הוועדה הוצב ממלא־מקומו, מנכ"ל מישרד־המישפטים, מאיר גבאי.

היה ברור אז — כשם שברור כיום — כי הפגישה היתה חוקית. הוועדה היתה צריכה להחליט בו במקום כי אין מקום לשום חקירה. אבל גבאי נכנע ללחצים הפוליטיים, ושר־המישפטים משה נסים תרם לאווירה העכורה על־ידי הודעה בגנות הפגישה. משום־כך החליטה הוועדה לפתוח בחקירה. רק כאשר חזר זמיר ארצה נפסק מחול־השדים.

כתבת השער הקידמי:

שרון במצור

המצור הצבאי על ביירות היה למצור מישפטי על שר הביטחון, שהטקטיקה שלו והתברה: גזר כלפי מעלה, מקל כלפי מטה.

8

כתבת השער האחורי:

הומוסקסואלים בסכנה

יהודה סופר, הומוסכסואל שהופעתו בזה הזמן נמנעה, מספר על הטרדות, איומים והתנכלויות מצד עיריית תל־אביב והמישטרה. ניצב אברהם תורגמן מגיב: „הם עוסקים בפעילות פלילית."

33

שעת ההסדרים?

הנשיא האמריקאי רונלד רגן שלח איגרת סודית למנהיגי ערב, המלך חסן השני מיהר לוושינגטון עם איש אש"ף, וכעת מחכים לישראל.

5

מיצעד במקום ניצחון

המילחמה העכורה בלבנון היתה כל כולה כישלון. יוזמיה רוצים לפצות עצמם, לקבל פני חיילים מצריעים. מי יקרא: זיכרו את המתים?

7

השבת של שפירא

האם ידע ח"כ האגודה אברהם שפירא ששטריו מוטסים לחו"ל בשבת? גילויי העולם הזה.

69

גומדי בדילמה

המישפט נגד רחמים אהרוני, בעניין הרצח הכפול, נמשך. באיזו גירסה ידבק: בזו של ידידו טוביה אושרי, או עד־המדינה רמי ערוסי?

58

צרות במכבי

אגודת הכדורגל של **מכבי פתח־תיקווה** בתחתית הליגה ומנהלה נאלץ להתפטר בגלל חובות הימורים!

66

גודל האכזבות

הבימאי היווני **קוסטה גאבראס** מספר בראיון **לעדנה פיינרו** על סירטו **הנעדר**, ועל אשמת האמריקאים לזוועות צ'ילה.

40

מיפגשים בסיציליה

כתבת העולם הזה פגשה בפסטיבל סירטי הים התיכון כמה מגדולי יוצרי הקולנוע הערביים. הבימאית הלבנונית ראנדה שאהל טוענה כי אחותה נחטפה לישראל והקולנוען המצרי יוסף שאהין איכזב.

47

„זרים החוצה!"

בראיון חושפני מספר ראש עיריית אילת, **גד כ"ץ**, כי כמה מידידיו הטובים ביותר הם ערבים, כי הוא אוהב זרים בתור תיירים ומכריז: „תראי כמה כושים מסתובבים באילת. יאללה, שילכו מפה!"

63

יומולדת בקאמרי

עדנה פליגל חגגה את יום־הולדתה במסיבת הפתעה, שערכו לה חבריה בתיאטרון הקאמרי.

62

אל־על:

המזימה

גילויי העולם הזה בפרשת אל־על. כיצד התקבלה ההחלטה הסופית לסגור את החברה, מדוע הסכימו העובדים לחתום. את מי משרת איתן רוזנמן ועוד.

אין הפסד בדולרים

הכלכלנית אסתר אלכסנדר ניתחה את המאזן של אל־על והיא מגלה: החברה לא מפסידה דולרים, והנימוק הכלכלי לסגירתה הוא כוזב!

10

מדורים קבועים:

תשקיף	4
אנשים	11
בלונים	14
יומן — ויקי הנץ ופייר מנדס־פראנס	15
מה הם אומרים	16
קטעים	18
הורוסקופ — מזל עקרב	19
מיכתבים	20
תשבץ	22
עולם קטן — ארצות־הברית, יוון ועיראק	27
אנשים בעולם — סטפאני ממונקו ושני הלמוט בבון	29
חשבון עובר ושב	39
קולנוע — קוסטא גבראס והקולנוע ההונגרי	40
כלבוטק — תערוכת הכלבים	42
רחל המרחלת	44
ירלהדלו	36
אופנה — קורדרוי	50
נמר של נייר — ברנרד מלמוד, דויד שחר, חוברת עכשיו ואמנון נבות	52
זה היה העולם הזה שהיה	54
תמליץ טלוויזיה	55
שידור	56
לילות ישראל	60
ספורט	66
אתה והשקל	70

תשקיף

כך תקף חיל־האוויר

הישראלי טור שיריון

השבועון הצרפתי נובל אובזרווטר מוסר בגיליונו מהתשיעי באוקטובר, את הפרטים על האופן שבו התקיף חיל־האוויר הישראלי טור שיריון ישראלי, אשר פעל במיסגרת אחת עם עוד שתי יחידות אחרות, במערכה נגד הסורים במילחמת הלבנון.

כותב ה„אובזרווטר": „הטור שנחסם ביקש את עזרת חיל־האוויר, כדי לפתוח עבורו מעבר, אך בעיקבות טעות טרגית ניתנה הפקודה להיל־הרגלים לתקוף בכל העצמה, למרות הכל. עם שהר התקדם הטור הישראלי וחדר מהלך 20 ק״מ, לתוך הקווים הסוריים. אך המטוסים הישראליים, ללא הודעה מראש, התערבו, ותקפו את כוחותיהם־שלהם.

למחדל זה היו שתי תוצאות: הוא קילקל, במידה ניכרת, את היחסים בין המפקדים שבשטח, ובין שר־הביטחון והמטה הכללי. חשוב יותר, המחדל גרם לעצירה מוחלטת של שלוש היחידות הישראליות."

רפול-שרון –

קרע מוחלט

הקרע בין שר־הביטחון ובין הרמטכ״ל הוא מוחלט. אריאל שרון ורפאל איתן חוששים זה מפני עדותו של האחר לפני ועדת כהן. הם נמנעים מלהופיע יחד באירועים ציבוריים, ולמעשה, אפסו סיכוייו של רפול לזכות בשנת כהונה נוספת כרמטכ״ל, אם ישאר שרון בתפקידו כשר־הביטחון.

מתיחות בחרות

המתח בתנועת החרות לקראת ישיבת המרכז מגיע לשיאו. ראשי התנועה חוששים שפעילים מהמחנות השונים ינסו לפוצץ את הישיבה באמצעים אלימים. בסניפים השונים נעשות פעולות הרגעה מיוחדות, כדי למנוע פיצוץ מול אמצעי־התיקשורת.

שרה דורון –

שרת־נשים?

במרכז הליברלים גוברת הנטייה להעדיף את שרה דורון כשר שישי מטעם המיפלגה, על־פני סגן־השר פסח גרופר. נציגי הסקטור החקלאי מעדיפים שגרופר ימשיך בתפקידו במישרד־החקלאות.

דורון, המועדפת גם על־ידי ראש־הממשלה מנחם בגין, תבקש לפעול בממשלה כשר לענייני נשים.

מזכיר הממשלה

יתפטר

מזכיר הממשלה, עורך־הדין הירו־שלמי דן מרידור, שוקל התפטרות ממישרתו.

ידידיו של מרידור אומרים, כי הוא מתחבט בלבטים מצפוניים קשים, שעה שעליו למסור את הודעותיה של הממשלה, כאשר הוא יודע מה האמת מאחריהן, בהיותו נוכח בישי־בות הממשלה.

אוריאל לין יפוטר

מנכ״ל מישרד־האנרגיה, אוריאל לין, יסולק בקרוב מתפקידו על־ידי השר החדש, יצחק מודעי. זאת למרות שהשניים הם חברי המיפלגה הליברלית, ולין מוכר כמנכ״ל מוכשר.

מודעי מתכוון למנות במקום לין אחד ממקורביו.

ויכוח קשה בתק״ם

החלטתה של הנהגת התנועה הקיבוצית המאוחדת לאסור על כנס צעירי התק״ם לקבל החלטות פוליטיות הד־משמעיות נבעה מהחשש מפני ההחלטות שיתקבלו בכנס.

הצעות ההחלטה כללו התנגדות מפורשת לכל התנחלות בגדה המערבית, ובכלל זה התנגדות להתנחלות בביקעת־הירדן, וכן תביעה „לבדיקה מחדש של הנושא הפלסטיני."

קורפו מאבד תמיכה

שר־התחבורה חיים קורפו, שהיה ידוע כאיש החזק של סניף ירושלים של תנועת החרות, איבד את תמיכת הסניף.

בסניף ירושלים יש ייצוג רב לפועלים ולבני

שביחת רעב

בלבנון

אחד מחיילי־המילואים שחתמו על העצומה של קבוצת „יש גבול" גילה שיטה פרטית להשתחרר מן השירות בצבא הכיבוש הישראלי בלבנון: חייל המילואים, שיחידתו נשלחה ללבנון, פתח בשביתת רעב. בתום שבוע של שביתה הוא נשלח לפסיכיאטר צבאי, ששיחרר אותו משירות המילואים.

עדות המיזרח, הסבורים כי עמדת כמה משרי־חרות בפרשת „אל־על" היא בגידה בהם.

פרשת „אל־על" גרמה לתסיסה בסניפים רבים של חרות, ונודע על קבוצות של חברים השוקלים להחזיר במאורגן את תעודות־החבר שלהם למרכז התנועה.

רוגז במיפלגת

העבודה

בסניפים רבים של מיפלגת העבודה קיים רוגז רב על כך שהמיפלגה לא קיימה כל דיון בפרשת אל־על, ולא הציגה עמדה חד־משמעית בעניין זה.

חברים בסניף תל־אביב יוזמים התארגנות שתקיף חוגים רבים במיפלגה ושתקרא לסילוקם המהיר של שימעון פרס ושל ירוחם משל מהנהגת המיפלגה.

לקרנות אין דו״חות

קרנות הנאמנות של הבנקים אינן מפרסמות, כנדרש בחוק, דו״ח מפורט על מצב השקעותיהן מדי שלושה חודשים. ואף משהות העברת הדו״חות לידי המשקיעים המבקשים זאת.

ראשי קרנות הנאמנות מנמקים זאת בהגנה על ציבור המשקיעים בהן. לדבריהם, מעוניינים בדו״חות הללו בעיקר משקיעים פרטיים, שאינם שותפים לקרנות ושרוצים „לתפוס טרמפ" על המניות שהקרנות משקיעות בהן.

עיסקות עם אסירים

שרות בתי־הסוהר, שהתבקש לפנות מקום בבתי־הכלא בארץ, עורך לאחרונה עיסקות עם אסירים ביטחוניים. האסירים הללו זוכים לשיחרור מוקדם, כאשר התנאי הוא החתימה על התחייבות שלא יחזרו לעולם לישראל.

מה יקרה

לקונסורציום?

בעיקבות הודעתו של המדען הראשי של מישרד־התיקשורת כי המישרד יתקין מערכת מיתוג ממוחשבת להעברת הודעות בטלפון, צפויים קשיים לחברת „קונסורציום אינטרנשיונל", העוסקת בתחום זה.

וייצמן למוקד

עזר וייצמן ירואיין כנראה בקרוב לתוכנית הטלוויזיה „מוקד". זאת בעיקבות שיחת טלפון שיזם מנכ״ל הרשות, יוסף („טומי") לפיד, עם וייצמן.

שיחת הטלפון של לפיד עם וייצמן נערכה דקות אחדות אחרי שיחת טלפון יזומה אחרת של לפיד, עם חבר הוועד־המנהל של רשות־השידור, ח״כ חרות מאיר שיטרית, ממקורבי וייצ־מן.

לפיד פנה לשיטרית וביקש, שית־ייצב לימינו בפרשת שידור הידיעה ב„מבט" על הופעת אריק שרון בעצ־רת הזיכרון להללי־הצנחנים, ידיעה שאותה ערך לפיד אישית ושעליה נמתחה ביקורת רבה בוועד־המנהל. בידיעה נאמר, שהורים שכולים כינו את שרון „רוצח" ו„מיפלצת".

קונסורציום היא חברה פרטית, שמניותיה נסחרות בבורסה, והיא תתקשה להתחרות במישרד־התיקשורת.

סתימת פיות

בהסתדרות

ועדת הביקורת המרכזית של ההסתדרות תבעה מפועל שפוטר על רקע פוליטי, שיתחייב שלא לדבר על פוליטיקה בשטח המיפעל, כתנאי להחזרתו לעבודה.

המדובר באסף אדיב, שפוטר בתחילת המילחמה מהמיפעל ההסתדרותי חמת בחולון. אדיב סירב לעיסקה והוועדה דחתה את החלטתה למועד אחר.

ביקורת על העורכים

עיתונאים מותחים ביקורת על התנהגותם של כמה מחברי ועדת העורכים, שהוזמנה על־ידי גופים כלכליים לביקור בשווייץ.

כמה מהעורכים שהשתתפו במישלחת ניהלו למעשה מסע הסברה להגנת עמדותיה של ממשלת בגין.

מפיקים ישראלים

לגאברס

הבמאי קוסטה גאברס בחר במפיקים הישראלים אבי „צ׳רפה" קליינברגר וגידי אמיר כמספקי שירותי ההפקה של סרטו החדש בישראל. קליינברגר ואמיר הפיקו בעבר את סרטיה של מיכל בת־אדם.

סרטו של גאברס יעסוק בבעיה הפלסטינית והמיועדת להפקיד הראשי היא השחקנית ג׳ייל קלייבורג.

קוטלר:

לא אפרוש ממעריב

העיתונאי יאיר קוטלר טוען כי המו״ל של בטאון הליכוד, יומן השבוע, פנה אליו בהצעה לקבל עליו את עריכת השבועון (העולם הזה 2354).

קוטלר היתנה זאת בקבלת עצמאות. לדבריו, אם יקבל עליו את עבודת העריכה, הוא ימשיך במקביל בעבודתו ב„מעריב" והוא לא איים בפרישה מהעיתון.

סקופ

איגרת סודית של רגן לממשלות הערביות פירטה את תוכניתו הסודית: „החזרת 98% של הגדה"

ההצעות הסודיות של ערפאת למלך חוסיין: צבא פלסטיני „סימלי", דרכונים, דגל ושגרירים

שעת הכוכבים

בימים האחרונים היתה לי ההזדמנות לשוחח עם שורה של אישים ערביים — החל בח'אלד אל־חסן, המנהיג הבכיר של פת"ח והנציג של אש"ף במישלחת של המלך חסן וכלה באישים פחות בולטים, המתמצאים ברזי המישחק, המתנהל עתה בתריסר בירות ברחבי העולם, ערביות ואחרות.

להלן התמונה המתקבלת מפסיפס זה של מידע — תמונה השונה מאוד מזו המצטיירת בכלי־התיקשורת הישראליים.

על המשך שיחותי עם מנהיגים ערביים, ועל מגעים המטילים אור חדש על המתרחש, אדווח בשבוע הבא.

מאת **אורי אבנרי**

דברים גדולים מתרחשים בימים אלה בעולם הערבי וסביבו. חלק קטן של הדברים מתנהלים לפני הקלעים — פגישת ערפאת־חוסיין, ביקורם של מלך מארוקו ומישלחת שרי־החוץ הערביים בארצות־הברית.

אך זהו רק הקצף שעל פני המים. מתחת לפני המים גועשים זרמים נסתרים.

שוב נוצרו תנאים המאפשרים פריצת־דרך היסטורית. היא אפשרית — אך אין עדיין ביטחון שזה אכן יקרה.

כמו במצב אסטרולוגי מסויים, כל גורמי־השמיים נמצאים ברגע זה במקום הנכון. זוהי שעת־גורל, כפי שהיא באה אחת לכמה שנים. אם תוחמץ, מי יודע מתי תבוא שעה כזאת שוב — אם בכלל.

ברגע זה מחכים הכל לכך — הערבים לאמריקאים.

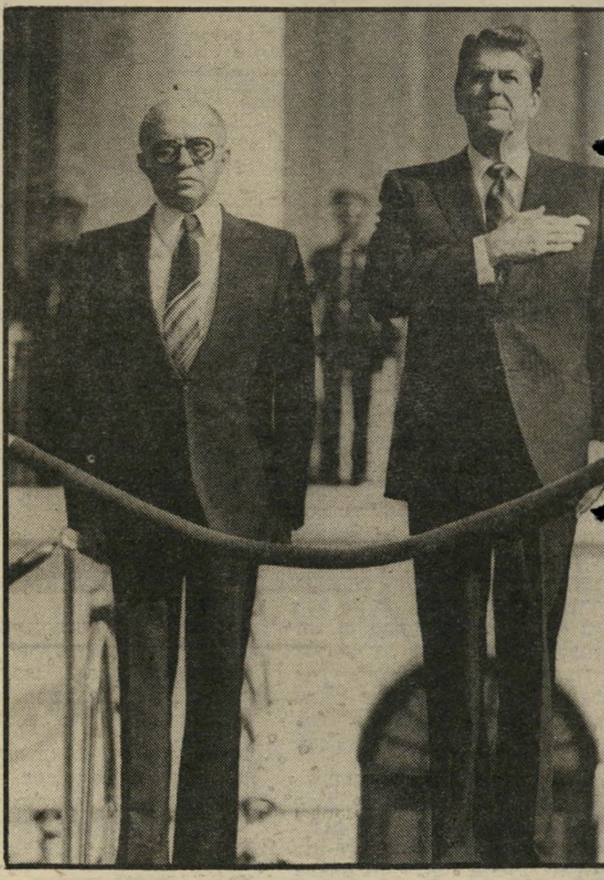

רגן ובגין

האמריקאים לאש"ף. וכולם יחד לשינוי הגדול בישראל.

איגרת סודית

לפני כמה שבועות שיגר רונלד רגן איגרת סודית לארבע ממשלות ערביות: סעודיה, מצריים, סוריה וירדן. יתכן ששדר דומה נשלח גם לממשלת־ישראל. אך אם כן — **לא ברור** אם התוכן היה זהה.

האיגרת נועדה להסביר לערבים את המשמעות האמיתית של „תוכנית רגן" — אותה תוכנית סתומה שהסעירה כל־כך את ממשלת־הליכוד.

אם אכן הגיעה איגרת זו לידיעתה של ממשלת־ישראל, היא היתה מוכרחה להבהיל אותה עוד יותר.

כך כי הסביר נשיא ארצות־הברית לעמיתיו הערביים:

- **98% משטח הגדה המערבית ורצועת־עזה יחזרו לריבונות ערבית.**
- **2% הנותרים עשויים להסתפח לישראל, אך לא מטעמים מדיניים או ביטחוניים, אלא רק מטעמים של איחוד כפרים מחולקים, וכדומה.**
- **ירושלים צריכה להישאר מאוחדת מבחינה עירונית, אך על המעמד המדיני של העיר המיזרחית יתנהל משא־ומתן.**
- **הריבונות הערבית תחול „על השטח וכל מה שיש בשטח."**
- **על מקורות המים צריך להתנהל משא־ומתן לשם תיאום.**
- **ארצות־הברית תבטיח את חופש הבחירות שייערכו בגדה וברצועה.**
- **ארצות־הברית „מתנגדת" להקמת מדינה פלסטינית עצמאית. לדעת הנמענים הערביים, פירוש המילה „מתנגדת" הוא שוושינגטון לא תמנע את הקמתה של מדינה פלסטינית, אלא תנקוט במשא־ומתן עמדה שלילית בלבד.**
- **בתקופת־המעבר ישלטו הפלסטינים על עניינים כגון סחר־חוץ, אך לא על ענייני החוץ והביטחון.**

תוכנית רוג'רס ב'

אצל ראשי המדינות הערביות ואש"ף עוררה האיגרת הד חיובי ביותר. היא הזכירה לכולם את תוכנית־רוג'רס של 1969 — התוכנית שגולדה מאיר, ראש ממשלת־ישראל דאז, דחתה איהה בכל וכל, „על הסף".

ויליאם רוג'רס, שר־החוץ של הנשיא ריצ'ארד ניכסון, הציע אז את החזרת השטחים הכבושים לירדן, „תוך שינויי־גבול מיזעריים".

(ניכסון עצמו הופיע השבוע בטלוויזיה האמריקאית ודיבר ארוכות על השלום הישראלי־ערבי, אחרי ששילם מס־שפתיים להישגיו של מנחם בגין, שחיסל את הסכנה שישראל תצטרך להילחם בו זמנית בשתי חזיתות, אמר ניכסון שאין סיכוי לישראל להתקיים לאורך ימים, אם לא תעשה עכשיו שלום, לפי תוכניתו ה„סבירה" של רונלד רגן.)

תוכנית רוג'רס מתה בעודה באיבה, מפני שניכסון נתקל בהזמנה בצורה של ההתנגדות היהודית, ובמצב פוליטי ופסיכולוגי שלא איפשר לו לבצע אותה.

הנשיא רגן מוצא את עצמו עכשיו במצב שונה לגמרי. בין השאר:

- דעת־הקהל בארצות־הברית השתנתה באופן יסודי בעיקבות מצור ביירות והשחיטה במחנות־הפליטים.
- רגן נמצא במצב פוליטי קשה. בעוד כמה ימים **תיערכנה באמריקה הבחירות לבית־הנבחרים ולסנאט, והנושא המרכזי הוא המצב הכלכלי, האינפלציה והאבטלה. אם יצליח להשיג לפני־כן ניצחון מרשים בענייני־חוץ — למשל, צעד מכריע לקראת פיתרון ישראלי־ערבי — ישתפר מצבו בהרבה.**
- אש"ף נוקט קו מתון, וברור כי ראשי האירגון רוצים להשתלב בתהליך השלום ולבוא בדברים עם ארצות־הברית.
- **נפתח דרשיה בין אש"ף וירדן, המקל על האמריקאים לנקוט עמדה העשוייה להתקבל על דעת רבים בישראל, ולהביא להפלת הליכוד.**
- תנועת־השלום הישראלית עשתה רושם כביר על העולם.

(המשך בעמוד 6)

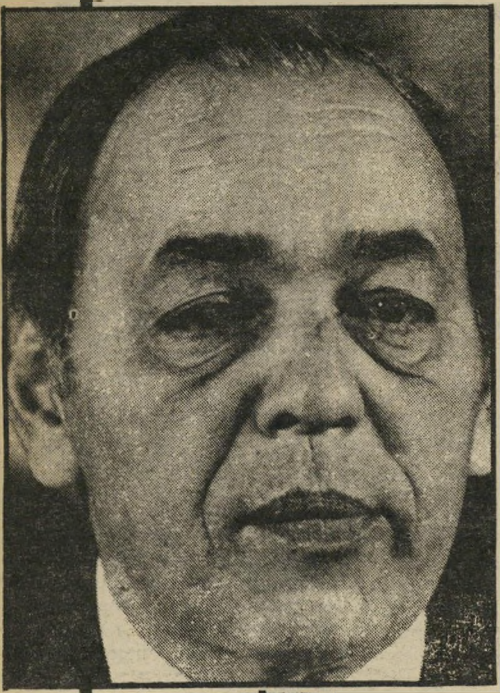

חסן המלך

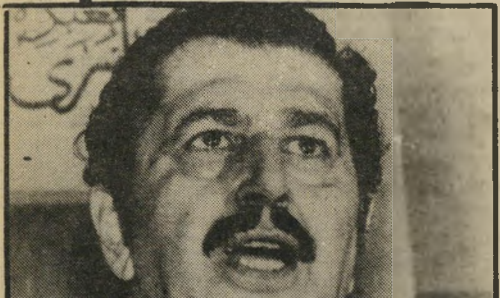

ח'אלד אל־חסן

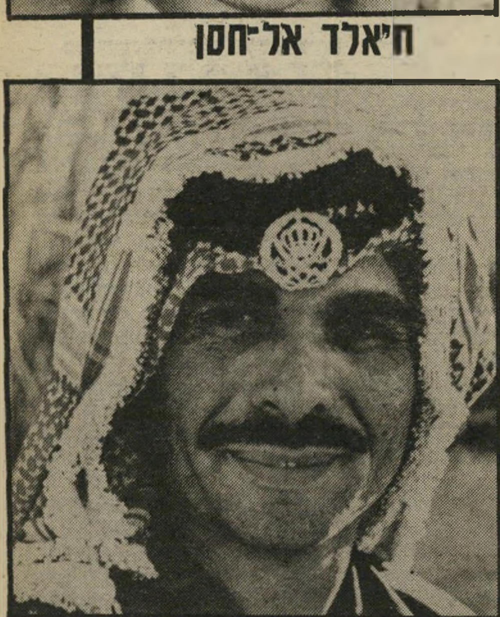

חוסיין המלך

(המשך מעמוד 5)
הצולם הערבי ואש״ף, ומקלה על אש״ף לנקוט עמדות מתונות.

תוכנית ערפאת

מה התרחש באמת בין המלך חוסיין ויאסר ערפאת? מה ריתק את מנהיג אש״ף בבירה ה־ירדנית הרבה מעבר לימים שנק־בעו לשיחות אלה מראש — עד כדי כך שהחמיץ פגישה עם ברונו קרייסקי, בעת ביקורו של הקאנ־צלר האוסטרי בתוניס?

מידע מוסמך מלמד כי ה־עמדות של חוסיין וערפאת קרובות עתה הרבה יותר מכפי שהיה נדמה לאור ה־ידיעות השיטחיות של כלי־התיקשורת. התוכן האמיתי נשמר בסוד כמוס.

ערפאת הסכים לעיקרון של מעין פדרציה בין ירדן והמדינה הפלס־טינית שתקום, בתנאים הבאים:

- **דרכון פלסטיני לאזרחי המדינה ה־פלסטינית.**
- **דגל פלסטיני ל־מדינה הפלסטינית.**
- **צבא „סמלי״ (קרי: מוגבל) למדינה הפלסטינית.**
- **שגריר יחיד ל־פדרציה בכל מדינה, בשיטה של חלוקה שווה. למשל: שגריר ירדני באנגליה, שג־ריר פלסטיני בצרפת.**
- **שני פרלמנטים נפרדים בירדן ובפלס־טין, ופרלמנט על משו־תף לשתיהן.**

עדיין לא הושג עם חוסיין הס־כם על תנאים אלה, אך באש״ף שוררת אופטימיות רבה לגבי ה־אפשרות להשיג פשרה. הנקודה העיקרית המטרידה את המלך חו־סיין שונה לגמרי: קבלת ערובות מאש״ף שלא ייעשה נסיון להתנכל לשילטון המלך בירדן עצמה, שמ־חצית אוכלוסייתה היא פלסטינית.

אש״ף, מצידו, רוצה לה־שיג מאמריקה ערובות לכך שהבחירות בגדה וברצועה אכן תהיינה חופשיות. ראשי האירגון חושבים על כוח רב־לאומי או כוח של האו״ם שייכנס לשטחים אלה ערב הבחירות.

(חוויתי את דעתי שאין כל צו־רך בכך. כפי שכבר הוכח ב־1976, אין המימשל הישראלי מסוגל ל־השפיע על תוצאות של בחירות, שעיתונאי כל העולם יתעניינו בהן.)

לילה בבית־מלון

בארץ **מעריכים** כי סוריה היא עתה קרובה יותר לאר־צות־הברית מאשר לברית־המוע־צות, ושהיא רוצה בהסדר.

כל המנהיגים הפלסטיניים משוכנעים כי אריאל שרון נפגש בארצות־הברית עם ריפעת אל־אסד, אחיו של הנשיא, כששניהם גרו ב־אותו בית־מלון.

במישפטי גירושין בריטיים די להוכיח שהגבר והאשה לנו באותו בית־המלון במשך לילה, כדי ש־הדבר יהווה הוכחה לניאוף. ב־בירות הערבית נפוץ דו״ח מלא של פגישה זו — פרוטוקול א־מיתי או זיוף משכנע ביותר.

אם כן, למה מחכים? **האמריקאים מחכים ל־אש״ף. הם רוצים שאש״ף יפרסם הודעה חד־משמעית, המכריזה בפשטות שהאיר־גון מכיר בחוקיותה של יש־ראל ומקבל את החלטות 242 ו־338.**

הערבים רוצים להיות בטוחים שאם אכן תימסר הצהרה כזאת, האמריקאים יפתחו במגעים רש־מיים עם אש״ף, ולא יטענו ש־ההודעה אינה מספקת, באמתלה זו או אחרת. לכן הוצע למלך חסן שיניח על שולחנו של רגן טיוטא של הצהרה כזאת, ושיקבל מפי רגן תשובה חד־משמעית לגבי ק־בילותה.

רגן מחכה לכך שהערבים יו־דיעו לו בצורה מפורשת, שאינה משתמעת לשתי פנים, כי הסעיף 7 של החלטות ועידת־הפיסגה ב־פאס, המדבר על זכות „כל המ־דינות באזור,״ חל על ישראל.

הערבים רוצים שרגן יבהיר ב־צורה חד־משמעית כי תוכניתו אי־נה רק איסוף של עקרונות יפים, אלא שארצות־הברית תנקוט פעו־לה ממשית לביצועה.

כדברי מנהיג ערבי: „תו־כנית־רגן קובעת את ה־,לאווים׳ כלפי ישראל. הח־לטות פאס קובעות את ה־,הנים׳ לגבי הפלסטינים. המשימה היא לחבר את שני המיסמכים ביחד.״

זוהי המשימה של מישלחת ה־מלך חסן.

ענק מחיפה

המנהיגים הפלסטיניים אומ־רים כי ערפאת אינו יכול למסור לאמריקאים את ההצהרה המבוקשת, אלא אחרי הבלטה מ־פורשת על כך מטעם המועצה ה־לאומית הפלסטינית, הפרלמנט של אש״ף. המועצה אמורה להתכנס בעוד כחודש, כנראה באלג׳יר.

בינתיים נמצא ח׳אלד אל־חסן בארצות־הברית. ח׳אלד הוא ענק רחב־מידות ושופע חוש־הומור, א־חד הפלסטינים המעטים שקיבל אזרחות כוויתית. השפעתו ב־אש״ף עולה בהרבה על תואריו הרשמיים (יו״ר ועדת־החוץ של המועצה הפלסטינית, חבר הוועד המרכזי של פת״ח): ח׳אלד העשיר (הוא סוכן שארפ בכווית), יליד חיפה, נמנה עם מייסדי פת״ח ו־הוא אחד האישים המרכזיים ב־אש״ף (יחד עם ערפאת עצמו, אבו־ג׳יהאד, אבו־מאזן, אבו איאד ושניים־שלושה אחרים).

לפני חודש ברומא, בהופיעו ל־פני 1500 הצירים של האיגוד ה־עולמי הבין־פרלמנטרי, הרים אל־חסן כוס „לכבוד כוחות־השלום ב־ישראל.״ הצירים מחאו כף במשך המש דקות רצופות.

מישפחתו של אל־חסן היתה ב־משך דורות רבים שומרת קבר־אליהו ליד חיפה, והוא עצמו נולד בבניין השומר של המערה. הוא שמע מפי בעניין על הכוונה של מימשלת־ישראל לשפץ את האתר.

רגן סירב לקבל את פני אל־חסן כחבר המישלחת של המלך חסן. הסיתרון היה מביך למדי לגבי האמריקאים: ח׳אלד היה במלון בוושינגטון, והשתתף כחבר מלא בכל ההתייעצויות של המישלחת, אך בבית הלבן התייצבה המישל־חת, בראשות המלך, בלעדיו.

הכל מסכימים כי המישחקים ה־אלה צריכים להיפסק, וכי יש ל־בצע את המעשים הדרושים כדי לשתף את אש״ף במהלכים הרש־מיים.

ידידיהם של הפלסטינים בוושינגטון אומרים להם: „עליכם לפעול במהירות. סלקו את המיכשולים האח־רונים. רגן לא יוכל להמשיך ביוזמה זו זמן רב, אם לא יהיו לו הישגים. תשומת־הלב של העולם לכל בעייה — וגם הבעייה הפלסטינית, שהתעוררה מחדש תודות למעשיו של אריאל שרון ב־לבנון — אינה אורכת זמן רב, היא נמדדת בשבועות, ולכל היותר בחודשים, והוא הדין לגבי התעוררות כו־חות השלום בישראל.

התמונה האסטרולוגית נכונה ב־רגע זה. האמריקאים, הפלסטינים, העולם הערבי, כוחות־השלום ה־ישראליים — כולם קרובים עתה לפיתרון. אבל הם לא יישארו ת־קיעים במקום.

הרגע הוא עכשיו.

במדינה

העם

של הדוכן

האם היה דוכן העדים לספסל נאשמים?

אריאל שרון עמד על דוכן־העדים. אך כל אחד מן הנוכחים ידע שזהו ספסל־הנאשמים.

הוא התפתל, התחמק, בילבל. הוא המציא תשובות, שעוררו יותר שאלות מכפי שהן ענו עליהן (ראה עמודים 9־8).

ובסוף העדות, ריחף באולם סימן־שאלה ענקי.

רק חברי־הוועדה עצמם מוסמכים להעריך את העדות, ולהסיק את המסקנות ממנה. אך כל אזרח ב־ישראל, ששמע את הדברים ברדיו ושקרא אותם בעיתונים, גיבש לו את המסקנות הפרטיות שלו.

סמכות המישפט. עצם הופ־עתו של שרון לפני בית־דין זה, שבו היה נאלץ להשיב, להיחקר, להסביר ולגלות, היה ניצחון כביר של דעת־הקהל הישראלית.

לא במיקרה התנגדו מנחם בגין ושרון עד לרגע האחרון לעצם הד־רישה להקים ועדה כזאת. כי ועדה כזאת לא זו בלבד שהיא מצויידת בכל האמצעים המישפטיים העומ־דים לרשותו של בית־מישפט, אלא שהיא גם מתנהגת כבית־מישפט ו־מקרינה סמכות של בית־מישפט.

קשה להסתיר עובדות במוסד כזה. קשה לשקר ולהתמיד בשקר, כאשר שופטים מאומנים מפסיקים את שטף הדיבור ושואלים שאלות חקרניות.

השבוע היו רוב הישראלים משו־כנעים כי ועדת־החקירה תוציא את האמת לאור, כולה ולאמיתה, וכי תהיינה לכך השפעות מרחיקות־לכת על ההתפתחות הפוליטית של ישראל בחודשים הקרובים.

שמאל — ימין! שמאל — ימין!

הגליל

אין גבול במטולה

תושבי העיירה מקימים חברה כדי לסחור עם לבנון

הסוחרים הבריטים במאות ה־18 וה־19 הקימו לעצמם חברות שנק־ראו על שמן של הקולניות. חברת הודו המיזרחית, למשל, שלטה ב־תת־יבשת שלמה, היתה חזקה פי כמה מרוב הממשלות האירופיות.

מילחמת הלבנון נראתה לכמה סוחרים ממטולה, בני האצולה של חקלאי הארץ, כהזדמנות לייסד ל־עצמם חברה קולוניאלית משהלם.

„דף מידע מיוחד״, כך כונה הדף שהוצא על־ידי המועצה המ־קומית מטולה והמרכז הקהילתי ב־מקום. וכל זאת בגלל דחיפות ה־עניין — הקמת חברת־מניות ל־מיסחר עם לבנון.

בדף, שהודבק במקומות ציבור שונים בעיירה ובסביבתה, נאמר: „עם פיתוח הגדר הטובה והמיסחר עם לבנון, החלטנו להקים חברת־מניות של כל חקלאי ותושבי מטו־לה, הרוצים בכך, בשיתוף משקי־עים מבחוץ.

„כל מי שרוצה להירשם בחב־רה יפקיד המחאה על־סך עשרת־אלפים שקל אצל יפה נאווי ב־חקלאי. ההמחאה תהיה לתאריך 28 בחודש אוקטובר. ההרשמה תיסגר סופית ביום א׳, 17.10.82, בשעה 12.00 בצהריים. לטובתכם, אנא הזדרזו.״

על ההודעה חתומים אהוד נייי־שטיין ודויד פין מהוועדה היוזמת.

המטרה: תל־אביב. הדף הוא מחודש אוקטובר, כאשר כבר ברור שישראל תסולק בבושת־פנים אפילו מדרום לבנון, מהמובלעת של מייג׳ור סעד חאדד.

אם כך, לא ברור כלל במה תס־חור החברה המטולאית מעבר לג־בול. אבל אין ספק, כי הקמת חב־רת מניות תפתח לפני צאצאי הא־צולה הקרקעית את דלתות הבורסה בתל־אביב, ובקרוב תצא בוודאי הנפקה חדשה של חברת המיסחר עם לבנון.

מיסחר בצפון אולי לא יהיה ל־תושבי מטולה, אך אין ספק שה־מניות שיוצעו על־ידי החקלאים המקומיים ימכרו מייד.

החקירה

עסק ביש

החוק שנחקק בעיקבות הסערה של דויד בן־גוריון ממלא עתה את תפקידו המיועד.

ועדת־החקירה, שעמדה השבוע במרכז החיים הישראליים, היתה ני־צחון אחר־המוות של איש אחד: דויד בן־גוריון.

היה זה דויד בן־גוריון שתבע למנות ועדה כזאת, בעלת סמכות מישפטית, כדי לחקור מי נתן בקיץ 1954 את ההוראה לפעולות־החבלה של רשת־הריגול היהודית בקאהיר — פרשה אפלה, שנודעה בשם „העסק־ביש״.

הממשלה דחתה אז את תביעתו של בן־גוריון, הן מטעמים פולי־טיים, הן מפני שלא היה קיים חוק שאיפשר מינוי ועדת־חקירה מיש־פטית. בן־גוריון התעקש, נכנס ל־קרב עם מיפלגתו, ולבסוף גורש ממנה באמצעות מישפט־חברים.

במישפט פנימי זה ייצג את ה־מיפלגה עורך־הדין יעקב שימשון שפירא. בלהט הוויכוח האשים שפי־רא את אנשי בן־גוריון בפאשיזם.

קיביא ודיר־יאסין. אמירה זו רדפה לאחר מכן את שפירא, אדם בעל יושר ומצפון. יתכן שהיא המריצה אותו, כאשר התמנה ל־ימים כשר־המישפטים, ליזום בדי־עבד את החוק שהתאים בדיוק ל־סיפוק דרישתו של בן־גוריון, כ־עשר שנים קודם לכן.

אילו היה קיים חוק כזה בעבר, יתכן שאפשר היה לחקור פישעי־מילחמה קודמים, כגון טבח דיר־יאסין בידי אנשיו של מנחם בגין באפריל 1948, וטבח קיביא בידי היחידה 101 של אריאל שרון ב־1953. הטבח של כפר־קאסם הגיע לבית־המישפט הצבאי, שבראשו ישב שופט אזרחי שחוייל לצורך זה. גם טבח השבויים שנערך ב־1948 על־ידי שמואל לאהיס בלבנון נדון בבית־מישפט צבאי. כך נדר־נו גם פישעי־המילחמה של דניאל פינטו ואריה שדה במילחמת־הליי־טאני.

ועדות־החקירה שהוקמו על־פי החוק של יעקב שימשון שפירא משנת 1969 דנו בפרשות שונות, כגון השחיתות בספורט, השחיתות בחברת נתיבי נפט בעיקבות גילויי העולם הזה, ההצתה במיסגד אל־אקצה, ובעיקר: המחדל של יום־הכיפורים. חקירת הטבח בביירות היא הראשונה הנוגעת לעניין ה־מגיע בחומרתו ובהשלכותיו לעסק־ביש של פרשת־לבון. למען עניין כזה בדיוק נחקק החוק.

בן־גוריון, שדיבר רבות על „עם סגולה״ ועל הרמה המוסרית שרק היא מעניקה זכות־קיום למדינת־ישראל, יכול היה השבוע להיות מרוצה.

הנדון:

אותו הטימטום השחצני, שהביא למילחמת־הלבנון, הוליד גם את רעיון המיצעד

יש לאמר זאת בפשטות גמורה:

אם ביום־העצמאות הבא עדיין תהיה קיימת בישראל ממשלה בראשותו של מנחם בגין, יגיע לכולנו עונש בצורה, מיצעד צבאי, שיזכיר לנו את עוונינו.

משום כך לא נחרדתי, כאשר נודע כי מנחם בגין מתכנן מיצעד כזה.

יום־העצמאות הבא יחול ביום השני, ה־18 באפריל 1983.

עד אז נותרו כמעט שישה חודשים.

די והותר כדי להעביר ממשלה זו מהארץ.

■ ■ ■

הכוונה לקיים מיצעד צבאי ביום־העצמאות הבא היא הפגנה של אטימות־לב ועיוורון מדיני, שחצנות, רהב וטימטום.

בעיקבות ההרפתקה הרת־האסון של אריאל שרון בלבנון, מצטיירת עתה ישראל בעולם כולו כמדינה מיליטריסטית, ברוטאלית וגסה, מדינה נטולת־ערכים, המאמינה ב־

את מהותה של ישראל, שהיתה פעם אהובה ואהודה בעולם?

איזה טימטום! אותו הטימטום שהוליד את מילחמת־הלבנון, טימטום שמקורו ביהירות אידקין.

■ ■ ■

לא קשה להבין את רוחו של מנחם בגין, מבלי להבין לרוחו.

להבין, מבלי לסלוח.

מיצעד צבאי בא במקום ניצחון צבאי. מסע־הניצחון בא כפיצוי על מיבצע־הכישלון. האימפרטור, החוזר מן המילחמה כשהוא מובס, עורך לעצמו מסע־טריאומף בבירת האימפריה. (אך אוי ללחשן שיעז לאמר לו Memento mori!)

כל אדם בישראל שאינו כסיל

לצעוד?

אופן בלעדי בכוח הגס — מעין פארודיה לוואנטינית של גרמניה הקיסרית.

זוהי דעתם של מי שהיו ידידי־ישראל. מי שהיו אויבי־ישראל משווים את ישראל של בגין־שרון לגרמניה אחרת — לא זו של הרייך השני, אלא זו של הרייך השלישי.

גרמניה של מיצעדים. גרמניה של קובעי־פלדה וצעדי־אווז. גרמניה של מנהיגים על בימות־הצדעה וגייסות המוצגים לראווה ככלי־מישחק. גרמניה של המונים המריעים לכלי־משחית.

גרמניה זו מצאה לה חיקוי נאמן בפולין של המרשל יוזף פילסודסקי — המדינה שבה עוצבה אישיותו של מנחם בגין, תלמיד המישפטים בוורשא, בנו של לבלר־הקהילה בברסט־ליטובסק.

עכשיו בא זה להפוך את ישראל לחיקוי של חיקוי, לפארודיה של פארודיה.

■ ■ ■

הפלישה של אריאל שרון ללבנון הובילה להפצצת־הזוועה של ביירות, והסתיימה בטבח של צברה ושאתילא.

לא במיקרה הובילה לשם. בהכרח הובילה לשם.

הטבח היה טבוע בעצם מהותו של מיבצע זה. הוא נבע מהגיונו המדיני והנפשי.

העולם כולו מרגיש זאת.

לכן, ככל שתמהר ישראל להשכיח מיבצע ארור זה מלב העולם, כן ייטב לנו.

איזה מין טימטום הוא זה, הבא להזכיר פרשה זו לעולם על־ידי מיצעד צבאי, שיחזיר אותה למרקד החדשות ולמרכז תשומת־הלב?

מי בעולם כולו יוכל לראות בטלוויזיה טאנקים ישראליים, תותחים ישראליים, מטוסי־קרב ישראליים — מבלי להיזכר אוטומטית בזוועות לבנון?

איזה טימטום הוא זה המחזיר דווקא עכשיו מיפגני־ראווה צבאיים ליום־העצמאות, תחת לשים את הדגש על אירועים המוקדשים לערכי־רוח, אשר יזכירו לעולם

או חסיד מושבע של הליכוד יודע כבר כי מילחמת־הלבנון היתה הכישלון הגדול ביותר בתולדות ישראל. אף אחת מן המטרות האמיתיות שלה לא הושגה. אש״ף לא נשבר, אלא זוכה עתה בכבוד ובהכרה שעוד לפני כמה חודשים לא יכול היה לחלום עליהם. הבעייה הפלסטינית לא הורדה מן הפרק, אלא הפכה נושא ראשון על סדר־היום הבינלאומי וגם האמריקאי. הסורים לא הובסו ולא גורשו, אלא הפכו בעלי־ברית כמעט־גלויים של ארצות־הברית. בלבנון לא הוקמה ממשלת־בובות פרו־ישראלית, אלא נבחר נשיא שהעליב ושהכפיש את ישראל השבוע מעל הבימה העולמית הרמה ביותר. וגם המייג׳ר סעד חדאד, שבידיו הפקידה ישראל את ״שלום הגליל״ לפני המילחמה, עומד על עברי פי־פחת.

כל זה במחיר 370 בחורים צעירים, שאיש מהם לא יחזה במיצעד יום־העצמאות תשמ״ג.

חייו של כל אחד מהם שווים יותר מכל המיצעדים שמנחם בגין מסוגל לחלום עליהם בחלומותיו הנרקיסיסטיים.

■ ■ ■

יתכן כי בגין אינו הנרקיסיסט היחידי החולם על הרגע שבו יעמוד על בימת־ההצדעה, וישקיף כקיסר על טורי האדם והשריון שיעברו על פניו. Ave caesar.

יתכן שגם אריאל שרון ורפאל איתן שותפים לחלום זה.

ואכן, הם זקוקים לחלום.

חיילים רבים הצטיינו במילחמה זו, כמו במילחמות הקודמות. אנשים חירפו את נפשם, ביצעו מעשי גבורה. מגיעה להם תודת האומה, תודה שבלב.

אך אף אחד מהם אינו זקוק למיצעד־ראווה.

שרון, רפול ושות׳ זקוקים למיצעד, שיהפוך בדיעבר את כישלונם המחפיר לניצחון מזהיר.

כי שום תהילה לא תירשם לזכותם, ושום הילה לא תיקשר לראשם, בזכות מילחמה עכורה זו.

הם ריכזו בה את הכוח הגדול ביותר שהופעל אי־פעם על־ידי מדינת־ישראל. הם השליכו מאסות כבירות של גייסות, שריון וציוד מכל הסיגים לעבר חלק מן הצבא הסורי וכמה אלפי לוחמי־אש״ף בלתי־מאומנים. הם פעלו בזירה שבה היו יחסי־הכוחות 1:100 וגם 1:1000 לטובתם. המילחמה ארכה שלושה חודשים, תחת שלושה ימים. והם נכשלו.

היעדים הצבאיים לא הושגו. היו כישלונות ממאירים בשדה־הקרב, שהצנזורה מסתירה אותם רק בקושי. ההר הוליד בקושי עכבר. הצבא שעורר את התפעלותם של כל המומחים הצבאיים בעולם במילחמת יום־הכיפורים, כאשר הפך מפלה לניצחון, עורר אצלם הפעם השתוממות.

מדוע? רמתם של חיילי־צה״ל לא ירדה, לא מבחינת הכושר ולא מבחינת הנכונות. האחריות למה שקרה רובצת כל כולה על שר־הביטחון ועל הרמטכ״ל.

שום מיצעד צבאי לא יעזור להם. בעומדם על הבימה מצדיעים, הם יוכלו לרמות את עצמם. אבל הם לא ירמו איש מלבדם.

■ ■ ■

ישראל הטובה כבר צעדה.

ישראל הטובה, היפה, המצפונית, צעדה בהפגנות נגד המילחמה. הפגנות אלה עשו רושם כביר בעולם. הם חוללו את השינוי, שעכשיו מתפאר בו יצחק שמיר — כשודד המתפאר במעשיו של מי שמנע ממנו לבצע את זממו. העולם, שהתחלחל למראה הזוועות של אריאל שרון, ושהיה מוכן למחוק את ישראל מרשימת המדינות התרבותיות, חזר בו למראה ההפגנות הכבירות.

בהפגנות אלה צעדו אזרחים וחיילים ביחד, מיטב הציבור ומיטב צה״ל — שהם היינו הך.

עכשיו יבוא המיצעד ויקלקל תמונה זו, ויחזיר לתודעת העולם את ישראל הברוטאלית, הפולשת, המפציצה.

■ ■ ■

צה״ל **אינו** צבא של בובות, ולא צבא של חיילי־עופרת.

בשנים הראשונות של המדינה היתה — אולי! — הצדקה כלשהי למיצעדים צבאיים. העולם עדיין לא הכיר את צה״ל, והיה מקום למחשבה כי המיצעדים ישמשו כהרתעה למניעת־מילחמה. אולי הם עזרו גם לאחד ערב־רב של מהגרים מארצות רבות.

זאת היתה תופעה של ילדות, וכאשר התבגרה המדינה, היא התגברה עליה.

אומרים, שבן־אדם סנילי חוזר לילדותו, שיש לו ״ילדות שניה״. ואולי נכון לאמר: אינפנטיליות שניה.

האם זה יקרה למדינה הזאת, אחרי 35 שנים בלבד?

שרון מסתבך

לכאורה, היה התרגיל פשוט. אריק שרון ינסה להציל את ראש־הממשלה, בעת מתן עדותו לפני ועדת־החקירה ל־ענין הטבח בביירות, ויגולל את האשמה על הרמטכ״ל. כל זאת, כדי להבטיח את עתידו הפוליטי.

כאשר סיים שרון את עדותו, היה ברור דבר **אחד** — שרון סיבך את עצמו היטב.

הוא החדיר בעורמה למחנות־פליטים רוצחים, שאותם הכיר ממיקרי־טבח קודמים, ללא אישור מעודכן, והופתע שהם, רצחו לא רק גברים אלא גם נשים וילדים.

שלושת חברי־הוועדה, השופטים העל־יונים יצחק כהן ואהרון ברק, האלוף (מיל.) יונה אפרת, חקרו את שרון בנימוס, אך המלכודות שהם טמנו לו, לפחות בישיבה־הגלוייה של הוועדה, יבשו את גרונו. שלוש כוסות מים לגם שר־הביטחון במהלך החקירה, שבסופה נשם לרווחה, כאשר התבשר שהסיוט הופסק עד לישיבת אחר־הצהרים הסגורה.

שרון הגיע לישיבה מצוייד היטב. לצידו ישבו שני עוזרים: מזכירו רב־סרן עודד שמיר, ואלוף־מישנה, קצין ביחידה לבי־טחון לאומי בלישכת השר. מאחריו ישבו דרוכים כל הזמן אישתו, לילי שרון, ו־יועצו לענייני־תיקשורת, אורי דן.

כעבור דקות התברר, ששרון הכין תר־גיל נוסף, הפעם לאמצעי־התיקשורת. ב־משך ימים נמסר בשמו שהוא רוצה לה־עיד בדלתיים־פתוחות, משום שאין לו מה להסתיר. כך התאפשרה לראשונה כניסת עיתונאים וצלמים לאולם. אך מייד עם פתיחת הישיבה קרא יושב־ראש הוועדה, יצחק כהן, מיכתב של שרון מיום הראשון, ערב החקירה, שבו הוא ביקש כי אחרי דיברי פתיחה כלליים שלו, תיסגר הישי־בה לפני העיתונאים. כהן לא קיבל את עצתו של שרון, וכך יכלו העיתונאים ל־האזין במשך שעתיים וחצי לחקירה מר־תקת.

שרון פתח בנאום פוליטי על מטרות ה־מילחמה, על הסיבות לכניסה לביירות אח־רי רצח בשיר ג׳מייל, על עלילת־הדם ש־העלילו על הישראלים בנוגע לטבח, וסמוך לשעה 9.30 הציע לסגור את הישיבה ל־עיתונאים. כהן הודיע שהדיון יתנהל על־פי כללי חוק ועדת־החקירה, והעיתונאים הוש־ארו באולם.

בדלתיים סגורות

השופט כהן, ששאל את רוב השאלות ביקש מייד לדעת, מה היה ידוע על יחסן של הפלאנגות לאוכלוסיה הפלסטינית בלבנון עד לרצח ג׳מייל.

שרון הודה שקיים יחס של אנטגוניזם לפלסטינים. כהן ביקש לדעת אם ידועים מעשי טבח לפני רצח ג׳מייל. בתשובתו, הפריד שרון בין התקופה שלפני מילחמת הלבנון והתקופה מאז כניסת צה״ל לאיזור. הוא הזכיר מעשי טבח הדדים, וכמובן, את טבח תל אל־זעתר המפורסם בביירות, שבו נטבחו פלסטינים על־ידי הפלאנגות והצבא הסורי.

כלומר, שרון ידע מיהם הפלאנגות וכיצד הם טובחים גם **באוכלוסיה האזרחית.**

שרון הזכיר את המיקרים שבהם הש־תתפו הפלאנגות במילחמת הלבנון, לטע־נתו, כדי לחסוך בחיי־חיילים ישראלים, וכדי שהפלאנגות יזהו ביתר קלות לוחמים פלסטיניים בשטחים שנכבשו.

כהן וברק ביקשו לדעת מה דובר על תוכניות הפלאנגות בקשר למחנות־הפלי־טים. שרון חזר שוב על עמדת הממשלה, שעיקרה היה לא לאפשר לפלאנגות להרוס את המחנות, אך ביקש לפרט רק בדלתיים סגורות.

בשלב זה עברו חברי הוועדה לדבר על האירועים שהובילו לכניסת כוחות צה״ל לביירות ולפריצת הפלאנגות למחנות.

שרון נשאל מה עשה ביום השלישי, ה־14 בספטמבר, בשעות אחר־הצהרים, כש־התברר שג׳מייל מת. הוא סיפר, ששמע על־כך מאדם מסויים, שאיתו התבקש להת־קשר. הוא הגיע למישרדו בתל־אביב ו־קיים שורת־התיעצויות עם ראשי המוסד, ראש שירותי־הביטחון וראש אמ״ן. עד 7 בערב הוא התייעץ עם רפול, שוחח טלפו־נית עם בגין, כאשר הכלל היה פשוט — רק כאשר ישראלי יראה את ג׳מייל, ייקבע בוודאות אם הוא חי.

שרון סיפר בפתיחת נאומו הכתוב, ש־צה״ל ידע כי אש״ף השאיר 2000 איש, נשק ותשתית בביירות, אך ישראל דחתה את הטיפול בכך לשלב מאוחר יותר. רצח ג׳מייל זירז את הכניסה. כאן חזר שרון לאותו עניין.

בתחילה הוא תיאר את ראשי הפלאנגות, והגיש מיסמך המתאר את תולדות חייהם ואופיים של ראשי הכוחות הלבנוניים. אחר־כך תיאר באופן כללי את המערכת הצבאית שלהם: „לא ראיתי מערכת שפו־עלת מתוך יצרים משולהבים.״

הוא הסביר. שבביירות נשארו — מלבד 2000 אנשי אש״ף — עוד 7000 אנשי מלי־ציות חמושים. צה״ל חשש מגרעין חדש ומכך שכל הצדדים יפגעו באוכלוסיה, אך „ברגע זה לא היה שום דבר שיכול להצ־ביע על שפיכות־דמים בין גוף מסויים אחד לגוף מסויים שני.״

כאן נשאלת השאלה: כן, מדוע היה צורך להיכנס לעיר. אך חברי הוועדה לא לחצו.

ברק: „נקם לא היה שיקול רלוואנטי ?״
שרון: „נקם כמקובל בין ערבים אינו כולל ילדים, נשים וזקנים״.

זוהי תשובה מדהימה, בעיקר משום ש־שרון יודע מה קרה בתל אל־זעתר.

שרון סיפר, שההחלטה להיכנס לביירות התקבלה סמוך לחצות ביום השלישי. ב־פעם הראשונה דובר על הצורך בכניסה בשיחה בין שרון ובגין, בין השעות 7 ו־8 בערב. דובר אף עם הרמטכ״ל.

לחסוך בחיילים

ברק: „דובר על תפקיד הפלאנגות ?״
שרון: „לא.״ כהן: „דובר על כך עם הרמטכ״ל ?״ שרון: „לא.״ שרון ציין שבישיבה הסגורה הוא יפרט מתי כן דובר על כניסת הפלאנגות.

לדבריו, ההחלטה הממשלתית על הכ־ניסה לביירות התקבלה בשיחה או שתיים בין ראש־הממשלה ורפול בסביבות חצות, ואיתו — כעבור כמה דקות, כשהיה בדרכו לביתו.

כהן היקשה לגבי מועד ההחלטה על כניסת הפלאנגות. שרון בשלו, רוצה בד־לתיים סגורות.

כהן אינו מרפה: „מה היה התוכן לגבי תפקיד הפלאנגות ?״ שרון מחפש מיסמך

בין ערימות המיסמכים שאותם הביאו יועציו, וטוען שההחלטה היתה קודמת, ושהוא יפרטה בדלתיים סגורות.

כהן: „מה היתה התוצאה הסופית, מה יעשו ומה יהיה תפקידם?״ שרון: „סוכם, שתפקידם יהיה להיכנס לשכונות המחבלים צברה, שאתילא ופקהאני.״

כאן הסביר שרון באריכות, תוך הצגת תמונות, שהמחנות הם למעשה פרברים עירוניים של ביירות, עם מאגרי נשק ותעלות מתחת לקרקע ובניינים בני קומה ויותר.

כאשר תיאר שרון את החפ״ק (חדר פיקוד קדמי), שהוקם סמוך למחנה הפליטים, הוא סיפר על כמויות התחמושת האדירות שהיו בסביבה, ביניהן פצצות מיצרר. הוא אפילו ראה חייל אחד נשען על פצצת חיל־אוויר שלא התפוצצה שמישקלה 500 קילו. הוא ציין שבמחנות היה הרס רב.

התרשמותו, ביום הרביעי ה־15 בספטמבר, כאשר החלה הפריצה של צה״ל לעיר, היתה שההתנגדות בתחילה היתה מעטה, או שלא היתה קיימת כלל. הוא סיפר שהוא ראה אש ממחנות צברה ושאתילא, אפילו של טנקים, אך מיד אחר־כך הוסיף: „שלנו.״

לטענתו, אחרי שהוברר שיש התנגדות עזה, הוחלט להכניס את הפלאנגות לשטח, כדי לחסוך בחיי חיילים ישראלים. הבסיס לכך: החלטת הממשלה מה־15 ביוני, שדיברה בצורה ברורה על שילוב הכוחות הלבנוניים במילחמה.

בנקודה זו ברור, ששרון פעל באופן בלתי־חוקי. החלטת הממשלה, שעליה הוא מדבר, התקבלה למטרות אחרות לגמרי.

כאן אמר שרון, שלצה״ל יש הרבה נסיון בשטח בנוי והיה ברור שיהרגו אזרחים, כשהוא מתכוון לשיטחי מחנות הפליטים.

שרון סיפר, שבפריצה לביירות השתתפו אלפי חיילי צה״ל ואילו הלבנונים מנו בין 100 ו־200 איש. פרט זה מרכזי להמשך החקירה.

נורה אדומה

ביום הרביעי ה־15 בספטמבר הוא נפגש בלבנון עם מפקדי הפלאנגות ללא רפול. לצידו היה ראש אמ״ן, נציג המוסד וראש השב״כ. לשאלת כהן, הכחיש שדובר על אפשרות טבח באותה פגישה. אחר־כך יצא לנחם את מישפחת הנשיא הנבחר. שוב חזר שרון ופירט את פגישותיו ביום הרביעי והחמישי.

ביום החמישי, ה־16 בספטמבר בערב נכנסו הפלאנגות למחנות. באותו ערב היתה ישיבת הממשלה. ברק ניסה לבדוק מדוע לא הדליקה הערתו של השר דויד לוי נורה אדומה אצל שרון. לוי דיבר על החשש לטבח. שרון ניסה להתחמק. הסביר שלוי לא ביקש להעלות את הסתייגותו להצבעה, ומסביר שהסתייגות לוי לא היתה מכניסת צה״ל למערב העיר, „שנועדה לשם שמירת החוק והסדר.״ „דעתו (של לוי היתה) שיכולים לקרות אירועים שאינם זהים לחוק וסדר. ראה בכך שאנו נואשם בעיקבות כך, והטיעון (שלנו) לא יעמוד על רגליו.״ כהן: „דבריו לא היו צריכים לעורר לזהירות מיוחדת?״ שרון: „בתקופה שבה התרכז כוח של אש״ף במערב ביירות. יציאתם מביירות לאלפיהם שינתה, למעשה, גם את החלטת הממשלה.

שרון תיאר את שרשרת המגעים הדיפלומטיים באותם ימים, כדי לאפשר ל„כוחות הלבנוניים״ להיכנס לשטח.

כהן: „בשלב ההחלטה הועלה חשש של מעשי נקם?״ שרון: „לא, לא!״ וממהר לשתות כוס מים שנייה, את כוסו המלאה של יונה אפרת, שהגיש לו אותה.

„ננקטו צעדי זהירות מעבר למה שאני מכיר בפעולות קודמות שהוכנסו לבנונים.״

בשלב זה התבקש השר להשיב, מתי נודע לו על הטבח לראשונה. הוא סיפר שבערב ראש־השנה, יום השישי ה־17 בספטמבר, סמוך לשעה 9 בערב, טילפן אליו הרמטכ״ל מביתו. הוא סיפר, שהוא שב כמה דקות לפני כן מביירות ואמר לשרון: „כי במהלך פעולות הפלאנגות במחנות פגעו הנוצרים באוכלוסיה אזרחית מעבר למצופה.״ שרון ציין, שרפול השתמש במילה „הגוימו״ לגבי פעולת הפלאנגות.

רפול הודיע לו, שמאז הצהרים הופסקה הפעולה על־ידי אלוף פיקוד הצפון, אמיר דרורי. הוא רפול, טס לביירות ונפגש עם דרורי, מפקדי הצבא ומפקדי הכוחות הלבנוניים. רפול אמר לו: „הפסקנו כל פעולה. מנענו כל כניסת כוחות נוספים. והורינו לפלאנגות להוציא כוחותיהם משכונות המחבלים. הפלאנגות התארגנו ליציאה. יסיימו יציאתם ב־5 בבוקר.״

באותו בוקר, יום השישי ב־11.30, נפגש שרון עם רפול בשדה־דב בתל־אביב, לדיון על נושאים שונים. שרון טוען: שרפול הודיע שהוא טס לביירות, אך לא ציין את הסיבה. שרון: „איש לא חשב כי אזרחים לא יהרגו בפעולה כזאת. היה ברור שבוצעו מעשים שלא היו צריכים להיעשות.״

שרון טוען, שלא היה לו, ביום השישי בלילה, מה לעשות, משום שמדברי הרמטכ״ל הוא הבין שהכל נעשה.

הוא הזכיר עוד שני טלפונים שהיו לו באותו ערב. אחד מקצין תורן בלישכתו, שמסר על ההתקלות של חיילי צה״ל עם חיילי חדד בכניסה לביירות, „מבחינתי רק חיזקה את מה שאמר הרמטכ״ל. מדובר בבני־ברית. ואם זה מגיע לידי כך שחיילי צה״ל הורגים בכוחות נוצריים, היה ברור שננקטו כל הצעדים.״

כהן: „לא הודעת לראש־הממשלה?״ שרון: „לא!״ שרון הזכיר עוד שיחת טלפון שקיבל, על כך שהאמריקאים מסרו על תנועת אנשי פלאנגות באיזור המחנות, אך במידע זה לא היה כל חדש.

הוא נשאל על שיחת הטלפון הלילית עם כתב הטלוויזיה רון בן־ישי ב־11.30 בלילה של יום שישי, אך בן־ישי דיבר על אנשים ששמעו ודיווחו לו. הם לא ראו זאת במו עיניהם.

ברק: „ב־8 בערב יודעים שהגזימו. ונשארים עד 5 בבוקר. לא היה מקום שיצאו בלילה.״

כאן טמון העוקץ. שרון ניסה להזכיר לאנשי הוועדה שזהו שטח שבו מתנהלת לחימה. הפלאנגות הם אומנם צבא מסודר, אך אין להם אמצעי קשר עד לדרג הנמוך ביותר. יש לאסוף פצועים, ציוד, נפגעים וגם להיזהר עד היציאה, מה גם שהיתה הרגשה ברורה שהפעולה הופסקה.

עד כאן הסברי שרון. אך לפני כן הוא הזכיר, שהכוח הלבנוני היה קטן בהיקפו. מדוע אם כן נדרשו לכמה עשרות אנשים יותר מ־18 שעות כדי לצאת?

„שרון פרימיטיב״

בשבת ניהל שרון שיחת טלפון עם רפול ב־8.30 בבוקר, בעיקר על פרשת אנשי חדד שנורו. שרון דיבר עם מנכ״ל מישרד־החוץ, דויד קימחי, בשעות הצהרים. אחר־כך שוב עם רפול, סמוך לשעה 1, ומייד אחריה שוב עם קימחי, שבה הוא סיפר על החלטת רפול בנוגע לכוחות הלבנונים במחנות.

שרון התקשר לראשונה עם ביתו של בגין בצהרי יום שבת, אך נאמר לו שראש־הממשלה נמצא בבית־הכנסת. אחר־הצהרים קיים עוד שלוש שיחות עם רפול, שתיים עם קימחי. משעה 3 אחר־הצהרים החלו הדיווחים ברדיו על כך, ובשעה 6 בערב הוא דרש דו״ח מפורט על מה שהתרחש במחנות. שרון הדגיש שבאותו יום שבת הוא לא יצא לשטח.

עתה נשאל שרון מה אפשר לראות ממקום עמדת החפ״ק. שרון מציג תמונות אישיות של תת־אלוף, שצולמו ב־17 בספטמבר, יום השישי, בעיצומם של האירועים, וטוען שכל מה שניתן לראות הוא גוש בתים, ביניהם אי־אפשר לראות דבר. כאן הוא התבקש להראות על המפה, שהיתה פרוסה בצד שמאלי של החדר, את מקום החפ״ק.

שרון נשאל על הבירור שנעשה, אם לא היו אנשי חדד מעורבים בטבח. הוא הסביר שהנושא מורכב ומסובך והוא ידבר על כך בדלתיים סגורות.

שרון: „אם הייתי צריך להישאל מי רצח, אינני יודע. היו שני צדדים של המחנה, מיזרח ודרום שלא החזקנו בהם, ואי־אפשר לדעת מי נכנס משם.״

סמוך לשעה 12 הודיע השופט כהן על סגירת הישיבה הפתוחה והועיד ישיבה נוספת עם שרון, סגורה, לאחר־הצהריים של יום שני. עשרות שאלות מטרידות לא נשאלו באותן שעתיים וחצי. רבים מהמיסמכים ששרון הביא נותרו במעטפות.

שר־הביטחון יצא מהאולם מחייך. בדרכו למכוניתו הוא כבר לא ראה סיסמא שכתב אלמוני על הקיר מול בניין פאסיק „שרון פרימיטיב״. מישהו דאג לשלוח פועלים ערבים שינקו את הקיר.

בן־ציון צמרין

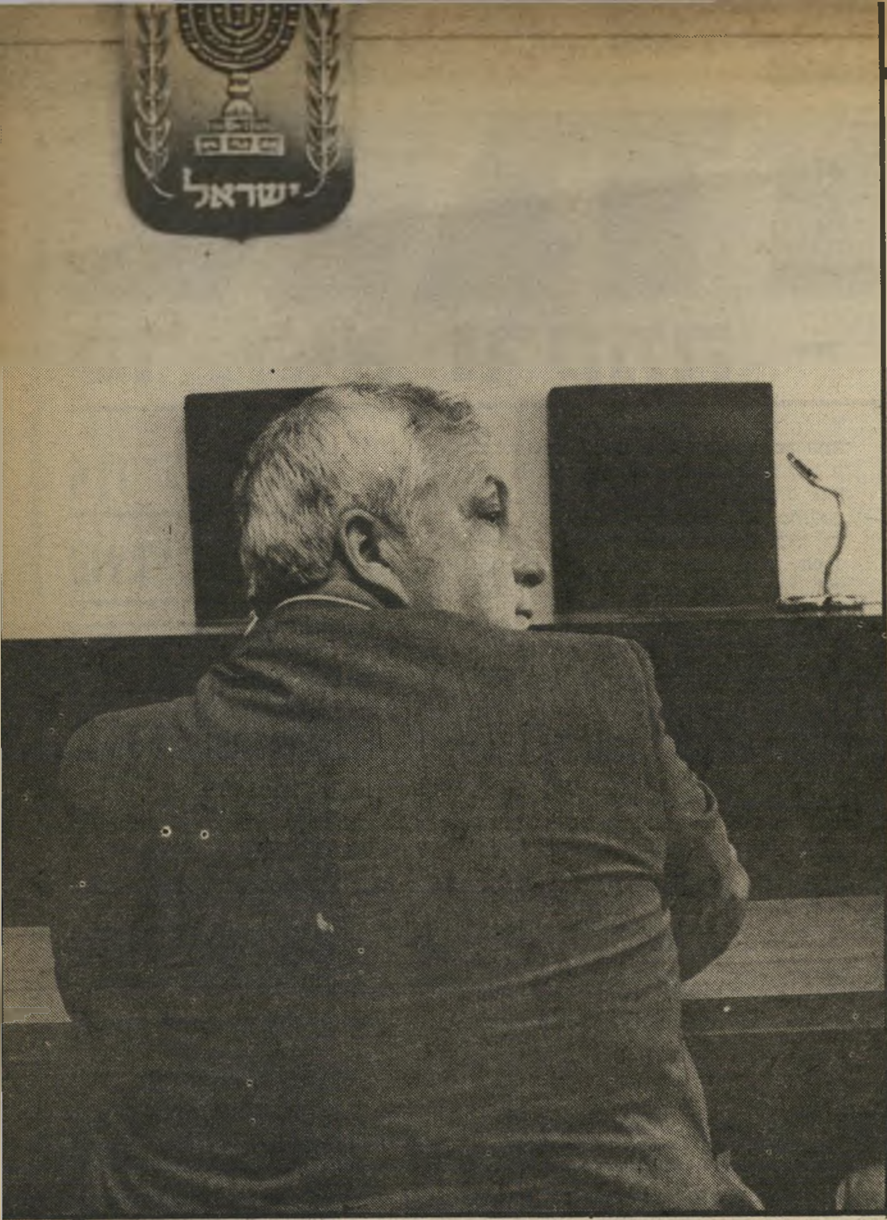

וזאת לרעיה

שר־הביטחון, אריק שרון, נכנס לאולם דיוני ועדת החקירה מלווה על־ידי אשתו, לילי. לילי לבשה שימלה בצבע סגול ומעליה צעיף סרוג ציבעוני. לאורך כל עדות בעלה בישיבה הפתוחה, היא ישבה בשורה שמאחוריו והביטה בו במתח רב. למעלה: שרון יושב מול שולחן חברי הוועדה.

המזימה

כך היא נרקמה - כך היא מתבצעת

מנכ״ל האוצר אמר שצריכים לסגור את אל־על בגלל בגין

ההחלטה הסופית לסגור את אל־על התקבלה בפגישה שנערכה לפני חודש בין שר־האוצר, יורם ארידור, ובין שר־התחבורה, חיים קורפו, אחרי שהתברר להם כי התנגדותו של ראש־הממשלה, מנחם בגין, להפעלת אל־על בשבתות היא מוחלטת. השניים החליטו להשתמש בהחלטתו של בגין כמנוף. מנכ״ל מישרד־האוצר, הפרופסור עזרא סדן, שהיה בסוד העניין, אמר על כך לידידו, צבי כסה, שהוא בעל מכון למחקר כלכלי:

„אני מכיר את כל עניין אל־על מקרוב, ואני מעורב בו. כאשר ראינו שבגין החליט סופית על כל עניין השבת ואי־אפשר להוריד אותו מזה, היה ברור לנו שבתנאים אלה אי־אפשר להביא את החברה למצב עבודה והיא אבודה. ואז השאלה היא איך הממשלה מתפטרת ממנה ומוכרת אותה לקונסורציום ציבורי או לגוף פרטי, שיוכל להפעיל אותה גם בשבת. החלטנו שאנחנו מוכרחים להביא למכירת החברה, ומה שנעשה עכשיו באל־על מכוון כולו להשיג מטרה זאת.״

זהו ציטוט מדוייק של דברי סדן לכסה, שאותה העביר הח״כ יאיר צבן לידי יו״ר ועדת־הכלכלה של הכנסת. סדן נשמע אומר דברים דומים לאלה גם בהזדמנויות אחרות. מדברים אלה ברור מדוע החלטת ועדי־העובדים לקבל את „מיסמך העקרונות״ אינה מספקת כדי למנוע את סגירת אל־על. הממשלה יודעת, שבכל דיון בבית־המישפט על החלטתה לסגור את החברה הלאומית בשבתות היא תפסיד, והקואליציה הממשלתית תתפרק. ארידור וקורפו מנצלים איום זה כדי לממש את החלטתם להעביר את אל־על לידי הפרוטקציונרים של הליכוד.

שר־תחבורה קורפו
פגישה עם האוצר

התוכנית המקורית הייתה להפיל בפח את הטייסים

מרגע שהחלטת השרים לסגור את אל־על הועברה להנהלה, התחילה זו לחפש תירוץ לסגירת החברה, תוך ניצול „שביתה מזומנת״ של העובדים. ראש אגף כוח־אדם בחברה, איתן רוזנמן, המליץ לגרות את הטייסים לשביתה, וגם מצא את העילה:

הטייסים הודיעו כי לא יסכימו לטוס אם יוצב לטיסה הדייל שמואל אלוני, שגרם לבעיות באחת הטיסות מניו־יורק. ועד הניהול של הדיילים הוריד את אלוני מלוח הטיסות, אך הנהלת אל־על התחילה ללחוץ על ועד הניהול להצבת אלוני לטיסה, תוך איום לפטרו, אם לא יוצב. ועד הניהול, שחשד בכוונות ההנהלה, ולא רצה להביא לשביתת הטייסים, נמנע מכך.

בסופו של ז׳בר לא היתה להנהלה ברירה, אלא להאחז בסירובם של הדיילים להפעיל את הבארים, לאחר שקודם לכן אמרה ההנהלה שאין כל חובה על הדיילים להפעיל את הבארים. רוזנמן העדיף שבהחלטת הסגירה תיאחז ההנהלה בשביתת טייסים, משום שהם בעלי השכר הגבוה ביותר באל־על, ויותר קל ל„לכלך״ אותם בעיני הציבור, ובדרך זאת לזכות באהדתו לצעדה של הממשלה.

יו״ר פרל
החלטה מהירה

יו״ר מועצת המנהלים של אל־על, נחמן פרל, שהיה נתון ללחץ כבד של שרי האוצר והתחבורה, לפעול בכל דרך לסגירת החברה, הוא שהחליט להאחז בתירוץ של „שביתת״ הדיילים כדי להביא לסגירת אל־על. ההחלטה המהירה שלו הפתיעה גם כמה מחבריו למועצת המנהלים, שלא כולם הובאו בסוד ההחלטה הממשלתית להביא לסגירת חברת־התעופה.

ההסתדרות הבטיחה לוועדים להחזיר את המצב לקדמותו כאשר יחזור המערך לשילטון בעוד כמה חודשים לפי הערכתם

שר־האוצר ושר־התחבורה איתנים בהחלטתם להביא למכירת החברה לידיים פרטיות, למרות הסכמת הוועדים לקבל את העקרונות. הסכמה זאת הפתיעה את הממשלה ואת ההנהלה. העקרונות נוסחו אחרי התייעצות עם איש־הוועדים־לשעבר, איתן רוזנמן, אשר טען באוזני חבריו להנהלה כי הוועדים לא יסכימו בשום פנים ואופן לקבל את העקרונות הנוקשים.

שר־האוצר גם לא האמין כי ההסתדרות תסכים לקבל את העקרונות הללו, שכן היא תבין כי אם הם יתקבלו באל־על, אפשר יהיה להעבירם גם בחברת־החשמל, ברשות־הנמלים, ברשות־השידור ובשורה ארוכה של מיפעלים וחברות, ציבוריים כפרטיים, ודבר זה פירושו מהפך ימני־קיצוני ביחסי העבודה במשק.

הוועדים הסכימו לעקרונות הדרקוניים אחרי שנציגי ההסתדרות, ובראשם ישראל קיסר, הבטיחו להם כי כאשר יחזור המערך לשילטון, יסולקו מייד כל החברים הנוכחיים של הנהלת החברה, מיסמך ששת העקרונות יבוטל, ויחסי העבודה באל־על יושתתו על בסיס סביר יותר. נציגי ההסתדרות הצליחו לשכנע את הוועדים כי חזרתו של המערך לשילטון היא עניין של חודשים ספורים.

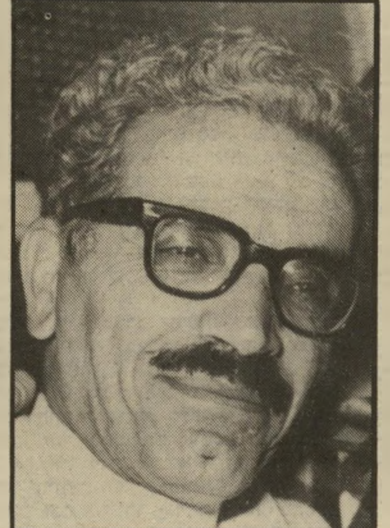

ממלא־מקום קיסר
עניין של חודשים

איתן רוזנמן ונתן פרל הם אנשי אייזנברג

מי שהיה איש הוועדים של אל־על ואחר־כך מונה למנהל כוח האדם של החברה, איתן רוזנמן, הוא איש סיעתו של המיליונר מיכאל (מיקי) אלבין במיפלגה הליברלית שבליכוד. אלבין הוא נציגו של המיליארדר שאול אייזנברג, שהוא אחד הקונים המיועדים של אל־על.

להלן עדותו של אחד השותפים לאותה פרשה, משה צלה, כפי שניתנה לכתב העולם הזה (2309): „תוך כדי ההחתמות (של „חברים״ לאיגוד העובדים הליברלים) בוצעו שתי פעולות נוספות. האחת היתה ישיבה בבית אסיה, שבה נכחו כמה חברים וביניהם מיספר דמויות בולטות בנוף הישראלי כמו **אוריאל לין**, הממונה על הכנסות המדינה, **איתן רוזנמן** מוועד עובדי אל־על, **מיקי אלבין** ועוד.

„פעולה שניה היתה אירגון מועדון הנקב על־ידי מיכאל אלבין, מנחם עצמון, ח״כ מיכה רייסר ואחרים.״

שמו של רייסר מופיע בהקשר נוסף, שבו מופיעה גם דמות מפתח אחרת באל־על, יו״ר מועצת המנהלים של החברה. זהו נחמן פרל, איש עסקים ועסקן ותיק של חירות, המתגורר בווילה מפוארת בהרצליה־פיתוח. פרל, שכבר הספיק להיות נאמנם של עזר וייצמן ושל שמואל תמיר, הפך מאוחר יותר נאמנו של יורם ארידור, שגמל לו במינוי הבכיר באל־על. אך במקביל היה פרל שותפו של רייסר בלובי המיוחד שהוקם על־ידי אייזנברג, ושתפקידו היה לפעול למען הפקדת הרישיון להקמת טלוויזיה בכבלים בידי המיליארדר.

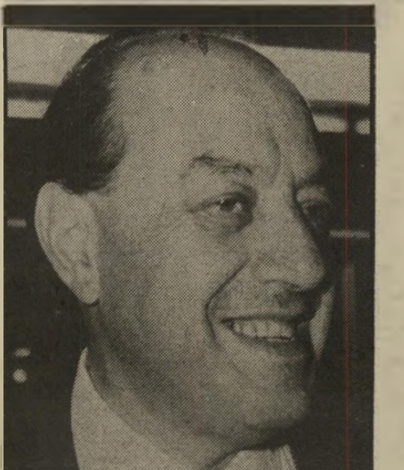

מיליארדר אייזנברג
קונה מיועד

אין זה מיקרה ששמו של אייזנברג מופיע בין הקונים המיועדים של אל־על.

היום סבורים כמה מחברי הוועדים של אל־על כי רוזנמן ביקש להביא לסגירת אל־על כבר בעת שניהל את המאבק נגד יו״ר ההנהלה הקודם של החברה, אברהם (בומה) שביט.

מי שמנע את סגירת אל־על באותה שביתה היה סגן־ראש־הממשלה, דויד לוי, שניסה למנוע את סגירת החברה גם הפעם. הח״כ מיכה רייסר נאלץ לבחור בין נאמנותו לארידור ולאייזנברג ובין נאמנותו ללוי, ובחר בלוי. לא מן הנמנע שהחלטתו של לוי להתערב בפרשה באה אחרי שנודע לו כי החלטות ההנהלה לא התקבלו בתום לב, והיתה מאחריהן מזימה מכוונת להביא לסגירת אל־על ולמכירתה. המיפלגה הליברלית, שבה יש לאייזנברג מהלכים, רואה בלוי יריב, בגלל השקפותיו החברתיות, וסגן־ראש־הממשלה יודע זאת.

(המשך בעמוד 68)

אנשים

בכנסת התווכחו מי מהח״כים הוא בן למישפחה מרובת־ילדים, והפרופסור אסא כשר מתאר אותם כחבורת גנגסטרים

■ בעת הנאום המדיני בכנסת סיפר ח״כ התחיה, **חנן פורת**, שהוא אב לשישה ילדים. ח״כים שנכחו במליאה העירו לו: „זה יפה, יפה מאוד.” אמר פורת: „זה כלום, לאחותי יש 12 ילדים.” ענה לו ח״כ המערך, **יעקב גיל**: „אני ממישפחה של 11 ילדים.” אז התערב ח״כ מפ״ם, **יאיר צבן**: „מה זה, כל ח״כ נותן הצהרת הון?”

■ פורת הזכיר בנאומו את הצורך הדחוף בעליה, וזה היה כבר אחרי הזמן שהוקצב לו. סגן יושב־ראש הכנסת, **משה שחל**, האיץ בפורת לסיים את דבריו. עזר לו צבן: „אתה מדבר על עליה, וכרגע מה שאקטואלי זה ירידה. רד מהדוכן!”

■ הכתב הפרלמנטרי של על המישמר, **יצחק שור**, נשאל מה יהיה. תשובתו: „במיקרה הטוב יהיה רע.”

■ החלטת לישכת מיפלגת העבודה לצרף את הליברלים העצמאיים למערך עוררה, לדעת **מני פאר**, בעיה קשה. בערב ראיונות, השבוע הזה, אמר מני: „עכשיו צריך לחפש אותם, כדי להודיע להם על כך.”

■ תשובה מוחצת לקריאת־ביניים גם היא מתחומה של אמנות־הנאום. זאת הוכיח הפרופסור לפילוסופיה **אסא כשר**, שהיה בין אורחי כינוס אנשי יש גבול במועדון צוותא בתל־אביב. בעודו מדבר על זכות האזרח לסרב להשתתף במילחמה לא־צודקת, הפריע לו כל הזמן אחד הנוכחים. קרא לעברו כשר: „חכה לסוף דברי, ואז תתחיל לצעוק (**מנחם**) **בגין, בגין**.”

■ בהמשך דבריו התייחס כשר לטענת הליכוד, שמרגע שהממשלה נבחרה יש לה מנדט לעשות כל דבר. אמר כשר: „דמוקרטיה אינה ריטואל, שבו בוחרים פעם בארבע שנים ברשימה אחת של גנגסטרים מתוך 17 רשימות של גנגסטרים.”

■ נשיא־המדינה מצא עצמו בשבוע האחרון בין מיעוטים שונים בארץ. האב הרוחני של העדה המארונית בארץ, האב **מונסיור חרפוש**, פנה לנשיא וסיפר לו, שיש מידע כי חמומי־מוח דרוזים מתכוונים לפגוע בקהילת המארונים בארץ, כנקמה על מעשי הפלאנגות הנוצריות בדרוזים בלבנון. נבון, שיצא לפני־כן להגנת הדרוזים הישראלים, שהפגינו בירושלים נגד הנעשה בלבנון, פנה לאב הרוחני של העדה הדרוזית השייח׳ **אמין טריף**, וקרא לו לצנן את חמומי־המוח בעדתו.

■ תומכי **דויד לוי**, סגן ראש־הממשלה ושר־השיכון, מתפללים שחיים **יבין** לא יחזור למלא את תפקידו ככתב הטלוויזיה בכנסת. הם מרוצים מאוד ממחליפו, **יגאל גורן**. הסיבה: אשתו של גורן, **עליזה**, היא דוברת מישרד־השיכון.

■ צרחות כאלה כבר לא נשמעו זמן רב בישיבות הוועד המנהל של רשות־השידור. הוועד דן בכתבה ששודרה מאנדרטת הצנחנים, שבה דיווח הכתב **מנחם הדר**, שהורים שכולים קראו לעברו של **אריאל שרון**: „מיפלצת! רוצח!” **יוסף** („טומי”) **לפיד** ערך באותו ערב את המהדורה וחברי הוועד מתחו ביקורת על שיקולו לפתוח אותה בידיעה זו, שאחר־כך אף התנצלו עליה. לפיד טען, שהוועד המנהל לא ילמד אותו איך לערוך חדשות, ושהוא אינו מסוגל לעבוד עם הוועד. העיר המישנה ליושב־ראש הוועד, **מיכה ינון**: „אם זה המצב, על לפיד להתפטר ולחזור למעריב.”

■ לפיד, שהיה נזעם במיוחד, תקף באופן אישי את חברי הוועד **אהרן פאפו** ו**אהובה מרון**. קטע אותו ינון: „כשבאת להיות מנכ״ל, ידעת שפאפו נמצא בוועד המנהל. זו לא היתה הפתעה בשבילך. אתה נכנסת מרצונך הטוב.” העיר פאפו: „נכון. איך אומר הכלל המישפטי הרומי? Caveat Emptor, היזהר הקונה!”

■ חבר הוועד **ניסים אלמוג** התנפל על פאפו בצעקות: „אידיוט, חמור!” אמר לו פאפו: „ככה מדבר רקטור של אוניברסיטה,” ברמזו לכך שמוסד בית־ברל, שאותו מנהל אלמוג, זכה בהכרה אקדמית ממישרד החינוך. „אתה לא מדבר כמו רקטור אלא כמו רקטום.” (רקטום הוא שמו הלאטיני של פי־הטבעת.)

שלמה להט מליט בידו את פניו. ראש עיריית תל־אביב קיבל את פני ראש־הממשלה, מנחם בגין, שבא לבניין העירייה לטקס האשכבה שנערך לסגן־שר התחבורה, דויד שיפמן. להט נתפס במצלמה כשהוא מתכוון לישר את בלוריתו, ולכן הוא נראה כאילו הוא מסתיר את פניו מהמצלמה. סגנו של להט, יגאל גריפל (משמאל) קיבל אף הוא את פני ראש־הממשלה. שיפמן היה במשך שנים סגן־ראש־עיריית תל־אביב מטעם הליברלים ועבד לצידו של להט.

אופירה נבון רעיית הנשיא, לוחצת את ידה של האלמנה שושנה שיפמן, שרבים עברו וניחמו אותה ואת שתי בנותיה. דויד שיפמן המנוח ואחיו התאום, מרדכי שיפמן, מי שהיה דובר „אגד” והיום בעל מישרד ליחסי־ציבור ולפירסום, נשאו שתי אחיות תאומות, שושנה ותחיה.

שמואל פלאטו־שרון היה בין הראשונים שבאו לעבור על פני ארונו של דויד שיפמן. הוא ניצל את הופעתו שם ללחיצות־ידיים רבות עם עיתונאים ופוליטיקאים, שמילאו את אולם הכניסה של בניין העירייה, וגם מצא זמן לשבת לצידו של הקבלן התל־אביבי הוותיק, אריה פילץ, שמרבה לבנות בתל־אביב וגם בנה את בניין „דיזנגוף סנטר” בעיר, בניין שבו יש לפלאטו חלק בבעלות.

הוא הגיע!

אלן דילון.
גבר היודע לאהוב.
הוא חלם על אשה
ויצר בושם
בדמותה.
Le Temps D'aimer
חם,מתוק, נשי...

אלן דילון.
גבר היודע לחיות.
בסגנונו האישי
המיוחד הוא יצר
סדרה יוקרתית
לגבר:
PARFUMFS
ALAIN DELON

PARFUMS ALAIN DELON
יבוא והפצה: חב' נורית בע"מ

אנשים

רופאים, חברי המיפלגה הליברלית, הצילו את חייו של הח"כ לשעבר

משה מרון, בהלווית ליברלי אחר, דויד שיפמן

■ בסוף ישיבת הוועד הציע ינון, שכדי לשמור על כבוד המנכ"ל והמוסד, מן הראוי שהישיבה תהיה חסויה, אולם ליתר־ביטחון, מחשש שמא תודלף גירסת לפיד החוצה, הכינו ינון, מרון ופאפו הודעה משותפת, שתתפרסם רק במיקרה של הדלפה. מייד אחרי ההדלפה הצפויה, נמסרה הודעת חברי־הוועד, אך ינון חזר בו ממנה, אחרי־כן, והביע תמיכה בלפיד.

■ פאפו זכה באחרונה בדברי־שבח מכיוון בלתי־צפוי. המפגין הירושלמי הוותיק, איש הימין הקיצוני־קיצוני **יצחק שמואלי**, סיפר שהוא מופיע בישיבות של מליאת רשות־השידור, ורואה את כל נבחרי־הציבור שם: „היושב־ראש, **ראובן ירון** מחרות, מעמיד פנים כניטרלי. חברים אחרים לא יודעים על מה לדון. רק הסמי־רוויזיוניסט הזה, אהרון פאפו, הוא היחיד שם שנותן כיווני־דרך." פאפו משתייך לחטיבת לע"ם שבליכוד.

■ כאשר כתב ח"כ **מיכאל קליינר** בזמן המילחמה מאמר שפורסם במעריב, הוא לא העלה על דעתו שבעיקבות כך הוא יכין הצעת חוק מפורסת עם חבר. קליינר כתב אז, שיתכן כי יש לחוקק חוק, שיאסור הפגנות־רחוב בזמן מילחמה. חברו, המישפטן **זאב סגל**, המתנגד לרעיון, ענה לו מעל דפי אותו עיתון. בעיקבות כך הם נפגשו, והחליטו לעבד במשותף הצעת „חוק יסוד: חופש הביטוי", כחלק משאיפה להעביר בסופו של דבר את כל סעיפי „חוק יסוד: זכויות האזרח". השניים נפגשים לעיתים תכופות ודנים בחוק המוצע. הם מציעים לבטל את הצנזורה על סרטים ומחזות.

■ קליינר, שהוא מישפטן במיקצועו, החליט לנצל את ימי ראשון וחמישי, הפנויים מעבודתו בכנסת והצטרף למישרד עורכי־דין בתל־אביב. הוא כבר דאג להודיע לחבריו בחרות שלא יעזו לפנות אליו כדי לקבל עזרה, תוך ניצול מעמדו כח"כ.

■ מי אמר שבמיפלגה הליברלית אוכלים איש את רעהו? סגן יושב־ראש הכנסת לשעבר, **משה מרון**, חייב את חייו לשניים מחברי המיפלגה. מרון הגיע לטקס האשכבה של **דויד שיפמן**, סגן־שר־התחבורה שמת השבוע, וחש ברע. הוא פתח את חולצתו וביקש לשבת. שר־התיירות, **אברהם שריר**, שעמד לידו, רץ להביא כיסא, ואז צנח מרון על הריצפה. למזלו של מרון, שנתקף בדום־לב, עמדו לצידו שני רופאים, שניהם חברי המיפלגה. האחד היה ד"ר **שלמה ברק** והשני ד"ר **חיים פרלוק**, רופא־עתודאי בצבא־הקבע. השניים הגישו לו סיוע ראשוני. פרלוק היכה בחוזקה באגרופיו על חזהו של מרון וערך לו עיסוי־לב. בינתיים חיפשו הנוכחים טלפון כדי להזמין ניידת שח"ל (שירות חולי־לב). לא נמצא אסימון לטלפון ציבורי, וח"כ הליברלים, **יצחק זייגר**, הוכנס לחדר אחר וצילצל למגן־דויד־אדום. לא היתה תשובה, ואז הוא צילצל למזכירתו של הפרופסור **שלמה לניאדו**, ראש המחלקה הקארדיולוגית בבית־החולים איכילוב, וביקש שתשלח אמבולנס לבניין העירייה. מרון הועבר לבית־החולים על־שם שיבא בתל־השומר וכעבור שלושה ימים שוחרר לביתו.

■ ח"כ זייגר היה עד לסיקור הטלוויזיה מהכנסת, ומסיבה זו נאלץ הצוות לצלם שנית את הקטע. ביום שני בלילה, כאשר הסתיים חלקו הראשון של הדיון המדיני, שפתח את מושב הסתיו של הכנסת, החל יגאל גורן משדר על רקע האולם הריק את שידורו מהמישכן. זייגר, ששכח ספר על שולחנו, נכנס שוב למליאה המוארת, שבה נשמע רק קולו של גורן. הוא עבר מאחורי גבו של גורן וצולם כך. כשהגיע למלונו בירושלים, הוא המתין לראות את עצמו בשידור, אך לאכזבתו גילה שהקטע צולם שנית והוא לא נראה מאחורי גבו של גורן.

■ מהו פילנטרופ? ח"כ המערך, **נפתלי בלומנטל** הסביר, שתרגום בלתי־מדוייק מאידיש הוא: „אומר הרבה ונותן טיפה."

■ עיתונאי מעריב **יהושע ביצור**, מספר, ששמו של ח"כ הליברלים **דרור זייגרמן** הגיע עד ליציעי מיגרשי הכדורגל, ולאו דווקא ככינויי חיובי. במישחק בין בית"ר ירושלים והפועל כפר־סבא, שבו נוצחו הירושלמים, היה נדמה לקהל האוהדים, שהבית"רים מזלזלים בכוונה, כדי להפסיד ומאחזים את עיני־הקהל. הקהל פרץ בקריאות קצובות: „זייגרמן, זייגרמן!"

■ כתב הרדיו בכנסת, **אריה גולן** לא הגיע לחתונת הפסיכולוג **גיורא זכין**, בנו של ח"כ מפ"ם **דב זכין**, שנערכה בקיבוץ להבות־הבשן. הוא מיהר להצטדק: „לקיתי, לא הלכתי גם לחתונתו של חיים דרוקמן."

■ מה עושים העיתונאים כאשר לא מתרחש דבר במקום האירוע? ביום השלישי ישבו ליד שולחן אחד בכנסת ארבעה — **דן מרגלית** מהארץ, **ראול טייטלבאום** מידיעות אחרונות, ביצור ואריה גולן מהרדיו — וריאיינו האחד את השני.

■ הפרופסור **זאב וילנאי** טוען, שיש לו חלק במחדל הגדול ביותר של מדינת־ישראל. וילנאי, המומחה לידיעת הארץ, מספר שהוא היה מראשוני המסיירים בעיר העתיקה בירושלים אחרי הכיבוש ב־1967. בהר־הבית הוא לא מצא נפש חיה, ואז הוא דרש שיצרו עובדה, יפתחו את השערים ויתנו ליהודים להיכנס למקום. הוא סיפר שלדעתו אפילו הרמב"ם היה שם, ובעבר אף היה שם בית־כנסת, שבו התפללו יהודים. הרבנים הטילו וטו על הרעיון, ווילנאי מצטער שהוא לא עמד אז על דרישתו בכל תוקף.

■ **ראובן כ"ץ**, שהוא פסיכולוג תעשייתי, מוכר יותר כיועץ לענייני השקעות של חברות וקונצרנים גדולים. יש לו אחות תאומה, **חווה**, הנשואה לאיש־הביטוח **יוסי חכמי**. השניים החליטו להכנס לעסקי־בידור. הם שותפים בדיסקוטק גדול בתל־אביב וכ"ץ, שהעסק נראה לו, מספר שהוא מתכוון להביא לארץ באפריל הבא את הזמר **רוד סטיוארט**, בהשקעה של 200 אלף דולר. באותו דיסקוטק שבו שותף כ"ץ, שומרים בפתח אנשי אבטחה של חברה פרטית. כ"ץ החליט שהוא פולש גם לתחום זה, ונכנס לשותפות עם בעל־החברה, **מנחם ארמון**.

מאיר זורע נראה מפנה את גבו לאלוף במילואים אחר, דני מט. השניים באו לביתם של אורנה ויהורם גאון, שאירחו תערוכת ציורים של הצייר יעקב פיצ'חדזה, שהכנסותיה קודש לבית מכבי רמת־גן. שני האלופים אינם יריבים, אלא אפילו בעלי תפיסת־עולם אידיאולוגית דומה, והפניית־הגב לא היתה מכוונת. זורע בא לתערוכה כדי לצפות בתרשים המיבנה אותה תיכנן האדריכל החיפאי דויד ינאי, שהתפרסם כמי שחשף את שערוריית „בית־הלוחם" בעיר. בעיקבות הפירסום הוא נותר ללא עבודה, ואז הקימו זורע ועוד שני חברים מקיבוץ מעגן־מיכאל, האלוף יוחאי בן־נון וגרשון אגמון, ועד ציבורי להגנת ינאי. ינאי וחבריו ממעגן־מיכאל פגשו באותה תערוכה שני עיתונאים, שליוו את פרשת „בית־הלוחם" לאורך כל הדרך — יגאל גלאי מ„על המישמר", ומרדכי גילת מ„ידיעות אחרונות".

משה מיזרחי בימאי הסרטים, בא עם חברתו לחיים, השחקנית מיכל בת־אדם וילדם המשותף למישמרת מחאה של ה„וועד נגד המילחמה בלבנון", שהתקיימה בכיכר־מלכי־ישראל, במלאות 40 יום לטבח במחנות הפליטים בביירות. המישמרת, שעמדה במקום מבוקר ועד לילה עוררה תשומת־לב רבה ואנשים רבים נעצרו ליד המפגינים ושוחחו איתם.

ארתור בראונר מפיק הסרטים האמריקאי בא לתצוגת התמונות בבית גאון עם השחקנית ניצה שאול. בירך את באי־האירוע שר־האוצר, יורם ארידור, המוגדר כאוהד מס' 1 של קבוצת הכדורסל של מכבי רמת־גן. הסיבה: בנו, דני, משחק כדורסל בקבוצת הנוער הרמת־גנית. את האירוע אירגן העיתונאי נח קליגר, סגן יושב־ראש מכבי רמת־גן, שביקש מיהורם גאון, שתחת הופעת־חינם יתן את ביתו ברמת־השרון ליום שבת אחד לצורך תצוגת ומכירת הציורים.

בלונים

מאת **דניאלה שמי**

שר-החוץ יצחק שמיר נואם

אנשים

יצחק רבין יעיד על אנטי־שמיות

■ ראש המוסד לשעבר, **מאיר עמית**, הגה רעיון מר־תק. הוא הבחין שבני דור הפלמ"ח הגיעו לגיל שבו הם אמורים להכנס לבית־אבות. הוא בדק את האפשרות להקים בית־אבות שבו ישבו יוצאי מחנות־העולים והנוער־העובד, „בית אבות מיוחד של ה־חבר'ה", כפי שכינה זאת עמית. הרעיון נגנז לבסוף.

■ עמית מודה, שהוא חסר כישורים פוליטיים, אך הוא בעל כישורים אירגוניים. הוא רוגז שהליכוד לא נתן לו תפ־קיד אירגוני כלשהו מאז נפרד מהכנסת. עמית, בעל חברה פרטית קטנה לתיקשורת, סיפר שאנשי־הליכוד אף הכשילו את מועמדותו כיושב־ראש המוע־צה למניעת תאונות־דרכים.

■ עמית, שהיה מועמד ל־רמטכ"ל ולא זכה במישרה ה־מיוחלת, גילה שכאשר היה ב־מוסד, הוצע לו לשוב וללבוש את מדיו, להיות סגן הרמטכ"ל ואחר־כך להתמנות לתפקיד הבכיר. אז הוא סירב.

■ בדיון בוועדת העלייה והקליטה של הכנסת דיווחו פקידי מישרד־החוץ על היקף האנטי־שמיות בארצות ידידו־תיות באירופה. היקשה ח"כ המערך **מנחם הכהן**: „ומה עם הקשרים שישראל מקיימת עם מישטרים אנטי־שמיים ?" מייד הוצע שלישיבה הבאה יוזמן ח"כ המערך **יצחק רבין**, שביקר בארצות בעלות מישטר פאשיסטי בדרום־אמ־ריקה.

■ מנכ"ל רשות־השידור לשעבר, **יצחק ליבני**, נשמע אומר את הפסוק הבא, ללא קשר לאירועי הזמן האחרון: „סיפרו לרבי מקוצק על איש עושה־נפלאות שיודע את הסוד לעשות גולם. ,אין חשיבות לכך,' אמר הרבי והמשיך, ,אבל כלום יודע הוא את הסוד לע־שות חסיד ?'"

■ רופא השיניים **נתן חורין** הוא גם פסל, ותצוגת פסליו אף מוצגת בפואייה של תיאטרון הבימה. הוא סיפר, שחלומו הוא לעשות כסף מריי־פוי שיניים כדי להוציא אותו על פיסול. לדעתו, יש קשר בין שני עיסוקיו: כשהוא מט־פל בשיניים, הוא סותם חורים קטנים, וכשהוא מפסל, הוא פוער בשיש חורים גדולים.

■ ההצגה המחודשת של שלמה המלך ושלמי הסנדלר זכתה להיות מוצגת בתערוכה. צייר התפאורות **אריה נבון**, שעשה יותר מ־40 תפאורות בתיאטרון הקאמרי מאז היי־וסדו, פתח עתה תערוכת ריי־שומים, תילבושות ותפאורה של התיאטרון. בין השאר מו־צגות שם התיפאורות מההצגות שלמה המלך ושלמי הסנדלר — המקורית והמחודשת.

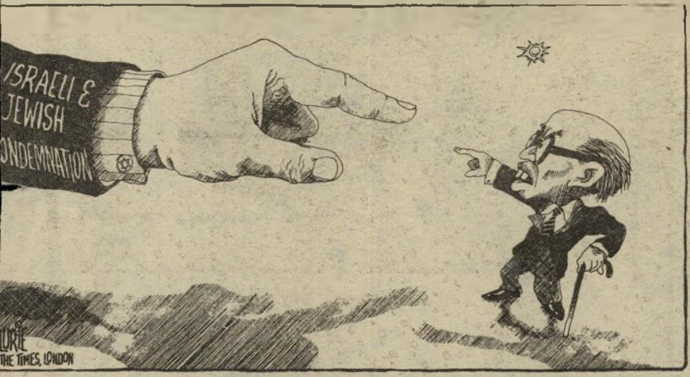

רענן לוריא שהקריקטורות שלו מתפרסמות ב־„טיימס" הלונדוני ובעוד עשרות עיתונים בעולם, קיבל הזמנה לפגישת־פיסגה של קריקטוריסטים פוליטיים, שתיערך בחודש הבא בטוקיו. נספח השגרירות הישראלית בלונדון, ג'קי קיינן, צחק ואמר שהמשתתפים יוכלו להתפלל שם, משום שיהיו בכנס לפחות מניין של יהודים. בקריקטורה העליונה נראה בגין מאשים באנטי־שמיות את האירגונים היהודיים התוקפים אותו על מעש הממשלה. בקריקטורה שנייה (למטה), הוא לא שמע, לא ראה ואינו מוכן לדבר על הטבח במחנות בביירות.

נץ גדול היה פה

ימח שימך, ויקי. אני שונא אותך.

באת, היית, נעלמת, והשארת אחריך חור פעור בליבנו.

זה היה כך:

ישבתי לפני שבועיים ליד חלון דירתי בתל־אביב ו־שוחחתי עם עיתונאי אירופי. לפתע הופיע מאחורי התריס ראש של ציפור. לא שמתי אליו לב, כי בסביבה זו מצויות יונים רבות.

הציפור צפתה אל תוך הדירה, עמדה על מעקה המיר־פסת והביטה בנו מקרוב.

„זהו נץ!" קרא האורח שלי באפתעה.

הסתכלתי בציפור שנית — ולא היה מקום לטעות. המקור של העוף הדורס, הפסים הכהים שעל הנוצות ה־

ויקי בבית

חומות, העיניים העירניות, מיבנה הגוף — הכל הסגיר את זהותו של האורח.

עקבנו אחרי תנועותיו בדריכות, מבלי לזוז. הוא לא פחד מפני שני בני־האדם. במעוף קל נכנס לחדר, התע־ניין ברהיטים, עף מראש האנציקלופדיה אל המנורה, ולבסוף קבע את מושבו מעל לתקליטים של המערכת הס־טריאופונית.

זינקתי ממקומי וסגרתי את התריסים. הנץ היה לכוד.

זה לא הפריע לו. כשניגשתי למקרר והוצאתי שוק של תרנגולת מבושלת, עט עלי במהירות הבזק וחטף את הנתח. הוא נעץ בו את ציפורני רגלו ואכל.

יצאתי מהדירה לפני שרחל חזרה מבית־הספר, והש־ארתי לה פתק ליד הדלת: „זהירות, נץ!"

כשבאה, קראה את הפתק ותמהה, עד שראתה את הציפור עומדת על גבי התקליטיה כפסל. היא לא התקשתה לזהותו. רחל גדלה על הר־כנען, ליד צפת, ושם היו ה־ניצים מצויים. נץ אחד גדל שם בביתה. שמו היה ויקטור. לכבודו כינינו את הנץ „שלנו" בשם ויקי.

במשך יום ולילה נשאר ויקי סגור בבית. לא התקרבנו אליו, כדי שלא להבהילו. אך הוא לא חשש להבהיל או־תנו ונחת לידנו לא פעם. כשהיה רעב, הודיע זאת בלי בושה בהשמעת קול, בפרישת כנפיים ובהבעת־פנים זו־עמת. מיהרנו להגיש לו בשר טחון, עד שהספקנו לקנות לו בשר חי.

את הלילה בילה על גבי האנציקלופדיה, ומדי פעם עשה בלא בושה את צרכיו בכל מקום שהזדמן.

בבוקר החלטנו שאין לכלוא ציפור־דרור, ושיש לבחון את נאמנותו. פתחנו את החלונות. הוא נשאר בדירה ה־פתוחה עד הצהריים, ואז עף לו. לפנות ערב עמד שוב על המעקה, הסתכל ועף פנימה, כדי לתבוע ארוחה.

הוא היה יצור מרתק. רחל ואני, יחד ובנפרד, ישבנו מולו במשך שעות. הוא הסתכל בנו, ואנו הסתכלנו בו. נשכחה הטלוויזיה, נשכחו הספרים. ויקי היה מעניין יותר.

אי־אפשר היה שלא להיזכר בעורב של אדגאר אלן פו (בתירגומו של זאב ז'בוטינסקי, כמובן). היינו שקועים עם ויקי בדו־שיח בלא אומר, דו־שיח שהיה אינטנסיבי וישיר, מלב אל לב.

ידענו שיש סכנה כלשהי בהחזקת ציפור טורפת בבית. קראנו די ספרים של קונראד לורנץ וחבריו כדי לדעת שבין אדם וציפור יכולות להתעורר אי־הבנות, בטעות ובשגגה, ושאז עלולה הציפור להגיב בתוקפנות. הכוח העצום הגלום בציפור קטנה זו — ובעיקר בציפורניה ידוע היטב. אך לא יכולנו להתאפק.

רחל קירבה אליו מקל, והוא אחז בו בחוזקה במהירות כה רבה, עד כי לא ראינו את התנועה. רחל לבשה כפפת־גומי והציעה לו לעמוד על אצבעה, והוא תפס באצבע. הציפורן, החדה כתער, עברה את הכפפה, שלמזלה היתה גדולה וריקה בקצות האצבעות.

למדנו שנעיצת הציפורניים בטרף, בעת האכילה, היא תנועה אינסטינקטיבית. כשהיגשנו את המזון בקערה, ניסה ויקי להפוך את הקערה, כדי לנעוץ רגל באוכל. בשר טחון לא הלהיב אותו, כי אי־אפשר לנעוץ בו ציפורניים. הוא אכל אותו בעומדו על שתי רגליו. אך כשהוגש לו נתח, עף למקום גבוה יותר, כשהנתח ברגלו, ואכל שם.

המים שימשו לו גם לשתייה וגם לאמבטיה. הוא נעמד בהם בשתי רגליו התפלש בהם והתיז אותם על עצמו. כשהוא רטוב כולו, פרש את כנפיו וייבש אותן בניפנופים.

אורחים בבית לא הפריעו לו. כשבא צוות של הטלווי־זיה הנורווגית ופיזר ברעשנות את מכשיריו בחדר, עקב אחרי מעשי האנשים בפנים חתומות. הוא היה מסוגל לשבת שעה ללא תנועה.

ויקי שינה את חיינו. קמנו באמצע הלילה כדי להת־חקות על מעשיו. הוא ישן משקיעת החמה עד הזריחה. בשש בבוקר ראינו אותו עומד על המעקה ועוקב בעניין אחרי התנועה ברחוב.

ביום השלישי של שהותו אצלנו נעלם. כשיצאתי מהבית עוד ראיתיו מן הרחוב, כשהוא עוקב אחרי ממרומי המירפסת. שרקתי לו בידידות. כשחזרתי, לא היה.

הייתי בטוח שיחזור לפני שקיעת השמש. אך הוא לא בא. התחלתי לדאוג. עמדתי שעה ארוכה על המירפסת ועקבתי אחרי כל עוף השמיים. כל יונה חומה עלובה נראתה לי כנץ.

מאז עבר שבוע. הצפייה לוויקי הפכה טירוף. בבואנו עתה הביתה, אנחנו סורקים כל פינה אפשרית. ביום ובלילה אנו משאירים את התריסים פתוחים. אנחנו עומ־דים ארוכות ובוחנים במישקפת את השמיים, את הגגות ואת האנטנות.

התאהבנו בנץ הזה, ועתה הוא חסר לנו מאוד־מאוד.

לולא הספקנו לצלם אותו בדירתנו, היינו מתחילים לח־שוב שלא היה ולא נברא, אלא חלום היה.

אם אתה קורא זאת, ויקי, אנא — תן סימן־חיים. אינך חייב לגור אצלנו, אם אינך רוצה. אבל בוא לפחות לביקור!

טוטו בביירות הנצורה

אם להאמין לראזי, הגיבור של מערב־ביירות היה תוכי בשם טוטו.

ראזי נשאר בביירות אחרי יציאתם של כוחות אש"ף. הוא נמנה עם עובדי אחד המוסדות המדיניים של אש"ף, והכרתי אותו היטב במגעי־השלום שהיו בשנים האחרונות. מכיוון שלא היה לוחם, ויש לו הורים זקנים בביירות, החליט להישאר שם.

לפני כן עבר את כל מוראות ההפצצות וההפגזות. ימים ולילות רבים בילה במרתף. היחידי שנהנה שם היה טוטו. הוא למד לחקות את קולות הפצצות, ובכל הזדמנות היה משמיע בהנאה „זזזזזזז־בום!"

במרתף חש טוטו שהוא מוקד ההתעניינות והתמחה בחיקוי קולות השיעול של שוכני המיקלט.

יתכן שהיה היצור היחידי במערב־ביירות שנהנה ממ־עשיו של אריאל שרון.

אחרי כניסת צה"ל למערב־ביירות ירד ראזי למחתרת. הוא ידע שכפעיל ידוע של אש"ף ייאסר, יובא לישראל, ייחקר, ומי יודע מה עוד. הדרך להצלה הובילה דרך אחת השגרירויות הזרות. הוא הצליח לחמוק בין מישמרות צה"ל, כשהוא מוביל עימו קבוצה של ילדים ששימשו לו כהסוואה. הסיפור הזכיר לי — בצורה בלתי־נעימה — סיפורים ששמעתי לא פעם מפי יהודים.

בכלל, ניתן עתה לשמוע כל מיני סיפורים מפלסטינים שהצליחו לצאת מביירות, והנודדים ברחבי העולם.

סיפורים רבים נוגעים לאספקה. גם כאשר ניתק שרון את החשמל והמים, הסתדרו התושבים במערב ביירות איכ־שהו. מים נמכרו בבקבוקים, במחיר שלושה דולר לבקבוק — ולפי אחד הסיפורים הניחו חיילים ישראליים באחד המחסומים למשאיות עמוסות בבקבוקים לעבור, תמורת תשלום של 200 דולר.

גם מלפפונים ועגבניות לא חסרו — ולפי גודלם ידעו התושבים שהם מתוצרת ישראל. מיצרכים אחרים, בארגזים שנשאו חותמת של „דרך גמל אשדוד", הופיעו בחנויות בשיא המצור.

התוכי של ראזי היה מקשיב בעניין לשיחות על המים. בשעה חמש בבוקר היתה אחותו של ראזי צועקת ושואלת את השכן אם יש מים, וזה היה עונה בצעקה — „יש מים" או „אין מים".

באחד הבקרים נשמע לפתע קולו של השכן, כשהוא צועק: „יש מים!" האחות רצה, אך השכן לא היה בס־ביבה. התוכי הוא שצעק האחות יצאה לבדוק — ואכן היו מים.

בימי המצור נפוצו בעיר סיפורים רבים על מרגלים, ובעליהם עדיין מאמינים בהם.

לפי אחד הסיפורים, התגלו בעיר 24 צעירים גרמניים, שהיו מרגלים ישראליים. הם הינחו את מטוסי חיל־האוויר בהפצצות בעזרת מכשירים אלקטרוניים. בחורה — אחת מחברות הקבוצה — נתקפה בחרטה כאשר מוטטה פצצה ישראלית בית־דירות של שש קומות על יושביו. היא התוודתה באוזני אנשי־הביטחון של אש"ף. כך נתפסה — לפי הסיפור — הקבוצה כולה.

המנהיגים האמינו כי הכוונה העיקרית של בגין ושרון היא ללכדם בחיים, ולערוך להם מישפטי־ראווה. לכן נשאו כולם אקדחים, והיה מנוי וגמור עימם להתאבד במיקרה של סכנת לכידה. אחד המנהיגים סיפר כי קיבל מיכתב מבתו, שחיתה בארץ ערבית אחרת: „אני מוכנה לקבל אותך בתכריכים, אך לא אקבל אותך בחיים, אם תיכנע."

אחד מגיבורי המצור היה, לדברי חבריו, צברי ג'רייס. הכרתי את צברי היטב, כשהיה עדיין סטודנט למישפטים בישראל. הוא בן הכפר פאסוטה בגליל. סיפרו על מעמד הערבים בישראל נחשב בעולם כספר־יסוד. שילטונות־הביטחון חשדו בו. הוא נעצר, וכעבור זמן שוחרר תמורת הסכמתו להגר.

צברי הצטרף, כמובן, לאש"ף. אחרי מילחמת יום־הכיפורים היה אחד הראשונים באש"ף שכתב, בעיתונות הערבית, על שלום עם ישראל. פגשתי בו שוב כשהיה חבר המישלחת של אש"ף באחד המיפגשים הסודיים עם יש־ראלים באירופה, אז כבר התפרסם כמנהל מכון־המחקר המדעי המפורסם של אש"ף.

בעת ביקורי במערב ביירות בימי המצור לא פגשתי בו, אך שמעתי שהוא נמצא בעיר. גם הוא נשאר בביירות, כאשר יצאו הלוחמים והמנהיגים. הוא ירד למחתרת כא־שר פלשו חיילי צה"ל לעיר. צה"ל נכנס למכון שלו ולקח משם את כל האוצר המדעי — מחקרים, תיקים, ספרים וניירות. אילו נתפס צברי, היה בלי ספק נעצר ומובא ליש־ראל, כשבוי מס' 1.

כשיצא צה"ל מביירות, עלה צברי שוב מהמחתרת ו־מסר לעיתונות העולמית הודעות חריפות על „השוד ה־תרבותי" במכון. עתה הוא נמצא באירופה ומופיע לפני מוסדות יונסקו כעד לפרשה זו, המביאה לישראל נזק עצום בחוגים מדעיים.

אומרים לי, שצברי עדיין מאמין בשלום — כפי שהאמין בו לפני שמונה שנים.

חכם בלי חוכמות

פייר מנדס־פראנס נכח באזכרה לנחום גולדמן ב־פאריס. כעבור כמה ימים נפטר בעיר זו. באותו יום נפטר יהודי גדול שלישי, הבנקאי אלן דה־רוטשילד, מי שהיה ראש הקהילה היהודית בצרפת. כעבור כמה ימים נפטר סר זיגמונד וארבורג, הבנקאי היהודי הגדול בלונדון, צאצא אחת המישפחות הגדולות של יהדות גרמניה.

צירוף־מיקרים מוזר. לא פעם שמעתי על תוכניות שונות ליוזמות־השלום, שבהן היו צריכים להשתתף גולדמן, מנדס־פראנס, אחד הרוטשילדים ווארבורג. עכשיו הם מתו בסיטונות, כאילו קצו כולם בחיים בעת ובעונה אחת.

מנדס־פראנס

האם השפיע מותו של אחד באופן פסיכו־סומאטי על האחרים? או שמא נשבר ליבם — תרתי משמע — מול פני זוועות לבנון?

פגשתי במנדס־פראנס כמה וכמה פעמים, ותמיד התרשמתי עמוקות מן האינטליגנטיות המפוכחת של האיש — שילוב של תבונה יהודית הומאניסטית והגיון צרפתי צרוף, בתוספת חן ספרדי. הוא לא אהב שטויות, פיטפוטים, מליצות נבובות. לא היתה לו סבלנות להתחכמויות. כשהובאה לפניו בעיה, הגיע תוך דקות מעטות אל גרעינה, בהגיון חותך של תער, והביע את דעתו — ותמיד היתה זאת דיעה ברורה, עניינית, נוקבת.

לפני עשרים שנה שמעתיו מדבר בשיחה פרטית ב־

(המשך בעמוד 18)

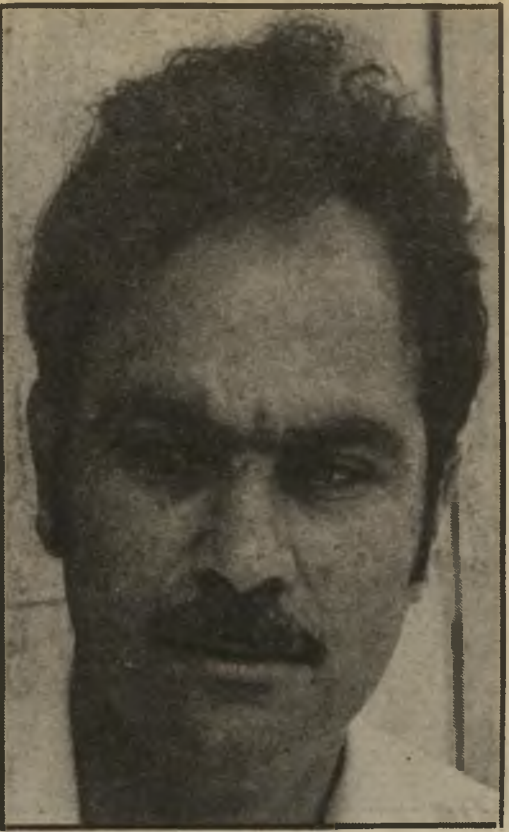

עדי אמוראי:

„שידאגו אלה שאנחנו חייבים להם!"

קראתי בעיתון, שישראל עומדת להפקיד שיבעה מיליון דולר מהרזרבות שלה בבנקים בקוסטה־ריקה. אחרי מה שמספרים לי כל הזמן על המצב הכלכלי בארץ, שמחתי לשמוע שיש לנו מספיק רזרבות בשביל לתת לאחרים. פניתי לח"כ דן תיכון ושאלתי אותו על העניין, אבל הוא אמר לי שכל הנושא חסוי. לא יכולתי להשלים עם כך שלא רוצים לספר לי כמה אני עניה, ומצאתי את ח"כ עדי אמוראי, חבר ועדת־הכספים של הכנסת, שהיה מוכן לעדכן אותי. ביקשתי ממנו שיספר לי בקצרה מה מצבנו הכלכלי.

לישראל יש 24 מיליארד דולר חוב. כנגד זה יש לה נכסים ופקדונות ברשות הממשלה או במוסדות פיננסיים שונים, ב־11 מיליארד דולר. כאילו יש לך בבנק אחד אובר־דרפט ובבנק השני יש לך עדיין יתרה בזכות. כשעושים את המאזן בין החובות לנכסים של מדינת ישראל, יוצא שיש לני חוב נטו־נטו 13 מיליארד דולר, שזה סכום אדיר. פר קפיטה אני לא מכיר מדינה עם חוב כזה. בשנה שעברה, למשל, איבד המשק נכסים ב־800 מיליון דולר במטבע זר. כלומר, היבוא היה יותר גדול מהיצוא בסכום הזה.

● **איך הגענו למצב כל־כך גרוע?**

כל המדיניות של ארידור בנויה על ביזבוז דולרים. הוא מגדיל את הגירעון, מגדיל את החוב ועושה אותנו תלויים יותר ויותר באמריקאים. הוא בונה את כל חגיגת־הביזבוז הזאת על ההנחה שארצות־הברית תמשיך להגדיל את המענקים ואת ההלוואות בתנאים נוחים. וזאת בשעה שראש־הממשלה שלו מנהל מדיניות של התכתשות עם האמריקאים.

● **וזה הזמן להפקיד שיבעה מיליון דולר בקוסטה־ריקה?**

מה זה שיבעה מיליון לעומת המיספרים שדיברתי עליהם קודם? זה לא מעלה ולא מוריד. מהפיקדונות שיש לני בבנקים שונים — שאותם הזכרתי בתחילת דברי — לוקחים שיבעה מיליון דולר ומפקידים בבנק בקוסטה־ריקה. לפעמים דבר כזה שווה, בשביל לשפר יחסים עם מדינה מסויימת. הסכום הזה ודאי לא ישנה את מצבנו. הציניקאים אומרים: הגענו למצב, שכבר אין לנו מה לדאוג — שידאגו אלה שאנחנו חייבים להם.

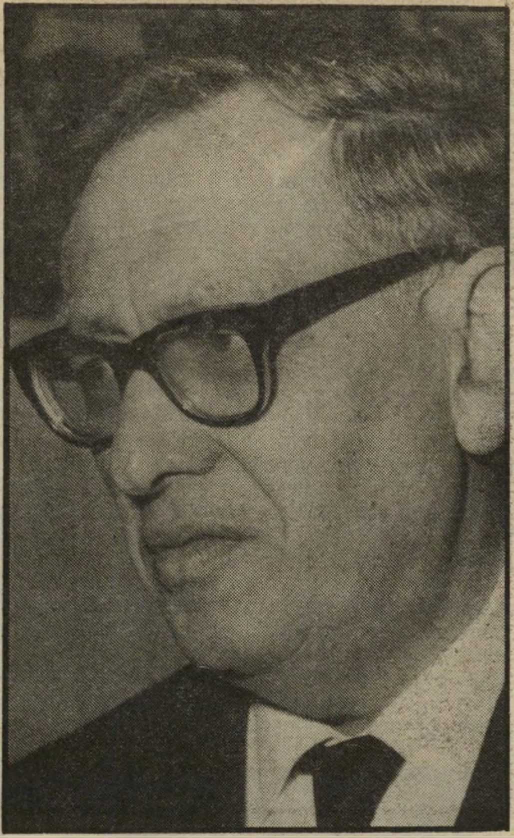

שמעון אגרנט:

„הם יודעים בעצמם מה לעשות!"

בימים אלה החלה את עבודתה ועדת־החקירה, שהוקמה לעניין הטבח בביירות. בראש הוועדה עומד השופט יצחק כהן והיא הוקמה לפי חוק ועדות ה־חקירה, שעל פיו הוקמה בזמנו ועדת אגרנט, אשר עליה הטילו לחקור את מחדלי מילחמת יום־הכיפורים.

פניתי אל מי שעמד בראש אותה ועדה, השופט־לשעבר שימעון אגרנט, ושאלתי אותו אם הוא מוכן להעניק עצה מועילה לשופט, העומד בראש הוועדה הנוכחית.

אני כרגע לא מוכן לדבר. לפחות לא בתקופה שהם יושבים.

● **אולי לפחות איזו עצה.**

זה אסור לפי החוק של ועדות־החקירה. הם יודעים בעצמם מה לעשות.

● **כלומר, אתה סומך עליהם לחלוטין?**

אמרתי, שאני לא מוכן בשום אופן לדבר על זה.

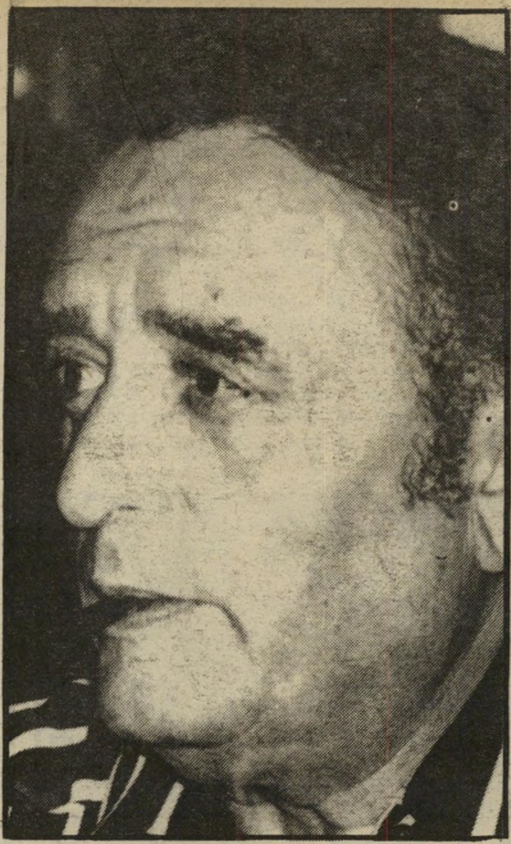

מנחם סבידור:

„המושב הזה נראה יותר אלגנטי מהקודם!"

ועדה מיוחדת, שבראשה עומד יו"ר הכנסת מנחם סבידור, פירסמה השבוע תקנון לבוש לחברי־הכנסת.

לומר את האמת: לא הבגדים הפריעו לי בכנסת האחרונה ולא זה מה שהייתי משנה, אם היו שואלים אותי. אבל לא שאלו, ופירסמו שיש לבוא בחליפה, או לפחות במיכנסיים ומיקטורן, שאסור לנעול סנדלים, שאסור להניח את המיקטורן על הכיסא ועוד כל מיני חוקים כאלה. שאלתי את מנחם סבידור האם לדעתו זה מה שישנה את האווירה הבלתי־אלגנטית של הבית:

לפי דעתי, יש קשר בין אתיקה ובין אסתטיקה. אנשים שיהיו לבושים כראוי יכבדו את המקום ויכבדו את עצמם וגם היחסים ביניהם יהיו יותר רגועים. חוץ מזה, זה ישנה את התדמית של המישכן כלפי חוץ. הרי אנחנו כל הזמן מצולמים בשביל העולם ונראים לבושים כמו שלומפרים.

● **איך אנחנו נראים זה יותר חשוב בעניין, ממה שאנחנו אומרים, או עושים?**

אני מבין שזה לא מכריע מבחינה מהותית, אבל זה מוסיף „דיגניטי" — מילה שאני לא יכול לתרגם לעברית.

● **היו תקופות בכנסת, שחברים היו באים בחקי, בסנדלים ובמיכנסיים קצרים, ואז לא נשמעו ביטויים כמו „פסיכי", „גנב", „שקרן" — אולי כדאי שדווקא נחקה את התקופה ההיא?**

זו היתה תקופה אחרת. היו מושגים אחרים בארץ, היתה ישראל אחרת. סטנדרטים אחרים. אי־אפשר לחזור אחורה.

● **האם היו ח"כים שהתנגדו לתקנון הזה?**

לפני שהנהגתי את זה, היתה לי התייעצות עם כל הסיעות. היו כמה מעטים שמרדו. אני קראתי להם דיברתי איתם ושיכנעתי אותם. עכשיו נשארו רק 2־3 ח"כים שאינם מוכנים לקבל את זה מבחינה אידאולוגית. ואני לא רוצה לפרט את השמות.

● **מה אתה עומד לעשות נגדם?**

מה זה חשוב? העיקר ש־98 אחוז לפחות מסכימים איתי.

● **האם יש בדעתכם לעשות דברים נוספים כדי לנסות ו„לעדן" את הבית?**

יש ועדה מיוחדת של נורמות התנהגות, והיא תשב ותדון מה לעשות, כי יש עדיין דברים שלא מתיישבים עם נורמות פרלמנטריות. אבל אני בטוח שגם מבחינת התנהגות וגם מבחינת הופעה המושב הזה יראה יותר אלגנטי מהקודם.

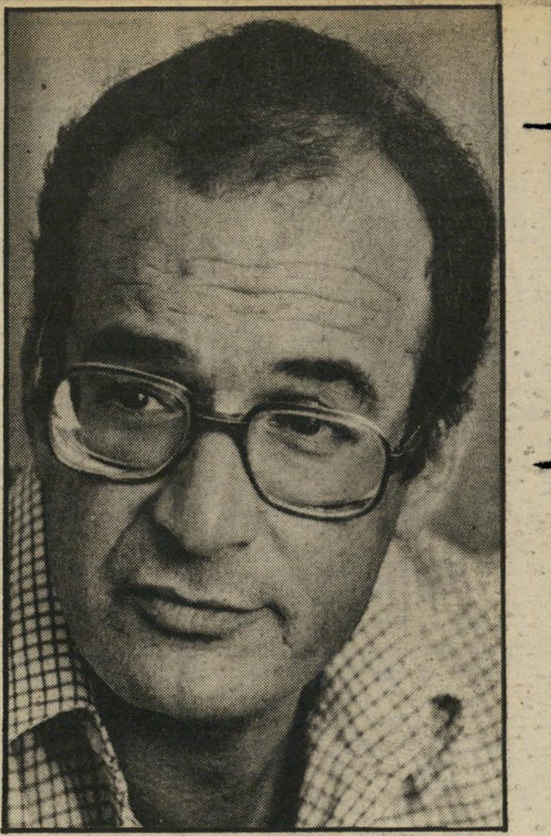

יוסי שריד:

„מצאתי את עצמי מגן על בגין!"

שמעתי שח"כ יוסי שריד כמעט איחר לפתיחת מושב החורף של הכנסת, כי הוא השתתף בכנס מנהיגים שאירגן ד"ר הנרי קיסינג'ר בוושינגטון. שאלתי אותו על מה מדברים המנהיגים כשהם נפגשים בכנסים כאלה, ואם היה שם משהו שנגע לישראל.

הכנס הזה הוא, למעשה, סמינר שמארגן אותו בית־הספר שלהם למדעי־חוץ של „ג'ורג'־טאון יוניברסיטי". ד"ר קיסינג'ר הזמין 22 אנשים מכל העולם, מיעוטם פוליטיקאים והשאר מנהלי־בנקים, מנהלי קונצרטים גדולים, פילוסופים, אנשי־תיקשורת.

● **מדוע הזמינו בישראל דווקא אותך?**

אין לי מושג. אני מתאר לעצמי שהם התייעצו, אבל אני לא יודע במי.

● **מה עשיתם שם? שמעתם הרצאות או נתתם הרצאות?**

למדנו. הלימודים התחילו ב־8 בבוקר ונגמרו ב־10 בלילה. אנחנו היינו הסטודנטים. כולם היו נורא אמביציוזים ולמדו ברצינות. בסוף השבוע קיבלנו תעודות. אני מכיר כמה פוליטיקאים בארץ, שהכניסו את העניין הזה לקוריקולום־ויטה שלכם.

● **מי הרצה שם?**

כל השמנה וסלתה האקדמית, הכלכלית והעיסקית שלהם.

● **מה מתוך הדברים שנאמרו נגע לנו?**

לאסוננו, תמיד מגיעים איכשהו לישראל. כולם כבר עייפים מאיתנו. כשדיברו על פירוק החימוש, נגעו בנו, כשדיברו על כלכלה, דיברו בנו. מה לא נוגע לנו? אנרגיה, מיזרח־תיכון, חימוש — הכל. אנחנו, הרי המדינה המערבית היחידה שלא חתמה על האמנה לאי־הפצת נשק גרעיני. ובכלכלה — למי עוד יש 130% אינפלציה לשנה? זה מעורר בהם תימהון, איך הם, עם הראש הגויי שלהם, מצליחים להוריד את האינפלציה לפחות מ־10% ואנחנו עם הגניוס היהודי מעלים אותה ל־130%. אנשים שומעים את זה ותיכף מתנהגים אליך כאל מישהו שיש לו ריח רע. ממשיכים להיות אדיבים, אבל קצת מתרחקים.

● **פגשת מישהו מעניין במיוחד?**

פגשתי שם את שר־הפיתוח של בחריין, שנשא קריאה מאוד נרגשת לשלום במיזרח־התיכון וכשלחצתי את ידו, כל הקהל פרץ במחיאות־כפיים. אותו האיש מבחריין היה גם אחראי, בתחילת השבוע, למעשה שעשיתי ושאינני מתפאר בו במיוחד. הוא אמר כמה דברים על בגין ועל ההתפשטות הישראלית מתורכיה ועד אפריקה, וכדי להוכיח את התיזה, סיפר סיפור על המפה שנמצאת בכנסת ומראה את הממדים האלה של ישראל. סיפור שאיננו נכון, כמובן. ככה מצאתי את עצמי מגן על ראש־הממשלה בגין, אבל אין לראות את זה כקביעת תקדים.

רבקה מיכאלי:

„אנשים צמאים לסאטירה טובה!"

„יורדים על השבוע" היתה בשעתו תוכנית סאטירית מצויינת, שעזבה אותנו מתוך כבוד למערכת הבחירות האחרונה, ואולי בגלל עייפותם של המשתתפים.

כעת חודשה התוכנית בהשתתפותם של רבקה'לה מיכאלי, טובית צפיר, יוני חן ועוזי אסנר, כשמעל כולם ה„לידר", כפי שמכנה אותו רבקה'לה מיכאלי, מוטי קירשנבאום.

● **מדוע אתם חוזרים לבימה דווקא עכשיו?**

אנחנו מרגישים שאנשים צמאים לסאטירה טובה.

● **אינך חושבת שהפתיחות לסאטירה הצטמצמה קצת בזמן האחרון?**

אני לא חושבת כך. בשתי ההופעות האחרונות שלנו בגיבעתיים, או בבית־החייל, אנשים נורא נהנו ואי־אפשר היה לומר שהקהל היה מורכב משמאלנים.

● **הייתם מעזים להופיע בקריית־שמונה למשל?**

אני חושבת שכן. הפצת הכרטיסים נעשית קודם ואם היו קונים כרטיסים, היינו באים. זו תוכנית סאטירית שצרה לכל הכיוונים. אין ספק, שלכותבים שלה יש דעה מאוד ברורה בקשר למילחמה בלבנון וגם לא אהדה ניכרת במיוחד למערך במצבו היום. אבל אנחנו בפירוש לא טרסט־מוחות עם השקפת־עולם אחידה. הנה, המרואיין הראשון שלנו היה רוני מילוא, ואחרי שריאיינו אותו הוא נשאר לראות את כל התוכנית וצחק מלוא פיו.

● **אתם מחליטים באופן דמוקרטי מה החומר שיוצג?**

אי־אפשר לעשות את זה דמוקרטי. יש לנו לידר, שהוא גם הבימאי וגם הכוח המניע — מוטי קירשנבאום. לרוב הוא מחליט.

● **מי הכותבים שלכם?**

ב' מיכאל, אפרים סידון, מוטי קירשנבאום ומאיר שלו. אגב, אנחנו לא היחידים עכשיו, יש המון תוכניות סאטיריות: ההצגה של יהונתן גפן, חנוך לווין עשה את הפטריוט. כדאי אולי שסוציולוגים יבדקו מדוע יש כל־כך הרבה סאטירה.

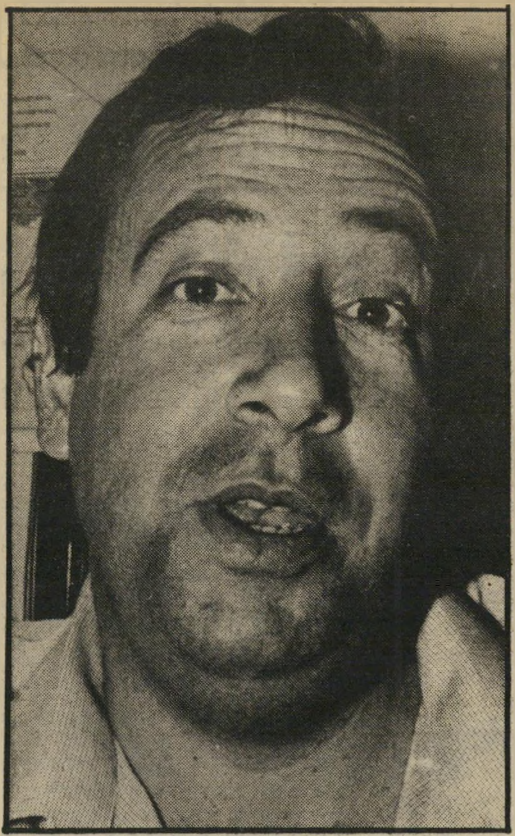

מיקי כהן:

„אני רוצה שהממשלה תחליט החלטה שפוייה"

כשתפורק חברת „אל־על", יפוטרו כחמשת אלפים עובדיה. החטיבה הגדולה ביותר ב„אל־על" היא חטיבת־הפקידים. כשאומרים „,אל־על' שובתת", כמעט לעולם אין מתכוונים אליהם. כשאומרים „ב,אל־על' מרוויחים מיליונים," לא אליהם מתכוונים. מה מרגישים האנשים האלה, במי הם תולים את האשמה במצב הנוכחי, שבו הם יכולים להישאר חסרי מקום־עבודה בקרוב?

מצאתי את מיקי כהן, בן 34, נשוי ואב לארבעה ילדים, עובד ב„אל־על" 11 שנה, ושאלתי אותו:

● **מתוך משכורות הענק שלכם, לא הצלחת לחסוך משהו במשך השנים?**

הנה, תראי את התלוש שלי. תביטי טוב. מה את רואה? התשלום נטו, כולל שעות נוספות — 18.500 שקל. אולי, אם את פוגשת את קורפו, תשאלי אותו האם זו משכורת־ענק בשביל אדם, שאשתו לא עובדת ויש לו ארבעה ילדים. כל עם ישראל חושב שאנחנו מיליונרים ופה אולי המקום „להודות" לחברים מהטלוויזיה, חנן עזרן ובני רום, עמוס חדד מהארץ ואריה אגוזי מידיעות אחרונות על התדמית הנפלאה שהם יצרו לנו בציבור. אם הציבור מרגיש שהוא משלם לנו את המשכורת מכיסו, אולי אפשר לבקש ממנו החודש איזו מיפרעה?

● **לא רק המשכורת עשתה לכם את התדמית, אלא גם השביתות. אמנם, לא של חטיבת הפקידים, אבל בעיני הציבור כולכם „אל־על".**

השביתות הן חטא שחטאנו, אני מודה. אבל בארץ הזאת, בזמן האחרון — ואני שונא להגיד את זה — אי־אפשר להשיג כלום ללא שביתה.

● **בכל־זאת, אינך חושב שהפעם הוועדים שלכם עברו את הקו?**

לפי דעתי, ולפי דעת עוד אנשים רבים באל־על, הם צריכים להוריד פרופיל. כי אם לנקוט לשון המעטה, הממשלה לא אוהבת אותנו, הציבור לא אוהב אותנו, מועצת־המנהלים לא אוהבת אותנו וגם אגודת־ישראל. וציבור העובדים הכללי במשק לא הולך אחרינו הפעם. מצידם, אל־על יכולה ללכת לעזאזל. לדעתי, צריך לעשות עכשיו מישאל בין העובדים ולהחליט אם לחתום על מיסמך העקרונות. שכל עובדי אל־על יחליטו, ולא רק הוועדים. אני מניח שחלק היה מסכים לחתום, למרות שכולם מבינים, שהמיסמך הזה מקנה יותר מדי קרדיט להנהלה, שלא בדיוק הובילה אותנו להישגים מרשימים מאוד.

● **מה ההרגשה שלך: הממשלה תסגור או לא תסגור?**

אני רוצה שהממשלה תחליט פעם החלטה שפוייה, בניגוד לחלק גדול מהחלטותיה בזמן האחרון, כלומר, לא לסגור את אל־על. הנימוק שאל־על לא ריווחית, הוא נימוק מאוד לא משכנע. גם מדינת ישראל היא מאוד לא ריווחית ועוד לא סוגרים אותה.

דניאלה שמי

קטעים

מי האלוף שהאשים את הממונים עליו

וכיצד צריך להתנהג עם סגולה ✱ על

אילו ניירות שומר הרמטכ"ל ומתי יפרוש בגין מתפקידו

הראיון של שרון

אלכס פישמן

ב־9 בנובמבר 1973, הופיע על פני עמוד שלם בניו־יורק טיימס ראיון עם אריאל שרון, תחת הכותרת „גנרל ישראלי מאשים את ה־ממונים עליו". במשך ארבע שעות גולל האלוף שרון לפני הכתב צ'רלס מוהר יריעה רחבה של ביקורת צבאית ומדינית. במקביל פרסם בלונדון העתון גארדיין ראיון עם האלוף שרון. למרבה הפלא, גם לפני המראיין הבריטי, ויליאם טוהי, מתח שרון ביקורת נוקבת על הממונים עליו. בשני הראיונות — שפתחו את המתקפה של שר־הביטחון לעתיד על הממונים עליו — עבר כחוט השני הרעיון, כי שיקולים פוליטיים ולא שיקולים אסטראטגיים עמדו מ־אחורי ההחלטות על מהלכי אוגדתו במלחמה.

הדרך בה הוענק הראיון לכתב האמריקאי תוארה בהרחבה בעיתונות הישראלית: „האלוף שרון, שעדיין נמצא במילואים, ניצל את ההז־דמנות כדי להעניק ראיון לכתב אמריקאי, שביקש ממלווהו — קצין, נציג דובר צה"ל — רק לומר שלום לאלוף. שרון העניק לו בהזדמנות זו — יחד עם ברכת השלום — את הראיון, שכמוהו לא העניק עדיין לכתב ישראלי. העיתונאי האמריקאי טס לחו"ל כדי להבריק את הראיון מתוך ידיעה, שהצנזורה עלולה למנוע פירסומו... בבירורים שנערכו עם שרון הוא טען, כי לא אמר את כל מה שיוחס לו. זאת כנראה כדי להמתיק את העובדה ש־הפר פקודות מטכ"ל בדבר מתן ראיונות לעי־תונאים.

„על המשמר" 22.10.82

דאסל לומברדי:

ילדים שרופים

בתקופת מלחמת העולם השנייה שיחררה הדיוויזיה שלנו את אחד ממחנות־הריכוז ב־

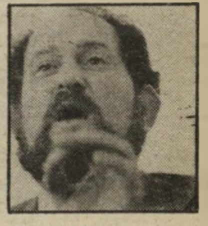

הכהן

עמית

גרמניה. אף כי ראינו מוות מדי יום והת־רגלנו למראות אלו, חשתי בעתה כאשר ראיתי את גוויותיהם של ילדים יהודים קטנים, ערו־כות בערימות לקראת שריפתם. מהגופות הק־טנות הופשטו אף הבגדים, נלקח רכושם הא־חרון. יום זה חרוט בזיכרוני לנצח. בכיתי ובכיתי אז על אותם ילדים. הם מתו בפחד ללא אף אדם לידם להרגיע אותם. הגרמנים שלחו אותם למותם. כאשר אני כותם מיכתב זה צולות דמעות בעיני על היהודים שראיתי ליד המשרפות, על הילדים בלבנון שנשרפו למוות ושהוטל בהם מום לכל חייהם מפצצות הזרחן שהטיל חיל האוויר הישראלי. ואני שו־אל, האם יש הבדל כלשהו בין ילד שנשרף למוות במשרפות, או נשרף למוות מפצצות זרחן, או שנורה למוות על־ידי אנשים חמו־שים שנשלחו למחנות בצברה ושאתילא.

„הארץ" 22.10.82

● הכותב הוא תושב העיר קלינטון שבאר־צות־הברית.

יצחק שלו:

כיצד מתנהגים בני תרבות?

מסתבר, שידו החזקה וזרועו הנטוייה של היהודי אינן עולות בקנה אחד (בעיני הצופה הנוצרי, בעיקר) עם תדמיתו כעם בעל תכונות מוסריות נעלות, או כעם ששומה עליו, על פי בחירתו בידי אלהים, להיות כזה. אירופה המ־אמצת אל לבה את ספר התנ"ך, כאחד מספרי היסוד של תרבותה, מגלגלת את עיניה החי־סודות ושואלת אותנו: האם יאה לעם שמתוכו יצא חזון השלום הנצחי לעסוק כל ימיו במיל־חמות? עם שנאמר עליו „אור לגויים" ו„עם סגולה" ו„גוי קדוש" — כיצד זה שופך הוא דמים כמי שרוח אלוהים לא נחה על נביאיו? וכאן מוסיפים את הטענה הידועה: מילא, הערבים האלה, שבני המידבר הם, שפרימיטי־ביים הם וחסרי השכלה — מה ניתן לצפות

אשד

אברמוביץ

מהם? — אבל אתם, שבני תרבות אתם, כי־צד אתם מתנהגים?

„מעריב" 21.10.82

מאיר עמית:

סימנים להישרדות

התמרמרותנו על כי לא נוהגים בנו כמינהג העולם ומתייחסים אלינו באיפה ואיפה וכעסנו על כי דורשים מאיתנו לנהוג לפי אמות־מידה של מוסר אחר ושופטים אותנו לפי כללי צדק מיוחד — היא אחד הסימנים המדאיגים להי־דרדרותנו.

במקום להיות גאים על כי אנו מיוחדים במיננו ואיננו דומים לאומות אחרות, אנו מבק־שים להצדיק מעשים, לא רק מפני אמונתנו כי הם היו נכונים, אלא מפני שזהו הנוהג ו־הכלל המקובל בעולם. טיעון כזה הוא הרה־אסון וטומן בחובו סכנה גדולה לקיומנו!

אינני רוצה לחיות במדינה אשר מעשיה ימדדו לפי כללי המישחק „המקובלים"; אי־נני רוצה להידמות לשכנינו הסורים או ה־ירדנים ואפילו לא לאירופאים!

„ידיעות אחרונות" 20.10.82

רב־אלוף רפאל איתן:

שומר על הניירות

„יש פוליטיקאים המתערבים בצבא בעניינים פוליטיים: יום אחד באו אלי ואמרו לי להגיד שאיזו גיבעה ליד חברון חשובה. אמרתי: מה פיתאום חשובה? ואז, אחר כך, ראיתי בניירות שיש סכסים: לשים אוהלים עם חיילים על הגיבעה, ואחר כך להוציא החיילים ולשים מתיישבים. אל תדאגו... אני שומר על הניירות האלה טוב מאוד"...

„מעריב" 22.10.82

● הדברים נאמרו בשיחה עם חברי קיבוץ נווה־אור.

תגי אשד:

הרהורי הפרישה של בגין

גם כלפי פנים יש למנחם בגין טעם להש־מיע הרהורי פרישה. קודם כל בגלל ועדת־החקירה המישפטית בעניין הטבח בביירות. לא ידוע, מה יהיו מסקנותיה ומתי הן יוגשו. אבל יתכן מאוד, שהמסקנות הללו יתניעו תגובת שרשרת, שתאלץ את מנחם בגין להתפטר. זוהי לכל הפחות אחת האפשרויות. מנחם בגין צריך להתכונן לקראתה בעוד מועד ולהכין סיבה נאה יותר להתפטרות — מחלת אשתו. זו יכולה להיות גם סיבה אמיתית כשהיא ל־עצמה.

תוצאת לוואי אחרת מנקודת ראותו של בגין יכולה להיות ריסון המריבות הפנימיות ב־„חירות" לקראת הוועידה שלה, שכבר נדחתה כמה פעמים. האיום בפרישה צריך להפחיד את היורשים השונים בצמרת „חירות", המתחרים זה עם זה, ולשכנע כל אחד מהם להעדיף את דחיית ההכרעה על הירושה, העלולה ליפול בידי כל אחד מהמתחרים האחרים.

„דבר" 21.10.82

אביעזר רביצקי:

שטחים ופיקוח נפש

לעומת דבריו של הרב גורן כי החזקת שטחי ארץ־ישראל דוחה פיקוח נפש, פוסק עמיתו — הראשון לציון הרב עובדיה יוסף — בזו הלשון: „אם ראשי ומפקדי הצבא, יחד עם חברי הממשלה, יקבעו שיש פיקוח נפש בד־בר, שאם לא יוחזרו שטחים מא"י קיימת סכנת מילחמה מיידית מצד השכנים הערבים, וכזה וכזה תאכל החרב ח"ו, ואם יוחזרו להם הש־טחים תורחק מעלינו סכנת המילחמה ויש סי־כויים לשלום בר קיימא, נראה שלכל הדעות מותר להחזיר שטחים למען השגת מטרה זו, שאין לך דבר העומד בפני פיקוח נפש."

הרב יוסף אף מפליג וקובע כי אם המדי־נאים ואנשי הצבא חלוקים בדעותיהם האמנם קיימת סכנה, הרי „ספק נפשות להקל ויש להחזיר השטחים למנוע סכנת מילחמה... כש־בידינו להחזיר שטחים למנוע סכנת מילחמה של האויבים, חייבים לעשות כן משום פיקוח נפש" (מאמרו בדברי הכינוס הארצי הכ"א לתורה שבע"פ).

„מעריב" 21.10.82

פסוקי השבוע

● **העיתונאי אמנון אברמוביץ'**: „לדויד מגן יש בליבו על בית"ר רמלה. היא הורידה לליגה א' את מכבי קריית־גת. יחסיו המעורערים עם ה"כ מאיר שיטרית נובעים אולי, בין השאר, מכך שמכבי יבנה עלתה ללאומית."

● **ח"כ חרות, דויד מגן**, על שאלת עי־תונאי, אם רק דויד לוי מדליף מישיבות הממ־שלה, או אולי גם שר־הביטחון, אריק שרון: „זו שאלה קשה. מדוע שלא תשאל אותו ישי־רות? אבל אני רואה שאתה מתעקש. אז נכון, גם הוא מדליף."

● **הרמטכ"ל, רפאל („רפול") איתן**, על תת־אלוף עמרם מיצנע: „יכולתי להוריד לו את הראש ולקצץ לו את הכנפיים, אבל לא עשיתי זאת."

● **הרב מנחם הכהן**: „סולידריות יש־ראלית־פולנית — ראשי ממשלות ורשה וירו־שלים החליטו לטפל באיגודים המיקצועיים."

● **הנ"ל**: „את מאבקם להטבת שכרם מנ־הלים שוטרי ישראל בסיסמה „שימלה לך — שוטר תהיה לנו."

● **המחזאי יהושע סובול**, על ידיעה, ששוטרי בית־שאן פיזרו בכוח הפגנה של נשר־תיהם: „התנדב למישטרה ותוכל לחכות את אשתך."

● **הנ"ל**: „מדוע רק חטיבה זו לא גוייסה? איך אפשר להסביר שרק חטיבה זו הורעלה האחרות לא? מסתבר, שזו החטיבה היחידה בצה"ל שקוראת עיתונאים."

● **ח"כ המערך, אמנון לין**, על שמו־עות כאילו בחן אפשרות לחזור לליכוד: „הצי־עו לי הצעה מגונה."

יומן אישי

(המשך מעמוד 15

חריפות רבה על העיוורון של מנהיגי ישראל, שאינם מבינים ש־עצם קיומה של ישראל בטווח ה־רחוק מותנה בהשגת השלום עכ־שיו. הוא האמין כי ניתן להשיג שלום בכל עת, ושזה תלוי ורק ברצון הטוב ובאינטליגניצה של המנהיגים.

בשיחתי האחרונה עימו, לפני שנה, מתח ביקורת חריפה על הנ־הגת אש"ף. הוא ידע כי ערפאת וחבריו רוצים בפיתרון הסיכסוך, וזעם מפני שלא נקטו את הצעדים הדרושים לכך, בגלל הרצון לש־מור על אחדות התנועה הלאומית הפלסטינית, שיש בה מיעוט ה־דוגל בסירוב.

„האחדות היא דבר טוב", אמר, „אבל רק בתנאי שהיא מאפשרת להנהגה לבצע מה שיש לבצע. אם בגלל האחדות אי־אפשר לקבל החל־טות חיוניות — האחדות היא דבר רע, ויש לשבור אותה!"

הצרה היתה שמנדס־פראנס היה משמיע את ביקורתו הנוקבת כל־פי מנהיגי ישראל — מדויד בן־גוריון ועד מנחם בגין — רק בי־שיחות פרטיות, בעוד שפומבית היה שותק. פעם, כאשר ביקרה אצ־לו מישלחת של המועצה הישרא־לית למען שלום ישראלי־פלסטיני במלון המלך דויד בירושלים, הש־מיע באוזנינו ביקורת קטלנית על מדיניות הממשלה. משם הלך ישר למסיבת־עיתונאים — ושם הע־ניק מחמאות מנומסות לממשלה.

מעשהו האמיץ ביותר היה גם האחרון. בראשית יוני, בימי המ־צור של ביירות, פירסם יחד עם נחום גולדמן ופיליפ קלוצניק הצ־הרה משותפת, שבה תבע הכרה הדדית מיידית בין ישראל ואש"ף. הצהרה זו מילאה תפקיד חשוב ב־התפתחות הפוליטית מאז. ערפאת ברך עליה, ובגין התעלם ממנה.

לא קל היה להשיג את הסכמתו של מנדס־פראנס לפירסום הצה־רה זו. הוא התווכח על כל מי־לה, תבע לתקן פה ולשנות שם, בעוד שהימים חלפו והמצב בלי־בנון החמיר. ולבסוף אמר גולד־מן לעיצאם סרטאווי, שליח אש"ף שאירגן יוזמה זו: „תגיד לו שאם לא יחתום על הנוסח כמו שהוא, אני אפרסם אותו בשמי ובשם קלוצניק בלבד!"

זה סיים את ההתלבטות של מנ־דס־פראנס, וגם הוא חתם. ההי־סוסים לא הפחיתו את אומץ־הלב שבהחלטתו הסופית.

הלקח

בתוכנית על משבר־הטילים של אוקטובר 1962, שהוקרנה בהמש־כים על המירקע שלנו, יש כמובן נקודות רבות המזכירות את מיל־חמת־הלבנון.

היה הבדל עצום אחד בין דיוני הנשיא קנדי ויועציו לפני הטלת המצור על קובה ובין הדיונים ש־היו בישראל לפני הפלישה ללבנון. שם כמו פה דובר על כוח, על הפעלת־עוצמה, על מילחמה מונ־עת, על השמדת יעדים בהפצצות. אך שם הושמע נימוק שכלל לא עלה על הדעת כאן: כיצד תגיב דעת־הקהל הבינלאומית? מה תהיה תדמיתנו בעולם? איך נוכל להר־אות את פרצופנו לאחר־מכן?

לא זה בילבד שהנימוק הזה הושמע, אלא שהוא גם הכריע בסופו של הדבר. התוכנית של הפצצה ופלישה נדחתה, על אפם ועל חמתם של הקצינים, ובמקומה בחר הנשיא בתוכנית האלטרנטי־בית, שמנעה את המילחמה וש־הביאה להשגת המטרה מבלי ש־נשפכה טיפה אחת של דם.

האמריקאים זכרו את אימרתו המפורסמת של תומאס ג'פרסון: שום אומה אינה יכולה לכלכל את מעשיה ללא כבוד הגון לדעת־הקהל העולמית.

לכן הם ניצחו. ואנחנו הפסדנו.

מרים בנימיני

מזל החודש: עקרב

השנה שעברה היתה מוצלחת - בשנה הבאה המצב עומד להשתנות

על בני עקרב עברה שנה מעניינת ו־בלתי־שיגרתית. כוכב יופיטר, ששהה ב־מזלם, הביא להם הזדמנויות לקידום בתחומים שונים. רבים מהם ניצלו את האפשרויות. תפקידים חדשים או עבודות נוספות ומעניינות העסיקו אותם במשך השנה.

חלק מבני המזל הרחיבו את דירותי־הם, או קנו דירות חדשות. אנשי־עסקים הצליחו יותר מתמיד. רבים מבני המזל נישאו ובנו להם מישפחה. כוכב יופיטר מסמל שפע ומזל, ולכן צפוי היה שתהיה שנה מוצלחת. אולם, כמו תמיד, לא הכל ורוד, ולמרות שכוכב יופיטר אמור לעזור, עלול להיווצר מצב שבו מפת־הלידה של עקרב זה או אחר נמצאת במצב קשה, והעזרה שיופיטר מעניק אינה נראית על פני השטח. לדוגמא: אם בן מזל עקרב היה מעורב בתאונה או בהפסדים כספיים, הוא יצא מזה בקלות יחסית, לעומת מצב שבו השפעתו המיטיבה של יופיטר לא היתה קיימת.

באשר לשנה הבאה, המצב עומד להש־תנות. כוכב יופיטר עובר למזל קשת, ואת מקומו תופס כוכב שבתאי.

כוכב זה מביא עימו, על־פי־רוב, קשיים לא מעטים. וזאת בגלל טיבעו ואופיו של הכוכב. שבתאי מסמל הגבלה. באסטרו־לוגיה הוא מסמל גבולות, תחומים ומיס־גרות. הוא מראה את מיגבלות הזמן, את ניסיונות החיים שעלינו לעבור, כדי להת־חשל, להתגבר ולתת לנו צורה בוגרת.

שבתאי מסמל את מידת הדין. החש־בון הוא חשבון נקי של שכר ועונש. שבתאי מצביע על הדברים שמגיע לנו לקבל, לטוב או לרע. הצד החיובי וה־שלילי שבדין. לעיתים, אדם מקבל על עצמו ברכה גדולה, המעלה אותו ומזכה אותו — אך ברכה זו משולבת בנשיאת אחריות גדולה ובקבלת עול, שיש עימו הרבה מן השכר.

שבתאי מסמל מוסריות גדולה וחוקי מוסר נוקשים. דרישתו מן האדם גדולה. לכן, כשהוא שוהה במזל מסויים, הוא מכביד את עולו, ובני אותו מזל מרגי־שים בהשפעתו המכבידה. כאן יש להזכיר שכוכב זה לא רק מכה, הוא גם מזכה, אך כדי להגיע לזיכוי, על האדם להתאמץ להיות ראוי, לכן דרישותיו הקשות מכ־בידות על כל אחד, גם אם בסופו של דבר הוא מביא לבנייה, לקידום ולהתייצ־בות.

בחודש דצמבר 1982 יכנס כוכב שב־תאי למזל עקרב. וישפיע בעיקר על אלה שנולדו בתחילת המזל. שבתאי מתכונן להתיישב במזל עקרב בשנתיים וחצי ה־קרובות, איש מבני המזל לא יוכל להת־עלם מנוכחותו (או להימלט ממנו). ב־תחילת התקופה יושפעו אלה שנולדו בתחילת המזל, בעוד כשנתיים אלה ש־נולדו בסופו.

אם כך, איך תראה שנת 1983 לילדי מזל עקרב?

עבודה

במקום שבו הם עובדים כעת, הם יבססו את מעמדם, ויזכו להערכה מהממונים עליהם ומהעמיתים. אחרים, שעימם יהיו בקשרי עבודה, יעריכו את עבודתם. ה־ממונים עליהם ידעו להשתמש בכישרו־נותיהם, ויפנו אליהם בהצעות מעניינות. רצוי לא לשנות את שטח העבודה, שינוי המקום עלול לגרום אכזבה. הזמן לא יתאים לשנות מיקצוע, או מקום. יחסים עם עובדים אחרים ישתפרו. הסמכות של בני עקרב תתקבל, והתחרות והקינאה, שהורגשו קודם לכן, יעלמו.

כספים

כוכב יופיטר יכנס למזל קשת — הבית השני של מזל עקרב (בית הכספים וה־

רכוש), ובתחום זה הוא יביא לבני המזל הפתעות משמחות. כל השנה תהיה ב־סימן של עירנות גדולה סביב עניינים פיננסיים. אולם כוכב נוסף משפיע על הבית השני — כוכב אוראנוס. הצמידות בין שני כוכבים אלה תביא לרווחים גדו־לים ולהפסדים גדולים, חליפות. קשה יהיה להגיע לאיזושהי יציבות בשטח זה. מה שייראה טוב ומקדם, יכול פיתאום להשתנות ולאכזב, וההיפך. הוצאות כס־פיות, שקשורות לבני מישפחה אחרים, עלולות לגרום לשינויים פיתאומיים ב־תוכניות. כל מה שקשור למכוניות יהיה מפתיע. אותם שלא חלמו שביכולתם לרכוש לעצמם מכונית חדשה, ימצאו את עצמם בעלי כלי־רכב חדש, ואחרים ייאל־צו, לפתע, להשקיע כספים רבים בתיקון מכונית, שנראתה בסדר וללא בעיות.

בריאות

עקרבים יוכלו להבריא ממחלה, ש־מציקה להם זמן ממושך, אך עליהם להיזהר מרגישות באיזורים אחרים ב־גופם. בריאותם של קרובי־מישפחה עלולה לעורר דאגה ולגזול זמן וכספים. יתכן שבני המזל יאלצו לטפל בקרובים מבו־גרים ולהעמיס על עצמם אחריות נוספת, שתגרום לקשיים לא מעטים.

מגורים

עקרבים ירצו להחליף את המקום שבו הם גרים. הם יחושו אי־שביעות־רצון מביתם. למרות רצונם, יתקשו למצוא לעצמם סביבה או דירה שתספק אותם. ואם אכן ימצאו משהו שיענה על דרי־שותיהם, הם יתקלו בכל־כך הרבה מיכ־שולים ועיכובים, שיתכן שיצטערו על שהחליטו לבצע שינויים. אין להסיק מכך שיש לשבת בבית ולהמשיך במצב הקודם, אך כדאי לקחת בחשבון את הקשיים שעלולים להיווצר.

אהבה

אלה מבני המזל שנהנו השנה מאהבות קלילות ובלתי־מחייבות, ירגישו צורך ב־מיסגרת קבועה ויציבה. קשרים בלתי־יציבים יתמסדו, או ינותקו. חגיגות ה־אהבה, שליוו את השנה החולפת, ייפס־קו, ובמקומם יווצרו קשרים רציניים יותר. בני עקרב ירגישו שהם מתגעגעים לקשר קבוע וכן להבנה ולהזדהות עם בן־הזוג. אלה שחשים את עצמם בודדים ליד בן־זוגם, יחושו נטייה לשנות את המצב, ויחפשו לעצמם בן־זוג, שעימו יוכלו להגיע להבנה. התייחסות רצינית וכנה תביא לתוצאות מקוות.

לאחר תקופה נוחה, יחסית, מורגשת שוב מתיחות. מצבכם הפיננסי גורם דאגה. חובות והתחייבויות ש־לקחתם על עצמכם מכבידים עליכם וגור־מים לעייפות. היחסים עם בני־הזוג אינם כ־רגיל, כל דבר הופך ריב. עליכם לבקש מהם שיוותרו ויבינו אתכם. מצב זה הוא זמני בל־בד, ויחלוף בעוד זמן־מה. בשטח העבודה — נרקמת תוכנית חדשה, עדיין מוקדם לספר על כך, כדאי לשמור על סודיות.

* * *

החיים החברתיים יעסיקו אתכם יותר מ־הרגיל. מכרים וידידים ותיקים ינסו ליצור איתכם קשרים מחוד־שים. תמצאו את עצמ־כם מארחים אותם ב־ביתכם. בשטח העבודה — תהיה הזדמנות לע־בוד בשותפות עם אנ־שים, שיוכלו לקדם אתכם. כדאי ללמוד מהם ולהקשיב לרעיו־נות חדשים. מבחינה רומנטית — המצב מש־תפר, אתם יותר מבוקשים מתמיד, ובני המין השני יבקשו קירבתכם. צאו לבלות.

* * *

השבוע אתם עסוקים בענייני בריאות. ההרגשה הכללית אינה כתמול שלשום — כל יום אתם מתעו־ררים עם מיחוש אחר, וזה מביא לחרדות מיותרות. בתקופה זו הרגישות רבה מהרגיל, וחולשה, שקשה להס־ביר מה מקורה — מפריעה לכם לתפקד כרגיל. נסו לקחת חופ־שה קצרה ולנוח. גשו לרופא, אם אינכם חשים בטוב. בשטח העבודה — מוטלות עליכם משימות חדשות וחובה חדשה.

קשרים עם ידידים וקרובים בארץ אחרת ישפרו את מצב־הרוח. בשורות טובות ש־יגיעו לאוזניכם, יסייעו לכם לקדם עניינים מיקצועיים. הצעה מענ־יינת תושמע באוזניכם השבוע, ואף זו קשורה להתקדמותכם בשטח ה־קריירה. קשרים רומנ־טיים חדשים עשויים להתפתח השבוע. ובכ־לל, בתקופה הקרובה תוכלו להנות מההצל־חות שבהן תזכו בשטח האהבה. הפופול־ריות שלכם תעלה אצל בני המין השני.

* * *

בימים הרביעי והחמישי תרגישו עייפים וכבדים, ויקשה עליכם לתפקד כרגיל. רצוי לנוח יום או יומ־יים ולהשגיח על ה־בריאות. בתקופה ה־קרובה תאלצו להישאר בבית יותר מכפי ש־אתם רגילים, לכן רצוי לעסוק בשיפור ושיפוץ פני הדירה. זה יעזור לכם לעבור את התקו־פה, שלא תפנק אתכם במצב־רוח קליל. אור־חים עשויים להגיע, ולמרות שבדרך־כלל אתם נהנים מביקור, תרגישו עייפות.

* * *

נסיעות קצרות יעסיקו אתכם השבוע. ב־תקופה זו תרגישו בצורך להיפגש עם ידידים ולהחליף אינ־פורמציה. כושר הריכוז יתחדד, ותוכלו להצליח בשטח לימודים חדש. לקראת סוף השבוע תוכלו לתכנן נסיעה ל־חוץ־לארץ, ולמרות שזה ייראה כמעט דמיוני, יתברר לכם שבקרוב מאוד אתם אכן תצליחו לבצעה. בנסיעותיכם ה־רבות השבוע תוכלו לפתוח ברומנים חד־שים, אך אופיים יהיה קליל ובלתי־מחייב.

עומס עבודה והתחייבויות מוטלים עלי־כם השבוע. אתם חשים עייפות רבה, ואינכם מוצאים די זמן למנוחה. לימודים ו־בחינות מעסיקים חלק מכם בימים אלה, אך למרות המתיחות וה־חרדה, הסיכויים להצ־ליח טובים מאוד ה־פעם. המצב הכספי ישתפר, ותוכלו להר־שות לעצמכם להוציא כספים על דברים ש־אתם אוהבים במיוחד. בשטח הרומנטי צפויות הרפתקות חדשות ומסעירות.

* * *

המתיחות מתחילה להעלם, ואתם מרגישים עצמכם עירניים וקלי־תנועה. מתעורר בכם החשק להתחיל בעיסו־קים חדשים ולהתנסות בחוויות, שזמן רב לא הרשיתם לעצמכם. ב־שטח המיקצועי תוכלו לקדם את ענייניכם, אולם עליכם להיות זהירים, להתנהג בהת־אפקות ולגלות חוש מי־דה, התלהבות ורגשנות לא יוסיפו דבר. הזמנות למסיבות ולמיפגשים חברתיים ינעימו לכם את הזמן, ובני המין השני ימשכו אליכם.

* * *

הקשתים עייפים מאוד השבוע. הם מע־דיפים להתרחק מפעילות חברתית וצי־בורית. זה הזמן לעשות עם עצמכם חשבון־נפש, ולסכם את השנה החולפת. קשרים יש־נים מכבידים עליכם, ולקשרים חדשים אינ־כם מרגישים די התל־הבות. במקום־העבודה קשה להתמודד עם ה־שיגרה. למרות שאתם נוטים לפרוק את ה־הרגשה המכבידה על־ידי דיבורים עם ידידים — עליכם להיות זהירים מתמיד.

השבוע כדאי לשוחח עם אנשים בעלי השפעה על המשך הדרך בתחום הקאריירה. בתקופה זו מתנהגים אליכם בידידותיות ו־שמחים בחברתכם. את השיחות ואת תוצאותיהן כדאי לשמור בסוד, עד שתדעו בביטחון שההב־טחות עומדות להתקיים. היזהרו מקינאתם של עמיתים לעבודה, והי־מנעו מלשתפם בחייכם. הכרויות חדשות עומ־דות בפתח. בזמן הקרוב תוזמנו למסיבות ולשמחות — קשרים חשובים יתפתחו.

* * *

השבוע תהיו עסוקים בעניינים מיקצו־עיים. אנשים נוטים לכם חסד, ומוכנים להקשיב לרעיונות חד־שים ומקוריים. אל תהססו להשמיע אותם באוזניהם. יש להיזהר מאנשים מתוסכלים במקום־העבודה. הם עלולים להפיץ אינפור־מציה שאינה נכונה בקשר אליכם, ולנסות לקלקל את שימכם ה־טוב. אל תאפשרו להם לבקר את מעשיכם, והימנעו מטעויות בשיפוט. תופתעו לטובה בתחום הכספים.

* * *

אתם מתכננים נסיעות לחוץ־לארץ ומת־קשים מעט בביצוע התוכנית, אך הזמן מתאים לארגן נסיעה משותפת עם ידיד קרוב. נסיעה יכולה להרחיק אתכם מהבעיות ומה־מתיחויות שהטרידו את־כם לאחרונה. חלק מבני המזל מתרכזים בלימו־דים ואחרים מתעניינים בשטח לימודים חדש. סיכוי רב להצליח ב־תחום זה. רומנים חד־שים עשויים להתפתח בקרוב, שימו לב לאנשים שחזרו לא מכבר מחוץ לארץ.

מכתבים

גורן את הרב
ידיעות אחרונות 13.10

מיסדר השתקנים

איפה אלופי צה"ל?

העם כבר אמר את דברו — ארבעים רבבות בכיכר־מלכי־ישראל ועוד אלפים רבים בערים אחרות זהו מנין מכובד מאוד. ועובדה: הממשלה החליטה להקים ועדת־חקירה ממלכתית, בלי להודות ב־אשמה.

מיפלגות, אירגונים, אישים ונ־ציגות היהדות הדתית, כולם היכו על חטא של „הושטת יד".

בתוך המולת המחאות ישנה שתיקה רועמת, זו של אלופי ה־מילואים. מדובר כאן על שורה מכובדת של אלופים, סגני־אלופים האליטה של צה"ל, אשר בנתה את הצבא והובילה אותו בכל מיל־חמותיו.

זה ארבעה חודשים שהצבא נש־חק מוסרית ואירגונית. בראשית המילחמה שתיקתם היתה מובנה. אבל אחרי שחיילים כה רבים הבי־עו את סלידתם מן התפקיד שהוּ־טל עליהם, אחרי שקצינים בכירים בשרות פעיל סתרו על פניו של שר־הביטחון, אחרי שזה הכפיש את צה"ל כדי לחפות על עצמו — שתיקה של ההנהגה ההיסטורית של צה"ל היא עוול.

איני מזמין את קצינינו להת־ערב בחיים המדיניים ו„להציל את המדינה" כמקובל בארצות אחרות. אך להציל את כבוד המדינה ואת דמות הצבא — זאת הם חייבים כמו כל אזרח אחר.

צבי מרום, רמת השרון

כותרת בצהרון מכתירה את הרב גורן בתואר גורו. עכשיו, כשגורן נושא בתואר רם יותר, שוב אין צורך לשנות את החוק כדי להא־ריך את כהונתו. מה שממשיך ל־הטריד בכל זאת, זה על מי נכ־תב „כבדהו וגורו ממנו" (תהי־לים כ"ב 24): על הגורו גורן, או שמא סתם על אלוקים?

ישראל דמידיאנו, גיבעת־שמואל

● ● ●

הנקמה הפרטית

מילחמות ישראל כפרי גח־מה אישית.

מפליאה הדרך שבה השווה מנ־חם בגין את מילחמתו (האישית) בלבנון למילחמת העולם השנייה: כגון השוואותיו את אש"ף להיט־לר, הפצצת ערים צפופות אוכלוסיה והרג אזרחים ללא אבחנה, וגולת הכותרת — הטבח בצברה ובשאתי־לא.

אין צורך להיות פסיכולוג, כדי להיווכח שהמילחמה בלבנון היא ניקמתו הפרטית של מנחם בגין על השואה הפרטית שלו. אמנם, לאיש בלבנון לא היתה יד ברצח בני־מישפחתו של בגין במילחמת העולם השנייה, אך כידוע, כשעוס־קים בנקמה, אין חשיבות לכך מי־הו הנפגע.

המזעזע בכל העניין הוא, כיצד אדם אחד מעביר את בעיותיו ה־אישיות לתחומם של אחרים, על גבם של אלפי הרוגים ומאות אלפי אנשים, שבהם פוגעת טראומת ה־מילחמה והשכול.

נעים דניאל, נתניה

אלוקים אדירים

אתה שבראת
את המר ובורג
מלאיי שאפתנות

אלי שמשחת
את שפירא ולורינץ
בשמן הצדקנות

אתה שמינית
את אריק שרון
כשר־האמת

ולבגין הענקת
את הבופור
בלי אף מת

עשה לנו,
לעמך ישראל
נס קטן

תן לנו לסלק
את חבורת הנוכלים,
מלאכי השטן

צבי גנדלסמן, רמת־השרון

קריקטורה ב„לוס־אנג'לס טיימס"
לוחות הברית נשברו בביירות

● ● ●

אסון אחד מיני רבים

הקורא שלח את מחאתו לכל מערכות העיתונים.

עליתם על גל של סירחון, גל של מזוכיזם לאומי. כל־דבר שהיה נגד הממשלה, נגד המדינה, נגד הצבא, אישית נגד ראש־הממשלה, שר־הביטחון והרמטכ"ל, פורסם ב־דפים ראשונים ובראש מדורי־חד־שות. הכל בשפה בוטה, בשפת ה־עולם התחתון וכל זה בגלל מיקרה אסון אחד מיני רבים, שקרו, ו־לצערנו יקרו במשך שנות קיומנו. האם חשבתם איך אפשר יהיה ל־החזיר את העם הזה לשפיות־דעת, לכבוד הדדי, לחיים בארץ דמוק־רטית?

הזהרו לכם במעשיכם, שלא אתם תהיו בוועדת־החקירה הבאה.

משה דולגין, תל־אביב

● „מיקרה האסון" שאליו מת־ייחס הקורא — ומבטיח לנו נוס־פים כמוהו — הוא כמובן, הטבח השפל בשכונות הפליטים בביירות.

● ● ●

להטעות ולסלף

הוועדה האקומנית בנצ־רת, המורכבת מנציגי כל העדות הנוצריות — ה־אורתודוכסית, הקתולית, חלטינית, המארונית, ה־פרוטסטנטית והבפטסטית — החליטה בישיבתה, מ־1 באוקטובר 1982 לפנות לשר־החינוך ולעורכי־העי־תונים בעניין הבא:

כלי־התיקשורת מרבים להשתמש במונח „המיליציות הנוצריות" ב־כסותם ידיעות אודות הפלאנגות או אנשי סעד חדאד. מונח זה יש בו כדי להטעות ולסלף. ואנו רו־אים בשימוש בו נסיון לתקוע טריז בין בני העם הערבי על כל עדותיו — מוסלמים, נוצרים ודרוזים, ו־לעורר קינאות וחיכוכים דתיים.

אנו דורשים להפסיק את השימוש במונח מטעה זה, או בכל מונח אשר נודף ממנו ריח ההפרדה ה־דתית או הבלטת הבעיות הפולי־טיות והחברתיות בלבנון ובאיזור כולו כאילו הינן מבוססות על בסיס דתי או עדתי.

מונדר גרייב, בשם הוועד האקומני, נצרת

● ● ●

כמו אנטיזכוס

מיכתב גלוי לסגנית־שר־החינוך מרים תעסה־גלזר:

(המשך בעמוד 22)

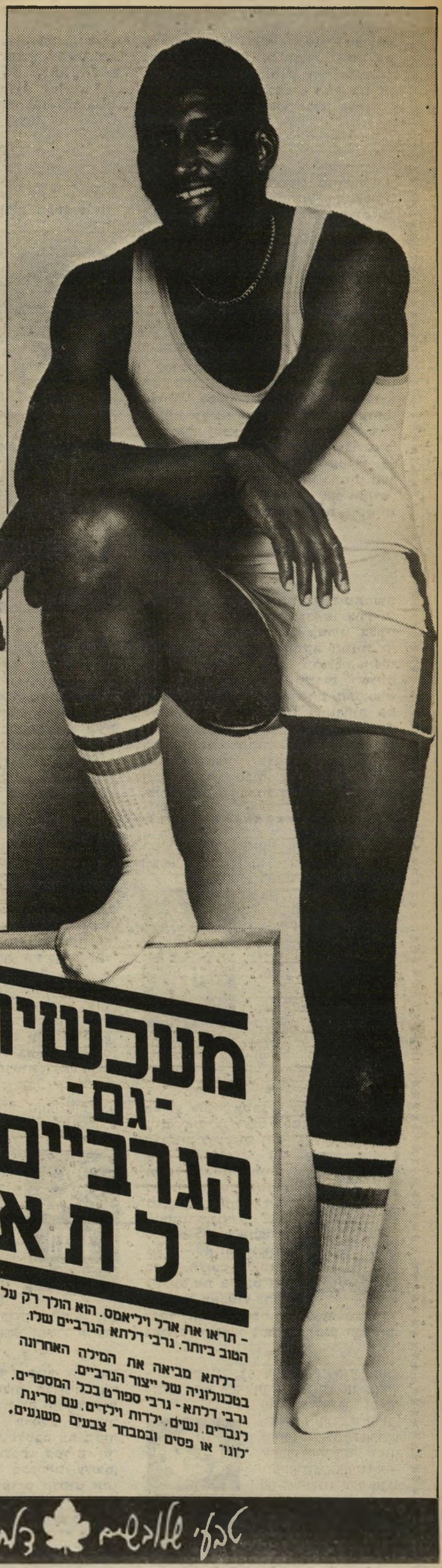

מטרו
נתיבי אויר בינלאומיים

2.11.82... טיסת בכורה...
תל אביב-בריסל-ניו-יורק...
קו תעופה סדיר...
בדגל אמריקני...
ג'מבו 747...
מטרו-המוביל הבינלאומי
לניו-יורק...

פנה לסוכן הנסיעות שלך או טלפן 03-297164

Metro
International Airways

תשבץ העולם הזה 2356

מאת אביגיל ינאי

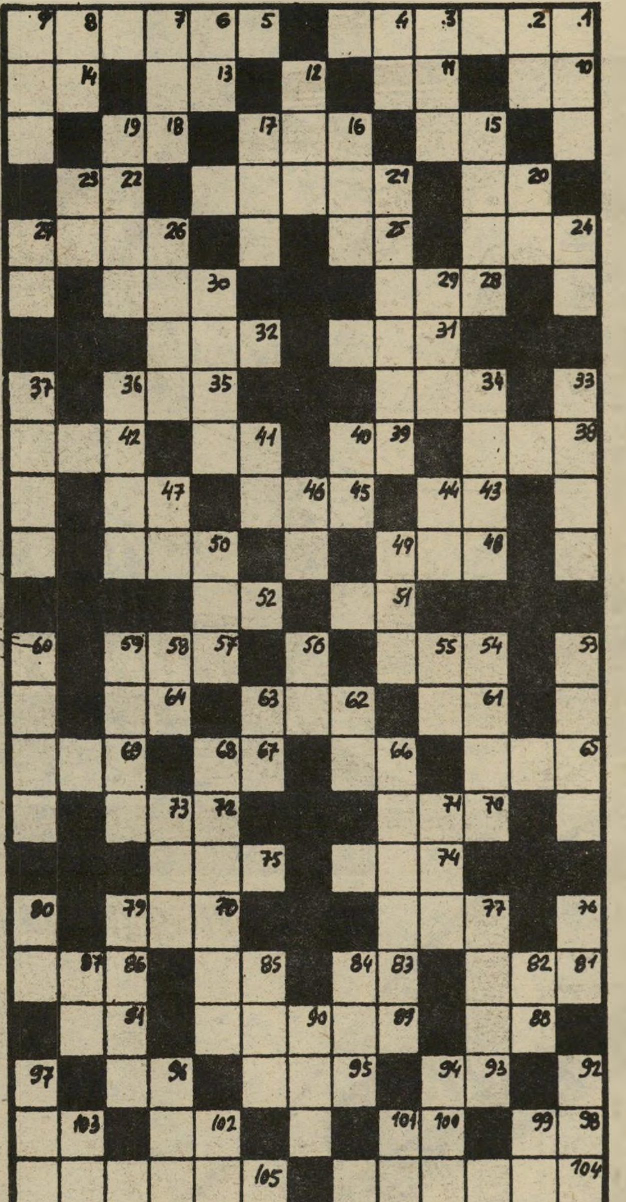

מאוזן:

1) מחזה המועלה עתה על הבמה ע"פ ספר של א. קאמי; 5) החלק החיצוני של האוזן; 10) מגושם; 11) תפר; 13) גוף; 14) משאלה; 15) כבש מפוטם; 16) כינוי לתקופה בארץ, לאחר מלחמת השחרור; 18) תואר מוסלמי; 20) אבד, כלה, 21) אחת משלש האחיות הגורגונות המתולתלות במיתולוגיה היונית; 22) רשע; 24) להם — בלשון פיוטית; 25) צחוק מקוצר; 26) סירנה; 28) שייכות או זיקה; 30) פוטוגרף; 31) נשק מודרני; 32) עיר קדומה במקום בו נמצאת עתה מצודת אנטיפטרוס; 34) בקעה; 35) בחור תחת חופתו; 38) עידן; 39) מספד; 41) כלי מלאכה; 42) בור, שוחה; 43) יחידת הספק חשמל; 45) משמותיו של של האריה; 47) מילה הבאה לרבות; 48) שיח־בר; 50) נישחת מרוב שימוש; 51) מילת תנאי; 52) עמית; 54) אינפורמציה, מידע; 57) מזון; 61) קונדס; 62) נקש; 64) זז; 65) ידיעה, הבנה; 66) עוף לילי; 67) עש הבגדים; 69) קצה הציר; 70) מס עקיפין; 72) האזנה; 74) מטבע עתיק חדש; 75) בעל חיים מן היונקים; 77) צוער; 78) אמירה בעלמא; 81) האילן של אברהם אבינו; 83) תבואה נקיה ממוץ; 85) מתנה; 86) ריתמוס; 88) מתכופף; 89) כינוי לאלוהים; 91) שנון; 93) כלי הקשה; 95) סכין; 96) אחת מרבות בפינו; 98) כסא של כבוד; 100) החלק האורגני הפשוט ביותר בגוף; 102) שוכן; 103) בן; 104) מאמין באחת הדתות הנוצריות; 105 אמנות הכתב השרטוט והציור.

מאונך:

1) אם ישמעאל; 2) דגל; 3) אחת מצלעותיו של משולש ישר־זוית; 4) היה מועמד אך לא קבל את פרס נובל לשלום (ש"פ); 6) פרי־בוסר; 7) היסוד הבלתי פיסי בעולם; 8) סנא; 9) פרי מאכל ממש' הרדגיים; 12) צנוע; 15) מאורך; 16) „יופיטר"; 17) סיוע; 18) כסוח; 20) רעל; 21) אמנות הצליל; 23) עלה בספר; 24) משאבת הגוף; 26) סימן לפצע שלא הגליד; 27) שליח; 29) אף; 30) מין כד קטן; 33) יער ליד ערד; 34) נקיק; 36) נפש; 37) דרך; 40) מכללה בארה"ב; 41) אחד מארבעת יסודות העולם; 44) סמל לדבר משיב נפש ומהייה; 46) מערב; 47) נחשול; 49) הדר; 50) האל הראשי של הכנענים הקדמונים; 53) דרום; 54) מבצר; 55) כלי עינויים; 56) זרוע; 58) נועם; 59) התחקות; 60) דברי גנאי; 62) ציפה; 63) שביל; 66) הרווח שבין 8 קולות בסולם הצלילים; 68) ספורט מימי; 71) שמן; 73) מלקוח; 76) בקשה; 77) מערבולת, מרקחה; 79) כזהו ה„עורב" של רוסיני; 80) ענן; 82) אריג משובח; 84) נשק עתיק; 85) הרים בדרום לבנון; 87) עבר; 90) זרם, שטף; 92) אחת מאבני הריחיים; 94) טמבל; 96) מלאך; 97) נלחם ויכול; 99) מפתן; 100) הטוב בקלפים; 102) מי שבחר ביהדות; 103) אציל מוסלמי.

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

קורסים: ספרות נשים - קוסמטיקה - פדיקור מניקור
הוצאת שער בחשמל (אפילציה)
* סלון ומכון יופי

תסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול,
צביעה, פסים, סיפול פנים, איפור,
הוצאת שיער בשעווה
* גבות כלות *
• מחירים עממיים • שרות מעולה •

תל־אביב יורפת 4 ליד דיזנגוף 190 226066 229388
רמת־גן הרצל 86 מול בנין אואזיס "סלון אוה"

העסק הנבחר 1982

מכתבים

(המשך מעמוד 20)

שריפת הכנסיה הבפטיסטית בירושלים היא תעודת עניות לחינוך היהודי. קראתי לא פעם את תדפיסי ההסתה הארסית של יד לאחים נגד כל דת שאינה יהודית, ואין לי ספק שהכסילים ששרפו את הכנסיה התחנכו על ברכי הסתה זו.

השיטה הטיפשית הזאת לא רק משפילה את היהדות, אלא גם מדרבנת את שונאי היהודים בעולם למיבצעי־תגמול, באותו סיגנון של אלימות.

מתי יגיע הזמן שעסקני הדת יבינו שבמאבק לכיבוש ליבו של אלוקים לא מנצחים על־ידי דריסת אוהבי־אלוקים אחרים — אלא אך ורק על־ידי עבודת הבורא באמונה תמה?

אנטיוכוס לא הבין זאת. האנטישמים אינם מבינים זאת. ועכשיו, בוגרי יד לאחים חוזרים על אותה השגיאה.

חנן גולדגרט, חולון

● ● ●

התרוממות רוח

על תוכנית הטלוויזיה „חיים שכאלה".

התוכנית שהוקדשה ליצחק גרציאני התעלתה על שאר התוכניות, בזכות אישיותו של גרציאני וסיפורם המופלא של בני העדה הבולגרית. היא היתה ממש מרגשת. זוהי תוכנית מאוד ייחודית, תוכ-

בולגרי גרציאני
תוכנית מצויינת

נית עם נשמה, המביאה להתרוממות־רוח ולגאוה לאומית.

מיכל אלון, רמת־גן

● ● ●

כיפה לנשים

הברית החדשה ממליצה על גילוי ראש דווקא (למה כובע „העולם הזה", 2354).

כל הכבוד על חשיפת השקר: אין במקורות כל אסמכתה לחבישת כובע!

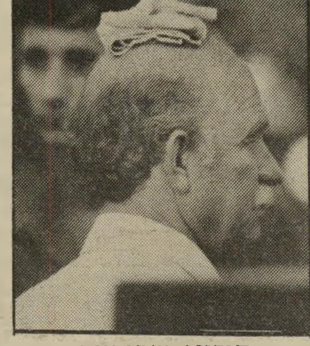

חילוני שם־טוב
„בעבור המלאכים"

הכי מצחיקים הם החילוניים, כמו למשל ויקטור שם־טוב, שהופכים לפתע שומרי מסורת בפתח בהי־קברות.

בהקשר זה מעניין להביא את הכתוב בברית החדשה (האיגרת הראשונה אל הקורינתיים, י"א, 7־10):

„האיש איננו חייב לכסות את ראשו, כי הוא צלם אלוהים וכבודו. אבל האשה היא כבוד האיש. כי אין האיש מן האשה, כי־אם האשה מן האיש, גם לא נברא האיש בעבור האשה, כי־אם האשה בעבור האיש. על כן האשה חייבת להיות לה כיפה על ראשה, בעבור המלכים."

ענת לנדאו, גלויית ראש, פתח־תקווה

● ● ●

איפה S. O. S.?

עוד בענייני מיצי („העולם הזה" 2352).

חובבת־חיות שם־טוב
לעצור את הזוועה

בזמנו פירסמתם כתבות בנושא ההרעלות של עיריית תל־אביב, ואני זוכרת שבאותה תקופה קם גוף שקרא לעצמו S.O.S. חיות, שהצהיר כי מטרתו המפורשת היא לעזור לחיות, לאסוף חתולים עזובים ולמצוא להם בתים.

למטרה זו תרמנו, מיספר ידידים ואני, בעין יפה וקיווינו שבעית החיות המורעלות תיפתר בדרך זו.

אך, לדאבוני, פניתי כבר מיספר פעמים לאותה אגודה שהשיבה את פניי ריקם. בכל פעם שיצרתי איתם קשר, הם לא היו מוכנים לעזור ושלחו אותי לצער בעלי־חיים או „לשים אותו בינתיים איפה שאני רוצה".

חבל שנוצרה אשליה כאילו יש מי שמטפל בדברים כאלה, ואף גובה לשם כך כספים. הייתי מאוד רוצה שאכן יקום מישהו וייצא באופן רציני נגד מסע־ההרעלות הקבוע ושלוח־הרסן של עיריית תל־אביב ויעצור את הזוועה הזו אחת ולתמיד.

נטלי שם־טוב, רמת־גן

לא יתכן שפקחי עיריית תל־אביב יהפכו להיות שכירי־החרב של שכנים מסוכסכים, כשם שחיילינו הפכו להיות שכירי־החרב של מדינות אחדות במילחמת „שלום הגליל".

חנה קאופמן, רעננה

● ● ●

השרים מתארגנים

דובר הליכוד מעיר על ידיעה תחת הכותרת „השרים

(המשך בעמוד 24)

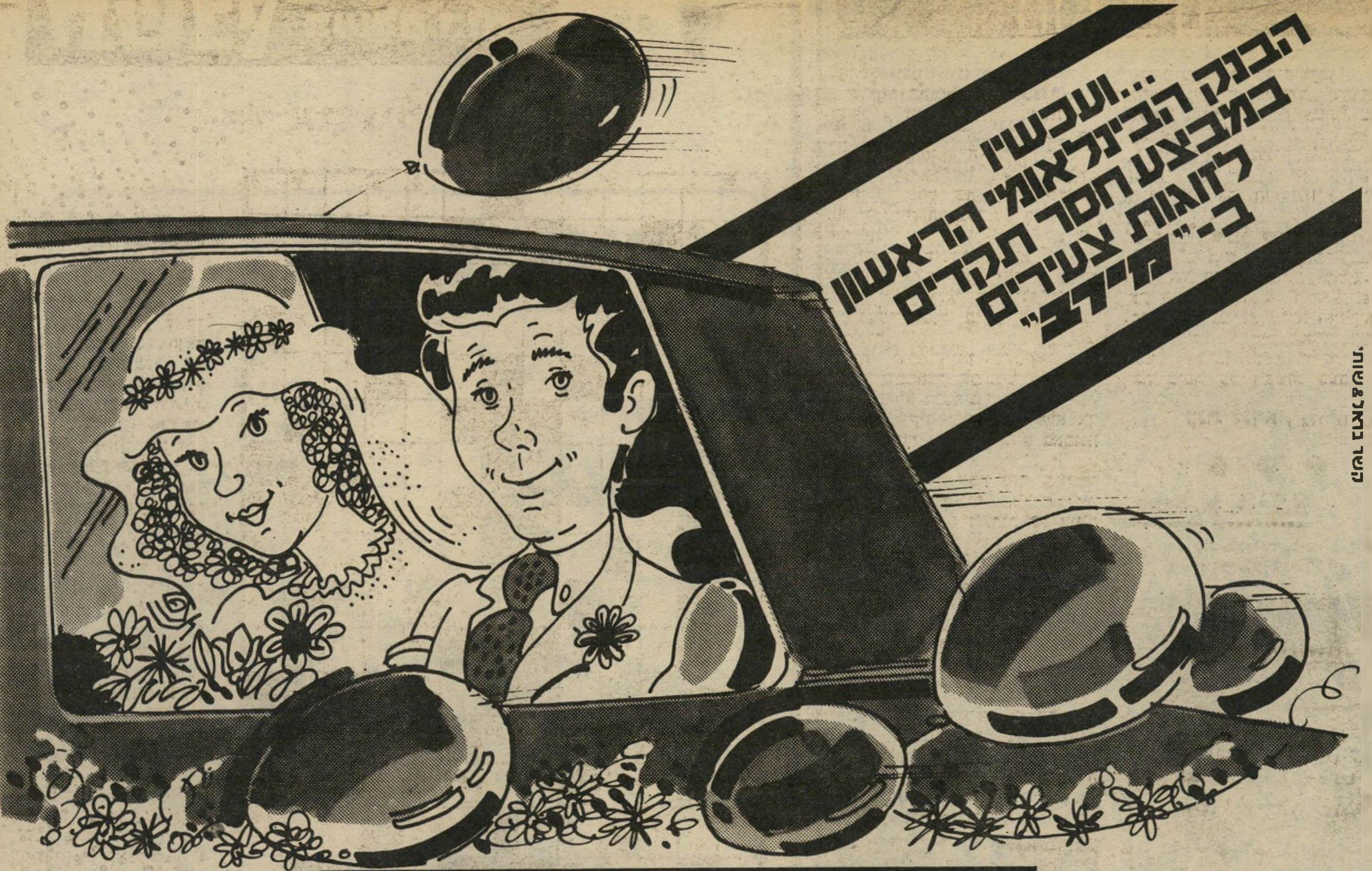

איך מקבלים את הכסף?

עם קבלת הלוואת הזכאות בבנק מירב או נציגויותיו בסניפי הבנק הבינלאומי הראשון יהיו שלושת תשלומי המשכנתא הראשונים שלך על חשבון הבנק!! זוהי הטבה בשווי אלפי שקלים חינם אשר לא תוכל לזכות בה באף מקום אחר!

מי זכאי לקבל את הכסף?

זוגות צעירים, מתיישבים באזורי פתוח, רווקים ורווקות וכל הנכללים במסגרת הטבת תנאי דיור (במסגרת הלוואות הזכאות).

3
תשלומי משכנתא ראשונים על חשבון הבנק

מירב

בנק משכנתאות וחסכונות בע"מ

מקבוצת הבנק הבינלאומי הראשון

אם טרם הגשת בקשה לתעודת זכאות בנק מירב אשר הוסמך לכך ע"י משרד השכון יעשה זאת עבורך. אם תהיה זקוק לכך תוכל ליהנות בבנק מירב גם מהלוואה משלימה ומבטוח חיים משכנתא. אם אתה עומד לקבל משכנתא בזמן הקרוב אל תוותר על ההזדמנות לקבל הטבה בשווי אלפי שקלים, חינם! פנה עכשיו אל בנק מירב או אל אחד מסניפי הבנק הבינלאומי הראשון הרשומים מטה, הפתוחים עד 7 בערב.

המבצע לתקופה מוגבלת

תל אביב — שדרות רוטשילד 49 טל. 03-290737

נציגויות בסניפי הבנק הבינלאומי הראשון: **ירושלים** — הלל 10, 02-237812 **חיפה** — סירקין 21, 04-670128. **קרית ביאליק** — קרן היסוד 68, 04-702762 **באר-שבע** — הדסה 63, 057-77505 **רחובות** — בנימין 8, 054-50870 **אשדוד** — בנק פאג"י הפלמ"ח 20 רובע ג', 055-31157. **קרית גת** — השוק החדש רח' הזית, 051-86555. **אילת** — מרכז תיירות חדש, 059-76117.

הבנק הבינלאומי הראשון

בנק פועלי אגודת ישראל. מקבוצת פ.י.ב.י.

מכתבים

(המשך מעמוד 22)

מארגנים טיולים" (תש־קיף, „העולם הזה" 2353):

בידיעה נאמר: „שר־הביטחון ו־שר־השיכון החלו במיבצע סיורים לפעילי תנועת העבודה," ואחר כך הוספתם: „דוד לוי לקח את אנשי סיעת תכלת־לבן שבהסתדרות ל־סיור בגדה המערבית."

המושג „תנועת העבודה", ש־שורבב לידיעה — ואני מקווה ש־בטעות — עלול ליצור רושם מוט־עה, שסיעת תכלת־לבן בהסתדרות קשורה כביכול עם תנועת העבודה.

אני רוצה להבהיר, איפוא, שסי־עת תכלת־לבן שבהסתדרות היא נציגות תנועת החרות בהסתדרות, ומהווה חטיבה במיסגרת הליכוד בהסתדרות הכללית.

מוטי שילה, דובר סיעת תכלת לבן בהסתדרות, תל־אביב

● המדובר, כמובן בפליטת קולמוס. הדובר אינו מתייחס ל־תוכן הידיעה, ובכך הוא מאשר אותה.

● ● ●

זכחול ארבעה ימים...

ענייני־דיומא הזכירו לקורא סיפורי מיתולוגיה:

האירועים האחרונים במלחמה ב־לבנון והפגנת כוח ההישרדות של העם הפלסטיני על אירגוניו ו־ראשיו, העלו לכותרות כלי התקשורת בעולם את הסמל הספרותי המיתולוגי לכוח התחדשות וחיוניות וחיי נצח — העוף האגדי הנקרא פניקס, או ציפור המדבר הערבי ובספרות התלמודית שלנו: חול.

לפי אגדה מהלכת בארצות המזרח, זה אלפי שנה, כשמגיע קיצו של הפניקס בונה הוא לעצמו קן מזבדי צמחי קטורת, ובשוררו את שיר המוות הוא מעלה אש בקינו ובגופו ומסייע לליבויה בנפנוף כנפיו. מאפר שלהבת זו מגיח שוב פניקס חדש (ראה בציור) החי שוב חמש מאית (או אלף) שנה עד בוא חליפתו: בכך עד קץ הימים.

באיוב (פרק כט), ספר שלשונו ושמות המקומות והנפשות הפועלות בו מרמזים על מקום ההתרחשות במדבר הערבי, מספר איוב המתייסר על עברו המפואר, ומביע את תקוותו לחזור אליו ולחיות חיים ארוכים "ואומר עם קיני אגווע וכחול, ארבה ימים." על ,כחול ארבה ימים' (שניתן לפירוש פשטני, כחול שעל שפת הים לרוב) אומרים חז"ל במדרש רבה לספר בראשית: „חול אלף שנה הוא חי, ובסוף אלף שנה אש יוצאת מקינו ושורפתו ומשתייר בו כביצה וחוזר ומגדל איברים וחי."

ד"ר ראובן סיוון, ירושלים

הפניקס הפלסטיני
עד קץ הימים

● הקורא הוסיף למיכתבו את הציור המופיע בעמוד זה — הע־תקה בידי אחד מתלמידי של סיוון מתוך לקסיקון למיתולוגיה.

● ● ●

לא טנק

בגליון ראש־השנה נפלו כמה טעויות עובדתיות, ו־הקורא חד־העין מבקש לתקן:

● הכלי שבתמונה הוא תותח מתנייע ולא טנק (עמוד 8 טור שני).

● יאסר ערפאת עזב את בירות 85 ימים אחרי שעברו הטנקים של צה"ל את הגבול, ולא 68 ימים (עמוד 42 טור ראשון).

● קרב כראמה היה במארס 1968 ולא בנובמבר 1967 (עמוד 42, טור שלישי).

● על־פי הלקסיקון לביטחון־ישראל, יאסר ערפאת הוא יליד 1923 ולכן הוא בן 59, ולא בן 53 (עמוד 43 טור ראשון).

● הפינים לא התקיפו מעולם את שוודיה. להיפך, הם היו תחת של־טון שוודי במשך 600 שנה, עד שנכבשו בידי הצאר הרוסי אלכסנ־דר הראשון (עמוד 40 טור ראשון).

שלמה שחר, באר־שבע

בפרנקפורט, גם לעבור לטיסה אחרת זה תענוג.

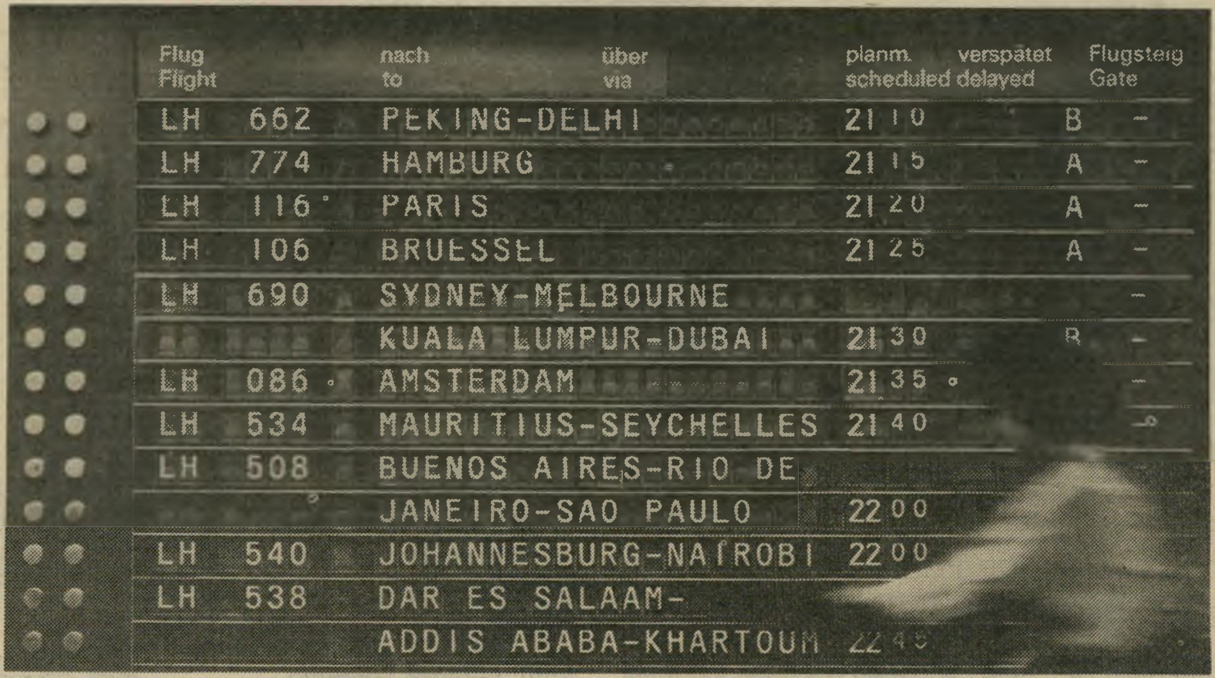

ברור שתמצא מסעדות, בנקים, מלונות ומכוניות להשכרה בשדה התעופה של פרנקפורט.

אבל תמצא גם בתי־קולנוע, מספרות, בתי מרקחת, סופרמרקט, דיסקוטק מהיפים והגדולים בעולם ועוד 102 חנויות, להנאתך.

ללופטהנזה טיסות מפרנקפורט ל־120 יעדים ב־6 יבשות.
לפעמים הנוסעים שלנו מצטערים שאנחנו בפרנקפורט פועלים כה מהר ואין להם מספיק זמן להינות משדה התעופה.

לכן זו הסיבה שאנשי עסקים בחרו בלופטהנזה כחברת התעופה מס' 1 ואת פרנקפורט כנמל התעופה מס' 1, פעם שניה ברציפות!

Lufthansa

משחקי טלויזיה אדיוקט:
3,000 שקל במקום 8,500 שקל
לכל רוכש טלויזיה צבעונית "מץ"
מיוחד
אפשרות למשחק טלויזיה BUILT-IN!

שיטת הרכישה הקלה של "מץ"
מאפשרת לך לרכוש מכשירי טלויזיה צבעוניים מן הטובים
בעולם - בתשלומים נוחים מאד, לפי בחירתך:
9,6,3 או 12 תשלומים.
זו ההזדמנות שלך לרכוש מכשיר טלויזיה.
אל תחכה. הזדמנויות כאלה לא נשארות זמן רב.

מץ - בלי להתאמץ

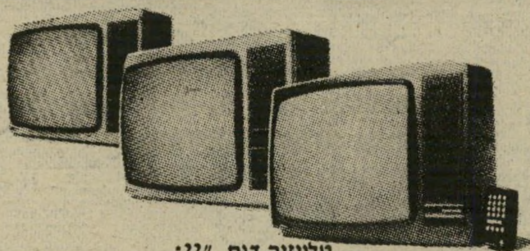

וידאו MITSUBISHI VHS
בלעדי במץ
אפשריות לתשלומים
כמו בטלויזות.

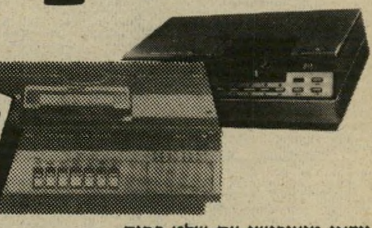

טלויזיה קפרי "26

מזומן	תשלומים	סה"כ
9,350	3×6,644+	29,280
8,800	3×6,960+	29,678
7,700	3×7,460+	30,080
9,350	6×3,322+	29,280
8,800	6×3,480+	29,678
7,700	6×3,730+	30,080
9,350	9×2,214+	29,280
8,800	9×2,320+	29,678
7,700	9×2,486+	30,080
9,350	12×1,661+	29,280
8,800	12×1,740+	29,678
7,700	12×1,864+	30,080

טלויזיה דגם "22

מזומן	תשלומים	סה"כ
9,350	3×5,510+	25,880
8,250	3×6,035+	26,356
7,150	3×6,578+	26,885
9,350	6×2,755+	25,880
8,250	6×3,017+	26,356
7,150	6×3,290+	26,885
9,350	9×1,837+	25,880
8,250	9×2,011+	26,356
7,150	9×2,192+	26,885
9,350	12×1,377+	25,880
8,250	12×1,508+	26,356
7,150	12×1,644+	26,885

טלויזיה "האיטי" 20"*

מזומן	תשלומים	סה"כ
7,700	3×4,975+	22,627
6,600	3×5,518+	23,155
5,500	3×6,064+	23,694
7,700	6×2,487+	22,627
6,600	6×2,760+	23,155
5,500	6×3,032+	23,694
7,700	9×1,658+	22,627
6,600	9×1,840+	23,155
5,500	9×2,021+	23,694
7,700	12×1,243+	22,627
6,600	12×1,380+	23,155
5,500	12×1,516+	23,694

* המחיר כולל שלט־רחוק. בלי שלט רחוק - פחות 1,000 שקל מהתשלומים

וידאו מיצובישי עם שלט רחוק

מזומן	תשלומים	ס"ה
18,000	6×7,000 +	60,000
18,000	9×4,666 +	60,000
18,000	12×3,500 +	60,000

אספקה בגמר התשלומים

וידאו מיצובישי בלי שלט רחוק

מזומן	תשלומים	ס"ה
16,000	6×6,333 +	54,000
16,000	9×4,222 +	54,000
16,000	12×3,166 +	54,000

אספקה בגמר התשלומים

וידאו בטמקס באספקה מיידית*

מזומן	תשלומים	ס"ה
15,000	3×6,333 +	34,000

* כולל ריבית

מכשירים טובים כאלה בתנאים נוחים כאלה - זה בדיוק מה שאתה צריך. בוא כבר היום!

גם את זה כדאי לקרוא:
* המחירים בשקלים, לא כולל מע"מ. המע"מ יחושב בזמן מסירת הטלויזיה (או אם יסוכם אחרת)
* האספקה עם גמר התשלומים, אך ניתנת אפשרות לאספקה מיידית
* המחיר כולל אחריות של 5 שנים למנורת המסך ולחלקים. אך ניתן לקצר את האחריות לשנה אחת, ולקבל הנחה של 1,000 שקל.

5 משחקי־טלויזיה יוגרלו בין שולחי התלוש
התלוש מיועד למבוגרים בלבד

לכבוד
מץ, ת.ד. 913
בני־ברק 51108
אני מבקש לקבל פרטים נוספים על טלויזיות "מץ" ולהשתתף בהגרלת הפרסים

שם פרטי ______ שם משפחה ______ רחוב ______ כתובת ומיקוד ______ טלפון בעבודה ______

Metz
מץ·בלי להתאמץ
אולם תצוגה ומכירה.
רח' מודיעין 19 בני ברק טל. 799114

ארצות־הברית: רגן המשביר

מגדלי החיטה במדינת איובה, ארצות־הברית, אינם ידועים בעודף התיחכום הפוליטי שלהם. הבנתם ביחסים בינלאומיים, כמו אהדתם לברית־המועצות, דומים לאלה של פסח גרופר, או אולי של בני שליטא. עם זאת, הם הפכו לגדולי התומכים בקידום יחסי־המיסחר בין שתי מעצמות־העל. הסיבה לכך ברורה לחלוטין: עודפי יבול עצומים, עובדה הגורמת לירידה במחירים. לעומת זאת, שוב נכשלה החקלאות הסובייטית, והיבולים בברית־המועצות גרועים מאי־פעם בעבר.

נשיא ארצות־הברית, רונאלד רגן, הוא אלילם של מגדלי החיטה. הוא מדבר בלשונם, פרימיטיבי כמוהם, ומוכן לשרת את האינטרס שלהם, אפילו על חשבון הדוגמות האנטי־סובייטית שלו. רגן לא היסס לשחק את תפקיד יוסף המשביר של ברית־המועצות, השנואה עליו. השבוע הודיע לסובייטים שהוא מוכן לספק להם כמות דמיונית כמעט של גרעינים: כ־25 מיליון טון!

ימים חסיני אמברגו. ההודעה עצמה אינה חורגת מהמדיניות המקובלת על רגן בנושא זה. אבל התוספת הפוליטית היא משמעותית ביותר: ארצות־הברית מוכנה

מודח הייג עם בגין
בדרך חזרה

להעניק לסובייטים 180 יום חסינים מפני אמברגו. להחלטה זו השלכה מרחיקת־לכת. ברית־המועצות רשאית לבצע כל צעד הנראה לה בזירה הבינלאומית, כמו פלישה לפולין למשל, בלי שתחשוש מהפסקת יצוא החיטה מארצות־הברית.

עמדה אמריקאית זו עומדת בניגוד גמור לתקיפות הרבה, שהיא מגלה בכל הנוגע לפרוייקט צינור הגאז הסובייטי למערב־אירופה. כאן המניע הוא כפול. לא רק השאיפה למנוע שיתוף־פעולה אירופי־סובייטי, שאינו בשליטה אמריקאית מלאה, אלא מחוייבותם של ג'ורג' שולץ וקאספר וויינברגר לסעודיה. שליטי ריאד חוששים שצינור הגאז יגביר את ההשפעה הסובייטית באירופה, וישחרר את היבשת מחלק ניכר מתלותה באנרגיה ערבית. יש כאן עימות גלוי בין האינטרס הערבי ובין האינטרס של ברית־המועצות. לפחות באורח תיאורטי, היתה צריכה ישראל לתמוך בנושא זה דווקא בסובייטים!

פירסום במעמד שולץ. ארצות־הברית אינה מסוגלת להתמיד במסר כפול כזה לזמן ארוך. השבוע כבר נמסר מוושינגטון על נטייה לעיין מחדש בנושא צינור הגאז.

הבי־בי־סי שידר מלונדון שרגן קיים התייעצות „פרטית" בנושא עם שר־החוץ לשעבר, אלכסנדר הייג. זו היתה השיחה הראשונה בין השניים, מאז סולק הייג ממישרתו לפני יותר מחודשיים. פרשנים רואים בשיחה התחלה של מיפנה מסויים במדיניותו של רגן כלפי אירופה, וכירסום ניכר במעמדו של שר־החוץ הנוכחי, ג'ורג' שולץ.

הייג מסמל קו פרו־אירופי ברור, ויתכן שרגן ימנה אותו כשגריר לתפקידים מיוחדים. מעמדו יהיה דומה לזה של אווריל הארימן בממשלות תחת נשיאים דמוקרטיים.

יוון: מיפנה לצד שמאל

הבחירות לעיריות ולמועצות המקומיות ביוון גרעו מכוחה של מיפלגת השילטון פאסוק, לעומת הבחירות הכלליות בשנה שעברה. מיפלגתו של ראש־הממשלה, אנדריאס פאפאנדריאו, איבדה קולות רבים לטובת הקומוניסטים. גם השמרנים, הקרויים דמוקרטים חדשים, זכו בתוספת קולות על חשבון פאסוק:

- בבירת אתונה איבדה פאסוק 9 אחוז, לעומת השנה שעברה. הקומוניסטים זכו ב־6 אחוזים, השמרנים ב־4 אחוזים.
- בפיראוס הפסידה פאסוק 13 אחוזים. הקומוניסטים והשמרנים זכו ב־8 אחוזים נוספים כל אחד.
- בסלוניקי ירדה פאסוק ב־17 אחוזים. הקומוניסטים עלו ב־10 אחוזים, השמרנים ב־8.

פאפאנדריאו אינו רואה בתוצאות כישלון עבורו, או עבור מדיניותו. הוא מצביע על העובדה שפאסוק ירדה, אומנם, לעומת הבחירות הכלליות — תופעה עונתית הידועה בכל דמוקרטיה — אך עלתה בשיעור ניכר לעומת הבחירות המוניציפאליות בשנת 1978. מספר ראשי הערים והמועצות משורות מיפלגת השילטון עלה בשיעור מרשים ביותר: 173 מכלל 276 ראשי הערים הם עתה אנשי פאסוק, לעומת 73 בלבד ב־1978.

תחיקה אנטי־דתית. כוחו של השמאל התחזק מאוד, ורוב בוחרי פאסוק, שנטשוה, הצביעו הפעם עבור המפילגה הקומוניסטית. בכך הם הפגינו בלשון שאינה משתמעת לשתי פנים את דרישתם החד־משמעית לביצוע הסעיפים האנטי־אמריקאיים בתוכניתו של פאפאנדריאו. נאומי הבחירות השוצפים שלו נגד האימפריאליזם ונגד נאט"ו תורגמו אחרי עלייתו לשילטון למדיניות מתונה וזהירה. עד כה לא ננקט כל צעד ממשי נגד הבסיסים האמריקאיים או נגד נאט"ו. גם הרפורמות בנושאי־פנים

עולם קטן

מתבצעות בעצלתיים, חרף שינויים חשובים בתחום החקיקה הליברלית והאנטי־דתית.

מומחים לענייני יוון סבורים, שתוצאות הבחירות יביאו לחשבון נפש רב־משמעות בשורות פאסוק, ואף לביצוע כמה סעיפים רגישים במצע הבחירות, שהוקפאו עד כה כ„בלתי־מציאותיים."

קוסטה ריקה: יאוש זה לא מילה

יומון ההסתדרות דבר מדווח שישראל תגיש סיוע כלכלי נדיב לקוסטה־ריקה, ידידה נאמנה של המדינה היהודית באמריקה־הלאטינית.

ידידיה של ישראל נעשים מיום ליום מרשימים יותר בעוצמתם הפוליטית והכלכלית. נוסף לרב־סרן חדד, שליטה הנאור של דרום־לבנון, מצאה ממשלת מנחם בגין מישענת של ממש באמריקה הלאטינית. יש בכך

פינחס ספיר
יותר עניים מאיתנו

גם הישג פסיכולוגי עצום: קיימת בעולמנו מדינה הזקוקה לסיוע כלכלי מישראל!

אי־אפשר שלא להיזכר בבדיחה ישנה מימי פנחס ספיר העליזים:

ספיר, שהיה אז שר־האוצר בממשלת ישראל, עבר יום אחד ליד מקבץ נדבות בניו־יורק, וזרק לכובעו שטר של דולר אחד. הקבצן הנעלב החזיר מייד את הכסף ואמר לספיר: „מחברים למיקצוע אני לא מקבל נדבות!"

עיראק: תמיכה באבו־נידאל

ההרפתקה האיראנית של סאדאם חוסיין, שליט עיראק, עלתה לצבאו ביוקר רב. עד כה נהרגו 25 אלף עיראקים במילחמה, עשרות אלפים נפצעו ונפלו בשבי. ההישגים הצבאיים הם אפסיים, המחיר הכלכלי גבוה מאוד, ועיראק איבדה חלק ניכר מיומרותיה, שהיו מציאותיות למדי, להיות מעצמה איזורית חזקה.

מבחינת התקציב הלאומי, המילחמה היתה יכולה להיות עוד יותר הרת־אסון, אלמלא התערבות סעודיה ונסיכויות הנפט. לפי שעה הן עדיין מסבסדות את הגירעון החודשי, המגיע לשני מיליארד דולר לחודש!

סיוע כזה אינו יכול להיות מוגש בלי אישור מפורש מוושינגטון, שעדיין מתברכת בהצלחתה להוציא את עיראק מתחום ההשפעה הסובייטי.

מוסלמים במדינה הסובייטית. סאדאם מנסה לחקות את עבד־אל־נאצר המנוח, ולתמרן בין המעצמות. האמריקאים מתנים סיוע בהפסקת העידוד לטירור, אבל מסייעים לעיראק נגד האיראנים, גם בלי שתנאי זה יתמלא. עיראק מקבלת ציוד רב מצרפת ומבריטניה. ולאחרונה, אחרי הפסקה ארוכה, קיבלה מישלוח חדש של 12 מטוסי מיג 25 מברית־המועצות. כאן מסייע לסאדאם האינטרס האובייקטיבי של שתי המעצמות: שתיהן בעצם עויינות את איראן! הסיכסוך האמריקאי־איראני הוא ישן וגלוי לעין, אבל גם הסובייטים מתעבים את מישטרו של חומייני וחוששים מפניו.

לברית־המועצות יש שתי סיבות טובות לחוסר אהדתה לאיראן: אנשי חומייני מגישים סיוע חומרי, מוסרי ומוראלי רב למורדים האנטי־סובייטיים באפגאניסטאן; ברית־המועצות מגלה דאגה הולכת וגוברת מפני ההשפעה האיראנית על מוסלמים רבים במרכז אסיה, בתוך המדינה הסובייטית.

מצב דברים מסובך זה מאפשר לסאדאם חוסיין לתמוך בגלוי במרצח הפלסטיני אבו־נידאל, בוגד ופרובוקאטור, שפגע יותר מכל אדם אחר באירגון המייצג את בני עמו, אש"ף.

דם יהודי. העיתונאית הבריטית קלודיה רייט ביקרה השבוע בבגדאד, ואף ביקרה במישרדו של אבו־נידאל, הפועל בגלוי בבירה העיראקית. לאור הוודאות שאירגון זה ביצע את הרצח בבית־הכנסת ברומא, ואת ההתנקשות בחייו של השגריר שלמה ארגוב בלונדון, יש עניין רב בדברים ששליט עיראק אמר לגב' רייט על אבו־נידאל:

„את מתארת את אבו־נידאל כטירוריסט. אבל אני איני מתאר אותו באותם מונחים. אבו־נידאל הוא ערבי מילטאנטי, והוא רשאי בהחלט לעבור בעיראק, לשהות בה ככל שיחפוץ. אנו נוהגים בו כבערבי. אין לנו שום זכות להתערב בפוליטיקה שלו."

ראש מדינה, הנהנית מסיוע אמריקאי גדול, מצהיר בגלוי על אהדתו לבן־חסותו, אבו־נידאל. האם העובדה שישראל אינה מוחה על כך נובעת מכך שאבו־נידאל זה, ששפך הרבה דם יהודי, משרת באורח אובייקטיבי ועיקבי את האינטרסים של ממשלת בגין?

חיים ברעם

אברהם גינדי

"גני ניצה" בנתניה

דירת יוקרה בנתניה מול הים

+ דירת נופש באילת ובטבריה לכל החיים חינם

רק 58,000 דולר (לחמש דירות בלבד)

"גני ניצה" מול הים

בריכת שחיה פרטית, מגרש טניס בחצר, 3,2, או 4 חדרים.

באיזור היוקרתי הנישא והיפה ביותר בנתניה, ליד פארק רחב ידיים ומול הים, הולך ונבנה פרוייקט מגורים חדשני כמוהו עוד לא היה בארץ. גני ניצה.

בית חלומות של ממש, בית שנועד לפנק את דייריו, ולהעניק להם הרגשת נופש אמיתית יום יום.

"גני ניצה" נבנית בסביבה מפוארת ומצטיינת בעיצוב חזותי מרהיב ותיכנון סביבתי נפלא. בריכת שחייה, מגרש טניס משובח, לובי מפואר ותיכנון פנים מיוחד לכל דירה. יתרונות אלו יעניקו לדיירים סגנון חיים אחר וסגנון זה יכול להיות שלך.

מה תקבל כדייר ב"גני ניצה"

- כל דירה צופה אל הים.
- מערכת עצמאית להסקה ולמיים חמים לחיסכון מושלם.
- חדרי רחצה מרוצפים בקרמיקה ובחרסינה צבעונית.
- זרמים תת מימיים באמבטיה בשיטת ה"ג'אקוזי".
- מטבח בסגנון אמריקאי, ובו גם שיש גרניט.
- כיור המטבח ממוקם מתחת לחלון הפונה לים.
- שטיחים מקיר לקיר בחדרי השינה..
- מרצפות שיש איטלקי גדולות בסלון, ובפינת האוכל (שלוש דוגמאות לבחירה).
- תאורה דקורטיבית בחזית.
- לובי מפואר עם חדר מדרגות רחב במיוחד.
- מערכת אינטרקום/טלביזיה לזיהוי מבקריך.
- מועדון תרבות.
- מועדון בריאות וכושר.
- חניון תת קרקעי.

דירת הנופש בהתאם לתקנון החברה.

פתוח במוצאי שבת

לרגל המבצע יהיו משרדינו בתל אביב וראשון לציון פתוחים במוצאי שבת החל מצאת השבת

דירה ללא מלוומניק

נקבל את דירתכם הישנה במחיר מלא, ההפרש ישולם באמצעות משכנתא והלוואה עד 1,500,000 שקל בתשלומים נוחים. בטחון מלא לכספי הרוכשים.

קנו דירה באחד מהמקומות הבאים ותהנו מדירת נופש חינם באילת ובטבריה לכל החיים!

כאשר אתם קונים דירה אצל אברהם גינדי, אתם משנים את סגנון חייכם ועוברים לדירת פאר בסטנדרט עילית, כמקובל אצל אברהם גינדי.
בנוסף לכך, תזכו ללא הגרלה בשתי דירות נופש — באילת ובטבריה.
דירות הנופש המרוהטות תעמודנה לרשותכם שבועיים בשנה — שבוע באילת ושבוע בטבריה — במשך כל החיים.

תל־אביב

- בנין יוקרתי במיוחד ברח' לסל 22 בבנין בן 8 דירות בלבד. דירות בנות 3½ ו־4 חדרים ודירות עם גג.
- בצפון תל אביב, איזור ל', נותרה דירה אחת דו מפלסית בת 5 חדרים.
- בצפון הסולידי ברח' חתם סופר 9 דירות דו־מפלסיות בנות 4 חדרים בבנין בן 8 דירות בלבד.

רמת־השרון

- בפרויקט גני השרון, בלב רמת-השרון, דירות פאר בנות 3½ חדרים.
- דירות בנות 3 חדרים + גג + חדר על הגג.

- קוטג'ים מפוארים על קרקע של כ־400 מ"ר מ־160.000 דולר.

נתניה

- ברח' דיזנגוף 18־16 בבנין יוקרתי במיוחד, דירות בנות 3 ו־4 חדרים הכוללות שכלולים לרוב.
- ברח' ראשון לציון דירה בת 6 חדרים.

פתח־תקוה

- ברח' קלישר 11, בנין מפואר בן 14 דירות בלבד. נותרו 2 פנטהאוזים בלבד.
- ברח' דגל ראובן, 3 חדרים + גג + חדר על הגג ו־4½ חדרים + גג + חדר על הגג ושכלולים לרוב.

- ברח' כץ, החלה ההרשמה ל־2 בנינים בני 9 דירות בלבד.
דירות משוכללות דו־מפלסיות בנות 4 חדרים.

ראשון־לציון

- דירות בנות 3½ חדרים במרכז השקט.
- דירות בנות 4 חדרים במערב העיר (גם לכניסה מיידית).
- ב"גן הברושים" פרוייקט יוקרתי ומיוחד צמוד ל־ 7 דונם גן בשכונת אברמוביץ'. דירות דו־מפלסיות בנות 5 חדרים עם כל השכלולים.
- מבצע - 5 דירות מ־75,000 $

המחירים אינם כוללים מע"מ

חינם!

טלפן 03-267059 ונשלח אליך בדואר חוברת מהודרת ובה שפע פרטים ותצלומים על פרוייקט היוקרה — "גן הברושים".

אברהם גינדי

תל־אביב	פתח־תקוה	רמת־השרון	נתניה	ראשון־לציון
ככר המדינה ה' באייר 10	חיים עוזר 28	סוקולוב 84	הרצל 18	הרצל 62

1982

הקניה המובה ביותר 1982

העסק התיירותי המובחר 1982

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים

אנשים בעולם

סטפאני בת שלוש

סטפאני עם אמה גרייס קלי ואחד הכלבים שלה בחופשת חורף, לפני שנה, בגסטאדט

סטפאני ממונאקו:
בלי אמא

כל היפים והיפות של אירופה חגגו לאחרונה בתופים ובחצוצרות את שיחרורה של הנסיכה **סטפאני** מבית־החולים הפרטי, שבו היתה מאושפזת מאז התאונה הקטלנית שגרמה למות אמה, **גרייס** ממונאקו. הכל השתתפו בצערה, ועוד יותר מזה דאגו לפשפש בכל מעשה ממעשיה בבית־החולים ולדווח על־כך לעולם הרחב. כמו, למשל, שבית־החולים, הנושא את שם אמה, הוא בעצם קליניקה ברמה של בית־מלון מפואר, שבו מגישים ללקוח החולה תפריט מגוון ושונה לכל ארוחה וארוחה, מתוכו הוא יכול לבחור. ועוד ידעו לספר, שהנסיכה הצעירה (בת 17 היום) סירבה לאכול, היתה נתונה למרה שחורה ורק אחותה הבכירה, **קארולין**, הצליחה לשכנע אותה להכניס משהו לפיה מזמן לזמן. עכשיו נושמים הכל לרווחה. סטפאני בחוץ, אמנם עם צווארון בריאות (בתמונה השמאלית למטה), והדרך הראשונה שלה מבית־החולים הובילה אותה לרופא שיניים, שהתבקש לטפל בשתי השיניים שנשברו בתאונה. הנהג בנסיעה הזאת היה אביה, הנסיך **רנייה**.

סטפאני עם צווארון־בריאות בצאתה מבית־החולים

סטפאני כבת חמש עם אמה, אביה ואחיה אלברט

אנשים בעולם

פעמיים הלמוט:
אחד נכנס
אחד יוצא

גרמניה המערבית החליפה מנהיג, אבל בראשה ניצב עדיין הלמוט. במקום **הלמוט שמידט** היוצא (בתמונה השמאלית) יש עכשיו **הלמוט קול** (בתמונה הימנית). שמידט הסוציאל־דמוקראט משתדל להפגין שיוויון נפש, מתנהג כמי שזכה בנופש אחרי שנות עמל ארוכות מאוד, מבקר לעיתים־קרובות בכנסייה הכפרית שליד ביתו, כדי לנגן פוגה של באך על העוגב, ועורך טיולים ארוכים ברגל יחד עם אשתו. מי שכונה בגרמניה „האיש עם הקאסקט", הפך להיות קמצן מתמיד בהכרזותיו לעיתונות. לשאלון שנשלח אליו מברלין, ענה בקיצור מוחלט: מיקצוע — כלכלן. מישפחה — אשה ובת. המאכל המועדף: אין. המשקה המועדף — אין. מתלהב — לעיתים־רחוקות. מתרגז — כן.

הלמוט קול מכונה, לעומת זאת, „הענק השחור מהפאלטינן". תשע שנים הוא ממתין בראש המיפלגה הנוצרית־דמוקראטית לתפוס את השילטון. יריביו ואוהדיו מסכימים בנקודה אחת בלבד — גם אלה וגם אלה טוענים שלעולם אין לדעת מה הוא חושב. לבד מן השם הפרטי, יש לו עוד נקודה אחת משותפת עם יריבו הפוליטי, שניהם נשואים לנשים בשם **אנלורה**.

סטפאני פאורס: החבר הכי טוב

אחת הזוכות (באותה תחרות של העיתון אס) כחביבת הקהל האמריקאי בטלוויזיה אינה אלא גברת הארט, ששמה האמיתי **סטפאני פאורס**. במשך שנים רבות ניסתה גם היא להתפרסם על המסך הגדול וקצרה תהילה מן המסך הקטן דווקא. סטפאני, ששיכלה לא מזמן את בן־זוגה לחיים **ויליאם הולדן**, אינה נפרדת מפריווי, הלא הוא הכלב שלה גם בסידרה. חיית־השעשועים היא מקור נחמה לסטפאני, שכמו הולדן אוהבת מאוד חיות.

ויליאם שאטנר: הקברניט מן החלל
עם צאצאיותיו מתוצרת כדור הארץ

ויליאם שאטנר הוא שחקן ותיק, ידוע ומוכשר מאוד, שזכה להערכה רבה, הן בתיאטרון והן בקולנוע. אולם את תהילת הנצח שלו הוא חייב לאחד התפקידים היותר שטוחים שלו, כקברניט ספינת־החלל אנטרפרייז, בסידרת הטלוויזיה מסע בין כוכבים.

כאשר הופקה הסידרה לפני יותר מעשור שנים, היתה הצלחתה פושרת. אולם מאז היא הפכה באמריקה פולחן של ממש, כשהיא משודרת שוב ושוב בשידורים חוזרים, ודמויותיה הם גיבורים עממיים, כמו סופרמן ופופאיי. עד כדי כך, שהקולנוע הקדיש לאחרונה שתיים מההפקות היקרות ביותר להרפתקות מחודשות של צוות אנטרפרייז, תוך מאמץ ניכר להחזיר להפלגה בחלל את כל הצוות המקורי, עם ויליאם שאטנר בראש. שוב ההצלחה ניכרת, ושאטנר הוא אישיות פופולרית, המרבה להנחות טיקסי חלוקת פרסים, כמו זה של העיתון הפופולרי אס — שם ביקר יחד עם שלושת בנותיו, **לסלי** (24), **ליזבת** (20) ו**מלאני** (17).

תרים פלדה "סקוריט"

דרוש אותו מהקבלן שלך.

תריסי "סקוריט" מצטיינים ביתרונות מיוחדים ובלעדיים, המעניקים להם תפקידים מעל ומעבר לתריסים רגילים. התכונה הבולטת ביותר של "סקוריט", דגם מיגוני, היא תוספת של מוטות פלדה בכל שלב, הקבועים בתוך המסגרת ומהווים מערכת ביטחון מתוחכמת להפליא של תריס וסורג יחדיו. ויש עוד תכונות חשובות:

1) **עמידות בפני בלאי** — ללא הגבלה של זמן ובכל תנאי אקלים.
2) **גוונים יציבים** — אינם משתנים ואינם דוהים.
3) **הגנה מפני פריצה** — קשיחות השלבים והמסגרות יוצרת ביטחון ואמינות.

להשיג בשני דגמים: דגם מיגוני, ודגם רגיל.

תריסול בע"מ

תעשית אלומיניום לבנין, ת.ד. 104, רמת־השרון 47100, טלפון 477151-5. סניף חיפה והצפון: רחוב זבולון 6, חיפה 33217, טלפון 644184-5(04).

להשיג בחנויות הבאות:
ת"א והשרון: טל. 477151; **חיפה**: טל. 664320; **הקריות**: טל. 733575; **ירושלים**: טל. 233072; **באר־שבע**: טל. 79945; **בני־ברק**: טל. 707756; **רמת־גן** טל. 721942; **אשדוד**: טל. 25350; **נתניה**: טל. 28743; **רחובות**: טל. 50176; **טבריה**: טל. 21541; **חולון**: טל. 851110

החמאם
יפו העתיקה
EL HAMAM

יש מסעדה בחמאם!

מפרץ שלמה 10, יפו עתיקה, 03-837000
פתוח מ- 19.00–2 לפנות בוקר.

משתלם לשלם ב- ישראכרט

תן טרמפ לחייל

בלאופונקט
ב-14 תשלומים

1000 ש'
פרס לכל רוכש
בתקופת המבצע:
שובר הנחה בסך
-.1,000 שקל
לחבילת סיור
באמצעות "מדינה
טורס"
מתנת בלאופונקט.

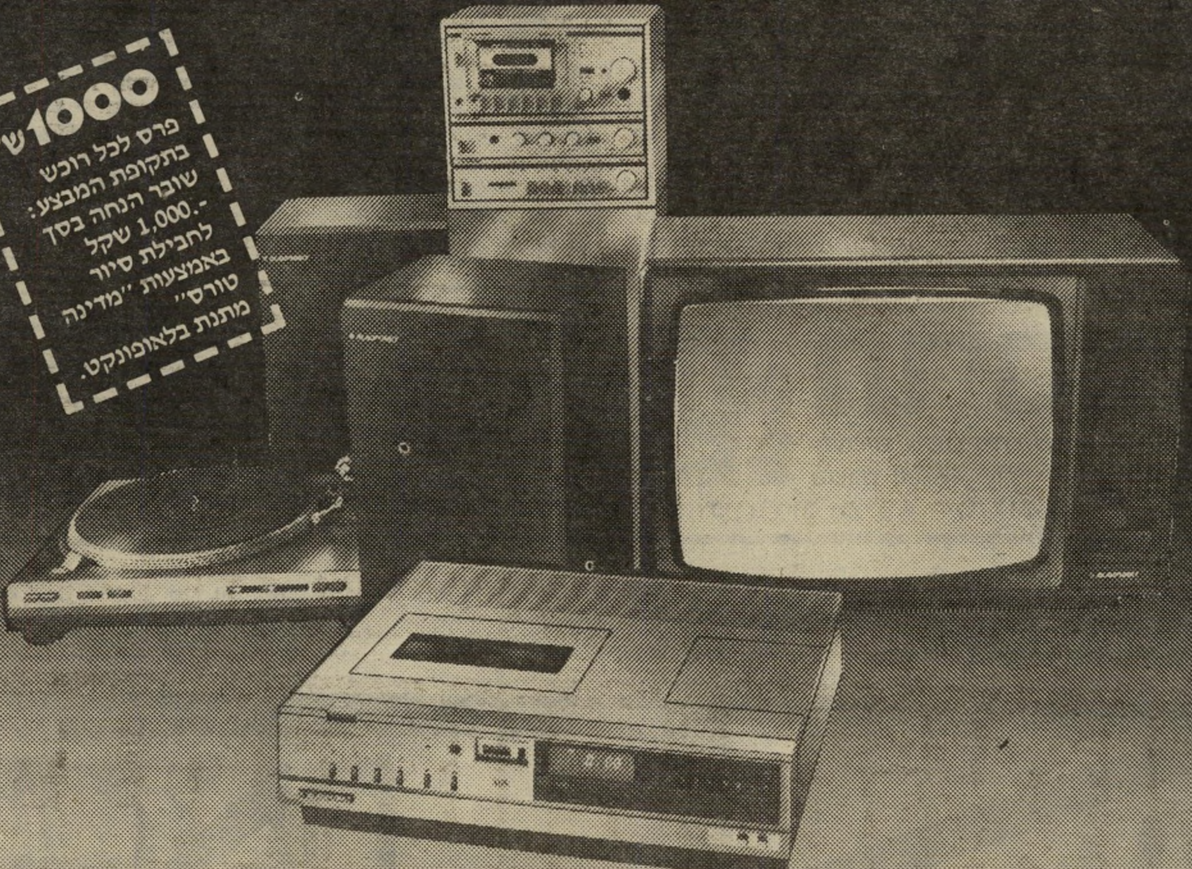

עכשיו, אתה כבר לא צריך להתפשר...

... כי בתנאים כאלה, גם טלוויזיה יוקרתית כמו בלאופונקט לא תגרום ל"חורים" בתקציבך.
קח לך היום טלוויזיה מהשורה הראשונה בעולם, טלוויזיה שאינה נותנת פרנסה לטכנאים ותהנה ממנה עוד הרבה שנים.
קח לך בלאופונקט היום, וגמור לשלם רק בעוד 14 חודש.
בלאופונקט: טלוויזיות צבעוניות, ווידיאו, סטריאו — פאר תוצרת גרמניה.

טבלת מחירים
תמצאו אצל הסוכנים.

היבואן הבלעדי:
טרכף יבוא בע"מ,
בוגרשוב 70 ת"א טל: 293005.

BLAUPUNKT

בלאופונקט-בכל מחיר

תל־אביב: מרכז שיווק ישיר, בן־יהודה 1 ת"א; וידאו קלסיק, אבן גבירול 54; שיווק הוגן, דיזנגוף סנטר, לבל אליהו, שד' ירושלים 29 יפו; אלרד, אלנבי 106; אורית, אחד העם 19 ● **גבעתיים**: נתנאלי, כצנלסון 18 ● **נתניה**: רדיו אלחוט, ויצמן 5; טלרן, ויצמן 18; רדיו צליל, שמואל הנציב 3; חשמלית, שמואל הנציב 26 ● **רעננה**: בועז שרותי טלוויזיה, בורוכוב 24 ● **חדרה**: חשמלית, הרברט סמואל 80; שוייצר, הרברט סמואל 68 ● **חיפה**: טרקלין חשמל זילברשטיין, הנביאים 25; צביקה בית הסטריאו, הנביאים 12; יהודה אטיאס, הנביאים 15; סימפוניה חיפה, הרצל 85; אריה מכשירי חשמל, רח' נטיב 2 ● **קרית־אתא**: שפרן העצמאות 38; פטמן, העצמאות 50; ויזגר, יוספטל 55 ● **קרית־ביאליק**: קול־אור סביניה, השקדים 2, סביניה ● **נהריה**: טלסטר ליבוביץ, תחנת אגד, שדרות הגעתון 3 ● **קרית־מוצקין**: פלג, השופטים 13 ● **נצרת**: סלון סביון, רח' סביון 3 ● **אשדוד**: חשמל כהן, מרכז מסחרי ד' ● **רמלה**: אסתר אוניברסל, ביאליק 2 ● **ירושלים**: צדוק שיר, שמאי 23, רדיו מאיר, רח' לונץ 5; סבטיני, צלאח א־דין 32 ● **באר שבע**: א.א. אלקטרוניקה, העצמאות 48; סלון איתני, רח' הפלמ"ח 65 (ליד קולנוע מרכז) ● **חולון**: סלון חולון, סוקולוב 82 ● **רמת השרון**: סנסור, סוקולוב 42 ● **ראשון־לציון**: עלפי, הרצל 103; אמנון ברנפלד, רוטשילד 39 ● **רחובות**: חזי אלקטרוניקה, בית־הפועלים 4; סלון אלקטריק, הרצל 187 ● **נס־ציונה**: פינקלשטיין. רחוב ויצמן ● **בית־שמש**: שטיינברג. מרכז מסחרי.

סכנת־מוות להומואים

יהודה סופר, הומוסכסואל שהופעתו בטלוויזיה בוטלה ברגע האחרון, עמד לחשוף לפני הצופים שרשרת התנכלויות לקהילת ההומוסכסואלים מצד הממסד והמישטרה

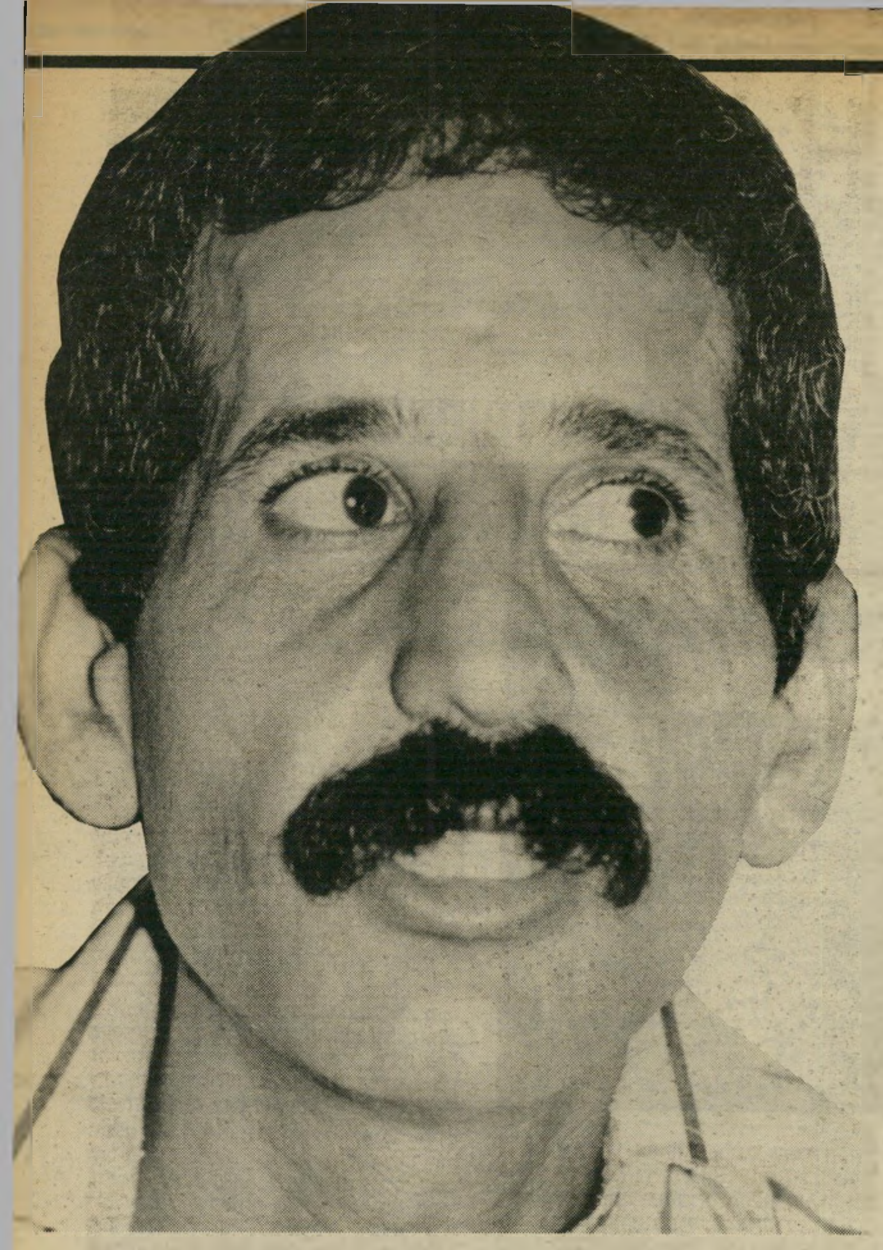

"הקהילה ההומוסכסואלית בישראל עומדת לפני שואה. ההומוסכסואלים נרדפים כיום על־ידי השילטונות, לראשונה בהיסטוריה של ישראל, כקולקטיב."

הדובר, יהודה סופר, ההומוסכסואל שהיה אמור להופיע בתוכנית זה הזמן, שבהנחיית רם עברון. שעות אחדות לפני התוכנית פסל מנכ"ל רשות השידור, יוסף ("טומי") לפיד, את הראיון בטענה ש"ירושלים אינה סאן־פרנסיסקו," ובטענה שלא יתכן לארח הומוסכסואל בתוכנית למישפחה, המשודרת בשעת לילה מוקדמת. כל זאת, מבלי לדעת את תוכן הראיון המדהים, שאמור היה להיערך עם סופר.

ביטחון־שדה משפיל

סופר, יליד עיראק, תושב רמת־גן, הוא בן 38. גופו רזה והוא נראה צעיר מכפי גילו. שפם עבות מעטר את פניו. מזה שבע שנים הוא מתגורר באמסטרדאם ומייצג את האגודה לשמירת זכוית הפרט בישראל — אירגון ההומוסכסואלים בהולנד, ובוועד־הפעולה של האירגון הבינלאומי לשיחרור ההומוסכסואלים ולסביות.

אחרי שסופר התבשר על ביטול הראיון עימו בזה הזמן הוא ניאות להעניק ראיון להעולם הזה, שבו פירט את הבעיות המציקות לאוכלוסיה ההומוסכסואלית בארץ, דרישותיה ויחס החברה בארץ להומוסכסואלים בהשוואה למתרחש בהולנד. לדעתו, שיחרור ההומוסכסואלים והלסביות הוא חלק משיחרור החברה, שלא יעשה על־ידי הבורגנות.

סיפר סופר:

הגעתי לארץ בסוף ספטמבר, לחופשה. מכיוון שאני פעיל מאוד בתנועה בהולנד ונמצא בקשרים טובים עם האגודה הישראלית, ראיתי צורך להתקשר עם חברי האגודה. הם חיפשו אדם שיאות להופיע בטלוויזיה, ושיחשוף את עצמו פומבית, כדי להציג את הבעיות המציקות לקהילה שלנו.

לא הייתי מאושר מהרעיון. חשבתי שצריך למצוא לכך אדם שחי ושגר בארץ, ואני לא נמצא כאן כבר כמה שנים, אך מכיוון שלא נמצאה אלטרנטיבה — הסכמתי להופיע בתוכנית, שיזמה הטלוויזיה.

מייד טילפנתי לתחקירן של זה הזמן. שוחחנו שעתיים, ושנינו היינו מרוצים. התרשמתי שהוא היה מרוצה, ושהוא העביר את התרשמותו הלאה. התרשמתי שהתחקיר המוקדם שהוא עשה אכן עוסק בבעיית הקהילה ולא בבעיה האישית שלי. לא התכוונתי לדבר בתוכנית על עצמי, אלא על הבעיות החמורות שמהן סובלים ההומוסכסואלים בארץ כיום.

התכוננתי לדבר על שני נושאים: יחס הצבא ויחס המישטרה אלינו. בשני תחומים אלה חלה הרעה חמורה ביותר.

קצין ביטחון־שדה במחנה מטכ"ל חקר 20 גברים ונשים. מדוע? אני יכול רק לנחש. כנראה, כתוצאה משמועות עקשניות על אישים בכירים בצבא, בדרגות גבוהות, המקיימים אורח־חיים הומוסכסואלי. הוא חקר את 20 החיילים בצורה מאוד משפילה, בצירוף שאלות אישיות, שלא היו שייכות לחקירה. הוא דרש מכל אחד ואחת רשימה של כל אלה שהם מכירים, בגיל 18 עד 35 — בצבא ומחוץ לצבא. כלפי אלה שהתנגדו, הוא השתמש באיומי־סחיטה.

לנו נדמה, שהחקירה באה לאתר ולעצור התקדמות קצינים בצבא. הטענה היא, שהקצינים ההומוסכסואלים נתונים יהיו לסחיטה. אך הם הרי מסתירים את אורח־חייהם, משום שהאקלים החברתי הוא כזה שאינו מניח להם להיחשף. כשאנו מסבירים זאת לשילטונות הצבא, אנו נענים בתשובות מתחמקות.

הוצאנו את העניין החוצה דרך ועדת החוץ והביטחון של הכנסת. הרמטכ"ל מינה קצין חוקר. זה הודיע שקצין ביטחון־שדה ממחנה־מטכ"ל לא חרג מסמכויותיו, אך החקירות נפסקו.

זה נותן לגיטימציה לקצינים אחרים, שירצו לחקור ולעשות קאריירה על חשבון ההומוסכסואלים. השיטה התפשטה למחנות אחרים. ידוע על חקירות במחנה בצפון־הארץ ובסביבות באר־שבע. גם שם זה נפסק, כאשר סיפור חקירות מחנה מטכ"ל יצא החוצה. נפסק עד להודעה חדשה.

תאורה נגד בירינים

לא הספקנו להתאושש מפרשת החיילים וכבר נחתה עלינו מכה בגן־העצמאות.

לפתע, ללא כל סיבה, החלו להופיע שוטרים בגן, המוכר כמקום המיפגש התל־אביבי של ההומוסכסואלים, והתחילו בפעולות ריכוך. הם תפסו גברים הומוסכסואלים ואמרו להם, שהם צריכים להיעלם מהגן, ושיודיעו על כך לחבריהם, אחרת המישטרה תתחיל במעצרים.

נעצרו אזרחים רבים. בהערכה זהירה: בין 100 ו־300. כן, אלה המיספרים. הם נעצרו בטענות־שווא, כדי לחקור אותם על יחסי־המין שלהם ובנסיון להרכיב רשימה של אזרחים בעלי נטיות הומוסכסואליות. אזרחים נעצרו ל־48 שעות, נדרשו להודות בנטיות הומוסכסואליות, לפרט מגעים הומוסכסואליים ולמסור מידע על אחרים. כל זה לווה בהערות ובמעשים משפילים, ולדעתנו המישטרה חרגה מסמכויותיה.

בזמן המעצר איימו השוטרים על האזרחים שהם יועמדו לדין באשמת שוטטות או הטרדת תיירים. כולם שוחררו אחרי זמן, ללא האשמה, ולא נאמר להם אם הם יועמדו לדין.

יש לנו סברה מדוע זה קרה. האגודה שיגרה מיכתב לראש־עיריית תל־אביב, שלמה להט, וביקשה עזרה לשירותים שנותנת האגודה. ביקשנו תאורה לגן־העצמאות, נגד בירינים המטרידים אותנו.

במקום תשובה, החלו המעצרים. פנינו למפקד מחוז תל־אביב ונציגי האגודה אף נפגשו איתו בסוף אוגוסט. הוא הודה לפני נציגי האגודה, שהמישטרה מתכוונת להטריד את ההומוסכסואלים ולאסוף עליהם מידע.

ב־7 בספטמבר שיגרנו מכתב ליועץ המישפטי לממשלה, שבו ביקשנו את התערבותו להפסקת המעצרים — דבר שלא היה בארץ מעולם — וגם פנינו ליועצת המישפטית של המישטרה. עד היום לא קיבלנו תשובה, בגן־העצמאות לא היתה שום פעילות חריגה, שדרשה התערבות המישטרה בקייץ האחרון.

בעזרת עורך־דין לקחנו תצהירים מהאזרחים שנעצרו בגן־העצמאות. אחד מהם הוא בן 71. אני לא מעלה על דעתי שהוא מסוגל להטריד מישהו. מישהו סיפר אנונימית, ששוטרים הצעידו קבוצת אזרחים מהגן לתחנת־המישטרה.

את התצהירים התכוונתי לחשוף בתוכנית הטלוויזיה, באותו ערב שבו הופיע לגמרי במיקרה ניצב אברהם תורגמן, מפקד מחוז תל־אביב. אך זה נמנע ממני, משום שרשות־השידור אינה מוכנה להתייחס לבעיית האזרחים ההומוסכסואליים בארץ.

לגבי, לא היה חידוש בכך. אני חזיתי את התופעה כבר בשנת 1975, והחלטתי לעזוב את הארץ. כבר לפני כן הבחנתי בהרעת מצב ההומוסכסואלים בארץ, למרות שלכאורה, כלפי חוץ, נפתחו מועדונים ורבים דשו בנושא.

בשנת 1950 העלו אותי לישראל מעיראק. בתחילה גרנו במעברה ואחר־כך עברנו לרמת־גן. למדתי בעממי ובתיכון, עשיתי שירות צבאי, מתוכו שישה חודשי קבע ביחידת המחשבים של צה"ל. אחר־כך המשכתי לעבוד באותו מקום כאזרח עובד מישרד־הביטחון, ובמקביל השלמתי תואר ראשון במתמטיקה ובסטטיסטיקה, באוניברסיטת תל־אביב.

אני מקיים פעילות הומוסכסואלית מגיל 14. בצבא זה היה אך טיבעי להסתיר זאת. שיחק לי המזל שאני לא תואם את דימוי הגבר ההומוסכסואלי, וכך יכולתי להמשיך ולהסתיר את אורח־חיי מבלי לעורר חשד.

היום, כשאני מביט אחורה, אני מבין שזה לא קרה לי פיתאום. זו היתה התפתחות אישית, מרגע שאני זוכר את עצמי. באותה תקופה זה הוסתר מבני־המישפחה מסיבה פשוטה: אנו גדלים בחברה, שבה מרגע שאתה נולד אתה מקבל חינוך שצריך להוביל לכיוון אחד ויחידי, חינוך להגשמה מינית הטרוסקסואלית, לנישואין ולהולדת 2.3 ילדים — על פי הסטטיסטיקה.

כאשר זה נודע לבני־משפחתי, לא סבלתי נידוי חברתי. אני משייך זאת למוצא הפרולטירי של המישפחה.

צורך ניאורוטי

במישרד־הביטחון לא ידעו על נטיותי. עבדתי במקום רגיש במישרד, ואילו הם היו יודעים על כך, הם היו מגרשים אותי מהמקום בבעיטה.

מאז מילחמת יום־הכיפורים ראיתי בדאגה לאן מתפתחת החברה הישראלית. כבר אז ראיתי נסיגה בחופש־הביטוי הפוליטי־חברתי ובחופש הפרט לחיות את חייו כרצונו. הזדהיתי פוליטית עם השמאל בארץ, והבנתי שהמצב ילך ויחמיר. היום אני רואה בדאגה, שלא טעיתי.

עד יום־הכיפורים התנהל ויכוח בחברה

בעית ההומוסכסואלים לא תיפתר על רחבת־הריקודים של מועדוני ההומואים. היחס הגרוע אלינו הוא חלק מהידרדרות החברה הישראלית

(המשך מעמוד 33)
הישראלית בין הימין והשמאל. מאז המיל־חמה הימין ניצח. הוויכוחים הם בין הימין הקיצוני וזה המגדיר עצמו כימין פחות קיצוני.

כבר בתחילת שנות השיבעים גמלה בליבי החלטה להילחם בדיכוי ההומוסכסואלי בכל מקום שיתאפשר לי. ניסיתי לרתום את החברה שמסביב לרעיונות האלה, אך זה היה בלתי־אפשרי — גם בחברה ה־הומוסכסואלית וגם בחברה ההטרוסכסו־אלית.

ב־1975 נסעתי לאמסטרדאם. לקח לי זמן להתאקלם. אחר־כך הצטרפתי כחבר פעיל באירגון לשיחרור ההומוסכסואלים בהולנד, והמשכתי לשמור על קשר עם החברה הישראלית, כי לא נותקתי מכאן מבחינה ריגשית. המשכתי לבוא לכאן מדי שנה לחופשות.

כשישבתי בהולנד, התחלתי להבין עד כמה מדוכאים ההומוסכסואלים בישראל. גם בהולנד לא הגיעו ההומוסכסואלים למצב האופטימאלי, אך השאיפה היא בת־השגה. ההומוסכסואל צריך להיות שלם עם עצמו, ושלא יהיה לו צורך ניאורוטי להר־גיש את ההומוסכסואליות שלו כלפי חוץ. זה יקרה כאשר החברה ההטרוסכסואלית לא תדגיש כל הזמן את ההטרוסכסואליות שלה.

התחיקה בישראל היא תוצאה של הש־תקפות המצב החברתי בה. בהולנד התחי־קה היא מתקדמת, משום שיש דעת־קהל אוהדת שגורמת לתחיקה. יש הדדיות בין בית־הנבחרים ודעת הקהל.

בישראל קיים עדיין חוק האוסר קיום יחסים הומוסכסואליים בין גברים. זהו חוק בריטי משנת 1868, והוא עוסק רק בגב־רים, משום שבאותה שנה לא היתה התג־לית שלאשה יש סכסואליות משלה. נכון שאיש לא הועמד לדין על קיום יחסים הומוסכסואלים בין בוגרים, אך החוק קיים ותמיד אפשר יהיה להפעיל אותו. בהולנד, לעומת זאת, לא קיים חוק כזה. בהולנד יש חוק הנקרא „חוק טיפול שווה". זהו חוק האוסר אפליה כלשהי על רקע מיני, של גבר או אשה, על פי מצב מישפחתי, או העדפה מינית. שני גברים או נשים, המתגוררים ביחד, מהווים זוג לכל דבר. הבודד אינו מופלה בעבודה, בדיור, או בכל שיטחי החיים.

בישראל, לעומת זאת, החוק הקיים ה־אוסר קיום יחסים הומוסכסואליים, מתיר למעשה אפליה בכל שיטחי החיים, למרות שאין חוק שעל פיו חייבים לזרוק אותי מהדירה, אם איני הטרוסכסואל.

ביטול החוק, ברוב מיקרי בכנסת, תהיה לו השפעה אך לא יהווה מהפך חברתי. לעומת זאת, כדי שתהיה כנסת נאורה, צריך שיווצר אקלים חברתי מסו־יים, שאותו אנו חסרים בארץ.

„מזדיין בתחת"

בהולנד נערך סקר דעת־קהל על היחס להומוסכסואלים וללסביות. רק עשרה אחוז ביטאו דיעה שלילית. כל השאר ביטאו דיעות חיוביות בדרגות שו־נות.

אנו נלחמים היום בהולנד על כך שהומו־סכסואלים יקבלו מיקלט מדיני, אם יש סכנה לחייהם במקום מגוריהם. הולנד התנתה את הצבעתה בעד הצטרפות יוון לשוק האירופאי המשותף בכך, שזו תב־טל את כל החוקים המפלים הומוסכסואלים. והיוונים עשו זאת. בארץ לא שמעו על כך, כי בארץ לא מכירים במיעוט ההו־מוסכסואלי ובזכויותיו.

אחת השאלות המוכרות היא כמה הומו־סכסואלים יש בחברה זו או אחרת. אפשר תמיד לחזור לדו"ח קינסי המפורסם. הוא קבע שיש ארבעה עד חמישה אחוז הומו־סכסואלים אקסלוסיביים. אבל שליש מה־אוכלוסיה האמריקאית קיימה לפחות שישה מגעים הומוסכסואליים בתקופות חיים שו־נות. שני שלישים קיימו לפחות מגע מיני הומוסכסואלי אחד בחייהם.

בארץ אין סיבה שהמצב יהיה שונה, אלא אם כן המיספר קטן יותר, בגלל הגי־רה המונית של הומוסכסואלים מישראל, בעיקבות רדיפות.

בהולנד מעבירים הומוסכסואלים ולס־ביות שיעורים בנושא בבתי־ספר יסודיים, במיסגרת שיעורי־מין. ואילו כאן פוחד יוסף לפיד, שאנו נקלקל את נפש הנו־ער. לעומת זאת, מראים להם בשעה 9 בערב מילחמות עם הרוגים, זה מחנך, לא מרעיל את נשמת הדור הצעיר, כנראה.

תמיד היה בחברה הישראלית יסוד שאפ־שר היה לדבר איתו. ואולי, לכאורה, אפ־שר לדבר על מודעות חברתית גדולה לבעיה ההומוסכסואלים בארץ. אבל זה לא נכון. המודד שמתייחסים אליו בארץ הוא פתיחת מועדונים לגברים במקומות מוכרים וידועים. אני לא רואה במועדו־נים אלה שינוי לטובה. אני לא רואה את בעיית שיחרור ההומוסכסואלים כתנו־עת־ריקודים.

אני רוצה להזהיר את חברי הקהילה ההומוסכסואלית, שלא יתנו שינצלו אותם ויהפכו אותם לאספסוף רוקד, מבלי שזה יעזור לעניין עצמו, ומבלי שהם יזכו במה שמגיע להם. כך זה קרה גם עם בני עדות־המיזרח המקופחות. ניצלו את טוב לי־בם ותמימותם, לא נתנו להם זכויות שוות ולא איפשרו את שיחרורם.

אני דובר חמש שפות. העברית, לדעתי, היא התוקפנית ביותר כלפי ההומוסכסוא־לים. „מאנייק," „מתרומם," „מזדיין ב־תחת," „שב לי," „קפוץ לי," „תמצוץ לי," „כנס לי לתחת," ועוד ועוד — אלה בי־טויים השגורים בפי כל. שלוש שנים לא הייתי בארץ וכשבאתי, גיליתי שהעב־רית הזדהמה והפכה עוד יותר אנטי־הומוסכסואלית. זה לא מפתיע. זהו חלק מתהליך שבו נעשית החברה הישראלית יותר מליטריסטית, וכך היא פוגעת יותר ויותר בפרט ובחופש־הביטוי שלו.

כשרוצים להוכיח שחל שיפור ביחס ל־הומוסכסואלים, אומרים לנו שהם מתגיי־סים לצבא. זה נכון. מאז מילחמת יום־הכיפורים, היה צורך להגדיל את כוח־האדם ואז הוחלט לגייס הומוסכסואליים ובלתי־כשירים אחרים.

זה לא מצביע על שום שינוי ביחס ל־הומוסכסואלים, אלא להיפך. ההומוסכסואל לא יכול להיות קצין. אין לו אפשרות לחתום קבע, הוא משובץ בתפקידים שמב־חינת הצבא נחשבים לנחותים — תפקי־די מינהלה. היו מיקרים של קצינים בקבע, שנודע שהם הומוסכסואלים והחוזה עימם הותר, נזרקו מהצבא.

בעייה של מעמד־ביניים

מיספרי החברים באגודה, בארץ ובהולנד, מעידים על חשש של ה־הומוסכסואלים כאן אפילו להתאחד. בארץ יש 300 חברים. רבים מוכנים להזדהות ושומרים על קשר, אך מעבר לכך הם חוששים.

בהולנד יש 30 אלף חברים באירגון לשיח־רור ההומוסכסואלים. כשקורה משהו שנר־אה כמו איום על הקהילה, ניתן לארגן אל־פים להפגנת סולידריות. כך קרה לאח־רונה, כאשר מורה לסבית פוטרה בבלגיה, או כשהופר חוזה עם הומוסכסואל באחת העיירות בהולנד.

בישראל פועלת האגודה בעיקר כלפי פנים, ולא כלפי חוץ. אך כאשר הקהילה בארץ מתחילה להיות מותקפת, החברים נדחקים לקיר ומתחילים להגיב.

ההידרדרות בישראל היא היום בכל הש־טחים. אם לא נעצור זאת בזמן, רבים יברחו. בארץ יש היום שני דברים בלבד: אינפלציה ומליטריציה. שני הדברים מה־ווים נימוק לכל אדם שלא לטפל בבעיות חברתיות.

אני לא מוציא מכלל אפשרות שהאינ־פלציה היא מתוכננת, כדי שהאדם יוכל שלא יוכל לחשוב על ערכים פוסט־מטריי־אליסטיים. היחס או יותר נכון אי־היחס לקהילה ההומוסכסואלית בארץ נובע מה־גישה הכללית של ההתעלמות מבעיות חברתיות.

לדעתי, ההומוסכסואליזם מהווה בעיה בקרב מעמד־הביניים, היא לא מהווה בעיה בקרב הפרולטריון. הסטיגמה שדבקה ב־הומוסכסואל אינה מוכרת בקרב הפרול־טריון.

נדמה לי, שזה משום שהפרולטריון הוא קבוצה שקרובה יותר לריגשותיה. אצל הפרולטריון הסכסואליות באה לידי ביטוי בצורות שונות, כמו הומוסכסואליזם. הישו־עה לא תצמח, אם כן, מליברליזם אלא מסוציאליזם שישחרר את החברה על קהי־לותיה השונות.

עד כאן דבריו של סופר.

תצהיר

אני הח"מ [redacted]

לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת וכי אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהיר בזה בכתב כדלקמן:

1. הנני יליד שנת 1911 ועליתי ארצה בשנת 1932.
2. ביום א', 29.8.82, בשעה 21.30 נכנסתי לבדי לגן העצמאות בתל-אביב. לאחר כמה עשרות מטרים בלבד ניגש אלי בחור צעיר בבגדים אזרחיים, הורה לי לעצור ולמסור לו את תעודת הזהות שלי והודיע לי שאני עצור.
3. הצעיר אמר לי שהוא שוטר.
4. לשאלתי הוא טען שאני מואשם ב"מסרד לתיירים". אך באותה עת לא היו תיירים בסביבה ולמעשה לא היה אף אחד בסביבה ואני לא פניתי לאיש ולא דברתי עם אף אחד.
5. הכניסו אותו לניידת עם עוד 3 איש ולקחו אותי לתחנת המשטרה ברחוב הרכבת.

בן 71

תצהיר שהוגש לאגודה הישראלית לזכויות הפרט, על־ידי הומו־סכסואל בן 71. הוא נעשה במישרדו של עורך־הדין משה ברגר מרמת־גן, ואמור היה להיות מוצג בתוכנית הטלוויזיה **זה הזמן.** הקשיש סיפר, שאחרי שהוא הוכנס לניידת, בעיקבות מעצרו **בגן־העצמאות**, סיפרו לו השוטרים שהם פועלים בהשראתו של שלמה להט. בתחנת המישטרה שאלו אותו כמה זמן הוא הומו, וטענו שהוא מיטרד לתיירים.

תצהיר

אני הח"מ [redacted]

לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת וכי אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהיר בזה בכתב כדלקמן:

1. ביום א', 29.8.82, בשעה 21.30, טיילתי בגן העצמאות בת"א, לבדי כאשר אדם בבגדים אזרחיים ניגש אלי מאחור, תפס אותי בחזקה בצוואר והודיע לי שהוא שוטר וכי אני עצור.
2. למרות שאלותי השוטר לא הודיע לי מדוע עצר אותי ואיזו עבירה הוא חושד שעברתי.
3. השוטר לקח אותי לניידת (ביחד עם עוד 3 עצורים אשר נעצרו באותו זמן - אך לא באותו מקום) אשר הסיעה אותי לתחנת המשטרה ברחוב הרכבת בתל-אביב.
4. בניידת טען אחד השוטרים, בתשובה לשאלתי מדוע עצרו אותי, כי אני הטרדתי תיירים אך העובדה היא כי לא היו תיירים בסביבת המעצר, לא דברתי עם תיירים או עם אדם כלשהו והייתי לחלוטין לבדי בעת מעצרי וקודם לכן.

הטרדת תיירים

תצהירו של אזרח, שנעצר בסוף אוגוסט **בגן־העצמאות.** בתצהירו הוא סיפר, שהשוטרים שאלו אותו מדוע הוא מטריד תיירים, אם הוא מקיים יחסים עם גברים ועם מי, אם יש לו חבר ואם הוא יכול למסור מידע על אנשים הידועים כהומוסכסואלים. גם מיסמך זה אמור היה להיות מוצג בתוכניתו של רם עברון, אולם הראיון בוטל בהוראת יוסף לפיד.

תורגמן על „אלמנטים"

מפקד מישטרת מחוז תל־אביב, אברהם תורגמן, התבקש להגיב על ההאשמות שהועלו נגדו על־ידי סופר ב־נוגע למעשי המישטרה בגן־העצמאות: ביקורי השוטרים במקום, מעצר ההומו־סכסואלים והשפלתם בעת מעצרם.

אמר תורגמן:

הדובר אינו אובייקטיבי בנושא, ועל כן הוא מציג את פעילות המישטרה בצורה מסולפת ובלתי־נכונה.

לצערי, הפך גן זה, מרדת החשיכה, למקום ריכוז לכל מיני אלמנטים מפוק־פקים — יהודים ובני־מיעוטים — חלקם הגדול מוכר לנו כעבריינים פעילים ב־תחומי־פשיעה שונים.

אזרחים ותיירים לא מעטים נפלו קורבן לפעילות פלילית, כגון חטיפת־תיקים, תקי־פות ומעשים מגונים והצעות בלתי־מוס־ריות. בחלק גדול מהמיקרים האלה הוברר, שהמבצעים נימנים עם באי־הגן, או שיצאו משם לפעילותם או שנמלטו לשם אחרי שביצעו מעשיהם.

חובת המישטרה לגלות עירנות סביב מקום מסוג זה, ואנו פוקדים אותו באותה מידה כשם שאנו פוקדים מקומות אחרים, כדי להבטיח את שלום הציבור וביטחונו. לא יתכן, שגן ציבורי הממוקם באיזור־תיירות שוקק, יהפוך למרכז לפעילות פלי־לית מכל סוג שהוא ובכלל זה פעילות הומוסכסואלית. עם כל הכבוד, גן ציבורי אינו מועדון פרטי להומוסכסואלים.

נפגשתי בלישכתי עם נאשי הוועד ל־שמירת זכויות הפרט והסברתי להם עמ־דתי, ואחזור על כך גם כאן: המישטרה לא מתנכלת להומוסכסואלים בתור שכאלה. זו לא המדיניות שלי, ואין לי כוונה כזו. פעילות המישטרה מודרכת אך ורק מה־שיקול של שמירת הביטחון, הסדר הציבורי ומניעת־פשיעה. הוריתי לאנשי מיחלק־המוסר לעדן עד כמה שהדבר ניתן את המגע עם הומוסכסואלים שאינם מוכרים כעבריינים, ואשר מסתובבים במקום.

יחד עם זאת, צריך להבין שמי שמתרועע עם אלמנטים מפוקפקים בגן מסוג זה, מסתכן בכך שייבדק על־ידי המישטרה, כאשר זו פוקדת את המקום. וכפי שהסב־רתי, יש למישטרה עניין לפקוח עין על הנעשה בגן זה. **בן־ציון ציטרין**

ויזה יותר טוב מכסף. ויזה-כרטיס האשראי של קבוצות בנק לאומי בנק דיסקונט

לבלונדיני עם "גלי"
החומות שישב במוצאי
שבת שעברה אצל שמיל
בקפה ובמשך שעה
תמימה, יחד עם חברו
(הג'ינג'י עם ה"גלי"
הגבוהות) הסתכלו
והסתכלו וריכלו...בנוגע
או לא צבוע) התשובה: ל
שלא תבדוק בעצמך?!! ב
מקום ובאותה השעה. ה
שישבה מולכם.

Gali גלי
גלי זה אופי...וזהו.

לויכוח ביניכם (צבוע
א צבוע! וחוץ מזה למה
יום שישי זה באותו
בלונדינית (האמיתית)

עכשיו חדש! בחנויות הספורט המובחרות וברשתות השיווק תמצאו את בגדי הספורט של "גלי".
סווטשירטס, טרנינגים, ופרטי לבוש אופנתיים אחרים שהולכים נהדר עם הנעלים של "גלי".
"גלי" זה אופי...וזהו.

י. פרנקו את דן בעמים/מיקי הורש.

נשים לא עומדות בפני
אוזו מֵטַקְסָה

רוח קלילה מלטפת את הפנים ונושאת עימה ניתזי מלח וריח ים. הספינה מתנדנדת לאיטה ובני־גלים קטנים טופחים על ירכיה.

אוזו מטקסה, משקה האֵלים. עם מים צוננים וקרח. אוזו מטקסה עם השקיעה, עם שחר, לפני, אחרי ובין הארוחות. אוזו מטקסה, תרבות ההנאה האמיתית של אגן הים התיכון.

נשים לא עומדות בפני אוזו מטקסה, גברים שותים אותו.

METAXA

וימר יעקבסון טמיר

חשבון עובר ושב

מאת שלמה פרנקל

פטנט מהמילואים

זה עתה שבתי מהשירות למולדת ו־אני מוכרח לדווח מה הולך. דבר ראשון: מנורת שמן. אני מניח שבכל מיני מה־דורות הפטנט הזה כבר מסתובב כמה אלפי שנים, אבל כאן אספר איך עושים את זה במוצב אחד שכוח־אל בערבות הנגב. כידוע, בשעה מסויימת בלילה מפ־סיק הגנרטור לעבוד, והשומר, שרוצה לגרש את החושך, יכול לעשות כך:

לקחת קופסת שימורים ריקה, ולח־

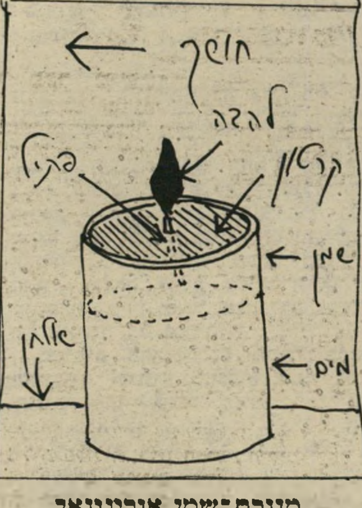

מנורת־שמן אוריגינאל

צף על המים

תוך עיגול מקרטון שיתלבש עליה בדיוק, אבל יהיה חופשי בקצוות, ויוכל לשקוע לתוך הקופסה. באמצע עיגול הקרטון צריך לעשות חור קטן, ולתוכו להכניס פתיל, שאפשר להכין מחתיכת חבל או מקצת צמר־גפן מלופף. הפתיל צריך לבלוט קצת מכל צד של הקרטון.

עכשיו ממלאים שני שליש מן הקופסה הריקה במים, ועל המים שמן־בישול רגיל עד למעלה. על השמן מלבישים את עיגול הקרטון, כאשר החלק התחתון של הפתיל טובל בשמן. שמן, כידוע, צף על פני המים, ואילו קרטון, כידוע, צף על פני השמן. עכשיו מדליקים, ויש מנורת שמן אוריגינל בשביל להאיר לילות חשו־כים, בלי עשן ובלי ריח, לכמה שעות טובות.

דבר שני: איך להכין גולש. בית־חרושת מסויים מספק לצבאנו גושים חומים בתוך שומן, ולדבר הזה קוראים גולש. לא נרחיב כאן את הדיבור על טעמו וריחו של התבשיל הזה, כדי שלא להית־פס לאסוסיאציות. לחלן שתי שיטות להכנת „גולש", שהוכיחו את עצמן.

שיטה א': פותחים את הקופסה, ו־שופכים את תוכנה למחבת. מטגנים בתוך המיץ הטבעי. לקופסה אחת של „גולש" מוסיפים תוך כדי הטיגון: שתי כפיות מלח, 50 גרם פפריקה, 200 גרם כמון, שלוש כפיות פלפל שחור וכף קפה שיהיה למזל. יוצא מאכל מתובל היטב, שיש לו שני יתרונות: הראשון, שכבר אי־אפשר לחוש בטעמו של „הגולש", והשני: שבכלל אי־אפשר לאכול אותו.

שיטה ב' להכנת „הגולש": מטגנים בצל קצוץ לטבעות עד שישחים בקצוות. מקצצים פטרוזיליה ושמיר ומוסיפים ל־ביצים בחושות היטב. לזה מוסיפים גם תבלינים לפי הטעם, ושופכים את התע־רובת על המחבת עם הבצל. פותחים את קופסת הגולש, ואת כל תוכנה, בלי יוצא מן הכלל, שופכים לתוך פח־האשפה הקרוב ביותר. יוצאת חביתה יוצאת מ־הכלל.

היק סאלטו

כמה דברים מוזרים קרו לראש־הממשלה שלנו, מנחם בגין, בדרך מצאברה ושאתילא לוועדת־החקירה שנועדה לחקור את האירועים שם. עכשיו ממשיכים הארועים המוזרים לקרות לו בדרך מוועדת־החקירה אל מסקנותיה.

ביום שני בשבוע שעבר, 18.10.82, אמר מנחם בגין בנאום בכנסת, נאום שאותו הוא טרח לקרוא מן הכתב, את הדברים הבאים:

„בגלל הטרגדיה שאירעה בלבנון **ואשר איש לא היה יכול להביא אותה בחשבון מלכתחילה** נדחה הסיכוי לחתימת חוזה שלום בין ישראל לבין לבנון."

ואם זו אינה הצהרה מוזרה, הצהרה מוזרה מהי.

שהרי מה חוקרת ועדת־החקירה?

בוודאי שהיא מנסה לעמוד על האירועים עצמם, על־פי סידרם המדוייק.

רמטכ"ל איתן וראש־ממשלה בגין

היק צאברה

בוודאי שהיא מנסה לקבוע מי בדיוק ביצע את הטבח במחנות־הפליטים בביירות ומי סייע לטובחים.

ואין צורך לומר, שהוועדה תצטרך לשקול ולהחליט באחת הסוגיות החשובות ביותר בכל פרשת רצח, גם רצח המוני: מי תיכנן את הרצח? או אולי: מי לא ניסה למנוע אותו?

מנחם בגין, כך אומרים, יש לו השכלה מישפטית. מנחם בגין, כך אומרים, גם יודע פרק בלטינית — בעיקר פרק המיכתמים והפיתגמים, כנראה. לא יתכן שמנחם בגין לא שמע על צמד המילים סוב־יודיצה, ולא יתכן שהוא אינו מכיר את חוק ועדות־החקירה.

ואם למרות ההיכרויות הללו הירשה לעצמו מנחם בגין לומר מה שאמר, דהיינו, לנקות את עצמו ואת ממשלתו על־ידי השימוש במילים „טרגדיה שאירעה... ואשר איש לא היה יכול להביא אותה בחשבון מלכתחילה," חזקה עליו שהוא סבור כי מה שאמר הינו במיסגרת החוק, ובגדר נסיון לגיטימי בהחלט להשפיע על דיוני ועדת־החקירה ועל קביעת מסקנותיה.

ואי־לכך, גם אני הקטן ארשה לעצמי לחוות דיעה בעניין זה של האחריות. ולהסתמך אפשר על הרמטכ"ל שלנו, רב־אלוף רפאל („דמוסתנס") איתן, שבראיון אשר התפרסם ביומון מעריב, ביום שני 20.9.82, אמר את הדברים הבאים:

„כל מי שהכיר ומכיר את הבעיות הפנימיות בלבנון **צריך לדעת שזה מה שעלול לקרות.** היתה כאן מילחמת אזרחים לחיים ולמוות בין העדות, ונוצר מישקע עמוק של איבה, וכל זה היה עוד לפני הרצח של בשיר אל־ג'מייל... כבר בהלווייה שמעתי זעקות לנקמה... לא יכולנו למנוע את זאת, כי אנחנו איננו שולטים על הפלאנגות."

מה מובן לחלוטין, למעלה מכל ספק אפשרי, מדבריו של הרמטכ"ל?

רק זאת:

שמי ש„צריך לדעת שזה מה שעלול לקרות," כפי שאומר הרמטכ"ל, לא יכול בשום פנים ואופן לטעון שהיתה שם טרגדיה „שאיש לא היה יכול להביא אותה בחשבון", כפי שטוען בגין.

היק צאברה, מנחם בגין, היק סאלטו, לפני שיהיה מאוחר מדי.

שיחה חשובה לרב גורן

שלומיה ואלי

הלו אלוקים

הלו, אלוקים? כאן הרב גורן. כן, כן, שלמה גורן. מה נשמע אצלך?

הה־חה־חה, לא חשבתי שאתה — זאת אומרת, אתה — תספר בדיחות כאלה — חה־חה.

תסלח לי, אלוקים, שאני מצלצל אליך בשעה כל־כך מאוחרת, ואחרי שלא שו־חחנו כבר זמן ממושך. מה אתה אומר? לקרוא לך פשוט אלי? טוב, אז אתה יכול לקרוא לי שלוימלה. אז תראה, אלי, מתעוררות כרגע בעיות מסויימות, מה, כבר שמעת על זה? כן, כן, המפד"ל הת־חילו לעשות לי צרות, ואתה בוודאי כבר שמעת, אלי, שגם אגודת־ישראל לא מתה עלי... מה? אה, שמעת גם על הרעיון שלי להקים מיפלגה חדשה? נו, ואיך זה מוצא חן בעיניך?... מה אתה אומר? אתה מוכן לחזור על זה? הקו קצת משובש... לא, לא, אתה לא צריך לחשוש, אני לא מקליט את השיחה, לזה עדיין לא הגעתי, למרות שבימים אלה... רציתי באמת לש־אול אותך, אגב העניין הזה, לשרון באמת יש ההקלטות של כל שיחותיו עם בגין?.. אה, אני מבין... אם ככה המצב חמור ב־אמת, מה? ...נצא מזה, אתה אומר?.. נו, אז טוב.

תראה, אלי, רציתי שתיתן לי טיפ הפעם, מה לעשות... כן, כן, אני מבין, הרשות נתונה... אני זוכר את המשניות האלה, בטח, אבל חשבתי שהפעם, באופן יוצא־מן הכלל, אלי, אתה הרי יודע, אני כבר לא צעיר... כן, כן, ובאחד הימים אני אגיע אליך... מה? לא, חס־ושלום, אלי, אני לא מנסה לסחוט! בשום פנים ואופן לא! לא! לא! ושוב לא! אני לא יודע מאיפה באה לך המחשבה הזאת... זה בטח האוייבים שלי מפיצים... שאני אנסה לבוא במקומך? אני מבטיח לך, אלי, זו סתם דיבה מרושעת! לא עולה על דעתי! ב־וודאי לא בשלב זה!

מודעי חוזר לאנרגיה

גו־נו, השר יצחק מודעי חוזר למישרד האנרגיה ויהיה שמח. למה אני אומר את זה? כי אני זוכר את הפעם הקודמת שהוא היה במישרד הזה. אני לא מתכוון, חס וחלילה, לפרשה של חבר־הכנסת חשאי. לא. משהו אחר לגמרי, ענייני הנפט.

מה שאני זוכר הוא, שבתקופה שבה היה השר מודעי שר־האנרגיה, בכל שבוע ובכל קידוח, או־טו־טו גילינו נפט בכ־מויות מיסחריות לגמרי. ואם לא נפט, אז לפחות גז, ואם לא גז, אז לפחות מים, ואם לא מים, אז לפחות 30% בשבוע עלו המניות של החברות לחיפושי נפט.

ואכן, כבר בראיון הראשון שהואיל ה־שר החדש־ישן להעניק לרדיו, הוא אמר שהוא רואה כעיקר תפקידו לגלות בשבי־לנו נפט. הקורא הנבון יתייחס להצהרה ה־זאת ברצינות המתאימה לה, ואם יש לו כמה פרוטות פנויות, ישקיע אותן בכל יום ראשון בשבוע במניות הנפט, מתוך ציפיה להצהרה השבועית של מודעי. יו־מיים אחרי ההצהרה כדאי למכור בעוד עליית השערים נמשכת, ובעוד השר מו־פיע בטלוויזיה כשקסדה על ראשו באתר הקידוח. זה טיפ לא רע, נכון?

קולנוע

סרטים

קולנוע נאור

שבע שנים הפרידו בין הפקת הסרט ה־הונגרי יום ללא מחיר, שיוצג בקרוב ב־ישראל, ובין הקרנתו הראשונה מחוץ לגבו־לות הונגריה. הוא שוחרר לפסטיבל ונציה ב־1980, שם זכה בפרס אריה הזהב. וכך ניתן הכשר לבימאי פטר גוטאר — שישב במשך תקופה ארוכה מובטל מכל מלאכה — לשוב אל מאחורי המצלמה. ה־הוכחה לכך שהוא אכן מוכשר באה כאשר סירטו השני, הזמן התלוי, זכה השנה בעוד צרור של פרסים בינלאומיים.

יודית פוגאני ורוברט קולטאי ב„אנשים בסרט נע" של טאר

הבנאליות והרכושנות

קשה לדעת מה בדיוק הניע את הרשו־יות בהונגריה להניח את הסרט במקרר זמן רב כל־כך. סרט אחר, שגם הוא נמצא בארץ, בשם העד, המתין שם 12 שנה עד שהותר להצגה. במישטרים כמו הונגריה, לא מבקשים יותר־מדי הסברים, מה עוד שלפחות שם, מי שמזדיין במידה מספקת של סבלנות, זוכה בסופו של דבר להיות מוצג. כי הליברליזציה העוברת על הקול־נוע ההונגרי בשנים האחרונות יכולה ל־עורר קינאה אפילו במדינות המתייחסות אל עצמן כחופשיות ובנות־חורין לחלו־טין.

עננים שחורים. אכן, גם היום קשה להניח שהמימסד ההונגרי יכול לשבוע נחת מסרט כמו יום ללא מחיר. זוהי תמו־נה קודרת, מדכאה וחסרת־רחמים כל־כך של החיים בהונגריה, שאינה מרשה ולוא לקרן־אור אחת לחדור מבעד לעננים הש־חורים.

בעצם, הדבר היחידי שיכול לנחם את המימסד, היא העובדה שאישור סרט כזה מוכיח כי אכן מדובר בחברה המוכנה לבקר את עצמה, חברה נאורה שאינה חו־ששת להתבונן במחלותיה. והרי רק או־מות שהגיעו להתפתחות תרבותית גבו־הה מאוד מסוגלות להשלים עם תופעות כאלה.

הסרט, אין לשכוח, משתלב בתוך זרם שלם של קולנוע, הבוחר להתמודד עם המציאות במדינה סוציאליסטית, תוך שימת הדגש על הבנאליות, המטריאליזם הקיצו־ני. זרם זה מציג את מעגל־הקסמים של האנשים המכורים כל־כך לרכושנות, עד שהם מוכנים למכור את כבודם, את מצפונם ואת יקיריהם, וחברה שרואה עצמה ב־אור אפל כל־כך, התיקוה היחידה שבה היא לברוח החוצה, שם הכל חייב להיות ורוד יותר.

בכל מחיר. ביום ללא מחיר מדובר בגננת השואפת להגיע לדירה משלה בכל מחיר. היא חיה עם ברנש נשוי, מנהל בתי־קולנוע, המבטיח כל הזמן שיתגרש למענה. היא לוחצת עליו שיעזור לה, רוכשת דירה בשוק שחור, נישאת נישו־אין פיקטיביים כדי לקבל הלוואה בבנק. המצלמה הצמודה אליה ללא־רחמים, אינה מניחה לה להיות לרגע זוהרת יותר, יפה יותר או מאושרת יותר מן הסביבה המרו־פטת שלה. זהו עולם אכזרי, שבו לכל יש מחיר, וכל אדם רואה זכות לעצמו לפרוע את השטרות של הטובות הקטנות או הגדולות ביותר שעשה. זהו עולם של אנשים רודפי בצע, גלמודים ואנו־כיים, עולם המעורר סלידה, זעם ורתי־עה במתבונן בו — לא משום שהבימאי לא הצליח במשימתו, אלא משום שסירב להתפשר ולוא בפסיק אחד, לכל אורך הדרך.

אבק שריפה. „רק התיירים מסוגלים להאמין שהונגריה היא עמק האושר. כל בית, כל פינה חדשה עושים אולי רושם של הרמוניה מושלמת מבחוץ, אבל בפנים, זו חבית של אבק שריפה." הדובר אינו פטר גוטאר אלא בימאי הונגרי אחר, לסלו לוגוסי, שהתחיל לעשות סרטים בערך באותה התקופה. לוגוסי הראה את הונ־

יודית פוגאני וססיליה אסטרגליוס ב„יום ללא מחיר" של גוטאר

המטריליזם הקיצוני

גריה שלו, הונגריה שבה אשה היא עבד נרצע במישפחה שכולם עבדים נרצעים, הונגריה מלאה ודחוסה באנשים קפואים, שהרגש והעדנה קפאו בהם מזמן, אולי בגלל החיים הקשים, אולי בגלל פחד. סירטו, שנקרא בלעג תודה, הכל בסדר מראה כיצד נערה צעירה המקווה להיות עצמאית, נשאת לגבר מבוגר ממנה ב־הרבה, מוצאת עצמה משועבדת לו ול־מישפחתו, מעין מאסר עולם ללא אפשרות של עירעור על פסק־הדין.

„שינויים מרחיקי־לכת אירעו בחברה ההונגרית בשנות ה־70," אומר בימאי הונגרי אחר, צעיר מגוטאר ומלוגוסי. שמו: בלא טאר. „המשבר הכלכלי העו־למי הפך גם אצלנו את המטריאליזם ב־חיים לערך חשוב ועקרוני. עם זאת, צורת הסיפורת הישנה יותר, ההישענות על אירועים היסטוריים שמשקפים בעקיפין את האקטואליה, החלה לדעוך ופינתה מקומה לסיגנון דרמאטי חדש."

השנה, בלוקארנו, אפשר היה לראות את הסיגנון החדש של טאר: פועל יוצא בקו ישיר מן הסרט יום ללא מחיר של גוטאר. אותה שחקנית מופיעה בשני הס־רטים — אצל גוטאר בתפקיד מישנה, אצל טאר בתפקיד ראשית (שמה יודית פוגאני). השימוש במצלמה מוחזקת ביד והקירבה המתמדת לדמויות, כאילו הונחו מתחת לזכוכית־מגדלת כדי שיראו את כל הפגמים שבהן. הדגש המושם על הרדיפה אחרי רכוש חומרי, שהופכת את החיים לגהינום.

סירטו של טאר, אנשים בסרט נע, מראה באכזריות תהומית כיצד זוג נשוי, הוא פועל והיא עקרת־בית, חיים בתוך תופת פרטית שבה הם קורעים זה את זו לגזרים, אינם יכולים לחיות יחד ואינם מעזים להיפרד.

חריקת־שיניים. כל זאת, כדי להס־ביר שהסרט של פטר גוטאר, שעשוי להי־ראות לעיניו של הצופה הישראלי, המור־גל לאסתטיקה המלוטשת של הסרטים ההונגרים שהוא ראה עד עכשיו, כגס, כברוטאלי, וכאלים, אינו כזה משום ש־

קוסטא גאברס: „הנעדר" זה לא רק צ'ילה

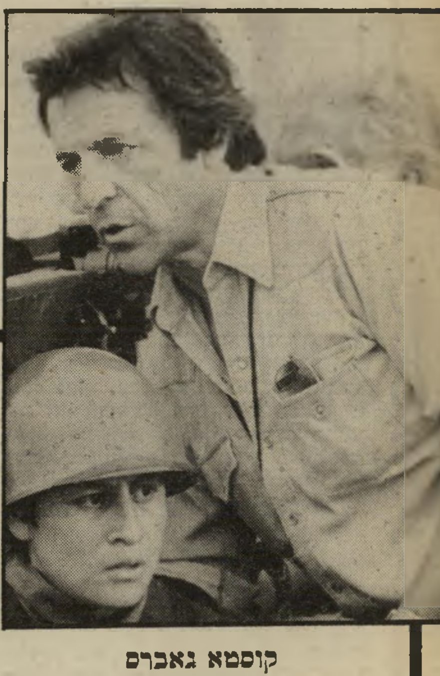

קוסטא גאברס

דון קישוט

לפני כשבועיים ביקר בישראל, בעילום שם וכתובת, הבימאי קוסטא (קונסטנ־טין) גאבראס. הוא סירב להעניק ראיו־נות עיתונאיים כלשהם, אך לא הכחיש כי בכוונתו לעשות סרט על ישראל. לעומת זאת, לפני כמה חודשים, בפסטי־בל קאן, שם הציג את סרטו „נעדר", העניק ראיון מיוחד ל„העולם הזה" (לעורכת המדור עדנה פיינרו).

● התמודדות עם נושאים גדולים וחובקי עולם אינה גורמת לך להרגיש דון קישוט?

המעלה הגדולה ביותר של דון קישוט היא, שכל אחד מאיתנו יכול להזדהות איתו. כל מי שניחן במידה כלשהי של ביקורת אירונית על עצמו, מבחין עד מהרה שרוב יוזמותיו בחיים הן דון קישו־טיות.

העיקר, בסופו של דבר, הוא לשאוב הנאה מן היוזמות האלה, ואני אישית נהנה מאד ממלאכתי. הנסיון המתמיד שלי להבין את טיבעם של בני־האדם ואת התנהגותם מעשיר אותי ללא הרף. אני מנסה להבין באותה המידה את הטובים ואת הרעים.

● אינך חושש שהמלודראמ־תיות בסירטך החדש עשויה ליצור אצל הצופה הזדהות בלתי־מסוייגת עם הדמות הראשית — אב המח־פש את בנו שנעלם בצ'ילה — עד כדי כך, שהצופה יתעלם מן הרקע הפוליטי?

זה סיכון שנטלתי על עצמי, אבל זה חלק בלתי־נפרד מסיפור־האמת הזה.

איני סבור שאם הצופה יזדהה עם האב, הוא ישכח את הרקע. אני חושב שהוא יגיב כמו האב, יחיה את החוויה כמוהו, והוא יראה בעיניו את ההפיכה הצבאית ואת המצב שגילה. איני מאמין שאפשר לשנות אנשים בעזרת סרטים, אבל אם אנשים כמו האב, או הצופים המזדהים עימו, מתחילים לחשוב בכיוון הנכון, משהו זז אצלם ולוא קצת, זה המירב שאפשר להשיג בעזרת סרט.

● באיזו מידה ההיסטוריה ה־אישית שלך השפיעה על סוג ה־סרטים שאתה עושה?

מבלי להיכנס לפסיכואנליזה, הייתי או־מר, שמצד אחד אני תוצר של התרבות היוונית המודרנית, כלומר של מדינה ה־שייכת מבחינות מסויימות לעולם השלי־שי, וחוויתי על בשרים את הכיבוש הנאצי, את המהומות שלאחרי המילחמה ואת מאב־קי־הכוח שם. מצד שני, אחרי כל־כך הרבה שנים בצרפת, אני חש כחלק בלתי־נפרד של התרבות הזאת, ויש להניח שה־עימות בין שני מרכיבים אלה מוביל אותי לסרטים שאני עושה, ולגישה שלי בעש־ייתם.

● בזמנו, התחלת לעבוד עם פאטריציו גוזמן על הסרט התעודי „המאבק על צ'ילה" וחדלת. תחת זאת עשית את „נעדר". מדוע?

היתה לי הרגשה שאירועים אשר התרח־שו לפני כמעט עשור עשויים להיראות היום בעיני אנשים רבים כהיסטוריה ישנה וחסרת־עניין. אך נעדר יכול להיות אק־טואלי בהחלט גם היום. כאשר הצגתי את הסרט בניו־יורק, בחורף שעבר, פנתה אלי מישפחתו של עיתונאי בשם סאליבן, מסתבר, שהסיפור שלהם ־צוסל ווּפג שנעלם כמה חודשים קודם לכן בסן־סלוו־דור. מסתבר, שהסיפור שלהם זהה לסי־פורה של מישפחת הורמן בסרט שלי. גם אותם דוחים בלך־ושוב במישרד־החוץ ה־אמריקאי, וגם במיקרה שלהם ברור לחלו־טין, כי הצבא חיסל את הבחור משום ש־נחשד בקשרים עם שמאל.

● בסרט יש הרגשה, שהאשמה העיקרית מוטלת על כיתפי ה־אמריקאים, כאשר הצ'ילים הם לכל היותר המוציאים לפועל של מזימות הכיון של ארצות־הברית.

הרגשה זו אינה מדוייקת. היא נובעת אולי מן העובדה, שהסיפור מטפל אך ורק בצד האמריקאי של הפרשה, מנקודת־המבט של אמריקאי — האב שמחפש את בנו בין קורבנות ההפיכה. זאת היתה נקודת־המבט האפשרית היחידה שלי, מ־אחר שהתבססתי על פרשת הורמן. אין ספק בעיני שהצ'ילים ביצעו את כל מעשי־הזוועה, ואי־אפשר להאשים את האמריק־אים במעשים עצמם. לדעתי, הקצינים היו בהחלט בשלים דיים כדי לעשות כל זאת בכוחות עצמם. אבל גם אין לי ספק, שהם קיבלו את כל העזרה האפשרית מן האמ־ריקאים.

● מה היתה תגובתם של האמ־ריקאים הצעירים שראו את ה־סרט?

אני חייב לציין, שאיני יודע כיצד היו מגיבים אם היו יודעים ב־1973 ששני אזר־חים אמריקאים צעירים נרצחו על־ידי מיש־טר רודני דרום־אמריקאי. היום אחרי ניקא־ראגואה וסן־סלוודור, דעת הקהל כבר הת־רגלה, במידה מסויימת.

עברתי עם הסרט בהרבה קאמפוסים, יותר מחמשת אלפים סטודנטים ראו אותו. ואני חייב לומר, שאף אחד לא קם לטעון, שהעובדות המוצגות בו אינן נכונות, או שהסרט מוציא דיבה על המימשל האמרי־קאי. וזה אולי רומז לגודל האכזבות, ש־הכינו את הסטודנטים האלה לסרט כמו נעדר.

האיש אשר עשה אותו אינו יודע את מלאכתו, אלא מפני שזו היתה כוונתו מראש. כמה מן הסצינות בסרט הזה נראות כחריקת שיניים זועמת. לדוגמה — אחרי שחברתה לדירה של גיבורת הסרט מתה, מופיע אחיה, שעד אז לא הראה כל סימני־חיים, ומתחיל לאסוף בחמדנות מטורפת כל מה שנדמה לו כי נותר אחרי אחותו. זהו אחד מאותם הרגעים שבהם מתחשק לקום מן המושב, לעלות ולסטור לדמות שעל המסך.

מי שיתבונן היטב יוכל אולי להבחין בנוסטלגיה מסויימת לזמן עבר, לאנשים שחיו בעולם שלו יותר, או לפחות כך הם עושים רושם. אלא שאפילו אשליה זו אינה נותרת בשלמותה — כי גוטאר מפגיש את גיבורתו עם המאהבת של אביה המנוח, ומאהבת זו חושפת עבר שלא היה שונה כל־כך מן ההווה.

ואפילו האהבה — אותו הערך העליון שכל הרומנטיקאים אוהבים להיאחז בו — אינה אפשרית. בחברה שאותה מתאר גוטאר — כי היא אינה יותר מאשר אחד מן הצרכים של גוף האדם, ואכן כך היא מוצגת על המסך. אם האנשים הם כאלה, אם שמא המישטר הפוליטי והאנושי שבו הם החיים הפכו אותם לכאלה, זו כבר שאלה נפרדת. ואולי בגלל התשובה לשאלה זו, נאסר הסרט במשך שבע שנים להצגה מחוץ להונגריה.

תדריך

חובה לראות

תל־אביב — האדומים, שיר אשיר בגשם, שודדי התיבה האבודה, ג׳ורג׳יה, חמסין, האיש שרצה להיות מלך.

ירושלים — נסיך העיר, גאליפולי, חמסין.

חיפה — ג׳ורג׳יה.

תל־אביב

★★★★ שיר אשיר בגשם (רב־חן, ארצות־הברית) — כבר שלושים שנה ש־

יולי ניאקו ב„תודה, הכל בסידר"
אנשים מכורים

ג׳ין קלי שר בגשם ונשאר יבש. במילים אחרות — הסרט לא התבלה ולא הזדקן כהוא־זה. הקולנוע מנוצל כאן בכל היבטיו האמנותיים: הקול והתבונה מתמזגים בתוך סיפור, המסביר את משבר הקולנוע המדבר; מוסיקה מקסימה וכוריאוגרפיה מלאת השראה, מבצעים מעולים (ג׳ין קלי, דונאלד או׳קונור ודבי ריינולדס) ותסריט מלא עליצות מדבקת.

★★★ שודדי התיבה האבודה (דרייב־אין, ארצות־הברית) — מערבון מיסתורין מודרני, המשחק בכל האמצעים הטכניים של הקולנוע בלי ניסיון להיראות הגיוני או סביר. בידור בהא הידיעה.

ירושלים

★★★★ נסיך העיר (רון, ארצות־הברית) — שוטר בעל מצפון מחליט לחשוף את השחיתות במישטרה ובתוך כך מפיל חללים מידידיו ומסכן את עתידו המיקצועי והאישי. מבוסס על ספרו התעודי של רוברט דלי, משוחק להפליא על־ידי טריט ויליאמס.

בעיית

פוליטיקה צדקנית

נעדר (גת, תל־אביב, ארצות הברית) — אחרי מרד הקולונלים ביוון, מישפטי סלנסקי בצ׳כיה, המחתרת בדרום־אמריקה ומישטר פטן בצרפת, הגיע הבימאי היווני הגולה קוסטא־גאברס גם להפיכה הצבאית בצ׳ילה, שאותה הוא מציג בכל האכזריות הבוטה והקיצונית שהוא מסוגל לה. החלוקה בין הטובים והרעים ברורה כל־כך, שקשה להבין איך אפשר היה בכלל להוליך מישהו שולל.

מעשה בבחור אמריקאי שנסע לצ׳ילה, לעזור לאומה מתפתחת, ונעלם עם תחילת ההפיכה הצבאית. אביו (ג׳ק למון), אזרח אמיד, מכובד והגון, המשוכנע שבתור אזרח אמריקאי יש לו זכויות, פונה לנבחרי עמו כדי שימצאו את הבן. כאשר דבר אינו קורה, הוא נוסע בעצמו לצ׳ילה, ויחד עם כלתו (סיסי ספייסייק), מתחיל מסע־אימים לתוך עולם־הזוועות של המישטר הצבאי, כאשר הכל מנסים לשכנע אותו, בעזות־מצב מהממת, שבנו התנדף באוויר, מרצונו הטוב. ככל שנמשך המסע, מאבד האב את אמונתו במישטר, שנראה לו קודם לכן מושלם, בעקרונותיו ובמנהיגיו.

סצינות הפעילות או הזוועה עשויות ביעילות רבה מאוד. קוסטא־גאברס מיטיב לצייר את האלימות הפושטת במהירות ברחובות, את המרתפים שבהם מושלכות גוויות כאילו היו ערימות של פסולת, את הקירות האטומים, שבהם נתקלים אותם המנסים להתחקות אחרי האמת. אולם כדרכו, הוא מאמין שגודש מוסיף לאמינות, והוא מוסיף עוד ועוד מראות מחרידים, עד שהצופה מתחסן ומפסיק להגיב — תוצאה הפוכה מן הכוונה.

באותה הצורה הוא גם נוהג בחלוקת הדמויות למיגוונים הפוליטיים. אין ספק שבצד אחד ניצבים כל הטובים, בצד השני כל הרעים. בקיצור, זהו עוד אחד מאותם סרטים פוליטיים צדקניים.

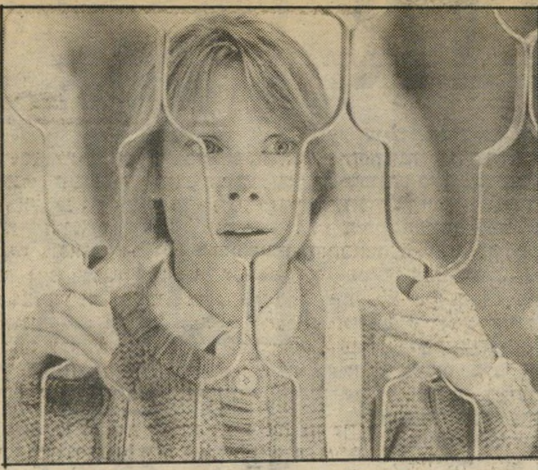

סיסי ספייסיק: האם בעלה התנדף?

אהבה

דוגמניות ספרותיות

עשירות ומפורסמות (לימור תל־אביב, ארצות־הברית) — השם אומר הכל. זה אחד מאותם הסרטים, שבהם האנשים הפשוטים מתבקשים להתבונן בהערצה בדמויות המושלמות שעל הבד — במיקרה זה שתי נשים צעירות, יפות וגם מצליחות ומוכשרות באופן יוצא־מן־הכלל.

כאשר מדובר בכל־כך הרבה — מעלות, מובן שאליו שכל גברת תשמח להזדהות עם הגיבורות שעל הבד. וכי מי האשה שלא תרצה להיראות כמו ז׳קלין ביסט או קנדיס ברגן, שתיים מן הגברות הנאות ביותר שבהן התכבדה הוליווד בעשור האחרון?

גברת ביסט היא סופרת מצליחה כבר מן הרגע שבו היא עוזבת את הקולג׳. גברת ברגן יש לה מעצורים אחדים, בעיקר בעל ווילה ברובע אופנתי ליד הוליווד, ומשום כך פריחתה הספרותית מאוחרת יותר. אולם משהיא מצליחה, כל ספר דוהר לראש מיצעד הפיזמונים. מן הרמזים הנוטפים בלי הרף מן המסך, מותר להניח שהראשונה היא סופרת רצינית וכיבדת־מישקל, מין ג׳ויס קארול אוטס למשל, ואילו השנייה היא סופרת הסנסאציות הזולות, משהו כמו ז׳קלין סוזן.

מי שממונה על המיבצע הוא בימאי ותיק מאוד, ג׳ורג׳ קיוקור (83), שנחשב תמיד למומחה הגדול ביותר לבימוי נשים. אין ספק, שהוא משרת היטב את שתי הגברות.

אבל אין מה לעשות — מתסריט שטוח לא יצילנו מאומה.

ז׳אקלין ביסט והארט בוכנר: האם זו סוזן?

אהבה

הומואים סטריליים

נישואים אחרים (סטודיו, תל־אביב, ארצות־הברית) — עוד משולש נצחי, במיקרה זה שני גברים ואשה אחת, אבל בשינוי קל: תחת שהאשה תעזוב גבר אחד לטובת השני, מחליט אחד הגברים שהוא מעדיף את בן־מינו על בת זוגו.

כדי שהגלולה הזאת תיראה בלתי־מזיקה ככל האפשר, דואג התסריט של בארי סאנדלר לעטוף אותה בשכבות עבות של סוכר. ראשית: יש לנו עסק עם שלישיה של אנשים יפים מאין כמותם. אחד מהם רופא, השני סופר מצליח, השלישית אישיות טלוויזיונית מצודדות. שנית: כדי שלא תהיה שום הסתבכות־יתר בלתי־נעימה, הופכות כל הבעיות הלא־מיניות בחיי השלושה למישניות בהחלט, וכל ההתעסקות השיגרתית שלהם בחיי היום־יום מורכבת מאירועים נעימים, חביבים וגם משתלמים.

בתנאים כאלה של דראמה סלונית, קשה מאוד להתייחס ברצינות לנפתוליו של הרופא הצעיר, המגלה לפתע, אחרי שמונה שנות־נישואין, את נטיותיו ההומוסכסואליות. עוד יותר קשה להבחין באהבת־האמת העזה (כך לפחות מספרים לצופים), שצריכה לקשור אותו לסופר הצעיר והמצליח, שעד אז היה פרפר שהחליף חבר בכל לילה. אין כמובן שום הצצה למרכיבי החרדה שמתלווה לאספקטים מסויימים של חיי הומוסכסואלים, בהתקשרותם לחברה ההטרוסכסואלית — הכל נקי, יפה, סטרילי, ואינו מעורר דאגות. קייט ג׳קסון (המלאכית לשעבר), מייקל אונטקין, (שהיה כבר שותף למשולש קונבנציונאלי ב„וילי ופיל") והארי האמלין (שהסכין לקבל תפקיד מסוג זה, מאחר שחייו עם אורסולה אנדרס פוסלים כל חשד של סטיה), הם כמו התסריט — יפים, נקיים וסטריליים גם תם.

ארתור הילר נאמן בבימוי שלו למסורת של „סיפור אהבה" — מתוק־עצוב ופושר. האם זה יעבוד שוב?

קייט ג׳קסון ומייקל אונטקין: האם זו סטייה?

אנשים על ארבע

כלבוטק

מאת
ד"ר יקותיאל שרעבי
ועדנה פיינרו

עולם הכלבנות הישראלי טרם נרגע מהחגיגה הגדולה ביותר בתולדותיו. מה שכונה בשם המיקצועי תערוכת הכלבים הבינלאומית, שנערך ברוב עם נובח ביריד־המיזרח לפני שבתותיים, זכאי לשם „אדם וכלבו", בדיוק כמו שתערוכת הטא־פטים והחרסינות נקראת אדם ומעונו. מי לא היה כאן? פינצרים זעירים שבאו לחפש שידוכים, הולנדי עם קרונוע וארבעה כלבי בלודהאונדס שעלו לישראל לחפש נקבות, כלבי יורקשייר־טרייר נכסים עם סירטונים בשיער, פודלים מהודרים עם תיספורת של צווארונים לרגליים, עם ובלי סיכות ראש אקסטרא־ווגאנדיות, מיתחרים מיקצועיים עם רועים גרמניים, המציייתים לאדוניהם יותר מתלמיד־חכם, וכל מיני מחפשי־תהילה, שהסתובבו עם ה„גזעיים" שלהם בגאווה ארוכה כאורך שושלת־היוחסין שלהם.

היתה כאן נציגות נוגעת ללב של אגודה אס־או־אס, שחילקה כמה עצות נדיבות חינם, ושל חברות מזון, שחילקו דוגמות כמעט חינם, בתיקווה שבעתיד ילחץ עליך הכלב שתיקנה לו בונזו או דוגלי, ורק שתפסיק להשמיע לו את הפיזמון הנובח הזה על בטן ריקה. היתה כאן אפילו הספרית אווה הירש, שהעניקה שיפוצים אחרונים למתחרים גנדרניים כפודל או טרייר — ואלה כדוגמניות־יופי לכל דבר עמדו על השולחן וביקשו להיות כמה שיותר יפים.

היו גם אורחיה של ה־י"ל (האגודה הישראלית לכלבנות) השופטים, ביניהם קלאוס וייס מגרמניה, שנאם בעברית על ארץ השמש העולה, ולא התכוון ליפאן כי אם לישראל, ושני שופטים אנגליים מאוד, שהאריכו שהותם בשבוע ואמרו כמה דברים מאלפים על התרשמויותיהם מן הכלבנות הישראלית המתפתחת, במיוחד למען מדור זה.

„מה זה כלב טוב?" הצטחק לנו לז אטקינסון מקנט, בריטניה (זירת שיפוט של כלבי טרייר), „אני זוכר שראיתי פעם כלב בעל נתונים טובים מאוד. אבל הוא היה כל־כך מוזנח ועלוב. אמרתי בלבי, הרי קיימים בעולם דברים כמו סבון ומים, מסרק ומיברשת. תן לו טיפול וכל מעלותיו יובלטו. כלב המקבל טיפול מרגיש גאה יותר. הוא עומד אחרת, הולך אחרת ויש לו יציבה הרבה יותר טובה. אין ספק, הם אוהבים להיות מטופלים כמו שצריך. הם אוהבים להרגיש יפים."

ד"ר רייבן (כלבי־ציד ארוכי רגליים, קוקר־ספאנייל; כלבי־רוח; גולדן ריטריבר): „לפעמים אני פוגש בכלבים שאינם סובלים שמורטים אותם. פשוט שונאים את עצם מלאכת המריטה. אם אתה נותן להם הרגשה כי אתה יודע מה אתה עושה איתם, הם מרגישים זאת ונותנים לך אפילו למרוט אותם. עד כדי כך חשובה לכלב ההרגשה שאתה בטוח בעצמך ורוצה רק בטובתו." המשיך אטקינסון: „הרביתי לשפוט בארצות שונות. אין ספק, לנו, בבריטניה, הכלבים הטובים ביותר בעולם. ולכלבים, אנגליה היא העולם הטוב ביותר שבעולמות האפשריים. אבל לישראלים אין מה להתבייש. שפטתי כבר בדרום־אפריקה, שבה הכלבנות מפותחת, ואני יכול להרגיע אתכם. הרמה כאן גבוהה יותר.

„מה שאתם צריכים כאן זה לא רמת־תזונה גבוהה יותר, כי אם יותר תצוגות ועיתונות מיקצועית. מתצוגות לומדים. זוהי הזדמנות חברתית לכלב ולבעליו להשוות האחד את השני."

ד"ר רייבן: „להיפגש להראות ולהיראות — זה חשוב. היה לי כלבביישן, שלא יכולתי לצאת עימו בחברה, כל־כך מסוגר ופחדן היה. לקחתי אותו במכוון לטייל בשוק, הלוך וחזור בהמולה הגדולה ביותר, ברעש ובדוחק של אנשים. לאט־לאט השתחרר מביישנותו ומפחדיו."

אטקינסון: „כשאתה הולך לתצוגה כל שבוע, אתה לומד מה אפשר לעשות כדי לטפח את כלבך. אצלנו, בפאב שבשכונה, יש תצוגה כל שבוע. באים, שותים משהו, מעלים את הכלבים על השולחן ומשווים. אפילו הילדים באים לכאן — אפשר לעשות זאת גם בישראל, הרי אתם הישראלים אוהבים ללמוד מנסיונם של אחרים".

רם הררי

רם, הדני־הענק, שגילו בסך הכל שיבעה חודשים, בא עם בעליו, אלי הררי, המאלף המגדל את אביו של רם, סם. כאן הוא מברך לשלום את אושי, יורקשייר טרייר בן שנה וחצי שלא נבהל מגודלו של רם הררי.

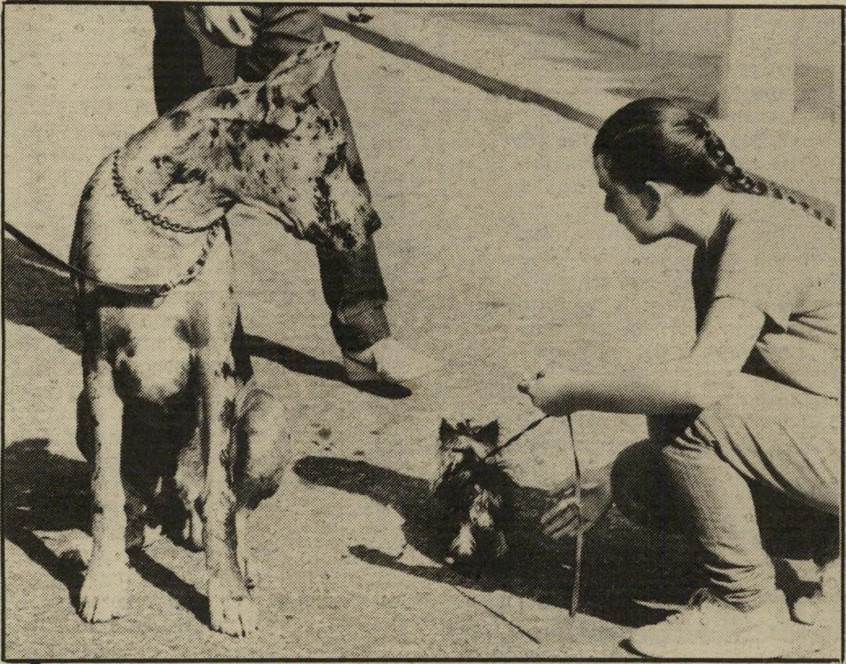

פודי שטיינמץ

שרה שטיינמץ מחזיקה בזרועותיה את פודי (בן 18 חודשים), מי שהיה „מנצח צעירים" וזכה הפעם במצויין, מקום שלישי בוגרים.

ג'יי־אר

מישפחת דריי מאשדוד הביאה ליריד את כל ילדיה, ביניהם הילד דותן, המתלקק אחרי אכילת פודינג שוקולד, והכלב האפגאני ג'יי־אר, אחיה של הכלבה האפגאנית סו־אלן. בין האפגאנים גם שניים ששמם פיתום ורעמסס.

סוזי כדורי

כלבת קולי („לאסי") יפהפיה, בת שבע, של עידו כדורי, בן קצת יותר מ־6 שנים, מקיבוץ אושה. עידו מכבד את סוזי בחטיפים האהובים על שניהם. סוזי הודתה לו על כך בנביחה רמה של שמחה.

אונלי הרפז

כלבת פודל־ענק יפהפיה, של תמר הרפז, באה להיראות ולא להתחרות.

במדינה

מישפט

אונס כמתנה

הנאשם ביקש מהצעירה לקיים איתו יחסי־מין כמתנה ליום־הולדתו.

בנימין צדוק־צוברי הכיר את הנערה שעמדה בכביש וחיכתה לטרמפ. הוא עצר לצעירה היפה והשניים נסעו לבית דודתה ואחר־כך לביתו של צוברי. אחרי הטיול הזה רצתה הצעירה לחזור לביתה בנתניה, וביקשה ממנו שיקח אותה. אולם בדרך הביתה, נכנס צוברי לפרדס וביקש ממנה שתקיים איתו יחסי־מין, כמתנה ליום־הולדתו.

כאשר ראה כי לא יקבל את המתנה מרצון, החליט לקחת אותה באונס. ולדיברי כתב־האישום, הוריד את חולצתה בכוח, ועשה בה מעשה מגונה, כשהוא אומר לה שלא תדאג, כיוון שהוא ישאיר אותה בתולה.

הנערה לא התנגדה ולא ברחה, כיוון שהמכונית חנתה במקום רחוק מהכביש, השעה היתה שעת לילה מאוחרת ולא היה לה לאן לברוח. רק אחרי כמה ימים סיפרה על הדבר לאחיה, והוא נסע לדבר עם הנאשם. כאשר זיהה את עצמו כאחיה של המתלוננת, ברח צוברי מהמקום. אחרי חקירה הוגש נגד צוברי כתב־אישום על מעשה מגונה.

הדוד לחץ. מאחר שלצוברי יש הרשעה קודמת באונס משנת 1978, ביקשה התובעת, הלנה ביילין, מהשופט, אורי שטרוזמן, לעצרו עד תום ההליכים. אולם הסניגור, מנחם רובינשטיין, העלה טענות רבות נגד בקשה זו. הסניגור טען כי התלונה הוגשה אך ורק בגלל התערבות דודה של המתלוננת, שהוא רב־פקד במישטרה, והוא אשר שלח אותה למסור עדות ולהתלונן. הסניגור

שופט שטרוזמן
לעצור

תקף את חוסר הסכמתה של הנערה להיבדק אצל רופא־נשים, וטען כי כל מה שנעשה, נעשה בהסכמה. השופט החליט בכל־זאת לעצור את הנאשם עד תום ההליכים.

להגן על העובדים

המעביד ניסה להגן על העובד הערבי וכל מישפחתו נעצרה בחשד של תקיפת שוטרים.

למישפחת לוי יש מיסעדה בבת־ים כבר 18 שנה. במיסעדה עובדים גם פועלים ערבים, ומפעם לפעם הם נלקחים לבדיקות ביטחוניות. בחג־הסוכות נלקח אחד מהם על־ידי אנשי מישמר־הגבול לחקירה, אך יורם לוי, מבעלי־המיסעדה, התערב לטובתו וניסה להניא את ה־

סניגור לידסקי
להאריך

שוטרים מלקחתו איתם. בלהט הוויכוח הציג עצמו יורם כאיש מג״ב בעצמו וכלוחם ותיק בסיירת

השוטרים ביקשו ממנו תעודות, כדי להוכיח את דבריו, ואז התברר כי הוא רק השוויץ.

בינתיים התקבצו יתר בני המישפחה וגם בני־מישפחת צדקה, השותפים במיסעדה, וכולם יחדיו הפכו לפקעת אדם רוחשת מסביב לשלושה שוטרי מג״ב. הוזעקה תיגבורת, ועוד שתי ניידות רגילות הופיעו בשטח עם כ־20 שוטרים. המהומה היתה גדולה ובמהלכה טענו השוטרים, כי אחד האחים במישפחת לוי, קטין בן 15, הביא איתו סכין־שווארמה מהמיטבח, ועמד לתקוף בה את השוטרים.

פרופורציה. המהומה הסתיימה במעצרם הסיטוני של בני־מישפחת לוי ובני־מישפחת צדקה. כולם ללא עבר פלילי. הם הובלו לבית־המעצר. כאשר נסתיימו 48 שעות המעצר, ביקשה המישטרה להאריך את מעצר החשודים בעוד עשרה ימים, אבל הסניגור, צבי לידסקי, הסביר לשופט, אביגדור סלטון, כי לא יהיה זה צודק להעניש את כל המישפחה. הוא ביקש לראות את הדברים בפרופורציה הנכונה ולא להגזים, רק מכיוון שהמתלוננים הם אנשי מישטרה. השופט נעתר לו והאריך את המעצר ל־24 שעות בלבד.

מישטרה

דרך הייסורים של המתלוננת

המתלוננת נשלחה מתחנה לתחנה, עד שהסכימו לקבל את תלונתה על אונס.

רינה (שם בדוי, השם האמיתי נאסר לפירסום) עובדת בשבתות ברמת־אביב. בשבת האחרונה של ספטמבר, היא נסעה לעבודתה בטרמפ. הנהג היה חביב מאוד והבטיח לבוא אחרי־הצהריים כדי להחזירה הביתה.

סמוך לשעה ארבע הגיע דני מלחי (35) ולקח את רינה במכוניתו, כדי להחזירה לביתה. בדרך עצרו ליד מקום למימכר עציצים והגבר התייעץ בטרמפיסטית באשר לרכישת עציץ. אולם אחר־כך פנה לעבר פרדס קרוב, וביקש ממנה נשיקה. כאשר סירבה הנערה, איים כי יעשה לה צלקת ואנס אותה.

חמישה ימים. הדבר היה לפני יום־הכיפורים. רינה לא פנתה למישטרה מייד, אלא חיכתה עד אחרי יום־הכיפורים. ביום השלישי, מייד אחרי יום־הכיפורים, צלצלה לנעמ״ת, כדי לקבל יעוץ, אך שם לא היתה תשובה והיא חיכתה עוד יום. ביום הרביעי פנתה למישטרת דיזנגוף, כדי להתלונן, אך שם סירבו לקבל את תלונתה ושלחו אותה למישטרת מרחב־הירקון. כאשר הגיעה לשם ושטחה את תלונתה, הסתבר לה כי עליה לחזור לרמת־השרון ולהגיש את התלונה בתחנת־המישטרה שם. ולכן, רק ביום החמישי, חמישה ימים אחרי האונס, הצליחה רינה להתלונן במישטרה.

סניגורו של הגבר, עורך־הדין נחמן בטיטו, טען שאין מקום לעצור את מלחי עד תום ההליכים, כיוון שהראיות נגדו קלושות ומלאות סתירות. אך השופט, אורי שטרוזמן, ששמע את טענות הצדדים, החליט להשאירו במעצר.

פרקליט בטיטו
להתלונן

המודיע שוחרר

משראווי שוחרר ממעצר בהחלטה מפתיעה.

בניגוד לכל ציפיות המישטרה, שוחרר המודיע המישטרתי מיפו, סלמון משראווי, על־ידי השופט, אורי שטרוזמן, בהחלטה מפתיעה.

הסניגור, מאיר זיו, התנגד לבקשת התביעה לעצור את המודיע עד תום ההליכים נגדו באשמת ניסיון לרצח עבדאללה ג׳בלי. הסניגור העלה טענות שונות, והצביע לפני השופט על סתירות רבות בעדויות הקיימות בתיק.

בהחלטה מנומקת, שנכנסה לפרטי העדויות והסתירות ביניהן, קבע השופט כי אין מקום לעצור את משראווי על סמך עדויות קלושות אלה, וכי התיק אינו בשל עדיין. הוא שיחררו בהחלטה אשר כמעט קבעה את חפותו של הנאשם.

התביעה ביקשה שהות לערער על החלטה זו, והשופט נענה לבקשה בחביבות, אך בחוסר אמון בתוצאה. משראווי חזר ליפו.

פשעים

מעשה מגונה וגלידה

הנאשם טוען כי רק אכל גלידה ולא עשה מעשה מגונה אכזרי בילדה בת שש.

בחודש אפריל השנה הלכה ילדה בת שש לקנות ארטיק בקיוסק שליד ביתה בפתח־תיקווה. הדבר היה בשעות הצהריים, וליד הבית, בתחנת־האוטובוס, ישבו דודה של הילדה וחברו. אולם תוך דקות ספורות נעלמה הקטנה ויצאה אחר־כך מתוך חדר־האשפה של הבניין כשהיא ממררת בבכי, פצועה קשה וצועקת.

מסיפורה הסתבר, כי גבר שאכל גלידה, תפס אותה והכניסה לחדר־האשפה, ושם קרע באצבעותיו את קרום־הבתולים שלה באכזריות נוראה. עדי־ראיה ראו את משה מדר מסתובב ליד תחנת־האוטובוס בערך באותו זמן, והם הצביעו עליו כעל העבריין. אולם שלושה חודשים חיפשה המישטרה אחריו והוא לא נמצא.

כאשר נעצר לבסוף בחודש יולי, סיפר מדר למישטרה, שיש לו אליבי מושלם לאותן שעות הצהריים. הוא אמנם היה בתחנת־האוטובוס, אך משם המשיך ישר לביתו יחד עם שכנה קשישה, שאת סליה עזר לה לסחוב. הוא נתן אליבי גם ליתר הזמן ואמר כי אחר־כך הלך לאדם המנהל תיזמורת לחתונות כדי לשלם לו תשלום ראשון עבור נגינה בחתונתו, שעמדה להיערך בזמן הקרוב.

באזיקים לחופה. מאז נעצר מדר, לא חקרה המישטרה את העדים שציין כעדי אליבי. סניגורו, אבי אורן, פנה לבית־המישפט־העליון בבקשה לשחררו בערובה, אולם נדחה. השבוע פנה אורן בבקשה חדשה לבית־המישפט המחוזי בתל־אביב לשחרר את מדר.

בגלל השביתה, אין איש יודע מתי יערך המישפט, והסניגור טען כי אין בידי התביעה ממילא מספיק ראיות נגד שולחו, וכי ילד בן 12 שעמד בתחנה לא הצליח לזהותו במיסדר זיהוי. התובעת, הלנה ביילין, ציינה כי הילדה עצמה זיהתה את מדר במיסדר תמונות ללא כל היסוס, וכי גם בני המישפחה ראו אותו במקום. היא טענה כי כל המעשה בוצע תוך רגעים מעטים ולכן אין עדי האליבי מכסים ממילא את כל הזמן הרלוונטי, ולכן אין כל אסון בכך שטרם נחקרו.

באולם בית־המישפט ישבה בוכיה אשתו הצעירה של מדר, שנישאה לו בעת היותו במעצר, כאשר הובא באזיקים לבניין המועצה בפתח־תיקווה.

דרכי חיים

בריצה לכלא

הנאשמת רצתה לסיים את המישפט בכל מחיר באותו יום, למרות הצעת הסניגורית והשופט.

מיקרה נדיר הוא כי נאשם מתחנן להכניסו לבית־הסוהר מייד וללא דיחוי. מיקרה כזה קרה השבוע לפני השופט אריה אבן־ארי. הצעירה היפה שעמדה על ספסל־הנאשמים, התחננה לפני השופט לגזור את דינה עוד באותו יום ולא לחכות אפילו רגע נוסף?

רינה ועקנין היא אשה צעירה, בעלת שיער שקצותיו צבועים בלונד־זהוב, והיא נאשמת בכמה מיקרים של מיטרד, בגלל עיסוקה בזנות ברחובות־העיר. נוסף לכתב־אישום זה, יש לנאשמת עוד תיקים שונים על גניבות ובריחה ממישמורת. אולם לפני השופט אבן־ארי היו רק תיקי המיטרד. הסניגורית, יוני וינריב, ביקשה כי השופט יצרף את כל תיקיה של רינה ויטיל עליה עונש כולל, וכך תסיים את חובותיה לחברה ותוכל להתחיל בדף חדש.

גם השופט וגם התובעת, חנה פן, היו מוכנים ומזומנים לעשות זאת, אולם הם לא ידעו בדיוק כמה תיקים נוספים תלויים נגד הנאשמת. וכל תיק שמיספרו אינו נרשם בפסק־הדין, לא יכלל בעונש הקיבוצי. ולכן תוכל המישטרה להעמיד את רינה שנית לדין על תיק כזה.

„עולה בבריאות.” רינה קמה על רגליה וניסתה לשכנע את השופט כי היא יודעת בדיוק מה עשתה וכמה תיקים תלויים ועומדים נגדה, וכי אינה רוצה לחכות אפילו רגע נוסף לגזר־הדין. הסבריהם של הסניגורית, התובעת והשופט לא שינו את דעתה של הצעירה. „עולה לי בבריאות הדחיות האלה,” היא אמרה לשופט, „בגלל ההתפרצויות שלי, מכניסים אותי כל פעם לבידוד, ואני רוצה לגמור עם זה.”

„אינני מבין מה המהירות של הגברת,” ענה לה השופט, „איש אינו מבטיח לך שאחרי גזר־הדין תצאי מיד ותלכי הביתה.” אבל גם זה לא שיכנע את רינה: „אני יודעת, כבודו, כשאני אקבל עונש ואשב בכלא, אבל אני רוצה לגמור היום.”

תל־אביב

המכבסה של חלם

רשיון למיכבסה יש רשיון לקבלת כביסה אין.

לאלברט כהן יש מיכבסה ברחוב בן־יהודה בתל־אביב יותר מ־30 שנה. כבר בשנת 1953 קיבל מהעירייה את הרישיון הראשון להפעיל שם מכונות־כביסה.

לפני כשנה באו לבקרו שני פקחי עירייה וביקשו לראות את הרישיון. הוא פשפש בחפציו ומצא את הרשיון האחרון שקיבל. על רשיון זה היה תאריך משנת 1975. הפקחים רצו לדעת מה עם הרשיונות שלאחר שנת 1975, ולאיש לא היתה תשובה. אז הוגשה נגדו תביעה לבית־הדין העירוני על ניהול עסק ללא רשיון.

כאשר קרא כהן בעיון את הרשיון משנת 1975, גילה כי זהו רשיון לצמיתות, וכי יש לו בעצם רשיון בר־תוקף. הוא הלך לבית־המישפט סמוך ובטוח כי די בכך כדי לפתור את בעיתו ולבטל את התביעה נגדו. אולם, לדבריו, הסביר לו התובע, שרשיון לניהול מיכבסה אינו כולל בתוכו את הרשיון לקבל כביסה ולמסור אותה ללקוחות, וכיוון שאין לו רשיון מיוחד לשם כך, הרי שעליו להודות באשמה.

סיפור פשוט. ללא ייעוץ מישפטי ומתוך כבוד לתובע, הודה הנאשם באשמה וציפה לעונש של קנס כספי נמוך. להפתעתו קבעה השופטת קנס כספי, אך גם ציוותה כי אם לא יקבל מהעיריה גם רשיון לקבלת כביסה, יאלץ להפסיק עיסוק זה ביום 30 בספטמבר 1982. רק אז מיהר האיש לעורך־דין והתברר לו כי בעיריית תל־אביב קיימים שני מיני רשיונות למיכבסה. יש רשיון לניהול מיכבסה וביצוע הכביסה במקום, כזה שיש לו, ויש רשיון אחר, המתיר לאדם לנהל

(המשך בעמוד 46)

חמסין בתל־אביב

לפני זמן קצר התחילה הקרנתו של סרט ישראלי חדש בשם חמסין. כוכבת־הסרט היתה עד להקרנתו צעירה תל־אביבית אל־מונית, שלא עוררה תשומת־לב כשעברה ברחוב.

רק עלה הסרט לכותרות, וכבר שאלו

חמדה לוי
התגלית התפוסה

אותי המונים מי היא היפהפיה, המגלמת בסרט תפקיד של בחורה יהודיה בשם **חווה**, המתאהבת בפועל ערבי.

שמה של הגיבורה האלמונית הוא **חמדה לוי** והיא בת 29. אין ספק שחמדה היא בחורה מעניינת, הן בשל יופיה העדין והן מפני שסיפור חייה יכול היה לשמש חומר לתסריט באורך מלא.

שלוש שנים חייתה חמדה על אי נידח בנורווגיה, לשם באה בעקבות אהבתה לגבר צפוני. כשחזרה לישראל שקעה ב־אהבה אחרת שלה — הציור. כדי לקיים את עצמה, התחילה לעבוד כמנהלת הצגה בקבארט הסאטירי הסטריפיז האחרון.

בסרט מנהלת חמדה רומן סוער עם **ח'אלד**. בחיים היא מנהלת רומן סוער לא פחות עם השחקן **שלמה בר־אבא**. השניים הכירו במהלך עבודתם המשותפת, שכן בר־אבא כיכב בהצגה הסאטירית.

כבר יותר משנה שהשניים גרים בדי־רה משותפת, אמנם — לא כדת משה וישראל, אבל חוץ מזה ממש כמו בעל ואשה.

שלמה בר־אבא
היכרות בתיאטרון

הרומן האחרון

לפני כשלושה חודשים סיפרתי לכם על פרידתם של המוסיקאי **דויד קריבושה** וחברתו התימניה **שולי**, שהיא קצינה ב־צה"ל.

בין השניים התנהל רומן ממושך בשנה שעברה. הם התגוררו ביחד, והכל כבר חשבו שהם עומדים על סף חתונה. אך קריבושה, כדרכו, הפתיע שוב. השניים נפרדו ושולי עזבה את ביתו ועברה ל־התגורר לבדה.

קריבושה כבר היה מעורב בכמעט חתו־נה. הוא ניהל רומן סוער עם הזמרת **גלי עטרי** במשך שלוש שנים. השניים נסעו יחד לארצות־הברית, שם הכיר דויד את הזמרת, **רותי נבון**, שלמענה עזב את

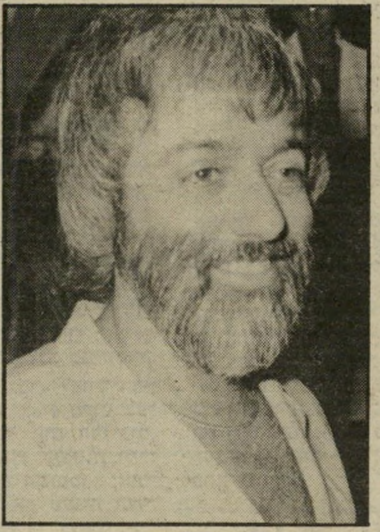

דויד קריבושה
עסקים חובקי־עולם

גלי. השניים התנהגו כבעל ואשה לכל דבר, ולכן כשחזרו ארצה, חשבו כל מיו־דעיהם שהם נישאו מעבר לים. רק כעבור חודשים, כשנפרדו, ללא צורך בגט, הס־תבר כי השניים כלל לא היו נשואים.

לדויד קריבושה יש חברה חדשה בשם **ענת ארקין**, ויודעי־דבר סיפרו לי, כי הפעם הקשר הזה הוא ממש־ממש רציני.

חדש בפואיה

יש חדש בתיאטרון החיפאי. לא רק הצ־גות שהצנזורה בודקת אם הן חשופות מדי, לא רק ערבי־עיון, דיונים וכיוצא־באלה.

התיאטרון יזם קבלת־פנים שונה לקהל שבא להצגות, והחליט שבטרקלין התי־אטרון יופיעו אמנים בקטעים מוסיקאליים.

מאז שהם התחילו לעשות זאת, חל שי־נוי בקהל, בזמני ההופעה שלו להצגות. למה ? בגלל מי שמנגן.

על כיסא גבוה יושבת **איריס ברנט**, חיפאית יפה ורווקה בת 22. היא בוגרת האקדמיה למוסיקה באוניברסיטת תל־אביב, והיא חלילנית שלמדה אצל החלי־לן אורי שוהם.

איריס לובשת שימלת תחרה בצבע ורוד ומנגנת קטעים של יוהן סבסטיאן באך. ה־קהל מתאסף סביבה כדי לשמוע את נגי־נתה ולראות מקרוב את יופיה.

התיאטרון החיפאי ידוע בחידושיו, ב־עיקר בתחום המחזאות הישראלית. הפעם, כך נדמה לי, הם הצליחו להגדיל את מיספר הצופים במחזות, בזכות החלילנית שלא מעטים באים לטרלקילן ולוא כדי לראות אותה.

לא אטעה אם אומר, שבקרוב מאוד יתפ־תח שם רומן אמיתי, בינה לבין אחד הצו־פים.

ישראל וישראלה

לא מזמן סיפרתי על הרומן החדש של מארגנת התערוכות והירידים **ישראלה שטיר**. ישראלה, החיה בנפרד מבעלה **דובי שטיר**, ניהלה רומן סוער עם **חיים גהל** מבעלי חברת סיגריות ידועה. גהל נסע לחו"ל, בנסיעה שהיתה אמורה להי־משך ימים ספורים בלבד, אולם הימים הפכו לשבועות והשבועות לחודשים. הזמן עבר ועבר, ובסוף אפילו יצאה שמועה שישראלה, בת אחיו של סגן־שר־התחבורה

ישראלה שטיר
— סודי

דויד שיפמן, שנפטר בשבוע שעבר, ננטשה על־ידי החבר העשיר והחתיך, בעל דירת פאר בתל־אביב.

אך לא אחת כמו ישראלה תקפא על שמריה ותחכה, סגורה בדלת־אמותיה, ל־אחד שלא ברור מתי הוא יחזור.

במשך היעדרותו של גהל מן הארץ נראתה ישראלה במקומות שונים ובאירו־עים רבים, כשהיא שעונה על זרועו של האביר החדש שלה, הלא הוא המיסעדן **ישראל בויקו**.

ישראל בויקו
רומן —

בויקו הוא אחד הגרושים המבוקשים ב־יותר שמציעה תל־אביב לנשיה, והוא גם אחד הגברים המחוזרים בעיר. לכן, כשרו או אותו השבוע חבריו בלי ישראלה, לא הופתעו שלא היה עצוב או מוטרד. הוא היה לבד, כי החבר של ישראלה, חיים גהל, חזר בסופו של דבר לארץ ומייד שבה ישראלה לזרועותיו.

קו חיפה תל־אביב

תינוקת רכה, **הדס** שמה, שנולדה זה עתה בחיפה, הזכירה לי שעדיין לא סי־פרתי מעל עמודי על את הוריה, **נימרוד ודרורית פאר**.

נימרוד בן ה־30 הוא מנהל סניף דפי־זהב בחיפה והצפון. את המינוי הוא קיבל ביום שבו ילדה דרורית את הדס.

ההיכרות בין השניים היתה בתל־אביב. נימרוד, יליד קרית־מוצקין, הכיר את דרורית אצל ידידה משותפת. מייד נוצר הקליק, אך היתה בעיה של מרחק. נימרוד היה גומא את הדרך מחיפה לתל־אביב יום־יום במוניות, עד שנהגי הקו כבר הכירו אותו וידעו איפה אפשר לאסוף אותו.

כאשר התברר שהנסיעות במוניות עו־לות כמו שכירת דירה משותפת, היא עב־רה לחיפה והם התחתנו.

נמרוד ודרורית פאר
בת בכורה

רחל מרחלת על כל העולם

הכל נשאר במישרד החקלאות

טלפון בהול הגיע אלי ממצודת זאב. לא הבנתי מה מחפשים אצלי החבר'ה האלה, אך החזרתי צילצול. הם ביקשו לעדכן אותי בנוגע לאחד החברים שלהם, **קלוד מלכה**, שעליו כתבתי לא מזמן (העולם הזה 2352). אז לא הצלחתי למצוא את החברה שלו, וחבריו מהמצודה מיהרו לעדכן אותי.

קלוד, עוזרו של סגן שר־החקלאות, מיכאל דקל, נפרד לאחרונה מ**דפנה לנ־דאו**, שאותה הוא הכיר לפני ארבע שנים. עכשיו היא נראה במצודה עם אחת העינה

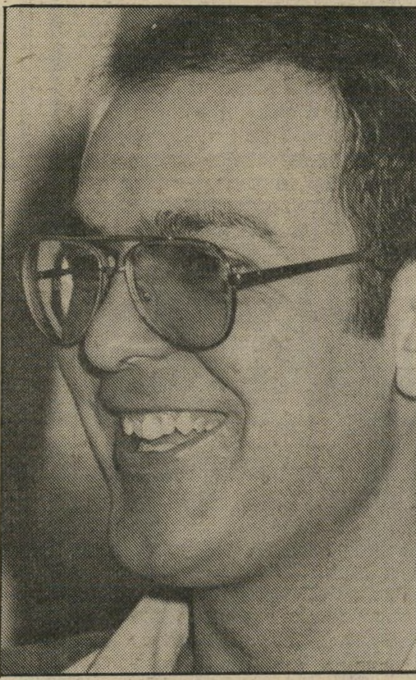

קלוד מלכה
היהפוך ימין עורו ?

לשם **אורה רייטר**, חתיכה עם ראש על הכתפיים. למה ? מיד תבינו.

אורה זו היתה מזכירתו של סגן ראש־הממשלה, שימחה ארליך, שהוא גם שר־החקלאות. היום היא סטודנטית למישחק בססטודיו של ניסן נתיב. דיעותיה הם כלל וכלל לא כשל חברה איש־הליכוד, אלא רחמנך־ליצלן — היא שמאלנית.

פניתי לקלוד וביקשתי לדעת מה קורה פה, ומה הוא יעדיף: „להישאר עם אורה ולשנות את דיעותיו, או לעזוב אותה בגלל נאמנות מיפלגתית. הוא נדהם וסי־רב להגיב. אמרתי לו שאי־תגיבה כמוה כהודאה, אך הוא בשלו.

זה שקלוד בן ה־27 ואורה בת ה־26 יוצ־אים ביחד — אני בטוחה במיליון אחוז. השאלה היא רק מה יהיה עתידו הפוליטי של קלוד. אני מבטיחה לעקוב אחריו ולדווח.

פירסום וקולנוע

באחד הפאבים החדשים, שנפתחו בתל־אביב כמו פיטריות אחר הגשם, הופיעה השבוע דמות מוכרת של ישראלי, שכמה שנים טובות לא היה בארץ. היה זה **משה מטלון**, בן למישפחת אנשי־הקולנוע ה־מפורסמת, שעשתה חיל חבו״ל. משה בן ה־34 חזר לפני כחודש מניו־יורק אחרי שהיה של חמש שנים שם.

ביום־הכיפורים הוא ירד למועדון הים התי־כון באילת ושם הכיר את **אפרת רוזנפלד** בת ה־27, חתיכה אמיתית, שגם עוסקת במיקצוע מרנין. היא פירסומאית במישרד שהריץ את הליכוד לקאדנציה נוספת.

מאז הם ביחד. הרושם הוא, שהם מאוד־מאוד אוהבים. לא, הם עדיין לא גרים ביחד. הוא מתגורר בגיבעתיים. היא — עדיין בדירתה שברמת־גן.

אומני התגרש

שמואל אומני היה בעל הפאב הכי טוב בתל־אביב. עוד לפני שזבי־הזטם שונים החליפו עבודות והגיעו לפתיחת פאבים, היה המקום של אומני בצפון־צפון רחוב דיזנגוף מקום שאפשר להתברך בו. וכמו כל המקומות הטובים, גם המקום ההוא נסגר.

אני לא עוסקת בעיסקי יציאות, אך לא יכולתי שלא להיזכר באומני המוזג כאשר הגיעה הידיעה שאומני בן ה־48 התגרש בשבוע שעבר מ**רזיאלה גרשון** בת ה־36, שאיתה היה נשוי שלוש שנים בלבד.

רזיאלה היא אופנאית, והם התגוררו ביחד בשיכון־למד. מאז גירושיו עזב אומני את הבית, והוא מתגורר בהדר־יוסף ומוכר מעורבים.

אומני, שחקן תיאטרון וקולנוע ששיחק באשת הגיבור, ולאחרונה בתפקיד קצין מישטרה בסרט מתחת לאף, הוא גם, למי שלא יודע, מוותיקי גדוד הצנחנים 890. אין ספק שזה לא סוף הקאריירה שלו, ואומני הגרוש יספק לי, שלא ברצונו, הרבה חומר עד שהוא ימצא מישהיא אחרת.

שמואל אומני
גרושין מעורבים

שלי לא לבד

בכל המסיבות הנוצצות המתקיימות ב־תל־אביב בזמן האחרון אפשר לפגוש ב־חתיכה בלונדית חטובה ועליזה. החייכנית המיסתורית מסתובבת בכל האירועים כשכוסית־משקה צמודה בידה, ותמיד־תמיד היא ללא מלווה. אחרי שראיתי אותה כל־כך הרבה והיא נראית שיגעון ומלאת מצב־רוח טוב, החלטתי לבדוק מי היא

שלי שבדרון
כוסית ביד

העלמה המיסתורית ואיך זה שיפה כמוה עדיין לא נחטפה.

הפעלתי את כל חושי ומרגלי. שאלתי פה ושם וגיליתי, שלגברת קוראים **שלי שבדרון**.

שלי היא אשת יחסי־ציבור של חברת משקאות חריפים, ובתוקף עיסוקה היא חייבת להימצא בכל המסיבות, שבהן מש־תתפים גם המשקאות שאותם היא מייצ־גת.

שלי זו היא בכלל אשה מאוד פעלתנית. לחברת המשקאות יש תקציב לתרומית שו־נות, ושלי דואגת לנצל אותו היטב, כשהיא תורמת משקאות לאירועים חשובים כמו ערבי איסוף כספים עבור בתי־חולים שו־נים.

כדי לייצג את המשקאות, חייבת שלי להכירם. לכן היא נראית תמיד עם כו־סית משקה — זו האפשרות שלה להתוודע אל מיגוון הטעמים. מכל כוסית היא טועמת רק טיפות מעטות, כדי שלא לאבד את הראש.

זאבים רבים בעיר לוטשים בה עיניים רעבות, וכולם ביקשו שאברר מה ב־אמת הסיפור שלה. אז ככה: שלי מוצאת זמן כמעט לכל דבר. היא מתגוררת ברחו־בית ומגדלת שני ילדים. בעלה, **אילן**, היא בעל סטודיו לגראפיקה והוא בפירוש אינו אוהב את כל הרעש התל־אביבי, ולכן באה שלי תמיד ללא מלווה.

נוסף לכל עיסוקיה השיגה שלי את ה־תואר סגנית אלופת הטניס ברחובות, וכדי לשמור על התואר היא מתאמנת מדי יום ביומו במשך כמה שעות טובות.

זו כנראה התשובה להופעתה הנאה ול־גיזרתה החטובה של הרחובותית אשר על המשקאות.

סהר את גבריאלוב

מיקי גבריאלוב
עזרה —

איט־אוט־אוט עומדים הזמר־מלחין **מיקי גבריאלוב**, וחברתו הדוגמנית, **מיכל סהר**, לתת גושפנקא רישמית לחברותם. הם עומדים להינשא. וכך תהיה מי שתע־זור למיקי לגדל את ילדיו, דבר שעד היום הוא עשה לבד, בלא מעט קשיים. הוא ב־וודאי יתפנה לשירה ולהלחנה — תחום ש־בו הוא שילט היטב עוד מימי חברותו ב־להקת הצ'רצ'לים הזכורה לטוב.

מיכל היא סיפור. היא עבדה כמזכירה בבית־האופנה של מעצבת האופנה אתי („שטיוס") שטרן. מיכל בת ה־25 למדה ציור ואומנות בבצלאל, ואפילו שלוש שנים קרימינולוגיה בארצות־הברית, והיא יוצאת עם מיקי כבר שמונה חודשים.

אך נחזור לבית־האופנה. אתי הבחינה בנתוניה של מיכל, והציעה לה לעזוב את שולחן המזכירות ולעבור למסלול. מיכל עשתה זאת, תוך שהיא מעדיפה את הצעת אתי, חברתה, על־פי הצעה מפתה

מיכל סהר
בבית —

של **גידעון אוברזון**. היא הפכה להיות דוגמנית הבית של אתי שטרן, הלא היא גברת אריסטו שמט.

ובין הליכה אחת לשנייה על המסלול, היא תגיש את אצבעה למיקי, כדי שיש־חיל את הטבעת המוכרת.

לי לה לו

מה הולך

★ **אידיאלי.** חדר לחיילת ב־צפון תל־אביב בתנאים אידיאליים. ת"ד 26130 תל־אביב 61261.

★ **בעל נסיון.** פנסיונר בעל נסיון רב בכל מיני עבודות מש־רד + ידע באנגלית מעוניין בעבו־דה חלקית בשעות הבוקר. 756392 אור יהודה. להתקשר אחר־הצהר־יים.

★ **בעיות גב.** ישראלי תושב חוץ נמצא עוד שלושה חודשים ב־ארץ, יפתור לכם בעיות גב בשיטה שומרה הנדי (מהודו). טלפון: 03-886925 מ־9.00—13.00.

★ **מסיבות יום שישי.** תק־ליטן למסיבות יום שישי (לתיכו־ניסטים או חיילים — עדיפות) תמורת שווה־ערך. 052-83267. ירון.

★ **קורת גג.** זוג צעיר נחמד, מסור ונאמן מעוניין בחדר נפרד בתוך דירה תמורת נקיון הבית ו־עבודות אחרות. ת"ד 1833 רמת־גן. עמי.

רופא נפש

מבוקשת מאוד בת 20־40, ש־יש לה בעיות בתחום הרגשות, אך טובת־לב. המתאימה תכ־תוב לת"ד 4492 חיפה.

★ **שותף־שותפה.** מעוניין בשותף או שותפה להשכרת דירה בתל־אביב. 02-550941 יוסי.

מיד ליד

★ **יד שניה.** למכירה אופל סטיישן 59' מ־63' על הכביש. יד שניה, לאחר טסט. מסודרת היטב. 03-796142.

★ **מדיח גדול במדיח קטן.** קח מדיח כלים וסטינגהוז כחדש, תן בתמורה מדיח קטן או שווה־ערך. 03-456818.

★ **תאומות.** דרושות עגלות־טיול מתקפלות, נפרדות במצב טוב ובמחיר הוגן (לתאומות) טלפון: 03-314849.

נוגע ללב

★ **נעים־הליכות.** אקדמאית, גרושה (47) מעוניינת בנעים־הלי־כות תרבותי ורציני. אם אתה פ־תוח, אינטליגנטי, עדין ומלא שי־מחת־חיים כתוב לת"ד 364 קיראון — 55001.

זקנים בני 30!

בנזין — שתישרפו מרוב חום, כאשר קילר הלוהטת תו־ציא את האלבום החדש שלה! אתם נשמעים כמו להקת חתו־נות.

תיסלם וקילר הלוהטת ילמדו אתכם מה זה רוקנ'רול. אתם כבר זקנים בני שלושים.

רונית לב המתוסכלת ויעל לביא הלוהטת.

★ **אוהב לאהוב.** צעיר נאה, נחמד מעוניין בנשים שאוהבות אהבה. ת"ד 1409, מיקוד 47100. צייני טלפון.

★ **אופציה לנישואין.** 30/170 נחמד בנחמדה להכרות, אופציה לנישואין. טל. 04-645714, ת"ד 44810 חיפה.

אצולת הכפר ואצולת הממון

גורי פינצ'ר גנסי, צאצאי א־לופים, נולדו בעיקבות שידוך מלכותי בין תל־אביבית וקיבו־צניק (עולה חדש). טלפון: 03-470608.

צירופים אפשריים

★ **תמורת יחסים.** לא פנוי, נאה, בן 27, יתמוך בחיילת / סטודנטית / בחורה יפה ומושכת תמורת יחסים בשעות הבוקר. ת"ד 22664 תל־אביב.

★ **כבוד הדדי.** מבוקש: אק־דמאי פנוי עד גיל 47 (עדיף אל־מן / גרוש עם ילדים) גבר שמסוגל לקשר משמעותי, חם ועם כבוד הדדי, ומוכן לפתח אותו עם אשה בת 41 אינטליגנטית, נראית טוב לגילה ושמחה בחלקה ברוב תחומי החיים. מקורות חוסר־השימחה הם: העדר גבר מתאים והמצב הפוליטי. ת"ד 4452 ירושלים, עבור מרדה.

★ **מיפגשי בוקר.** גבר 38/180 מחפש אותך הצעירה, ב־עלת הדירה והטלפון למיפגשי בוקר אינטימיים. תמיכה אפשרית. ת"ד 525 ראשון־לציון, עבור ג'.

★ **כולל טיולים.** בעל דירה ומכונית, מחפש יפה, מושכת וסק־סית. אפשרות מגורים וכלכלה יחדיו. מבטיח טיולים בכל רחבי ה־ארץ. 03-441998.

★ **פנוי בלב ובנפש בלבד.** 26/175 עם רצון להתאוורר מהמיס־גרת הקיימת, מעוניין בחוויות עם אשה בעלת הרגשה דומה, בשעות היום, סודיות מובטחת. ת"ד 44741 — חיפה.

★ **דו־מינית.** 27 יפה וסימ־פטי מעוניין להכיר אותך, הדו־מינית, החמורה והסימפטית לידי־דות כנה ועמוקה. ת"ד 203 ירו־שלים, 91001.

★ **אובייקט־סובייקט.** אק־דמאי 40/181 שאובייקטיבית יש לו הכל, סובייקטיבית חסר לו משהו, מעוניין בידידה בכל צורה שהיא, שאולי תהווה את המשהו. ת"ד 7296, ר"ג.

★ **ביישנות כרונית.** בן 22, נאה, חם ונכה, סובל מבישנות כרו־נית, מחפש צעירה דומה למטרת היכרות רצינית. צרפו תמונה. ת"ד 2195 רחובות.

★ **זה הסוד שלי.** אם תגלי אותו, אני מסתתר מאחרי ת"ד 29258 תל־אביב.

★ **רק באחת.** נאה, מאוד מ־עניין, אקדמאי, מבוסס, איש העולם 39/180 לא פנוי ולא מאושר. בהי־כרות עם נאה ונשית במצב דומה. ת"ד 28385 תל־אביב.

מורתי

18/185 אינטליגנטי ושרירי, אך חסר־ניסיון, מחפש אשה אשר תהפכהו לבעל־נסיון. מב־טיח לא לאכזב. ת"ד 6927 ירו־שלים.

★ **עד 40.** צעיר נחמד וסימפ־טי 33/176 בהיכרות דיסקרטית עם נשים עד 40. ת"ד 9296 מיקוד 61092.

★ **חסיד בחסידה.** חסיד ה־מישחקים האוראליים בחסידה לוה־טת. ת"ד 4066 חיפה.

בוששות

יקי — ההבטחה קויימה, וה־חבילה הקטנטנה מוכנה עבורך. עליך רק לבוא ולקחת. למה תתבוששי? מתבוששת

★ **דו בדו.** בחור בן 27 דו־מיני, מעוניין להכיר בחורה דו־מי־נית נחמדה (נא לציין טלפון). ת"ד 314 קרית־אתא.

שיקוצים

★ **לנהג האוטוביאנקי ה־לבנה** — מיספר 80־108־31, שכמ־עט עשה ממני פיתה ביום השישי, 8 באוקטובר 1982: שתיתקע באו־טובוס עם הפתנוע שלך! רוכב עצבני.

חינם אין כסף!

אז אם יש לך מה להודיע, להציע, לבקש, לברך, לספר בדיחה טובה, ואפילו לקלל — קדימה!

● **כל הודעה יכולה לכ־לול עד 20 מילים.**

● **מי שרוצה לצרף תמו־נה — הכלב האבוד, עגלת־הילדים המוצעת, חדירה המו־צעת לחילופין, חרוק המציע את עצמו להיכרות — יכול לעשות זאת, במידת היכולת, תפורסם גם התמונה.**

● **ההודעה תיכתב על גבי גלויית־דואר, למערכת „העולם הזה", ת"ד 136, תל־אביב (אלא אם כן מצורפת לה תמונה. במיקרה זה יש לשל־תמש במעטפה). לא תתקבל־נה שום הודעות בעל־פה, ב־טלפון או בביקור אישי.**

● **הגלויה תכלול את שמו, כתובתו ומיספר הטלפון של בעל־ההודעה.**

שככה יעשו לכם!

אתם רואים את הסצינה בציור? תסתכלו יפה־יפה: על השוט ועל הפלצור, על החגורה ועל המבט המרושע. אתם בטח חושבים שהבחורה שם נהנית, אז שתדעו לכם — לא! אם אתם לא מאמינים לי, אז שמהיום ואילך ככה יעשו לכם. ולא לנו!

בוגרת מדור שידוכים

★ **למטרה רצינית.** גבר צ־עיר ונאה 27/170 מעוניין בנאה ו־נשית למטרה רצינית. 02-550941 יוסי.

★ **נאה ופנויה.** גרוש 40/180 מעוניין להכיר אשה נאה ופנויה. בצרוף טלפון. ת"ד 5234 רמת־גן.

★ **הגיע הזמן.** רווק נחמד 32/170 עייף מהרפתקות, מחפש רווקה נחמדה ומבוססת למטרת ני־שואין. ת"ד 4333. מיקוד: 61042 עבור 95.

★ **האופציה — נישואין.** 30/170 נחמד בנחמדה להיכרות. אופציה נישואין. ת"ד 44810 חיפה.

במדינה

(המשך מעמוד 43)

סוכנות של מיכבסה, דהיינו, לקבל כביסה ולהחזירה ללקוחות.

לכל בר־דעת היה ברור כי ני־הול מיכבסה כולל בתוכו גם קב־לת כביסה והחזרתה נקיה ללקו־חות. שהרי אי־אפשר לנהל מיכב־סה באופן אחר, כהן פנה בערעור לבית־המישפט־המחוזי, בבקשה ל־הסביר לעירייה את הדבר הפשוט הזה.

סמים

להזהות לפי הדקירות בזרוע

השופט נתבקש לקבוע על־פי הדקירות הרבות כי הנאשם נרקומן, בזרועותיו.

משה דורי אינו נראה כמכור ל־סמים. הוא גבר בשנות ה־30 לחייו, לבוש היטב ומתנהג בנימוס ובאדי־בות. אבל כאשר הגיע לנמל־התעו־פה בן־גוריון מאמסטרדם בתחילת החודש, נראה למוכסים עצבני ו־

תובעת ביילין
לבדיקה

נרגש, והם עצרו אותו לבדיקה שי־גרתית. בכליו נמצאו 3.5 גרם הרואין וכמות קטנה של קוקאין.

דורי נעצר על המקום, וטען כי הוא מכור לסמים וכי הביא את ה־חומר לתיצרוכת עצמית. כאשר הו־בא לבית־המישפט־המחוזי לשם דיון במעצרו עד תום ההליכים, ט־ען הסניגור, נתן קנת, שהכמות כולה היתה מיועדת לתיצרוכתו של דורי, הנזקק לסמים, ולא הובאה לארץ למטרות מימכר.

להציץ. לפי פסיקת בית־המיש־פט־העליון יש הבדל עצום בעונש בין אדם שהוא נרקומן וזקוק לסם ובין מי שמביא את הסחורה הקט־לנית עבור אחרים. ולכן ביקש ה־שופט, אורי שטרוזמן, מהסניגור, שיוכיח לו כי הנאשם אמנם נרקו־מן. הסניגור אמר לשולחו להפשיל את שרווליו, והציע לבית־המישפט להציץ בזרועותיו של דורי ולהתר־שם במו עיניו מהדקירות הניכרות בהן. אבל השופט סירב לדרך מקו־רית זו של הוכחה, וביקש לבדוק את הדבר בדרכים המקובלות.

התובעת הלנה ביילין הסכימה כי דורי ישלח לבדיקה רפואית בבית־חולים וייבדק שם. תעודת רופא כזו תפתור את הבעיה עבור בית־המישפט בדרך המקובלת.

"תקרית ואנסה" לא מנעה מיפגש ישראלי־ערבי בפסטיבל הסרטים בסיציליה. מה נאמר שם?

"אל תניחי לתקרית עם ואנסה רד־גרייב לקלקל את כל מה שבעצם התרחש בין יוצרי הקולנוע הישראלים ויוצרי הקולנוע הערביים," ביקשו ממני כמה קולנוענים ערביים, שפגשתי בפסטי־בל סירטי הים־התיכון בסיציליה.

לא היה קל ליצור את הקשר הראשוני עם יוצרי הסרטים הערביים. במשך שלו־שה ימים הסתובבתי בפסטיבל ולא הצלח־תי לשבור את הקרח ביני ובינם. כולם ידעו, כמובן, שאני ישראלית ואיזה עיתון אני מייצגת.

אולם לאט־לאט נשבר הקרח. האווירה שבה התנהל הפסטיבל. במיסגרת של אירוח במועדון הים התיכון, תרמה לא מעט להיכרות אישית: ארוחת־הבוקר ה־משותפת במיסעדה האינטימית של המלון,

הילולה ערבית

המישלחת הערבית לפסטיבל **סרטי הים־התיכון** היתה הגדולה מכל המישלחות. אחד העיתונאים הצרפתיים אמר, כי נדמה לו שהוא מכסה את פסטיבל הסרטים הערבי בקארתגו. ואמנם, לבד משפע הסרטים הערביים, שרובם היו מאוד מאכזבים ומיעוטם מאוד מפתיעים, התקיימה בפסטיבל הילולה ערבית, כשעל הבימה הופיעו הבימאי מחמוד זמורי, זמר אלג'ירי ושחקן־קולנוע. הם הלהיבו את הקהל במוסיקה ערבית ובשירים, והקהל, שרובו היה צרפתי, יצא בריקודי־בטן ובקריאה המיזרחית הידועה, שנשים ערביות נוהגות לקרוא בשמחות, כשהן סוגרות על פיהן באמצעות כף ידן ומוציאות כל מיני קולות רמים. לעומתם המישלחת הישראלית היתה קטנה ביותר, כללה שבעה אנשים.

מיפגשים מן הסוג האישי

ארוחת־הצהריים העמוסה לעייפה שבחדר־האוכל המרכזי, ארוחת־הערב האלגאנטית לאור הנרות במיסעדה שלחוף הים. בריי־כות־השחייה, חוף־הים שבו מתרחצים נו־דיסטים, הבר שבמרכז כפר־הנופש, הדיס־קוטק שעל חוף־הים — תרמו במשך הזמן להפגת הריחוק בין משתתפי הפסטיבל. עם הזמן נרקמו יחסי ידידות אמיצים בין חלק מחברי המישלחת הישראלית ובין חלק מחברי המשלחת המצרית.

אחת הנשים הערביות הראשונות שאותה פגשתי בפסטיבל היתה בימאית הקולנוע הלבנונית, ראנדה שאהל. ראנדה (27) יצרה סרט באורך מלא בשם צעד אחר צעד, העוסק במילחמת־האזרחים בלבנון. הסרט לא הוצג במיסגרת הפסטיבל, אלא מעל גבי קאסטות וידיאו.

ראנדה סיפרה לי, כי שהתה בבניין שבו התגורר עמאד שאקור במערב־ביירות, ב־עת שאורי אבנרי, ענת סרגוסטי ואני נפ־גשנו עם יאסר ערפאת. היא סיפרה לי, ש־ראתה אותנו יוצאים מהמכונית המשו־ריינת ונכנסים לבניין.

שאהל היא פעילה באש"ף ונמנית עם חוגי השמאל הלבנוני הראדיקלי. היא בת למישפחת שאהל הנודעת מטריפולי, אביה הוא רופא עתיר־נכסים ואחותה היא נחלה שאהל, ממנהיגות השמאל הלבנוני הראדי־קלי.

ביקשתי משאהל להיפגש איתי לצורך ראיון, קבענו פגישה. היתה לי הרגשה שהיא לא תבוא, אבל היא הגיעה. היא אמרה לי, כמעט מייד, כי אחרי־התייעצות בין חברי המישלחת הערבית הוחלט שאיש

מאת

שרית ישי

מהם לא יעניק ראיון רישמי לעיתון יש־ראלי. היא מוכנה לדבר איתי אך לא ל־העניק לי ראיון. היא גם סירבה להצטלם.

השיחה איתה היתה מעניינת במיוחד. ראנדה היא דוגמה אופיינית לחברות אש"ף: היא אישה חופשייה ומשוחררת, שאינה מעלה בדעתה להינשא בשלב זה של חייה. היא מתגוררת בפאריס עם ידי־דה, בנקאי לבנוני עשיר.

שאלתי אותה, אם מקובל על נשים לב־נוניות־מוסלמיות לחיות עם גברים ללא נישואין. היא אמרה: לא, אבל אני עושה הרבה מאוד דברים שאינם מקובלים."

שאלתי אותה, כיצד מתייחסת מישפחתה לעובדה שאינה נשואה ושהיא עוסקת ב־מיקצוע שעדיין אינו נחשב כרציני בעולם הערבי. היא השיבה לי, כי מישפחתה נאו־

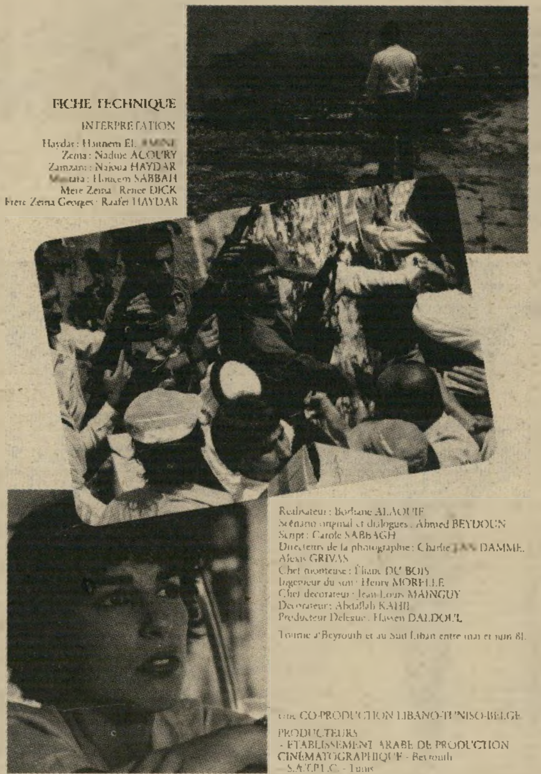

הערבי

ביירות — המיפגש, סירטו הלבנוני של ה־בימאי בורהאן עלי, המתאר מיפגש בלתי־אפשרי בין שני צעירים בביירות של מילחמת האזרחים, זכה בשבחים רבים. הסרט הפיוטי מציג את מצבה האבסורדי של אהבה בלתי־אפשרית בעיר בלתי־אפשרית החצויה לשניים.

ישראלי

הסרט הישראלי **חמסין** זכה בתשומת־לב רבה בפסטיבל. למרות שהמפיק והבימאי סירבו להקרין אותו באולם־ההקרנה, נהרו רבים לצפות בו בווידיאו. עיתונאים צרפתיים שיבחו את הסרט, והעיתונאי הנודע ז'אן לה־קוטיר בחר להציגו במיסגרת תוכניתו היוקרתית **סינמה בלי ויזה.**

האכזבה

הבימאי המצרי היישאם עבד־אל־נאצר, שהציג את סירטו קפה מאווארדי גרם לאכזבה, הן אצל יוצרי הקולנוע המצרים והן אצל שאר אנשי הקולנוע שהיו שם.

(המשך מעמוד 47)

רה ומתקדמת, וכי בחברה שבה היא חיה, הרבה מאוד מאושיות התרבות והמסורת מתמוטטים לאט־לאט, לטובת עולם ערכים מערבי, מתקדם ונאור.

ראנדה סיפרה לי כי אחותה, נחלה, נעצרה על־ידי חיל־הים הישראלי כאשר היתה בדרכה מטריפולי ללטקיה. ספינות חיל־הים, סיפרה לי ראנדה, עצרו את הספינה והורו לנחלה שאהל לרדת בלבי־ים, ולעבור לספינה ישראלית. אחותה, כך סיפרה לי ראנדה, הוחזקה בבית־מעצר בחיפה במשך ארבעה ימים, שוחררה בהתערבות עורכת־הדין פליציה לנגר.

ראנדה, כמו רבים אחרים במישלחת הערבית, היא תומכת נלהבת של אש״ף, פעילה מאוד באירגון, והיתה עם לוחמי אש״ף עד לרגעים האחרונים לשהותם בביירות. היא וגם חבריה סובבים היום בעולם, כדוברים של העניין הפלסטיני. הם לובשים חולצות טי שעליהם כתוב אנגלית: „ביירות הרוסה, אך עדיין יפהפיה", או „אני גאה לחיות בביירות המערבית". בידי כל אחד מהם חבילה ענקית של תמונות וצילומים, שנעשו בעיקבות ההפגזות הישראליות במערב־ביירות, והם מציגים את התמונות בכל הזדמנות.

בצל המאפיה

צעיר מרשים ביותר שפגשתי בפסטיבל היה יוסרי נאצר־אללה, עוזר הבימאי של הבימאי המצרי הגדול, יוסף שאהין. יוסרי, אינטלקטואל צעיר ומבריק, יצר קשרי־ידידות אמיצים עם עוזר־הבמאי של עמוס גיתאי, צעיר בשם רוני כצנלסון, הנמנע עם צאצאיו של ברל כנצלסון, ממנהיגי תנועת העבודה.

יוסרי זועם על הסכם השלום של מצריים עם ישראל, מתנגד קיצוני למדיניות אל־סאדאת. אך למרות דיעותיו החריפות, נוצרו בינינו יחסי חברות.

האיש הוא דוגמה אופיינית לאינטלקטואלים הצעירים שבשורות השמאל בארצות הערביות: משכיל מאוד, דובר ארבע שפות על בוריין, בקיא בצורה מדהימה בהיסטוריה של העם היהודי ובתולדות הציונות, על מנהיגיה וראשיה. הוא היה גם הערבי היחידי שהעז לדבר גלויות נגד סירטה של רדגרייב, שלל אותו לחלוטין מבחינה מיקצועית ואף אמר גלויות, שהסרט הוא חד־צדדי לחלוטין.

עם יוסרי אירע לי קוריוז אישי מצחיק מאוד. באחד הימים החלטתי לטייל באי סיציליה, יצאתי משטח מחנה־הנופש ולא טרחתי להודיע על כך לאיש. מכוון שהמקום קטן, חשו כמעט מייד בהעלמי. סרג' אנקרי ורוני כצנלסון הישראלים נתקפו בדאגה, וכשלא מצאו אותי כעבור כמה שעות, החליטו לפנות לראש־הכפר. הם הלכו ביחד עם יוסרי לחפש אותי בחדרי וברחבי המחנה, ניגשו לראש־הכפר וסיפרו לו שנעלמתי.

ראש־הכפר הצרפתי, שהיה שיכור מן הבוקר, אמר להם: „רק רגע, אני צריך לשתות שמפנייה עם החברים שלי ואחר־כך נחפש אותה." יוסרי התעצבן ואמר לראש־הכפר: העיתונאית הישראלית נעלמה, המאפיה הסיצילית תרצח אותה ואחר־כך יאשימו אותנו. הוא מייד גייס לחיפושים חברים אחרים במישלחת הערבית. מוחמד עבד־אל־ראזק, נציג אש״ף, הגיע עם עיתונאית צרפתייה ואמר: „לי יש אליבי, הייתי כל היום עם פרדריק."

הסרטים הערביים שהוצגו בפסטיבל היו כולם על רמה נמוכה מאוד. אחד הסרטים המאכזבים ביותר היה סרטו של הבימאי המיצרי הישאם עבד־אל־נאצר קפה מאוואַרדי. האיש סיפר לי, כי למד קולנוע במשך עשר שנים ביו־סי־אל־איי, האוניברסיטה של דרום־קליפורניה והוא בעל תואר דוקטור בקולנוע. אחרי שצפיתי בסירטו, לא האמנתי למראה עיניי: רמתו של הסרט נמוכה מרמתם של הסרטים המוצגים כאן בטלוויזיה בימי שישי. כמו אנשי־הקולנוע הערביים, עזבתי את הסרט באמצע ההקרנה.

סירטו של הבימאי המצרי הנודע יוסף שאהין זכה בהתעניינות עצומה והוקרן פעמיים. שם הסרט הזיכרון, וזהו סרט אוטוביוגרפי חושפני, שבו מעמיד הבימאי למישפט את כל בני־מישפחתו. יחסית לסרטים הערביים האחרים שצפיתי בהם, היה הסרט על רמה גבוהה יותר, אך עדיין מאכזב מאוד, מכיוון שאחרי פגישה אישית עם הבימאי הדגול ואחרי שהתרשמתי בצורה בלתי־רגילה מאישיותו האוניברסלית ציפיתי ליותר.

בשיחה עם עוזרו, יוסרי, הסתבר לי כי עד היום קשה מאוד להשיג שחקנים לתפקידים בסרטים. השחקן מכתיב לבימאי את התנאים. יוסף שאהין, הנחשב למורד, אינו מסכים ששחקניו יתערבו בבימוי, לכן שחקנים רבים מסרבים להשתתף בסרטיו.

סרטיו של שאהין היו אסורים להקרנה במצריים במשך תקופה ארוכה, בגלל המסר הפוליטי שלהם, שהיה ברור לחלוטין. האיש התנגד למישטרו של נאצר ואחר־כך למישטרו של סאדאת. בשיחה פרטית עימו אמר לי, כי מעולם לא פחד להביע את דעתו בגלוי נגד השילטונות, לא רק בסרטיו, אלא גם במאמרים ובשיחות.

הוא אמר שהמישטר מעולם לא התנכל לו אישית. למרות עצות ידידים צרפתיים, מעולם לא עזב את מצריים, גם כאשר סרטיו מוחרמים והוצגו רק מחוץ לארצו.

כיום, תחת שילטונו של מובארכ, מוקרן סרטו הזיכרון בהצלחה מרובה בקאהיר.

שאהין סיפר לי, שהוא יודע כי סרטים מצריים מדרגה נמוכה מוקרנים בטלוויזיה הישראלית ביום ששי, וכי גם אחד מסרטיו הוקרן במיסגרת זו, דבר שפגע בו מאוד. הצעתי לו, שסירטו, הזיכרון, יוקרן בישראל. הוא אמר שכמה מפיצים ישראליים ניסו ליצור איתו קשר ובאו למישרדו בקאהיר, אך הם עשו עליו רושם כל־כך רע שהוא השליך אותם מהמישרד. אחר־כך אמר לי עוזרו, יוסרי, כי שאהין מסרב שסרטיו יוקרנו בישראל. לעומת זאת, הוא היה מעוניין מאוד שהם יוקרנו לפני דני וקסמן, בימאי חמסין. הוא ביקש מלידי טריגנו לארגן עבור וקסמן עותקי וידיאו מסרטיו, ביקש אותה לשלוח אותם לישראל.

אש״ף וישראלית

נציג אש״ף, מוחמד עבד־אל־ראזק, בחברתה של בימאית הקולנוע סימון ביטון, שעזבה את ישראל לפני כשבע שנים ומתגוררת בפארים. סימון הציגה את סירטה האמא של הים התיכון. לדבריה, היא „שמה פס על עבדה הישראלי." היא התעלמה לחלוטין מהישראלים.

לבנונית וסורי

בימאית הקולנוע הלבנונית ראנדה שאהל, מפעילות השמאל הלבנוני ואש״ף, בחברת הבימאי הסורי עומר אמיר עליי, שסרטיו הדוקומנטריים אסורים להקרנה בארץ מולדתו. הוא מתגורר בפארים, בחברת חברתו דינה, שעבדה בבית החולים עזה בזמן הטבח בצאברה ובשאתילא.

סרטן בעצמות

סרט ערבי נוסף, שזכה להתעניינות, היה סירטו של הבימאי הלבנוני הנודע בורהאן עלי, ביירות: המיפגש. זהו סיפורם של שני צעירים. היא — בורגנית ממיזרח־העיר, הוא — פליט פלסטיני מדרום־לבנון, המתגורר במערב העיר. השניים מנסים לקבוע פגישה בשכונת אשרפייה, אך מעולם לא מצליחים להגיע בזמן לפגישה, וכל זאת על רקע מילחמת האזרחים של 1977.

זהו סרט יפהפה ואיטי מאוד, המראה את ביירות הקרועה, על הפלאנגות השולטים במיזרח ואש״ף השולט במערב, רחובות הרוסים, פקקי־תנועה עצומים, בית מארוני בורגני אופייני ופליטים המתגוררים בדירות נטושות ליד מלון הולידיאין במערב העיר.

השניים, שאינם מצליחים להיפגש, מחליטים להקליט על גבי קאסטה את רחשי־ליבם ולהחליף את הקאסטות למחרת, בנמל־התעופה של ביירות, דקה לפני שהגיבורה עומדת לעזוב לארצות־הברית.

למרות שלא הבנתי את הסרט הדובר ערבית, נהניתי מאוד, הן מהמישחק הן מהצילום והן מהאווירה הפיוטית שלו. בורחאן עלי ביים גם את הסרט כפר קאסם, על פרשת הטבח הנוראית שהתרחשה בישראל ביום פרוץ מילחמת סיני, ב־1956. הסרט הוקרן בחדר־הווידאו גם בפסטיבל זה.

מפיק סרטיו של עלה הוא התוניסאי חסן

הישראלים האהודים

הבימאי עמוס גיתאי ונציגו לפסטיבל, עוזר־הצלם רוני כצנלסון, היו הישראלים האהודים על הנציגים הערביים. גיתאי הציג בפסטיבל את סירטו יומן שדה.

דלדול, שגילה התעניינות עצומה בסרטים הישראליים שהוקרנו בפסטיבל. סירטו של עמוס גיתאי, יומן שדה, זכה להצלחה עצומה. הערבים הפכו אותו ואת עוזרו, רוני כצנלסון, לגיבורי היום.

גיתאי, שביים בישראל עבור הטלוויזיה הישראלית שורה של סרטים דוקומנטריים, כמו ואדי רושמייה והבית, הוא בימאי ישראלי מפורסם ביותר בחוגי הקולנוע הצרפתיים והערבים.

סירטו יומן שדה עוסק בצוות ישראלי: הוא עצמו, הצלמת נורית אביב, עוזר־הצלם ארצותיהם לא היה מעז הבימאי להתווכח עם הצבא, או אף לדחוף חייל, ואילו בישראל זה עדיין אפשרי — אפשר להתווכח עם חייל, אפשר להתחצף לקצין. כששאלו את רוני כצנלסון אם לא פחד כשעצרו אותו, אמר שלא. הוא ידע שלא יאונה לו רע.

סירטו של גיתאי הוצג אחרי סרט צרפתי בשם אמורה, המספר על הסתבכותו של צלם־עיתונות באחת מארצות דרום־אמריקה. היחס של הצבא שם לצלם היה שונה לחלוטין מהיחס של הצבא כאן ל־

מסיבת הסיום

ערב לפני סיום הפסטיבל הסבו לארוחת־ערב משותפת מימין לשמאל: דני וקסמן, יעקב ליפשין, שרית ישי, לידי טריגאנו, יוסף שאהין, עמוס גיתאי, יוסרי נאצר־אללה ואחייניתו של שאהין, שבילתה בפסטיבל את ירח־הדבש שלה. האווירה היתה לבבית וחברותית ביותר. שאהין, שסרטיו היו אסורים להקרנה במצרים במשך תקופה ארוכה, הרשים את הישראלים בפתיחותו ובפילוסופיית החיים שלו. הוא אף הסכים להצטלם עם הישראלים.

דובר עברית

בימאי־הקולנוע האלג׳ירי מחמוד זמורי (משמאל), חי עם אוולין הרוש, שהיא עוזרת־הבימאי שלו. אוולין, ילידת מארוקו, היא דוברת עברית רהוטה ואביה מתגורר בישראל. היא נוהגת לבקר בישראל לעיתים קרובות, ויש לה ידידים ישראלים רבים. זמורי למד מפיה עברית. לידו: מפיק הקולנוע התוניסי הנודע, חסן דלדול, שהפיק את כל סרטיו של בורחאן עלי, כולל הסרט החדש **האמיר**, הדן בחיי הפועלים באחת מנסיכויות הנפט העשירות.

רוני כצנלסון ואחרים, היוצאים לסקר את הנעשה בשטחים הכבושים.

הסרט מתחיל בסיקור ביתו של באסם שכעה, מייד אחרי ההתנקשות בראשי הערים בגדה. יד שחורה של איש מישמר־הגבול מונעת מהצלמת נורית אביב לצלם. גיתאי מתווכח עם החייל, רוני כצנלסון נעצר, נורית ממשיכה לצלם. זוהי סצינה חזקה מאוד.

אנשים רבים, במיוחד נציגים ערביים, אמרו לי אחרי הסרט, כי באף אחת מ־ עמוס גיתאי ולצלמת אביב, וההבדל בלט מאוד.

לבד מזה מנסה סירטו של גיתאי להציג באופן אנושי את השפעת הכיבוש על הישראלי. גיתאי מקפיד להראות את שני צידי המטבע. הוא מראה את נציגי מחנה־השלום שבאו ללחוץ את ידו של באסם שכעה אחרי ההתנקשות. הוא מראה שני חיילים באחת ההתנחלויות מנהלים דיאלוג: אחד החיילים אומר שצריך לכסח את ה־

(המשך בעמוד 66)

הכוכב המצרי

בימאי הקול ־ע המצרי יוסף שאהין (באמצע) הנחשב לאורים ולת ־ים של הקולנוע הערבי, בחברת עוזרו יוסרי נאצר־אללה, ולידי טריגאנו. שאהין הציג ב־ סטיבל את סירטו האוטוביוגרפי **הזיכרון**.

מילחמת־אזרחים לבנונית

חיילי פלאנגות משליטים סדור בביירות, בסירטו של הבימאי הלבנוני בורחאן עלי ביירות — **המיפגש**. עלי גם ביים את הסרט **כפר קאסם**.

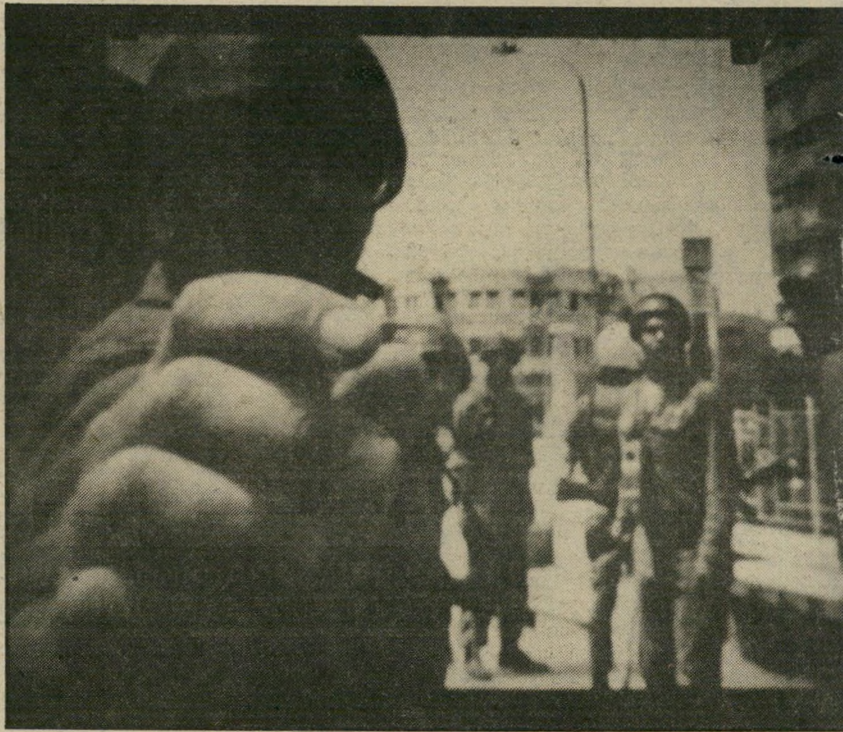

הכיבוש הישראלי

כפי שהוא מתבטא בסירטו של עמוס גיתאי. איש מישמר־הגבול חוסם את המצלמה בידו, כשעדשת הצלמת נורית אביב קולטת חיילים ישראלים המשרתים בשטחים הכבושים.

שילובים

של בדי־קורדורוי עם בדי־כותנה

תואמים - אלגנטי, ספורטיבי, לכל שעות היום.

הקורדורוי, שאינו דק מדי וגם לא עבה מדי,

הולם גם נשים בעלות קילוגרמים עודפים

חורפי שעוד לא נס ליחו, הוא הקורדרוי האופנתי — לא הדקיק והמתקמט ולא תעבה, הגס והמשמין, אלא האידאלי, הבינוני, המתאים לכל אחת, גם אם מישקלה יותר מ־50 קילוגרם.

קורדרוי! למרות שיש לו מתחרים רבים, עוד לא נס ליחו. החורף הזה הוא ילטף את עורנו ויחמם את גופנו.

אין זה הקורדרוי הדקיק, המתקמט, שנראה כמו קטיפה, וגם לא הקורדרוי העבה, הגס והמשמין. זהו הקורדרוי האידיאלי הבינוני,

גוף למי שמאוד רוצה ולא יכולה בלי בגד־הגוף, גם בחורף אפשר לנצלו כבגד מחמם, שאף יבצבץ בחלקים מסויימים מתחת לקורדרוי. זה דווקא נאה, צעיר ומעניין, ומאפשר מישחק לבוש.

חדשני שילובים אופנתיים של בד קורדרוי וכותנה תואמים, בצבעים סגולים, כחולים ובז׳, תיכננה לסתיו־חורף זה מעצבת־האופנה יהודית גוטפריד. המראה הוא ספורטיבי־אלגנטי והבד היפה משווה ללובשת אותו מראה מצודד במיוחד. המחירים נעים בין 3,700 שקלים עד ל־5300 שקלים.

שמשווה לבגד מראה ספורטיבי ו־אלגנטי. זהו בגד המאפשר לנו לנוע איתו בצורה נוחה. הצבעים: בז׳, שחור, אדום, שנהב, כחולים וירוקים למיניהם.

מעצבת־האופנה יהודית גוטפריד

הסתיו מורגש כבר בערבים הקרירים. יחד עימו באה אופנת עילית של הבגד המוכן

תפשה עליו בסתיו־חורף זה „טרמפ" רציני. היא שילבה את בד הקורדרוי בבדי־כותנה בצבעים תואמים, המבליטים את יופיו והמשווים לו מראה מאוד חדשני ואופנתי.

בגד כזה אפשר לנצל וללבוש בכל שעות היום והערב בשינויים קלים: נעל שטוחה, מגף בעל עקב; תכשיטים עשויים מפלסטיק בבוקר ועשויים זהב בערב וכמובן — הכובעים, למי שאוהב להראות מושלמת.

הקורדרוי „האמצעי" הזה, שאינו רחב־רחב ואינו דק־דק, גדולתו היא, שהוא מתאים והולם גם נשים שניחנו במיספר קילוגרמים העולים על חמישים.

מישבצות וקורדרוי בסגולים וורודים, חולצה גברית, ז׳אקט של אופנוען ומיכנסיים ארוכים — הבגד מתאים לשעות היום והערב, כשהשינוי היחידי הוא באביזרים — בבוקר פלסטיק ובערב זהב. את חליפת שלושת החלקים, העשוייה מבד קורדרוי, אפשר לפרק וללבוש בצרופים שונים. אפשר להראות אלגנטית ואפשר גם להראות ספורטיבית, אבל תמיד כדאי להראות לפי צו האופנה האחרון.

יהודית גוטפריד, העוסקת בעיצוב אופנה כתריסר שנים, לא הסתפקה רק בעיצוב חלק עליון ו־תחתון, חולצה ומיכנסים תואמים. היא הביאה השנה את המראה האירופאי של חורף 82׳ מראה השכבות — הכל יחד, או כל אחד לחוד: שלושה חלקים, שניים על־יוניים, אחד על השני, פלוס מיכנסיים, הצאית או חצאית מכנסיים, ושלושת החלקים הללו מתפרקים, אם רוצים לפרקם ואם משתמשים בהם בתוספת מה שיש, מה שרוצים ומה שמוצאים במלתחה.

מה שיהודית הכינה לנו לסתיו־חורף זה, המורגש כבר בערבים הקרירים, זוהי אופנה עילית של הבגד המוכן. המחירים: בין 3,700 שקל עבור שני חלקים ו־5,300 ל־שלושה חלקים. אם נתחשב באיכות הבד המעולה, בתפירה הנקיה והמ־דוייקת ונקח בחשבון את חיסכון הבד, המתכבס היטב בבית (100% כותנה), נרגיש טוב יותר.

המראה האירופי הוא מראה של שכבות - הכל ביחד או כל

אורנה גלרון
חלון ראווה

אחד לחוד: השנה חליפת שלושה חלקים הניתנת לפירוק

שיכמיה שהיא גם שימלה לעת הצורך, מדגימה סימונה פרשי (21), דוגמנית־הבית הטריה של **גוטקס**. סימונה ה־טובה מתנשאת לגובה 175 והחלה צעדיה הראשונים בעולם הדוגמנות.

שכבות שלושה חלקים מחממים וניתנים לפירוק וללבישה עם כל בגד אחר בנפרד. חולצה, ז׳אקט חסר כתפיות ומיכנסיים. המחיר 5,300 שקל. הבד מעולה והתפירה נקייה ומדוייקת.

נמר של נייר

כיצד חדר ברנרד מלמוד למערכת־המין של ד"ה

לורנס ✱ אשליית־קרב של מבקר יומרני ✱ האם התעלל

דויד שחר באלי ויזל? ✱ בעיות כבדות בשפה קלה

תרגום

פאני הילמן

סיפרו החדש והמתורגם לעברית של ה־סופר היהודי־אמריקאי **ברנרד מלמוד,** פרקי־חיים של דובין* מביא לקורא את הנפש־הפועלת, **דובין,** מחבר ביוגרפיות, הכותב על חייהם של אנשים שהוא אינו מסוגל לחיות את חייהם. הגיבור, שפירסם בעבר ביוגרפיות על **אברהם לינקולן** ו**מארק טווין,** מצוי בתחילת סיפרו ב־חיפוש ביוגרפיה על הסופר הבריטי ד"ה לורנס.

כניסתו של דובין, יהודי־אמריקאי מסור־דר, שהחל חייו כעורך־דין, לתוך עולם הפיריון של ד"ה לורנס, מוליכה אותו ב־הדרגה לעולם המיניות של הסופר האנגלי הנודע ואוחזת בו מעמודי הספר הראשונים ועד לאחרון שבהם. עולם־ההזיות־המיניות הלורנסי מוצג כבר בעמודים הראשונים: **„פעם אחת, נזכר דובין, כאשר התקרב ל־קאפרי בחיפוש אחר ד"ה לורנס, נראו לו הגבעות כאשה גדלת־ירכיים השוכבת פרק־דן, נושאת ראשה לנשק את השמים."**

* ברנרד מלמוד. פרקי־חיים של דובין; עברית: אהרון אמיר; הוצאת עם־עובד; 444 עמודים (כריכה רכה).

סופר מלמוד
עם זכרות קשוייה לזוגתו

דובין השיטתי קוצב לעצמו מדי יום ב־יומו משך של ריצה (ג'וגינג) בתחומי ה־איזור הכפרי שבו הוא מתגורר וכותב את הביוגרפיות שלו, תוך שהוא בוחן את גי־בורי חייו וכתיבתו ופותר את בעיות הכ־תיבה שלו.

באחת מריצותיו פוגש דובין בצעירה, שמאוחר יותר נשכרת בידי אשתו לעבוד כעוזרת בביתם. עד מהרה הופכת **פאני** מושא הזיותיו המיניות הלורנסיות: **„הוא נהנה מרכיה העומדות בשיא רעננותן, מחזה השופע — עכשיו כבר היתה לובשת חזיה, לאחר שפעם או פעמים העיפה בה קיטי מבט..."** תוך שהוא שואל את עצמו: **„האם היא עגבת עלי?"** פאני, שהיא בת־גילה של בתו של דובין, מעלה בו שאלות כמו: **„אינך משכיב בחורה בגילה של בתך — שלא לדבר על שאר עכבות..."**

פאני הילמן עם מגן דויד מזהב, היא גירסה יהודית־אמריקאית וזנותית לא פחות מאשר פאני היל של **דניאל דיפו.** עד מהרה **„משך דובין את פאני אל בין זרועותיו מתוך הרווחה עצומה. היא התרוממה אליו על בהונות יחפות, בשדיים הדודים, ירכיים רבות־אונים, סנטר שעיר, לשון רעבה. הם העמיקו להתנשק..."**

מיזמוטים ועגבים אלה מביאים את פאני עד מהרה להתפטר מעבודתה, למרות שנפ־תח תהליך של סחף ביחסים שבין דובין ואשתו, קיטי, שאינה יהודיה, ושלה נישא תוך שהוא מאמץ את בנה מבעלה הקודם, שמת.

דובין, החי את חייהם של סופרים את־רים, מזמין את פאני לבילוי בוונציה, בעיקבות **תומאס מאן** (מוות בוונציה). את הגיגות־המין שלהם ממירים דובין ו־פאני באירועים דוחים, כמו: **„עומדת היתה ליד כיור בית־הכיסא מתאמצת להקיא. כתם של שלשול ניגר ויורד על רגלה. אחרי־כן נאחזה בחילה והקיאה את ארוחת־הערב שלה, ירקה, בכתה."** בתואנות גופ־ניות שונות היא דוחה את זיווגה עם דובין. כתחליף, מוצא אותה דובין בתנוחה שבה חשק — עם אחר: **„על השטיח, שפוף על ידיו וברכיו, היה אמדיאו האדמוני, שכוזו השעיר והלוהב נאה פחות מכפי שנראה במיכנסי־ג'ינס הדוקים; ומתחתיו שוד ושבר, שכבה פאני. דובין ראה את זרועה העטורה צמיד־זהב והנה היא כרוכה על גבו החזק של הצעיר. עיניה היו עצומות, פניה מתוחים..."**

מוונציה נמלט דובין לשטוקהולם, שם הוא מאתר את בנו, המשתמט משירות־צבאי בווייטנאם. הוא שב לביתו, ללא כוו־נה לשקם את יחסיו עם אשתו. הוא ממשיך בחיבור הביוגרפיה של ד"ה לורנס, ומתר־גם את חוויותיו המיניות הפרועות של ה־סופר האנגלי לכל אשר הוא עצמו חווה. דובין אינו מצליח להשתחרר מהזיותיו על פאני, ובאחת מריצותיו ביער, הוא מהרהר: **„ביער, אחרי־כן, אמר בלבו, שאילו בעל אותה בותציה, אפשר שלא היה רוצה בה עוד..."** והוא שואל שאלות נוסח לורנס, כמו: **„'האהבה', כתב לורנס, 'היא דבר שיש ללמוד אותו במשך יובלות של מאמץ סבלני'."**

בינתיים עובר דובין חווית מישגל את־רת עם **פלורה,** אשת ידידו ושכנו, ביום

החוויה הישראלית | כרם הבאושים של נבות האמנוני

כאשר עכבר רוצה לחוש כאריה, הוא משמיע ציוץ ומאמין שהשמיע שאגה. מה עושה מבקר־ספרים בצהרון, כאשר הוא חפץ לחוש כמבין ובקיא בספרים? הוא קוטל סופר וממתין להדי קטילתו, שישובו מארבע כנפות ארץ.

מבקר חדש בנוף הביקורת של מעריב שמפרסם ביקורות גם בדבר, הוא **אמנון נבות.** אחרי כמה עשרות ביקורות, שלא הזיזו כהוא זה בעולם הספרות הישראלי, החליט לפלוט לעולם את שאגתו. ב־30 ב־יולי קטל את סיפרו החדש של **עמוס עוז** מנוחה נכונה במעריב, תחת הכותרת וזה שלא ידע לשאול. כבר בפתיח כתב נבות את המישפט העברי־הביקורתי הברור הבא: **„הרומן החדש של עמוס עוז מהווה אכז־בה קשה, מסת האכזבות שאינן מאפשרות למבקר מסתיר מז'ונגלריות מילולית. 'מנו־חה נכונה' מסמנת נקודת שפל. זוהי עי־צומה של רגרסיה..."** ועוד כהנה וכהנה, פיד שאיפותיו, שאינן יודעות גבול בבי־קורת.

מבקרת־הספרים **נילי כרמל** (**פלו־מין**), פירסמה באותו צהרון, ב־3 בספטמ־בר, רשימה נגדית, תחת הכותרת מנוחה נכונה — דיעה אחרת, בה פרשה בתריסר רמות גבוה יותר. היא הותירה את קוד־מתה, אמנון נבות, ערום ועריה, והוכיחה כי אינו מבין את הספר, שעליו הביע את דיעותיו לפני קוראי מעריב.

עד כאן התנהל הכל במישור של דיעה (נילי כרמל) מול חוסר־דיעה (אמנון נבות).

מבקר־צעיר ממתין להדי קטילתו
פישפש רוכב על גבו של פיל

אבל ב־15 באוקטובר יצא נבות להגן על אי־כבודו המחולל, ברשימה תחת הכותרת וחוזר חלילה, שאף היא פורסמה במעריב.

נבות, מבלי להבין, חושף במאמרו את בורותו עד תום. הוא מספר כיצד קרא את מאמרה של כרמל (פלומין) בעת היותו חייל בלבנון: **„רעי לנשק עוזבים מידיהם את חוברות פטריק קים ופלאש גורדון ו־רינגו... מעבירים אלי בשתיקה את מאמרה של גב' פלומין..."** ובהמשך הוא שב ומס־ביר לחבריו־לנשק, קוראי **קים, גורדון,** ו**רינגו,** כי: **„בעיקבות הז'אנר מתגבלותיו של עמוס עוז כסופר מבצע. דבר שני, צריך לצאת נגד הריטוריקה הדימאגוגית המאפ־יינת את כתיבתו של עמוס עוז..."** נבות אינו מצליח גם במאמרו השני להוכיח את פגמי מנוחה נכונה של עוז. אך אין ספק, כי הוא מפעיל „ריטוריקה דימאגוגית" ב־דבר חבריו־לנשק, תוך שהוא מזכיר את סיגנון ההסתה הפרוע של **מנחם בגין** כלפי יריביו מעל בימת־הכנסת.

אמנון נבות מוכיח בתגובתו לנילי כרמל (פלומין) את אי־יכולתו ואי־כישוריו לעי־סוק בביקורת. דלילות הקליטה של נבות אינה קולטת את האבסורד, שעצם נוכחותו עם חבריו בלבנון היא פועל־יוצא של תהליך גיווני היסטורי, שאותו מנסה עוז במנוחה נכונה. נבות חסר את יכולת הניתוח כדי להבחין באצבע המאשימה, שאותה שולח עמוס עוז כלפי **דויד בן־גוריון,** ומטיל עליו את האחריות להשחתה המוסרית של המדינה, שנבות הינו אחד מתוצאותיה.

הולדתה ה־50. את חוויותיו המיניות מוליך דובין לתוך נושא עבודתו: „האם רוחו ארדומת־הזקן של ד"ה לורנס, שקמה מתוך כח לביתרוף המחלל את חייו, היא הפוקרת את המקום הזה לשם נקם?" אל חוויותיו אלה מצרף דובין אחת מחוויותיה של קי־טי, אשתו, המספרת לו על הסתבכות עם אחד מנערי העיירה, בעת שדובין בילה בוונציה, חוויה אותה עצרה כי: „לא התכ־ונתי להתחיל בפרשת־אהבים עם מישהו שצעיר ממני בעשרים שנה כזה שאתנצל על סימן־הלידה שעל התחת שלי ועל ה־שדיים הצמוקים שלי."

לפתע, שוב פוגש דובין בעיירה את פאני, שאותה הוא מגדיר לעצמו: „היא הצטרפה לדמויות המיתולוגיות שחיו בזכ־רונו: היא שהוליכה שולל את תשוקתו, לא את התשוקה בלבד, מין יפהפיה חס־רת־רחמים, המצאה של האני המתכוון ל־התעלל בעצמו..." ואז, באחת הריצות שלו, הוא פוגש את פאני, ועובר עי־מה את החוויה ששיעבדה את מוחו ואת גופו: „פאני צנחה על הדשא החם, מקמר־רת ירכיה, שעה שפשטה את תחתוניה. זה מאוחר את החשבון, אמר דובין בלבו, בער החורף האכזר..."

פאני ודובין מתחילים לבסס את קשרי־הם, כאשר דובין מבקרה בניו־יורק. הוא מוצא בדירתה עותקים של כל ספריו, אך מחשבתו נודדת: „כמה גברים ידעה בהיה הצעירים — חמישים? שמונים? מאה וחמישים? כמה טבעות־גומי שחקה ב־תקופה הקצרה ביחס של חיה המיניים? ושבוע ימים אותו בילה דובין, במחיצת גופה של פאני, מביאים אותו לתחושה: „עכשיו היטיב להבין את לורנס, את דת המיניות שלו: אמונה בדם, בבשר, שהם חכמים מן השכל..." מערכת־יחסים זו עם פאני מביאה את דובין לתרגם זאת ל־ביוגרפיה שלו על לורנס: „עדיין כותב היה על לורנס ופרידה בעת מסעם האיטי ביבשת אירופה, אחרי שברחו יחד; על אהבתם המעמיקה והולכת..." ומאוחר יו־תר, מציין המחבר: „כתיבת הביוגרפיה התנהלה היטב ביחס, בהתחשב בעבודה שפאני, יצור מתי מושלם יותר מקוני צ'טרלי, קיננה במחשבותיו, רכבה כמכש־פה על כל משפט שכתב..."

הרפתקות אלה של דובין אינן נעלמות מעיניה של קיטי, אשתו: „כשהבאת את מישחקי המין האלה בשביל ששאגפה אותם איתך, אני מוכנה להתערב שהיתה לך אז בתורה..." ומאוחר יותר מגלה קיטי לדובין, כי היא יודעת במי מדובר: „הר־גשתי שאתה מתעורר לחיים כשהיא היתה בבית, באותו קיץ שעבדה כאן..."

פאני, שזכתה בירושה, באה להתגורר בבית קרוב לביתו של דובין, ויחד עם זאת היא מבשרת לו: „אני לא חושבת שכדאי שאני אמשיך לשכב אתך כמו קודם, ויי־ליאם, אני צריכה לחיות את החיים שלי..." ועד מהרה עובר דובין את יכולת השליטה העצמית שלו, והופך מציצן. הוא עוקב אחר המהלכים בביתה של פאני, המגלה זאת: „אני יודעת שזה אתה שריגלת אחרינו אמש..." ניסיון־פרידה מסתיים ב־„הם נאבקו במיטתה הצרה, היא עם צעי־רותה; הוא עם תחבולותיו. כשרגיעה פאני לשיא שלה נתרפה פיה; היא עצמה עיניה כלא מאמינה תמורה בשתיקה..."

אחרי מסיכת ניסיונו של דובין ליהפך לגבר, בעיקבות החוויות המיניות המסעי־רות של ד"ה לורנס, מוחזר דובין למציאות בעזרת בתו, המעוברת על־ידי גבר כושי: „יכול להיות שאולד ילד שחור!" דובין עובר עוד דילמה אחת עם פאני, האומרת לו: „פאני אמרה שכדאי היה שדובין יעשה שלושה ימים איתה וארבעה עם אשתו..." דובין מתחמק, כאשר ידידה הצעיר של קיטי ממתין „בצילו של אדר־כסף דו־גוע..." הספר מסתיים ב„כשעלה דובין בריצה מכביש השקוי אור ירח, מחזיק בידו בזכרותו הקשויה למוצה, לזוגתו כ־אהבה..."

פרקי־חיים של דובין, למרות היותו רב־מכר בארצות־הברית, אינו ספר טוב, גם לא ספר גרוע. זה ספר עשוי כהלכה, של סופר מיומן, המחמיץ במהלך כתיבתו כמה אפשרויות, בדומה להחמצות אחרות שלו,

שואן ויזל
המתגדל והמתקדש

בספריו הקודמים. הנסיון הספרותי המור־כב, הגס, להכניס את רוחו המינית של ד"ה לורנס לתוך גופו של דובין — אינו משכנע די הצורך. התרגום העברי של **אהרון אמיר** הוא קריא — לראשונה מזה שנים רבות.

מקור

ויזלפיליה

המהדורה הראשונה של הרומן סוכן הוד מלכותו מאת **דויד שחר***, לא הגיעה לידי. באחרונה ראתה־אור מהדורה שניה של הספר (על־ידי מו"ל אחר), וקראתי את ה־רומן של שחר, מבלי להבין מה הביא מבקרים כה רבים לשיר את תהילתו ב־מאמרים ארוכים.

סוכן הוד מלכותו אינו מהווה תעודת־כבוד כלשהי לסיפורת הישראלית. ספר זה, המנסה לקשור חוט של אירועים בין רא־שית שנות ה־40 וראשית שנות ה־70 — משהו בנוסח של מילחמת שלושים השנה בין מילחמת העולם השנייה ומילחמת יום־כיפור — תוך מסע, בלשי לעיתים, בעיק־בות גיבור אחד, שהוא הנפש־הפועלת העי־קרית של הספר.

למרות ששחר כותב: „והיה כי יימצא אדם אשר ייקרא בשם דומה, או אשר בליבו יאמר, 'הן כזאת וכזאת אירע גם לי' — אין זאת אלא שמציאות־חייו פרו־עה הייתה יותר מן הבידיון." הרי שבעמוד 251 נפסק לו הבידיון ומסתבר שלדברים אותם כותב שחר — יש שחר.

בעמוד 251 מופיעה בסיפורו של שחר דמות, שאותה הוא מכנה **איבי דריזל**, שהוא ספק כפילו, ספק בן־דמותו של ה־שואן **אלי ויזל**: „דק וגבוה ולבן־שער וראשו נמוי קימעה ותווי־פניו — וביחוד עיניו הנשואות כלפי מעלה בתמימות מיו־סרת — יש בהם משהו שמזכיר את פרצוף פניהם של הקדושים המעונים..." תיאור המזכיר את התיאור שרשם **מאיר ינאי** מפיו של **אליעזר שטיינמן** על אלי ויזל: „ברוסיה היה חזן גדול שהיה קורע לבבות בזימרתו. סיפרו עליו כי בעת תפי־לת 'כל נדרי', כשהיה עוטף ראשו בטו־לית, היה משרבב סוכריות לתוך פיו. ה־מתפללים היו בוכים ונאנחים כשעה ש־החזן בלע סוכריות. גם אלי ויזל נוהג כך לפעמים. הוא כותב על דמעות ובינתיים בולע סוכריות."

נושאת־כליו של ויזל/דריזל בסוכן הוד מלכותו היא **לילי פידלמן**, המכנה את אלילה: „מצפון־העולם בימינו, אם לא ל־מעלה מזה!" ויזל/דריזל מגיע במהלך ימי מילחמת יום־הכיפורים אל קו התעלה, כדי לפגוש את חיילי צה"ל הגיבורים. ויזל/דריזל מגיע למקום עם צוות טלוויזיה, ו־שחר מתאר זאת: „הצילום הראשון לא הניח את דעתו של הבימאי, שנחפז לל־חוש משהו על אוזניו של איבי. מכאן ו־אילך התגבר איבי על ענוותנותו וכיוון פניו הישר אל פני המצלמה, ועיניו לא עוד השפילו מבטיהן כלפי מטה, אלא ני־שאו בתפילה חרישית כלפי השמים."

איש מישרד־החוץ, שהביא את ויזל/דריזל לצפות בתיאטרון מילחמת יום־ה־כיפורים, מספר עליו למספר: „רואים בו לא סתם אדם מוסרי, לא רק מנהיג רוחני בעל השפעה רבה על דעת־הקהל, אלא משהו מעל ומעבר לזה — את אחרון הצ־דיקים ואפילו, אם אפשר להתבטא כך — את המשיח, את התגלמות האלוהות עלי אדמות."

התגלמות האלוהות עלי אדמות, כך מס־תבר, הוא בעל יצרים מיניים ככל האדם, ואחרי שוויזל/דריזל פוגש בין החיילות את

עורך מוקד
קידום וטיפוח משוררים

אחת ממעריצותיו השוטות בעירום, המזמי־נה אותו לחדרה, הוא מתקין עצמו באופן שהוא בין משיחי ואלוקי: „החל מתקין עצמו בקפידה לקראת הביקור. את גופו העירום לגמרי עטף בחלוק־בית בלבד, גירגר גרונו במיתי בשמים, החביא את כל הלבנים המשומשים בארון, החליף את סדיני המיטה ואת ציפת הכר, הניח מגבת נקיה על המיטה לשם קינוח שלאחר־מע־שה, כיסה את נורת־התיקרה ושייר רק את נורת־השולחן המעומעמת באהיל־אטום, ואפילו הערה לקרבו כמה לגימות של קו־ניאק צרפתי כדי לחזק את רוחו לקראת המסות הצפויות לו..." באותו זמן ניצבת לילי פידלמן ומציצה בחלונו של ויזל/דריזל: „וראתה איך מתחיל איבי לפתור את שאלת־האלהות המציקה לאותה אשה מימי ילדותה... בספר פניו המחוטרות וב־עיניו המתגלגלות בחסידות כלפי מעלה הסביר לה הסבר היטב שעד שלא תמשמש היא ותחוש היטב את להט בשרו המתגדל ומתקדש, לא תוכל לשמוע את דברי ה־אלוהים החיים היוצאים מפיו..."

עוד דברים מצחיקים מתרחשים בפרק זה של שחר, כאשר הנערה מספרת למספר: „הוא אפילו לא נביא־שקר. איבי דריזל הוא סתם ניכוזה: סוכן של פירסומת קוקה־קולה קדושה..."

פרק זה, שבו חושף שחר את ערוותו של ויזל/דריזל, הוא המעולה בכתיבת דוד שחר, מימי הראשית שלה. זה קטע סאטי־רי, החושף את בן־דמותו של ויזל, המש־מש במציאות כיועץ הבית־הלבן לענייני שואה, ללא כחל ושרק. אולי בשל פרק זה, מן הראוי לקרוא את כל סיפרו של שחר.

* דויד שחר — סוכן הוד מלכותו; הוצאת כנה ירושלים; 372 עמודים (כריכה רכה).

כתבי־עת

עכשיו

חוברת 46 של כתב־העת הוותיק לספ־רות, אמנות וביקורת עכשיו*, שעורכו ה־ראשי הוא **גבריאל מוקד**, מוקדשת ל־שירה צעירה. העורכים־אורחים הם: **אלון אלטרס, מאיה בז'רנו, זלי גורביץ' ואבי פלדשטיין** — כולם שמות צעירים בשירה־הישראלית, בראשית דרכם.

עכשיו 46, מציגה תמונת־מצב של הדור העולה בשירה, אם כי לעיתים האיכות אינה שווה בה. שיר־הפתיחה, סונטה נר־קיסי אוויר של **רוני סומק**, אינו מייצג את איכות שאר השירים והמשוררים. שני שיריה של **מאיה בז'ארנו**, אל כוכב ה־נפש, הסיב האופטי, הם מעולים, כך גם שיחה על שירה של **אהרון שבתאי**, שבעיקבותיה מובא שירו ההרצאה הראשונה שבו מצוי גם השיר חיוכיו של שמעון פרס. שיריה של **סיגלית דווידוביץ**, הם שי־רים של משוררת צעירה, מלאת רגישות, כך גם שירו של **זלי גורביץ'** במיצערת פתו־חה — ביור.

טכסט־הפרוזה השירי של **א' דורית** מאפיין קטעים קודמים שלה בנוסח זה. שי־חת עכשיו עם המלחין **יוסי מר־חיים** חושפת עולם של מלחין ישראלי, תחת הכו־תרת חזרה לפתרונות שנזנחו. המלחין מספר על עולמו התרבותי־יצירתי. קטע־הפרוזה של **מאיה בז'רנו** השמלה הכחולה וסוכן־הביטוח הוא רב־גירויים. שיריה של **גבריאלה אלישע**, יומרניים מעט, תוך שהם חושפים עוני חווייתי, כאלה הם גם שיריו של **פרץ בנאי**. שירו של **יוסי עוזר** אחמד מחיפה מעשן באור הערב הוא שיר בעל עוצמה לא מבוטלת. שתי ואריאציות של גבריאל מוקד ממשיכות לייצג את ני־סיונו הבלעדי של מוקד בספרות הישרא־לית, של טכסט משולב, בעל איכויות תי־אוריות ופילוסופיות. הקאובוי של מארלבו־רו הוא נסיון הבהרה של **רוני סומק** על אלמנט מרכזי בשיריו. רשימה זו, המבו־ססת על עבודה שאותה הגיש סומק **לפ' יזהר** באוניברסיטה, אינה הישג.

שני הפרקים של **ישראל ברמה**, תחת הכותרת הרביעי ביולי שבעים וארבע אי־נם בעלי איכות ספרותית העשוייה להר־שים את הקורא, בעוד שטרגיקומדיה שחו־רה ברובה אירוטית של **שמעון צימר**, מעוררת עניין.

לסיכום — חוברת עכשיו 46 מייצגת את מדיניותו של גבריאל מוקד במשך שנים רבות, מדיניות של קידום וטיפוח משוררים צעירים.

מסירת החוברת לעריכתם של עורכים צעירים לא הפחיתה מרמתו של כתב־העת, אלא הוסיפה לו רבות. גם הצד הוויזואלי של החוברת מכובד למדי, בעיקר תצלומיו של מיכאל רורברגר, המוסיפים מימד חזותי לחלק מהיצירות המתפרסמות בחוברת.

* עכשיו — עורכים: גבריאל מוקד + ברוך חפץ; עורכי חוברת 46: אלון אל־טרס, מאיה בז'רנו, זלי גורביץ' ואבי פלדשטיין; הוצאת עכשיו + סתווית; 202 עמודים (כריכה רכה).

מאת דן עומר

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גליון „העולם הזה", שראה־אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הביא סקירה תחת הכותרת „מיבצע סיני — ניצחון צבאי מזהיר, אבל..." תוך ניתוח מהלכיו הצבאיים של המיבצע הצבאי ומישגיו המדיניים. כתבת־השער „הטרגדיה של בת 12" הביאה את סיפור מישפטו של השחקן ההונגרי הנודע זולטאן גרגוש, שהואשם בבעילת קטינה בת 12. תחת הכותרת „המיסדר האחרון" דווח על הבאת 54 מחלליה של מילחמת־קדש לקבורה שניה בהר־המנוחות בירושלים. במיסגרת מדור־הספורט דיווח נוח רזניק, תחת הכותרת „מקופנהגן עד ראנגון", על מסע ההצלחות של קבוצת „הפועל פתח־תיקווה" בעולם. מדור הספרים סיקר את סיפרו של אדמונד פלג, „ארץ ישראל שלי".

כשער הגליון: השחקן ההונגרי זולטאן גרגוש, שהואשם בבעילת קטינה.

בחירת נשיא של שיגרה ✶ מעללי אביו של רפאל הלפרין ✶ הבילוי הקשה של דויד שטרן

„העולם הזה" 1047
תאריך: 30.10.1957

העם

נשיא של עמך

„אלוהים לא תקלל,
ונשיא בעמך לא תאור."

מחוקק התורה שקבע כלל זה, התכוון לסוג מסויים של נשיאים: אדם נעלה מן העדה, הנושא את דברו אל העם*. השבוע, כאשר היה על חברי־הכנסת לבחור בנשיא, לא היה דרוש שום חוק כדי לאסור על ההמונים לאורר (היינו, לקלל מלשון 'ארור') את המועמד. כי הוא היה נשיא מסוג אחר.

מועמד אחד. לפני חמש שנים היה ספק רב מי ייבחר בתור נשיא מדינת־ישראל. דויד בן־גוריון שיחק עם הרעיון להציע את התפקיד הרם לפרופסור אלברט איינשטיין, אדם שהיה גאון במדע וילד תמים במדיניות. כל מיפלגה גדולה העמידה מועמד משלה. כימעט ברגע האחרון הסכימה מפא"י להעמיד את יצחק בן־צבי.

השבוע לא היתה התוצאה מוטלת אף לרגע בספק. תוך חמש שנים, בהן גילה כישרון רב שלא להסתבך בשום עניין השנוי במחלוקת, התחבב בן־צבי במידה מכרעת על לב ההמונים. אפילו עסקני־המיפלגות היו מסוגלים להתאחד מסביבו, מאחר ששום תקציב או יתרון כלכלי אחר אינו תלוי בנשיא.

סמל בלבבות. אין כמעט מדינה בעולם בה משוללת מישרת הנשיא עד כדי כך כל תוכן פוליטי. בארצות־הברית הנשיא הוא גם ראש־הממשלה, בעל סמכויות כימעט דיקטטוריות בשטח הביצוע. בצרפת ובאיטליה מתערב הנשיא לא פעם בעניינים שוטפים, יושב ראש בישיבות חשובות של הממשלה, ובשעת משבר ממשלתי יכול להיות לו תפקיד מכריע בבחירת ראש־הממשלה.

אולם בישראל, בה אין משברים ממשלתיים אמיתיים ובה נבחרים ראשי־הממשלה על־ידי דויד בן־גוריון, מוגבל תפקיד הנשיא לייצוג סימלי. יצחק בן־צבי עמד בהצלחה בתפקיד זה. העם, שביקש בלבו סמל שילכד את כל שכבות האוכלוסיה, מצא את סיפוקו בדמות האדם הצנוע, חסר השחצנות הריטורית. אין הוא „נשיא בעמך", אלא „נשיא של עמך".

בחירתו מחדש של יצחק בן־צבי, בן ה־73, יליד פולטאבה האוקראינית, היתה כימעט עניין של שיגרה.

* מכאן המילה „נשיא" — האיש הנושא את דבריו לקהל, כמו „נגיד," המגיד את דבריו לעם.

דת

הקול קול יעקב

יעקוב הלפרין, יהודי בעל קומה ענקית וזקן אימתני, חובב פירסומת לא פחות מבנו, השריראי חובש הכיפה רפאל הלפרין. אולם בעוד „מר ישראל" הבן מתגושש עם הגויים, מעדיף אביו להתגושש עם יהודים אדוקים.

במשך שנים ארוכות ניהל הלפרין מערכה עם חברה־קדישא בתל־אביב, עד שהצליח לקבל מידי האנגלים רשיון להקמת בית־קברות פרטי בזיכרון־מאיר. בית הקברות לשומרי שבת, שהוא עסק מיסחרי פורח. אולם לאחרונה החליט הלפרין לעשות את המוות לאנשים חיים. הוא הכריז מילחמת־יחיד של הרבנות הראשית. תחת להסתפק בקבורת שומרי־שבת, ניגש עתה לקבור את מחללי־השבת.

„עד מתי תחשו?" הרבנים הראשיים לישראל רגישים מאוד לכל ביקורת על שאננותם בענייני דת. לכן נדהמו השבוע לקרוא בהמודיע, יומון אגודת ישראל, מודעת־ענק של הענק מבני־ברק, המכריז עליהם מילחמה.

שאל הלפרין באותיות רבתי: הידוע לרבנים כי אוניות ישראל מפליגות בשבת? מדוע לא יוטל עליהן חרם, וייאסר על יהודים דתיים להפליג בהן? — „עד מתי תחשו?"

ליהודי אדוק מותר להפליג בשבת באניה המופעלת בידי גויים. הוא אינו שותף לחילול השבת.

אולם הדיון שונה לגבי אוניה יהודית, המופעלת בידי ימאים יהודים. יהודי הנוסע בה, הריהו שותף לחילול־שבת. הפיתרון: העלאת צוות גויי על האונייה, שיפעיל את האוניה לבדו במשך 24 שעות; או עצירת האוניה „עד צאת הכוכבים."

שני הפתרונות אינם בני־ביצוע. הפיתרון הראשון היה מוסר את צי־הסוחר הלאומי לידי זרים, דבר בעל תוצאות ביטחוניות חמורות. השני, היה נותן לחברות זרות יתרון עצום על חברות ישראליות.

הרבנים הראשיים יודעים זאת, לא גילו רצון להיכנס לחרם נוסף, אחרי שנכשל החרם על מיפעל־הנייר בחדרה והקיבוצים המגדלים בשר חזיר.

אולם בארץ די ביהודי אחד, בעל קול רם, כדי להכריח את כל היהדות לצאת למירוץ מסורף על כתר הצלת הדת. קולו של יעקוב הלפרין יגיע רחוק.

בני, בני אבשלום! מי יתן מותי אני תחתיך

כך קונן המלך דויד על בנו אבשלום, וזוהי גם קינתו המזועזעת של אב שכול זה, הרכון על קבר בנו, שנפל במיבצע־קדש והובא לקבורה שנייה בהר הרצל, ירושלים.

דרכי חיים

הפירעון

מונית החליקה לאורך רחוב הירקון בתל־אביב, היא נעצרה בחריקה ליד שער אחד הבתים, שאורות ניאון ציבעוניים הבהבו מהשלט שעליו. גבר גבוה יצא ממנה, שילם לנהג בשטר מרשרש ונכנס לתוך הבית.

בפנים הרגיש כל אחד מיושבי הבאר באורח החדש. התיזמורת הגבירה את קצב נגינתה, המלצרים הפסיקו את עבודתם ומיהרו לכיוון הדלת, איש הבאר מזג כבר את הכוסית הראשונה.

ברחוב הירקון בתל־אביב, בבארים של יפו ובקברטים של רמת־גן, הכירו את דויד שטרן ואת ארנקו. כל אחד מיושבי המקומות האלה ידע כי שטרן משאיר כמה מאות לירות בכל מקום בו הוא מבקר, ומשום כך הוא אורח חשוב.

עסקים חדשים בעיר. שטרן, 36, יליד הונגריה, בלונדי ומרכיב מישקפיים, עלה לישראל לפני חמש שנים מגרמניה. מסיפוריו על עצמו הצטיירה תמונה קודרת על עסקיו באירופה, עיסקי הברחה ושוק שחור.

בישראל, רצה שטרן, לדבריו, להתחיל בחיים חדשים. אולם המציאות הוכיחה את ההיפך: לאחר שמעל באלפי לירות מכספי מושב עולים בהרי־יהודה, החל שטרן בעיסקי הונאה אחרים בתל־אביב. הוא התקבל לעבודה כפקיד בתנועת המושבים, בילה את כל זמנו הפנוי בעסקים מפוקפקים.

אולם את מרבית מירצו וזמנו הוציא שטרן בשטח אחר לגמרי: נשים. כשנמצא השבוע מוטל על שפת־ימה של תל־אביב, אחרי שהתאבד בירית אקדח, כשאחריו חובות של 40 אלף לירות, הזילו לפחות עשרים נשים צעירות דמעות־אבל על מות ידידן. אולם אף אחת לא ידעה שאת אהבתו הלוהטת חילק שטרן גם לנשים אחרות.

עמוד ל־100 ל"י. מלכת ההרמון היתה מריה („מריקה") לואיזה, זמרת יוונייה צעירה (22) בקפה אריאנה ביפו. שטרן ביזבז עליה אלפי לירות, העתיר עליה מתנות.

מריקה אהבה את שטרן ואת כספו, אך לא יותר מדי. כשנסתיים החוזה שלה עם בעל אריאנה, החליטה לחזור לארצה, חרף תחנוניו של שטרן ואיומיו בהתאבדות.

גם הנשים האחרות בחייו של שטרן זכו לסימני־חיבה יקרים. „פעם הסעתי בחורה לביתה. שטרן נישק אותה ללילה טוב ונסע אתי לבחורה אחרת. בבוקר שלח לראשונה שעון־זהב דוקסה של 300 לירות וזר שושנים ב־20 לירות. כך הוא היה עושה תמיד," סיפר נהג מונית תל־אביבי.

לבסוף דללו כל המעיינות. בערב שלפני נסיעתה של מריקה, סיכם שטרן את חובותיו. הוא בחר לפרוע אותם בדרך הקלה ביותר; הוא טען את אקדחו, סיים בלחיצה אחת על ההדק פרשת־חיים, שהיתה יכולה לספק חומר לרומן בעל 400 עמוד — עמוד אחד לכל 100 לירות שנשאר חייב.

אנשים

● בין הנוכחים במישפטו של השחקן ההונגרי **זולטאן גרגוש** (ראה: שער), הנאשם בביצוע מעשה מגונה בגופה של ילדה בת 12, בלט השבוע הסופר הישיש מ־מוצא הונגרי **אביגדור המאירי**. כאשר התלבט בית־המישפט במציאת ביטוי עברי מתאים לאונס קטינה, הציע המאירי את המונח „רמיסת חבצלת" במקום המונח „דפלורציה," שהתקבל על־ידי השופט ונרשם בפרוטוקול. בעת ההפסקה אסף המאירי סביבו קבוצת צעירים, וניסה להוכיח להם בעזרת סיפורים מן המידרש כי גם בתקופת התלמוד היו הדיינים היהודים בקיאים במישפטים מסוג זה.

● נשיא ההסתדרות הציונית, ד"ר **נחום גולדמן**, על מצבה הכספי הקשה של המדינה: „מדינת ישראל והסוכנות היהודית חיו בשנים האחרונות בלי חשבון והוציאו מעל ליכולתן."

● ד"ר **אב"א אחימאיר**: „הסבתא היסטוריה סלחנית לגבי נכדיה המצליחים."

● **דן שמר**, הנאשם ברצח ד"ר **ישראל קסטנר**, בחקירתו במישטרה, שהוקראה השבוע בבית־המישפט: „הרגשנו שמישהו עוקב אחרינו, אבל בסוף התברר כי זה לא היה איש־מישטרה, אלא הומוסכסואליסט."

● שעה לפני הופעתה בכנסת בשבוע שעבר, שם עמדה שרת־החוץ **גולדה מאיר** לשאת סקירה מדינית, הוברר לה כי יש לה חום גבוה. הרופא שהוזעק לביתה אסר עליה להופיע בכנסת, אולם גולדה עמדה על כך שינתן לה לשאת את נאומה. אמרה היא: „למרות שיש לי חום גבוה, אנאם בקור־רוח." השיב על כך הרופא: „דווקא רוח קרה מזיקה לשפעת." גולדה שוכנעה.

תכניות מועדפות

בטלוויזיה הישראלית

יום רביעי

27, 10

● סידרה: טבאתה (6.32 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). טבאתה מחליפה שדרנית תחזית מזג־האוויר בטלוויזיה. היא עושה זאת בהצלחה מרובה, בעזרת דודתה הקוסמת.

● תוכנית אולפן: תצפית (8.30 — שידור בצבע, מדבר עברית). נושא התוכנית: מים. צוות התוכנית הצטרף למטוס העוסק בהזרעת עננים ובהורדת גשם מלאכותי.

● סרט קולנוע: ביטוח כפול (10.05 — שחור־לבן, מדבר אנגלית). הסרט מתחיל במישרדי חברת־ביטוח בלוס־אנג'לס, שם מכתיב וולטר נף, הפצוע מכדור בכתפו, תזכיר לממונה על התביעות, בארטון קייס. זה נזכר כיצד לפני כמה חודשים הכיר נף את פיליס דיטריכסון, בלונדית קשוחה, לה מכר פוליסת־ביטוח. כאשר בעלה עמד לנסוע לכנס מחזור, שיכנעה אותו פיליס לנסוע ברכבת, שהרי מוות ברכבת מניב פיצויים כפולים. נף ופיליס תיכננו את תוכניתם לרצח דיטריכסון, עד שהכל השתבש. מככבים: פרד מקמורי, ברברה סטנוויק, אדוארד ג'י רובינסון. הסרט בויים על־ידי בילי ויילדר, לפי סיפור מאת ריימונד צ'נדלר.

רובינסון ומקמורי: ביטוח כפול
יום רביעי, שעה 10.05

יום חמישי

28 . 10

● סידרה: מר מרלין (5.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). פרק חמישי בסידרת קוסמים זו, שגיבורה הוא בעל מוסך, ולידו מסייעים המתלמד זק ואלכסנדרה היפה.

● סידרה תיעודית: התלבטות (9.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). פרק שני בסידרה הבוחנת בעיות אתיות בתחום הרפואה. נושא הפרק: בדיקות סריקה בתחום התורשה. מתעוררות שאלות כמו אופן הטיפול בבני־אדם הנושאים מחלות תורשתיות.

● סידרה: עמק הבכות (10.25 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). פרק רביעי ואחרון בסידרה המבוססת על הרב־מכר של ז'קלין סוזן. נילי מתמוטטת אחרי התאבדותה של ג'ניפר, היא מאושפזת במוסד לגמילה מסמים. אן מגיעה לעמדה בכירה בחברת הסרטים, בעוד נישואיה לליון אינם מאריכים ימים.

● סידרה קומית: שלי (11.15 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). למסך חוזרת, אחרי פגרה, הסידרה הקומית המעולה, בפרק כמה טוב בבית, שבו משתאה שלי על נפלאות הגוף ותיפקודיו.

יום שישי

29 , 10

● בידור: שעה טובה (9.15 — שידור בצבע, מדבר עברית). תוכנית הראיונות והבידור הייצוגית של הטלוויזיה, בהנחיית מני פאר.

● סרט קולנוע: הרפתקה היא הרפתקה (10.15 — שידור בצבע, מדבר צרפתית). סאטירה של הבימאי קלוד ללוש על חמישה עבריינים, המחליטים כי עולם־הפשע יצא מן האופנה, ואת הרווחים הגדולים יש לגרוף בפוליטיקה. הם מפעילים בהצלחה רבה את שיטותיהם בין המדינאים. אחרי שהם לומדים ביסודיות את רזי האידיאולוגיות השונות של המיפלגות הגדולות ושל קבוצות השוליים בפוליטיקה, הם חורגים מגבולות הזהירות. ללוש שיתף בסרט זה שחקנים נודעים כמו לינו ונטורה, הזמר ז'ק ברל, ולידם שחקנים כשארל דנר ושארל ג'ראר.

שבת

30 , 10

● סידרה: בנסון (8.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). בפרק בית הדירות של קלייטון מתארסים קראוס וארנולד, למרות שארנולד הבטיח לאמו שלא ישא אשה כל עוד היא בחיים. בנסון נבחר לראש ועד־הדיירים בבניין שלו, עד שחקירותיו מגלות כי בעל־הבית הוא לא אחר אלא קלייטון אנדיקוט. בנסון תובע מקלייטון לשפר את רמתו של הבניין, בתוקף תפקידו כראש ועדת־הדיירים.

● דראמה: דימדומי גן־העדן (10.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). קייפטאון 1976, עם פרוץ ההמהומות בין הגזעים. שלוש נשים לבנות, בודדות, מתכוננות לבלות ערב משותף מחוץ לבית. מולי — יהודיה ממוצא פולני, גרושה ועשירה; אנה — האפריקנרית; ומוז — פליטה מרודזיה מנסות להתעלם מפוליטיקה. אך על רקע המתחים הפוליטיים הגוברים, מתגלה מתח בין שלושת הנשים. בסרט מככבות: נעמי בוך, אסתר קוהלר ושלי בורקום.

● סידרה: לא יאומן כי יסופר (11.20 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). בסרט הנאותיו של כומר מתחזה סיריל בוגיס לכומר, ומבקש לשמר חפצים ישנים בעלי־ערך. את תפקידו מגלם ג'והן גילגוד.

יום ראשון

31 , 10

● נוסטלגיה: שרתי לך ארצי (8.30 — שחור־לבן. מדבר ומזמר עברית). שידור חוזר של סידרה ישנה, בהנחיית דן אלמגור.

● בידור: עד פופ (10.35 — שידור בצבע, מדבר עברית). פרק נוסף בסידרת הבידור.

● סידרה: גבר במערכת (11.20 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). בפרק מועדון סגור מתנהל קרב, שאותו מנהלת עורכת־הירחון במועדון אכסכלוסיבי לעתונאים זכרים.

יום שני

1, 11

● סידרה: תהילה (8.03 — שידור בצבע, מדבר ומזמר אנגלית). פרק רביעי בסידרה, המספרת על החיים בבית־ספר למוסיקה ולאמנויות בניו־יורק.

● סידרה מקורית: אחרי הצילצול (9.30 — שידור בצבע, מדבר עברית). פרק חמישי בסידרה המקורית, שאינה מוסיפה כבוד כלשהו לטלוויזיה הישראלית.

● מלל: זה הזמן (10.00 — שחור־לבן, עברית).

● מותחן: הארט ו אשתו (10.55 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). כל מי שסיים לצפות, ממש בשעה זו, בהארט ואשתו בירדן, מוזמן לראות בתחנה הישראלית את הפרק שכבר הוקרן שם בשבוע שעבר.

יום שלישי

2 , 11

● סידרה: זוהי הוליווד (8.03 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). פרק נוסף בסידרה, המגוללת סיפורים גדולים על הכנת סרטים ועל כוכבי־קולנוע בהוליווד.

● סידרה: ג'סיקה נובק (9.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). פרק נוסף על מאבקיה המאוד פושרים של כתבת טלוויזיה מקומית בארצות־הברית.

● דראמה: מהפיכות קטנות (10.20 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).

תוכניות מומלצות בטלוויזיה הירדנית

יום רביעי 27 . 10

● דראמה: כאלב ויליאמס (9.10 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית). סידרה בריטית חדשה על חיי פיאודלים ואריסים באנגליה בימי־הביניים. במרכזה סיפורו של צעיר עני בשם כאלב ויליאמס, שאביו הוצא להורג על לא עוול בכפו. הסידרה הופקה על־פי הרומן ההרפתקותיו של כאלב ויליאמס מאת ויליאם גודווין. בתפקידים הראשיים: מיק פורד, גנטר הלמר, סטיפן ריי וטוני הייגרס. בימוי: הרברט וייז.

יום חמישי 28 . 10

● לילדים: עולמו הנפלא של וולט דיסני (6.00 — ערוץ 3 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית). סידרת תוכניות מעולה מאולפניו של וולט דיסני, מעולם החי והצומח. סיפורים אנושיים ואנימציה מרהיבה. הפעם — שניים נגד הקוטב הצפוני.

● דוקומנטרי: תולדות המוסיקה (6.30 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 30 דקות, דבר צרפתית). סידרה צרפתית חדשה על תולדות המוסיקה, מימיה הראשונים ועד היום.

● מתח: איש ההרפתקות (9.10 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית). לי מייג'ורס מככב בסידרת־מתח זו ככפיל המבצע את הסצינות המסוכנות במקומם של כוכבי־הסרטים. תפקידו זה מחייב אומץ רב ותושיה, ולעתים כרוך ביצוע התפקיד אף בסכנת חיים של ממש. עם זאת, עבודה כזו אינה מזדמנת בכל יום. לכן הוא עוסק גם בחקירות פרטיות של מעשי רצח וסחיטה.

יום שישי 29 . 10

● סידרה מרתקת: לא יאומן (2.30 — שני הערוצים — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית). סידרה אמריקאית פופולרית, בהנחייתה של שלישיית כוכבי־טלוויזיה. הסידרה מציגה תופעות מדהימות, שיאים אנושיים בתחומים שונים ומיבצעים עוצרי־נשימה. ניתן ליהנות מסידרה זו, גם ללא ידיעה טובה באנגלית.

● בידור: לילות שחרזדה (10.05 — ערוץ 3 — שידור בצבע, מדבר ומזמר ערבית). תוכנית הבידור המרכזית של הטלוויזיה הירדנית בערוץ 3: זימרה, שירה וריקודים, לפי מיטב המסורת של לילות־ערב. לאוהבי הזמר המזרחי.

יום שבת 30 . 10

● הרפתקות: נוסעים על הכביש דקות, מדבר אנגלית). סידרה אמריקאית על שני נהגי־משאית בעלי אופי מנוגד. המבוגר הוא גבר אלים וחסר־השכלה, ואילו הצעיר הוא בוגר פקולטה למישפטים, הנוהג במשאיות כדי לצבור מעט נסיון בחיים. בתפקידים הראשיים: קלוד אקינס וויל צ'נדלר.

יום ראשון 31 . 10

● קומדיה: טקסי (8.30 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 25 דקות, מדבר אנגלית). סידרה אמריקאית, המתרחשת בתחנת מוניות, שבה עובדים טיפוסים יוצאי־דופן.

● מתח: סטרסקי והאץ' (10.15 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית). דיוויד סול ופול מייקל גלאזר הם שני הבלשים הפופולאריים, המסכנים לעתים קרובות את חייהם למען ביצוע המשימה המוטלת עליהם.

יום שני 1 . 11

● מתח: הארט ואשתו (10.15 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית). סידרת־מתח קלילה בכיכובם של רוברט וגנר וסטפני פאורס כזוג אמריקאי עשיר ומאוהב, הפותר תעלומות בלשיות, או שנופל טרף למעשי בירינות וסחיטה, אך מתגבר בסופו של דבר על כל הזוממים לפגוע בו. אגב, סידרה פופולארית זו מוקרנת הערב בישראל ובירדן, אך ירדן מקדימה את ישראל בכשעה, כך שאוהבי הזוג הארט יוכלו לצפות בשני פרקים בזה אחר זה.

יום שלישי 2 . 11

● ספורט היתולי (6.30 — ערוץ 3 — שידור בצבע, 40 דקות, מדבר גרמנית וערבית). תחרויות היתוליות מרתקות בין שתי קבוצות המייצגות שתי ערים בגרמניה המערבית, עם שופטים וקהל מריע.

● קומדיה: ברוך בית זה (8.30 — ערוץ 6 — שידור בשחור־לבן, 25 דקות, מדבר אנגלית). סידרה בריטית על מישפחה ממוצעת: גבר בגיל העמידה, אשתו, בנו ובתו. בכל פרק מתרחש אירוע בחיי־המישפחה, שההתייחסות אליו הינה על דרך הסאטירה, ובמידה רבה של לגלגנות ועוקצנות. עם סידני ג'יימס, דיאנה קופלנד, רובין סטיוארט וסאלי גיסון.

שידור

צל"ש

משבר ומנהיגות למופת

למחלקת סירטי תעודה של הטלוויזיה, על הקרנת שני חלקי הסרט התעודרמתי משבר הטילים, ששיחזר את אופן התיפקוד של נשיא ארצות־הברית המנוח, **ג'והן פיצג'רלד קנדי**, ויועציו, במהלך משבר קובה. סרט זה משחזר עקב בצד אגודל את תהליך קליטת המידע במיסדרונות השילטון בוושינגטון, את ניתוח האפשרויות, את המאבק בין הניצים (אנשי הצבא) והיונים ואת אופן ההכרעה של הנשיא קנדי, שהוליך למצור על קובה ולהוצאת הטילים הסוביטיים ממנה.

יש במשבר הטילים כדי להמחיש לצופה הישראלי כיצד על ממשלה נורמאלית לתפקד במהלך משבר מסוג זה, להבדיל מהתנהגותה של ממשלת ישראל במהלך מילחמת־הלבנון.

בעיקבות הקרנת משבר הטילים והקרנת הסרט על ציד־המכשפות של הסנטור **מק'קרתי**, לפני כמה חודשים, אפשר לחשוב כי מחלקת סרטים תיעודיים היא המחלקה השפויה האחרונה בבניין הטלוויזיה. אלא שהאמת המיקצועית היא, שמיעוט הפקת הסרטים התיעודיים על־ידי הטלוויזיה עצמה מאלץ מחלקה זו לרכוש סירטי־תעודה מחוצלארץ. ואם מישהו מעוניין בסרטים תיעודיים חד־צדדים, הוא יכול לרכוש אותם בטלוויזיה הסובייטית, דבר שגם מנהלי הטלוויזיה בהווה אינם מוכנים לו.

רדיו אנטי־שמית

ל**אברהם בן־מלך**, איש־הרדיו, שהכין את שבוע המישדרים הרצוף שהוקדש לנושא האנטי־שמיות. שידורן של שש תוכניות דוקומנטריות, מדי ערב בשעה 6, ובעיקבותיהן דיון בין השעות 11 עד 1 בלילה על האנטי־שמיות בעולם — תוך הצפת האולפנים בטלפונים מהארץ ומחוצלארץ — הציגו מעט מהעוצמה, שעדיין נותרה למדיום הרדיופוני. מתוך סידרת התוכניות ניתן היה ללמוד, שמדינת־ישראל, שנועדה להיות מיקלט ליהודי העולם, יצרה במהלך מילחמת־לבנון מצב המסכן את חייהם של יהודי הפזורה.

מאחרי הקלעים

תקדים „אל על"

פירוק חברת אל על בידי מועצת־המנהלים של החברה, בעידודו של שר־התחבורה, הוא שפן־

ניסיונות של ממשלת הליכוד למיפעלים ולחברות ממשלתיות נוספות, ביניהן רשות־השידור.

לדעת גורמים ממשלתיים, רווחת במישרד ראש־הממשלה ההכרה כי הצלחת פירוק אל על תביא עד מהרה למהלך דומה ברשות־השידור. אותם גורמים מצפים זה כבר מחצית השנה לסיכסוך־עובדים שיביא להפסקת שידורי הטלוויזיה. במיקרה ששידורי־הטלוויזיה יופסקו בידי העובדים, יוחלט על פירוק רשות־השידור, שאינה מביאה נחת רבה — למרות השתדלויותיה — לממשלה.

במיקרה של פירוק תופעל הטלוויזיה בקבלנות בידי הטלוויזיה הלימודית, המתרגלת עצמה באמצעות התוכנית ערב חדש ומיבזקי־החדשות של גלי־צה"ל (מה עוד, שרשת המיקרו־גל של הטלוויזיה מופקדת בידי מישרד־התיקשורת).

בשלב האחרון, אחרי פירוק מליאת רשות־השידור והוועד־המנהל שלה, תוקם הטלוויזיה מחדש, במיסגרת מישרד־ראש־הממשלה (כפי שהיה עם קול־ישראל בשנות החמישים, בימי **דויד בן־גוריון**).

בי־בי־סי רוטשילד

הודעה לאקונית של דוברת רשות־השידור, בדבר הארכת החוזה של הטלוויזיה הישראלית עם הבי־בי־סי מגלה, כי במהלך שנת הטלוויזיה הקרובה תקבל הטלוויזיה הישראלית מידי הבי־בי־סי 90 שעות שידור לשנה, לעומת 75 שעות בשנה החולפת.

חידוש ההסכם — שמהצד הישראלי חתמו עליו מנכ"ל רשות השידור, **יוסף לפיד**, מנהל הטלוויזיה, **טוביה סער**, ומנהלת מחלקת סרטים קנויים, **מרים רוטשילד** — מייצג מדיניות של צימצום הייצור הישראלי על סרטים, וקניית סרטים זרים להקרנה.

מדיניות זו, המבוצעת בידי רוטשילד, היא ההיפך למדיניות הטלוויזיה כפי שהיתה בימי המנכ"ל הקודם, **יצחק ליבני**, שכינה תהליך זה „ירדניזציה של הטלוויזיה הישראלית".

לפני הצילצול

סידרת־הנפל המקורית אחרי הצילצול, המוקרנת בימים אלה בטלוויזיה, היא סיפור של כישלון עוד מצעדיה הראשונים.

בהתחלה הוכנו שני סרטי־ניסיון, תחת הכותרת חדר המורים. סרטי־ניסיון אלה לא ענו על ציפיות

הנשיא קנדי (עם אשתו ובתו)
מישאלת־לב

*מחקרים רפואיים הוכיחו:
„הופעת עששת השיניים נעצרה כמעט לחלוטין אצל נבדקים שלעסו 5 יחידות מסטיק עם קסיליטול מידי יום".

מסטיק איקס איקס עם הממתיק הטבעי קסיליטול-טוב לשיניים
טוב לי עם מסטיק XXX עלית
*מחקרם של M. SCHEININ K.MAKINEN

הצרבת נעלמת במהירות הטאמס

אתה מרגיש בה בדרך כלל לאחר הארוחה,
ההרגשה המציקה והמטרידה הזו של צרבת ואז...
טאמס נכנס לפעולה.
טאמס - טבלית קטנה וטעימה הפועלת במהירות מפליאה.
תוך מספר שניות תרגיש הקלה. טאמס ונגמר.
לנוחיותך טבליות טאמס בחפיסה אישית קטנה ונוחה לנשיאה.
טאמס ב-2 טעמים: מנטה ופירות.
כדאי תמיד שטאמס יהיה לידך וכשתגיע הצרבת,
היא תעלם במהירות הטאמס.
להשיג בבתי המרקחת.
טאמס...ואין צרבת.

דרושה
מזכירה / מרכזנית
שבוע עבודה בשעות הבוקר ושבוע עבודה בשעות הערב.
לפנות לחנה, טל. 03-232262

הזדמנות
למכירה שתי עדשות אוריגינליות של ניקון
ניקור — 35 מ"מ
2.8 F
ניקור — 135 מ"מ
2.8 F
טלפון בבית 03-249241
עבודה 03-232262
לבקש את ענת

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
בע"מ
מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.
רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
שמירה על בריאותך ורכושך

סיפור של שתי ערים

עם מינויו של **צבי** („צביקה") **שפירא**, מפקד גלי־צה"ל לשעבר, כמנהל מחלקת התוכניות של הטלוויזיה, מצטרף שפירא לקבוצת העובדים ה־בכירים של רשות־השידור שמקום עבודתם בירושלים, בעוד שמגוריהם בגוש־דן.

מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף לפיד**, מגיע מדי בוקר מתל־אביב למישרדו שבבניין כלל בירושלים. לעומתו, התגורר מנהל הטלוויזיה, **טוביה סער**, במשך תקופה ארוכה במלון הילטון, על חשבון רשות־השידור, שכר דירה ב־250 דולר לחודש על חשבון הרשות, דירה שבה אינו מתגורר בסופי־השבוע. מנהל הרדיו, **גדעון לב־ארי**, מתגורר אף הוא בגוש־דן, ומגיע מדי בוקר לבניין הרדיו בירושלים. המישנה למנכ"ל הרשות, **שלמה עבאדי**, מגיע מדי בוקר מאיזור כפר־סבא, שם הוא מתגורר.

• לבכירים אלה מצטרף עתה שפירא, המתגורר אף הוא באיזור כפר־סבא.

העיר על כך אחד מכתבי מחלקת־החדשות של הטלוויזיה: „אנחנו הכתבים היוצאים לשטח, חייבים לנסוע במכוניות צפופות, ביחד עם הצוות הטכני וציוד הצילום, בעוד שראשי רשות־השידור נוסעים על חשבון תקציב הרשות בקו ירושלים־תל־אביב. אם היה להם מעט מורא, היו יכולים לפחות לשכור אוטובוס־זוטא שיוביל אותם בבוקר לירושלים ובערב לשפלה!"

ראשי הטלוויזיה והנהלת רשות־השידור. בשלב של בדיקת שני 'סירטי־הניסיון אף הועלה הירהור לבטל את המשך צילום הסידרה ולגנוז את שני הסרטים שצולמו (פרק 2 ופרק 3 של הסידרה).

אלא שכאן התערבה האמביציה של מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף לפיד**, ומנהל הטלוויזיה הקודם, **יצחק** („צחי") **שמעוני**. הסרטים הוקרנו לפני מורים ולפני חברי הוועד המנהל, ולאור תגובותיהם הוחלט על המשך הפקתה של הסידרה.

התוצאה היתה כצפוי: כישלון בוטה, שהוכיח כי הטלוויזיה הישראלית אינה מסוגלת עדיין להתמודד בצורה מכובדת עם נושאים דרמתיים (בעוד שבשנתיים האחרונות הצליח הקולנוע הישראלי להתמודד עם כמה מבעיות־היסוד של הקולנוע: לשון אמינה, דמויות אמינות וסיפור ערכי). התברר, שתחנת טלוויזיה, המסלקת מתוך ציוותה את המוכשרים שבין יוצרי הטלוויזיה ומגבילה את נושאי הטיפול הטלוויזיוני, אינה מסוגלת לייצר דראמה טלוויזיונית, שתהא אמינה על קהל־הצופים, אשר ממן את שיגיונות מנהלי מדיום זה.

הממלכה של ברלינסקי

מרכז ההדרכה של רשות־השידור,

קונה־סרטים רוטשילד
ירדניזציה

שנועד מעצם תפקידו להדריך את עובדי התיקשורת של רשות־השידור, אינו מתפקד כלל. באחרונה ממלאים את מסך הטלוויזיה כתבים שלא עברו הכשרה מיקצועית במיסגרת מרכז־ההדרכה, וכתבי־רדיו שלא הוכשרו במוסד זה.

הסיבה להתפוררותו של מרכז ה־הדרכה נעוצה בעובדה, שהמרכז הוכפף תחת פיקוחו של המישנה למנכ"ל רשות־השידור. **שלמה עבאדי**, שהוא איש־כספים ולא איש־תיקשורת (עבאדי הוכשל פעמיים בידי **יוסף לפיד** במיכרזים למישרת מנהל הטלוויזיה).

לפני כשנה וחצי הועמד בראש מרכז־ההדרכה קריין הרדיו ה־וותיק והקפדן **יצחק פרי**. עד מהרה התברר לפרי, כי לא יוכל לפעול בהתאם לציפיותיו. מול פרי עמדו אנשיו של עבאדי, בראשם **עוזי ברלינסקי** — עד לפני שנתיים פקיד בנציבות־שירות־המדינה — שהוא אחד מבכירי הפקידים באמרכלות רשות־השידור. ברלינסקי השתלט בהדרגה על מרכז־ההדרכה, ואחרי התפטרותו של יצחק פרי הוא פועל כממונה זמני על מרכז־ההדרכה, ומעביר שעות רבות מזמן עבודתו בישיבה בבניין חוטי־ירושלים, שם שוכן המרכז.

בקרוב עומד להיפתח מיכרז מנהל מרכז־ההדרכה. שנים מבין עובדי הטלוויזיה מועמדים לנהלו: **יעקוב איזנמן** (מי שהיה המפיק הטכני של עמוד האש) ו**צבי** („צבה") **גורן**, איש מחלקת־החדשות וועד העובדים (עד לשבוע שעבר).

אלא ששמועה עקשנית בבניין כלל טוענת, כי עוזי ברלינסקי לוטש עיניו לתפקיד, וזה עומד ליפול כפרי בשל לידו מעל שולחנה של ועדת־המיכרזים.

פסקול

לפיד על מרון ופאפו

הסרט משבר הטילים, שהוקרן בשני חלקים בטלוויזיה, הוקרן ב־ארצות־הברית בערב אחד. מנהל הטלוויזיה, **טוביה סער**, שטען כי אין לייגע את הצופים בסרט רציני שכזה, שהקרנתו היא כמעט ליל־מישדרים, הורה לפצלו ●● בישיבת הוועד־המנהל, שבה היה עימות חזיתי בין מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף לפיד**, ובין חברי הוועד המנהל, **אהובה מרון** ו־עו"ד **אהרון פאפו**, הטיח לפיד בשניהם את הדברים הבאים: „הבעיה היא שאת, הגברת מרון, מנהלת עוזרת־בית אחת, ואתה אהרון פאפו, מנהל מזכירה אלקטרונית אחת במישרדך — ואילו עלי לנהל 1600 עובדים" ●● סברה עקשנית במיסדרונות הנהלת רשות־השידור טוענת, כי לרגל דבריו הקשים של לפיד על חברי הוועד־המנהל מרון ופאפו, יש בכוונתם של אלה, בסיועו של סגן היו"ר עו"ד **מיכה ינון**, להכריח את לפיד להתנצל פומבית ●● בפורום החדשות שנערך יומיים אחרי ישיבת הוועד־המנהל הסוערת, פנה עורך מבט, **יאיר שטרן**, אל לפיד, ואמר: „ברוכים הבאים ל־מועדון!" (כוונתו היתה למועדון ,מושמצי פאפו'). לפיד השיב לשטרן: „בדיוק בגלל זה פחדתי להיכנס עד כה למועדון הזה!" ●● דוברת רשות־השידור **אריאלה רבדל**, היא הדוברת הקשה־ביותר להשגה על־ידי עיתונאים. הסיבה: רבדל לא מחזיקה ברשותה מכשיר איתור, כמינהג שאר הדוברים. היעדר הביפר מונע לעיתים את תגובת רשות־השידור לאירועים הקשורים ברשות, דבר המביא לפגיעה בעבודתה של רבדל ●● אגב, את ישיבת „פורום החדשות" האחרונה פתח יוסף לפיד בקביעה: „אם העולם הזה כתב על ישיבתנו בשבוע שעבר, ואמר שיש בכוונתנו להחזיר את כתב הטלוויזיה והרדיו בלונדון **שמעון טסלר** — אז אפשר כבר להחזיר אותו" ●● באחד מימי העדרו של מנהל הטלוויזיה **טוביה סער** מהארץ, הדביק מישהו על דלת חדרו את הפתק שאמר: „מישרדו של מנהל הטלוויזיה ה־ירדנית" ●● הכתב **אורי כוהן־אהרונוב** נקרא על־פי ראשי־התיבות של שמו: „ראש אכ"א" ●● כינוי אחר, הרווח במחלקת החדשות, הוא הכינוי „קיקי וקקה". זהו כינויו של אחד מהכתבים, שאשתו מכנה אותו „קיקי". הכינוי ,קקה' הוסף לצלמו האישי של אותו כתב.

חבר־ועד פאפו
מזכירה אלקטרונית

3 דורות בטנים

שלמה גליקשטיין, בכיר שחקני הטניס בישראל זכה במקום הראשון באליפות הלאומית, מקבל את הגביע מידי הצעירה באלופות ישראל (לגילאי 9), רונה מאיר וע"י סבה של רונה, מרדכי מאיר שהינו נשיא איגוד הטניס בישראל.

בעיות ולבטים בחיי המין
מאת
ד"ר מרדכי זידמן
הוצאת רשפים

למכירה
פיז'ו 403
שנת 62'
מנוע שנת 70'
טל. 03-737548

PUB 101
בירה מהחבית
אוירה אינטימית
מאכלים מיוחדים
דיזנגוף 101
ת"א (פסג'הוד)
פתוח ערב ערב מ-17.00

תן טרמפ לחייל

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת
•שרות ת.ד
ללא תשלום
•מכבדים
כרטיסי אשראי
פרסום אידיאל
אבן גבירול 80
טל: 227117

(המשך מעמוד 49)
ערבים, לגרש אותם מהגדה, וחייל אחד אומר שיש להחזיר להם את אדמותיהם.

אחת הסצינות החזקות בסרטו של גיתאי היא סצינת קבורת עצמותיהם של „חיילי בר־כוכבא”, בכיכובם של הרב גורן וראש־הממשלה בגין. זוהי סצינה המקבלת בסירטו של גיתאי משמעות צינית ביותר.

הסרט חושף את הכיבוש על כל כיעורו, ואינו מחמיא לישראל או לישראלים, ו־בכל זאת ניכר כי הוא נעשה על־ידי ישראלי שאיכפת לו, והחושב שהכיבוש הוא שורש כל רע, סרטן האוכל את עצמותיה של המדינה.

גיתאי מציג את סירטו בפסטיבלים בכל רחבי־העולם אך לא בארץ. הוא הסביר, שנאלץ להגניב את החומר מהארץ, לסיים את עריכתו בפאריס. מכיוון שחשש ש־הצנזורה לא תאשר את הסרט. כדי להציג את הסרט בארץ.

„בלונדים כמו מלאכים”

הסרט הישראלי השני שהוצג ב־מיסגרת הפסטיבל, חמסין, של דני וקסמן, זכה כאן במחמאות גדולות ואף נרכש על־ידי מפיצי סרטים מצרפת. עיתונאים צרפתיים מיהרו לטלגרף למערכות עיתוניהם ביקורות נלהבות על הסרט. העיתונאי הצרפתי הנודע ז'אן ל' קוטיר צפה בסרט והחליט לבחור בו לתוכנית הטלוויזיה החודשית שלו קולנוע בלי ויזה. זוהי תוכנית פופולרית, המציגה סרט בעייתי פוליטי או חברתי, ואחר כך מקיימים עליו דיון.

גם הסרטים הישראליים האחרים שהוצגו כאן בחדרי־הווידאו זכו בהתעניינות עצומה, במיוחד מצידם של אנשי־הקולנוע ו־העיתונאים המצרים.

לנה של איתן גרין וסופו של מילטון לוי של ניסים דיין — שני סרטים שהשתתפו בעבר במיסגרת הפסטיבל, זכו בצפיית חוזרות ונשנות. מתחת לאף, סרטו של יעקול גולדוואסר, שלא השתתף בסופו של עניין בפסטיבל, כדי לא לקלקל את סיכוייו בקאן, הוקרן פה בחדר־הווידיאו בניגוד להוראות המפיק רוני אקרמן, שדרש שה־סרט לא יוקרן כלל. מתחת לאף זכה במחמאות גדולות מצד יוצרי קולנוע ערביים וצרפתיים, מפיץ יווני אף התעניין ברכישתו.

הפתעה רבה גרם בימאי הקולנוע הסורי: עומר אמיר עליי, שלמד קולנוע בפאריס. עומר, שסרטיו אסורים להקרנה בארץ מולדתו, הציג שני סרטים דוקומנטריים: תרנגולות, וסרט העוקב אחרי עובד בחדר־המתים במערב ביירות.

את הסרט תרנגולות מימנה ממשלת סוריה, ועומר התבקש לצלם סרט דוקומנטרי על כפר סורי נידח שהשילטונות מנסים ל־השריש בו שיטת־גידול־תרנגולות מודרנית.

הסרט, שהוא לדעתי מצויין, עמוס ב־רמזים פוליטיים בולטים. הבימאי דואג ל־הראות יותר מפעם אחת, לכאורה במיקרה, את ההבדל בין רמת־החיים בדמשק ובין רמת־החיים בכפר הקטן. הכפריים מדברים על ניצול ועל אוזלת־יד של ה־שילטונות. הסרט, כמובן, נאסר להקרנה. עומר. המתגורר בפאריס עם צעירה לבנונית המקורבת לחוגי אש״ף, הבריח את ההעתק אל מחוץ לארצו.

את דינה, ידידתו של עומר, פגשתי ב־קפה דה מאגו בפאריס לגמרי במיקרה. היא סיפרה לי שהגיעה זה עתה מביירות. היא עבדה, כך סיפרה, בבית־החולים עזה בעת הטבח בצברה ושאתילא. לדבריה, עבדו בבית־החולים במשך כל המילחמה שני רופאים ישראליים, רק אחרי הטבח הם החליטו לעזוב את המחנות, מכיוון ש־פחדו שצה״ל יעצור אותם. חשבתי לתומי שהיא אינה מבדילה בין ישראלים ויהודים, אך היא התעקשה כי מדובר ברופאים ישראלים, בעלי אזרחות ישראלית.

דבר נוסף שסיפרה לי דינה היה הפגישה שלה עם החיילים הישראלים: „כש־ראיתי את החיילים הישראלים בעלי פני המלאך, בלונדים עם עיניים כחולות ומין מבוכה כזאת בעיניים, לא יכולתי להאמין.

„אלה, אמרתי לעצמי, אלה החיילים ש־הרגו אותנו, שעשו לנו דברים כל־כך איומים. זה היה ההלם הפרטי שלי במלחמה, המיפגש עם החיילים הישראליים. חשבתי שהם חיות, וכשראיתי שהם נראים כמו מלאכים, חשבתי שמשהו קרה לי, ש־אני משתגעת.”

ההצגה הגדולה

גומדי (מימין) משחק את התפקיד הראשי אך גם שאר הנפשות במחזה מלוהקות כראוי

כמו שיש הצגות וסרטים שהפכו כבר לקלאסיקה, והצופה יודע כי תמיד יקבל תמורה מלאה לכספו, נראה כי מישפט הרצח הכפול הפך להצגה כזאת. למרות שלפני שנה התנהל כבר בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב מישפטו של טוביה אושרי, שבו העידו כל העדים והתגלו כל ההפתעות, עדיין מושך מישפטו של רחמים („גומדי”) אהרוני, באשמת אותו רצח כפול, סקרנים רבים.

האולם מלא תמיד נשים יפות לבושות היטב. נמצאת שם, כמובן, בת־שבע, אשתו של גומדי, בת למישפחת דנוך — אשה יפה ומטופחת, המחייכת גם ברגעים קשים. לידה יושבת בקביעות מרים דנוך, גיסתה, אשתו של ישראל דנוך, שגם הוא היה נאשם בסיוע לאחר מעשה לרצח, בכך שעזר להסתיר את הגופות וראיות אחרות, ויצא כבר מבית־הסוהר. גם מרים היא אשה נאה מאוד, הנראית כאילו יצאה כרגע מהמספרה.

אך ללא ספק, מלכת המישפט היא הצ־עירה בבנות דנוך, שרה („שורי”) — נמוכה, חטובה ובעלת רעמת תלתלים שחורים וחיוך רחב. שורי היתה גם היא נאשמת במישפט הראשון, ויצאה זכאית. אך היא גותרה קשורה במישפטים, והפכה כמעט לדמות המרכזית בהם.

„ראיתי שהוא מת עליה”

שורי יפת־התואר היתה לפני עשר שנים אהובתו של עמוס אוריון. זמן קצר אחרי שהתחילו לחיות יחד, נעצר עמוס על־ידי המישטרה ונידון למאסר עולם על שוד ברינקס ורצח אחד השומרים.

עשר השנים שישב בכלא גיבשו בליבו של אוריון שינאה תהומית לאנשים ש־גרמו לו להיכנס לכלא. הוא טען, כי הוא חף מפשע, והבטיח כי יגלה אותם ויינקום את ניקמתו. על החלטתו זו הכריז ברגע שיצא מבית־הכלא, והיא פורסמה מעל דפי העיתונים והטלוויזיה.

כאשר ביקר ימים ספורים אחר־כך בביתו של ידידו גומדי, ראה שם את גליון העולם הזה שנשא על שערו את פניו של אוריון. ואז אמר לגומדי כי היה זה איום סרק בלבד, וכל כוונתו היתה רק להשיג הטבות ממוסדות כלשהם. כך העיד השבוע גומדי בבית־המישפט.

יחד עם השינאה לאותם שבגדו בו התגברה בליבו של אוריון אהבתו לשורי. כאשר יצא מן הכלא והתגורר בביתה של ידידה ביפו, התגעגע לראות את שורי.

גומדי, שהוא גיסה של שורי, הפגיש את השניים בביתו. ביום שישי הראשון, אחרי שהרורו של אוריון, הזמין גומדי לביתו את אוריון ואת שורי, ונתן לשניים לשוחח ביחידות. „ראיתי לפי מבטיו והגישה שלו שהוא מת על שורי, אז השארתי אותם לבד. יצאתי לגינה עם המישפחה, והם נשארו יחד בפנים,” העיד גומדי בבית המישפט.

אבל כאשר יצא אוריון מבית־הכלא, כבר לא חיכתה לו שרה. היא נתנה את אהבתה לטוביה אושרי, חבר־נעורים של גומדי, וממנו נולדה לה בת. לא היתה לה כל כוונה לעזוב את אהובה החדש ולחזור לעמוס, שיצא בבית־הסוהר.

כשבועיים אחר־כך שוב נפגשו שורי ועמוס בביתו של גומדי. באותו ערב שישי באו עמוס ועזר כהן עם בחורה, כדי לדבר עם גומדי. בחצר האחורית ישבה באותו זמן חבורה של אורחים ובני־מישפחה, ביניהם היו גם שורי ואושרי.

כאשר נכנס עמוס, הבחין בשורי והתקרב אליה, אך אז ראה את טוביה, והוא הסתובב והיפנה להם עורף. כמה דקות אחר כך הסתלק טוביה מהמקום.

מאז היה הריב בין טוביה ועמוס גלוי לכל. היתה מעורבת כאן קינאת גבר בגלל אשה יפה, שעזבה אותו ועברה לאחר.

שני דורות
סניגורית ערנה קפלן המגינה על גומדי משוחחת בהפסקה עם אביה, עורך־הדין הוותיק יעקב הגלד. האב נכנס לאולם לפני המישפט, ולחץ את ידו של גומדי באבירות. גומדי הוסגר לאחר שנתפס באיטליה.

וחשד כבד כי טוביה הוא אשר היה מעורב בשוד ברינקס, ושבגללו ישב עמוס בכלא.

שורי היתה גם הגורם למריבה בין גומדי ואושרי, אשר הביאה להתקררות ידידותם. גומדי העיד, כי כאשר נכנסה שורי להריון, ניסה אושרי להתחמק מהעניין. הוא שיקר לאשתו והעביר את האשמה ואת האבהות על התינוק לידידו הטוב גומדי.

הדבר הביא למצב מאוד בלתי־נעים בביתו של גומדי. אשתו, שהיא אחותה הבכירה של שורי, וילדיו של גומדי, נפגעו מאוד מסיפורים אלה. וגם היום, כאשר שאלה הסניגורית עדנה קפלן את גומדי על עניין זה, ביקש ממנה לרדת מהעניין, כיוון שמאוד לא נעים לו לדבר על כך בבית־המישפט.

מעדותו של גומדי עולה, כי עמוס ועזר הפכו לזוג סחטנים מיקצועיים, אחרי ש־שוחררו מהכלא. לכל אחד מהם היו כישו־רים ותכונות שונות, אך כצמד הפכו לזוג סחטנים מסוכנים.

השניים, לדברי גומדי, להפעיל על אושרי. כמה ימים לפני הרצח, תפסו אותו, איימו עליו באקדחים שלופים, הוציאו אותו לחולות בת־ים ושם השפילו אותו, השתינו עליו ודרשו ממנו 300 אלף דולר. אבל אושרי לא התכוון לשלם להם.

האמנם היו המניע לרצח הכפול פניה היפות של שורי דנוך ושלוש מאות אלף דולר, כפי שהעיד גומדי? על כך ישיבו השופטים בפסק הדין.

השביל הדק

מתח מסויים גרם במישפט זה עד המדינה רמי ערוסי. הוא העיד כבר במישפטו של אושרי, ובית־המישפט מצא אותו עד אמין וקיבל את גירסתו. אותה עדות עצמה נכנסה גם למישפט הנוכחי, למרות שערוסי עזב כבר מזמן את המדינה. אבל הסניגוריה דרשה לחקור אותו חקי־

אשה בת־שבע אהרוני, אשתו של הנאשם, היא אחת הנשים היפות הפוקדות כל יום את האולם. גם בתה, אחותה וגיסתה אינן מחסירות אפילו יום אחד בבית־המישפט, והן מפגינות תמיד את מיטב האופנה כשעל פניהן חיוך מלא אומץ.

בתחילה ניסו לסחוט כסף ממימון לוי, קבלן עשיר מירושלים ובעל מלון רמדה שלום. לעזר כהן היה סיכסוך ישן איתו. עזר פנה לגומדי וביקש ממנו להפגישו עם מימון. בפגישה דרש ממימון שלושים אלף דולר כהלוואה.

למרות שגומדי לא ראה את הדבר בעין טובה, והזהיר את מימון כי לא יראה את כספו בחזרה, הסכים בכל זאת להיות איש הקשר ביניהם ולהעביר לזוג הסח־טנים את הכסף, בתשלומים של עשרת אלפים דולר לשבוע. מימון הסכים לתת את הכסף ואמר: „פאק־אוף הכסף, אז הרווחתי פחות שלושים אלף.״

את הסחיטה הגדולה שלהם התכוונו

רה נגדית, ופרקליט המחוז, אהרון שדר, הבטיח לעשות כל מאמץ כדי להביאו לדוכן־העדים. אולם השבוע התברר, כי קצין המישטרה שנשלח למקום מחבואו של ערוסי, חזר משם בידיים ריקות.

ערוסי סירב בכל תוקף לחזור, ואיים כי אם ימשיכו להטרידו, יעבור למדינה אחרת ויותר לא יוכלו למצאו.

כעת נותרה בין ראיות התביעה עדותו של ערוסי, וגומדי שבוי בעצם בגירסה זו. אם יסתור אותה, אחרי שהרכב אחר של אותו בית־מישפט מצא אותה אמינה, יתכן בכך שההרכב הנוכחי לא יאמין לו.

גומדי בחר לעצמו גירסה שתאמה את כל העדויות, והילכה על השביל הדק

מלכת המישפט שרה דנוך משמאל (עם ידידה) היא ללא ספק מלכת המישפט. כל האירועים קשורים בה ובגברים שאהבו אותה. למטה: חיפושים קפדניים נערכים על גופם של הנכנסים לאולם המישפט.

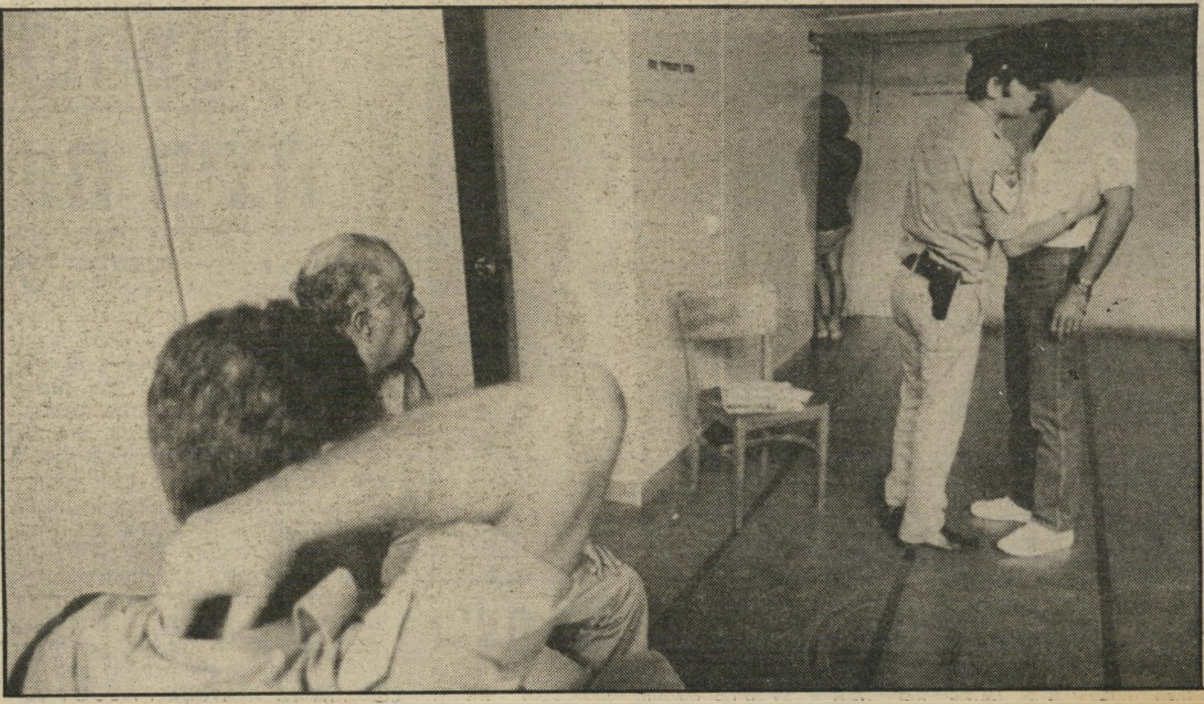

שביניהן. אבל הוא נאלץ לסתור את ערוסי בפרט אחד חשוב. הוא העיד כי היריות נשמעו מהכיוון שבו עמד ערוסי, שהחזיק בידו את הנשק. בכך הקדים כבר את העדות שימסור בעירעורו של אושרי, העומד להישמע בקרוב, וגילה כי הוא תומך בגירסתו של חברו ושותפו.

אך זהות היורה אין בה כדי לשנות הרבה לגומדי. החלק החמור נגדו בעדות ערוסי הוא הקטע שבו סיפר ערוסי כי גומדי הוא אשר חתך את רגלו של עזר כהן ושיסף את גרונו של עמוס אוריון. את הקטע הזה הכחיש גומדי מכל וכל.

גירסתו, כפי שנטענה על־ידי הסניגו־רית בעת הטיעון שאין להשיב לאשמה, היתה גירסה הגיונית ועשויה מעור אחד. גומדי הכחיש כל עויינות בינו ובין הנרצ־חים, הכחיש כל קשר בינו ובין אושרי או ערוסי, וכן הכחיש כל ידיעה על הנשק שהוכנס למיפעלו. אם תתקבל גירסה זו, יזוכה גומדי מאשמת רצח בכוונה תחילה.

אולם הקושי שעמד לפני גומדי בעת עדותו ברור לכל. אין מה לקנא בגבר שעמד שלושה ימים על דוכן־העדים והיה חייב לחשוב היטב על כל מילה. היה עליו לתמרן בין גירסתו של ערוסי, גירסתו של אושרי ובין אמונם של השופטים. זוהי מטלה קשה מאוד. **אילנה אלון** ■

מדוע עברו צלמים מהטלוויזיה הישראלית לרשת זרה ✱ קשה לחיות מספרות

צלמים על מדרגות

"**רק** 7 **יותר** לסחוב מצלמה מאשר לי נהל פאב. אני מעדיף לצלם תחת אש מאשר למזוג משקאות. תאמיני לי, זה שפתחתי פאב, היתה טעות של רגע," התוודע צלם הטלוויזיה של רשת אן־בי־סי בארץ, **יוסי גרינברג**.

יוסי, דמות בוהמית ידועה וגלשן חובב, נמצא כרגע במטולה ומדווח עבור הרשת שלו מהגיזרה המזרחית.

לא פלא, שלפתיחת הפאב החדש שלו ביפו העתיקה שנקרא החלון, באו צלמים זרים רבים וצלמי הטלוויזיה הישראלית. ביניהם זיהיתי רבים שעברו מהטלוויזיה הישראלית לרשת אן־בי־בי.

שאלתי את יוסי לסיבת הנדידה ההמונית לרשת הזרה, והוא ענה: „אצל האמריקאים הכל יותר מיקצועי. הם רוצים אקשן ופעילות, ואת זה אנחנו מספקים להם. שם נמצאת העיתונות האמיתית."

נושא השיחה במסיבה היתה, כמובן, מילחמת לבנון. יוסי סיפר: „אם יש דבר הנקרא אנרכיה, אז זה בדיוק מה שהיה שם. היה מצב כזה, שאנו, הצלמים, לקינו בעייפות נפשת כתוצאה מההתמודדות עם הפחד, ההרג וההרס.

„ביירות היתה הגיהינום האמיתי. איש הישר בעיניו יעשה. הכוח שלט. אנשים פשוט אוהבים לירות ולהרוג."

בסיומה של המסיבה בירך יוסי את חבריו וחזר למטולה.

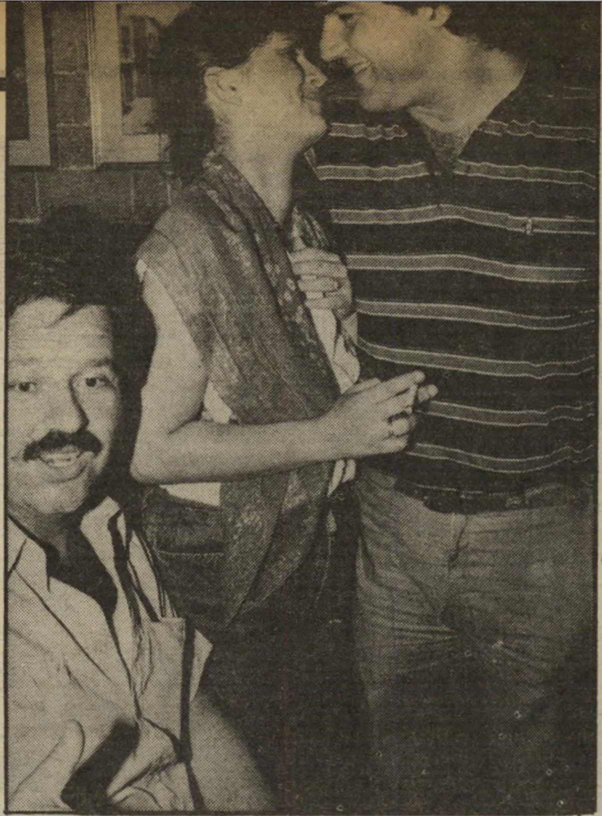

צלם ומפיקה יוסי מולא, צלם **כלבוטק**, בעל הפאב לשעבר, ממתיק סוד עם אשתו, תמי מולא, שהיא מזכירת־הפקה של **כלבוטק**. בתמונה משמאל: משה מילנר, צלם לישכת העיתונות **הממשלתית**.

המישפחה צלם רשת הטלוויזיה **אן־בי־סי**, פיטר סלע, בחברת אשתו, שלומית נתיב־סלע. שלומית שירתה בעבר בלהקת פיקוד צפון, שיחקה בהצגות ילדים ונטשה קאריירת מישחק לטובת לימודים אקדמיים.

על המדרגות צלמי הטלוויזיה וחברותיהם יושבים על המדרגות המובילות לפאב שביפו העתיקה. הפאב היה דחוס עד אפס מקום ורוב הצלמים העדיפו לבלות את המסיבה בחוץ, כשהם לוגמים כוסיות משקה.

נשיקה מעניק בעל הפאב, צלם הטלוויזיה יוסי גרינברג, לרגינה קשפיצקי, מתרגמת הספרים, שאירגנה לו את חגיגת הפתיחה.

מיפגש קוסמטי עם פיצה

שמו שמים! דוגמניות צעירות, בעלות גיזרה דקיקה, שבימים כתיקונם ממש מרעיבות את עצמן למען הגיזרה, שכחו לרגע את הדיאטה הרצחנית. הן זללו מלוא פיהן פיצות גדושות בקלוריות הגונות, ולא נגעו כמעט בשלל הפירות, שהועמסו בשפע על השולחנות.

הזלילה הגדולה הזאת נערכה בפתיחת המרכז הקוסמטי החדש בדיזנגוף סנטר.

הגעתי לשם, כי ידעתי מראש שכל הדוגמניות היפהפיות תתרכזנה שם. מנהלת המרכז הזה אינה אלא מנחת תצוגות־אופנה, **דליה שפלן** הנמרצת.

אכזבתי היתה רבה, כשנוכחתי שלפתיחה החגיגית הגיע מיספר מועט של דוגמניות, חלקן פנים חדשות במיקצוע. הצמרת האמיתית לא היתה שם. התירוץ היה, כמובן, „הן בטח לא מצאו את המקום."

לדליה שפלן שהסתובבה ביניהן כפסטרונית, לא הפריע העניין כלל.

היא דאגה להסתובב בין הדוגמניות ולחלק לכל אחת מתנה, שכללה קרם ידיים וקרם לגוף. „את תשתעבדי לקרם הזה," הבטיחה לי.

לבוש תגיגי ומיוחד לא נראה על גופן של הדוגמניות, שהעדיפו לבוא בג'ינס.

אני שמחה על כל חנות שנפתחת בדיזנגוף סנטר. המרכז, שהיה שומם זמן רב, מתחיל להתאושש.

פיצה למנחה כתבת הספורט בילי גורביץ' (משמאל) מאכילה את מנחת תצוגות־האופנה, דליה שפלן, בפיצה טעימה. בילי הפכה קולגה של דליה, כאשר הוסיפה לעצמה מיקצוע נוסף, הנחיית תצוגות־אופנה. באמצע: יהודית נגר נוגסת בתפוח. דליה חוגגת עם אורחיה פתיחת עסק חדש!

מיני פיצה הדוגמנית יהודית נגר, המכונה ז'אגר, בשימלת מיני קצרצרה, עסוקה בזלילת פיצה בין בקבוקי הקוסמטיקה.

אגדה לילדים

את האנשים האלה אין רואים בדרך כלל במסיבות. יש צורך בסיבה טובה כדי להוציא אותן לחגוג. הוצאת ספר ילדים חדש של קולגה היתה סיבה כזו. רובם התכנסו השבוע בקרפ סוזט בית־אוכל המתמחה בבלינצ'ס, כדי לחגוג עם הסופרת **נורית יובל** את צאת ספרה החדש, משלי שועלים.

הסופר **אוריאל אופק** סיפר, שפעם נורית איירה סיפרי ילדים ושהוא היה ה־ראשון שהזמין אצלה איור לספרו הקשרים הצעירים. גם את ספריה של **דבורה עומר** איירה, עד שיום אחד החליטה שדי לאייר לאחרים והחלה לכתוב בעצמה.

נורית, שכל עניין הפירסומת זר לה, אמרה לי: „אני עדיין ילדה. לא גדלתי. אני שייכת לעולם הילדים עדיין. אני אדם קטן, שגר עם שני ילדים והרבה חתולים. אני הפטרונית של חתולי השכונה.״

הבדרנים בין הסופרים

הבדרן־שחקן טוביה צפיר מתכופף כשהוא מספר בדיחה לידידו, ישר־אל פוליאקוב (פולי) מהגשש החיוור. לשניים היתה סיבה טובה להסתובב בין הסופרים. נשותיהם, יעל צפיר ושוש פוליאקוב, אירגנו את מסיבת־הסופרים של נורית יובל.

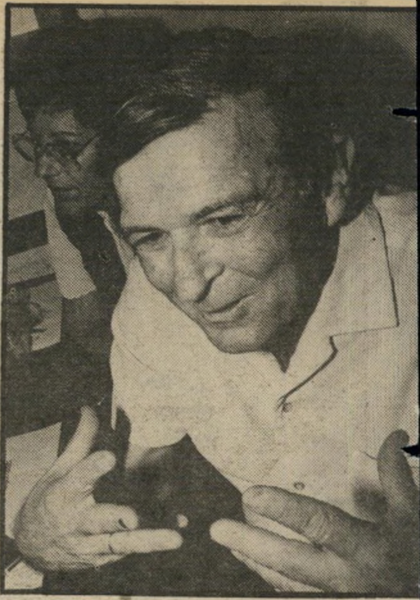

הסופר

הוותיק והנערץ של ספרי הילדים, אוריאל אופק, שערך במשך 25 שנה את השבועון **דבר לילדים**, מספר בעזרת הידיים שלו.

פיתחון־פה

סופרת הילדים הפופולארית דבורה עומר באה למסיבה בחברתו של בעלה, המנהל האדמיניסטרטיבי של **הבימה**.

תכשיטים

סופרת הילדים וכלת המסיבה נורית יובל (משמאל) בחברתה של טליה רווה עדויית התכשיטים, המחייכת כשיד מושטת לעברה, כדי למשש את תכשיטיה המיוחדים, שכיסו אותה כליל. הופעתה משכה תשומת־לב רבה.

לא ילד

סופר הילדים יהודה אטלס, המשמש גם כ־עורך השבועון לילדים **פילון**, אמר: „צריך להתייחס לילד כאל מבוגר.״

המלכה

מלכת־המים־לשעבר אי־לנה סיבוני (משמאל) מתרכזת באכילה. מימינה: הדוגמנית בר־ברה בג'ינס, פנים חדשות בדוגמנות.

אם יש אנשים בארץ שחשבו כמוני, ש־ספרות ילדים היא להיט מסורף, וסופרי הילדים הם עשירים גדולים, הרי שבערב זה העמידו אותי הסופרים על טעותי. נכון, אמנם שספרות ילדים נמכרת יותר מספרות מבוגרים, אבל לא בכמות כזו, שאפשר יהיה לגרוף רווחים מי־יודע־מה. קשה אפי־לו רק לחיות מזה.

אוריאל אופק, סופר ילדים ידוע, שערך את השבועון דבר לילדים במשך 25 שנים, סיפר, שרק אחרי שנים רבות, לאחרי כעסק בתרגום ובעריכה, הצליח לבסוף לחיות אך ורק מספרות ילדים.

עוד גילה לי אוריאל אופק: „סופרי ילדים הם אלה הכותבים על קורות חייהם. הספר הטוב ביותר שלי נקרא רגע של פחד. למה?

„כשהיינו ילדים בשכונת בורוכוב, הת־גנבנו לחצר ביתו של אברהם אלדמע, לשם היו באים שחקני המטאטא, האוהל והבימה ומציגים. כששאלו אותנו מה מחיר הכרי־טיס, ענינו: חמש דקות של פחד. מאוחר יותר גילינו שבחצר אברהם אלדמע, אביהם של דן וגיל אלדמע מהרדיו, היה סליק הנשק של ההגנה.״

עורכת

מדור הילדים בעיתון **ידיעות אחרונות**, בינה אופק, מחייכת. בינה היא אשתו של ה־סופר אוריאל אופק, הכותב לילדים.

נירה גל

סיפורים על מחזרי־עבר במסיבת יום־הולדת של עדנה פלידל:

משחקים ביום הולדת

אם ובת השחקנית הוותיקה עדנה פלידל מחבקת באושר את בתה הצעירה, אפרת. עדנה חשבה שעורכים לה מסיבת־ריקודים והלכה למועדון. כשראתה שאין שם איש, הלכה למיסעדת **תל־אביב הקטנה**, שם חיכו לה חבריה מתיאטרון **הקאמרי**, ששרו לה יומולדת שמח. עדנה התרגשה עד שדמעות עמדו בעיניה.

לשיר השחקן ראובן שפר במיכנסי ג׳ינס קצרים מופיע בשירה להנאת חבריו. משמאל: הפסנתרנית רות מנזה מלווה אותו בפסנתר.

"לחיי תיאטרון צעיר ושחקנית מזדקנת," מברכת בצחוק השחקנית עדנה פלידל, כשכולם משיקים כוסות יין לכבודה.

„עכשיו אפשר להריח אותך סוף־סוף," צועק מקצה השולחן השחקן עודד תאומי ופורס את עוגת יום־ההולדת הגדולה. עדנה מכבה את הנרות בעזרת מאוורר.

אני אוהבת מסיבות של שחקנים. תמיד מובטח לי שאהנה, כי עם עפים הסיפורים הכי־טובים. גם הפעם לא התאכזבתי, כשחגגתי יחד עם המצחיקים האלה במסיבת יום־הולדת לעדנה פלידל, שערך לה תיאטרון הקאמרי במיסעדת תל־אביב הקטנה. לא היה שם משעמם לרגע.

בראש השולחן ישב השחקן אבנר חזקיהו, כשלימינו ולשמאלו יושבים השחקנים ראובן שפר והשחקן הוותיק נתן כגן. אלברט כהן בא בחברת אשתו, הפסנתרנית רות מנזה, שהתיישבה ליד הפסנתר.

בזה אחר זה עלו השחקנים לתת את חלקם בשימחה. רובקה שפר עלה ושר קלינקה, וחימם את האווירה העליזה. אחריו עלה נתן כגן ושר ברומנית, אחרי השחקן אלברט כהן, שהפליא לשיר.

אחרי ההופעות מגיעות הברכות. עודד תאומי ברך וסיפר: „אסטרולוג וגרפולוגית קבעו, שעדנה מרגישה שהחמיצה משהו בחייה. מה שברור הוא, שאת המסיבה הזאת לא החמצת. עדנה יצרה טיפוס על הבימה של אם טובה." כאן קפצה עדנה: „תגיד־תגיד עליזה מזרחי, אני בידיים שלך," ועודד הוסיף: „כל תפקיד יצעיד אותך קדימה." עדנה הגיבה: „גמרתי כבר את כל התפקידים."

לאט־לאט, כשקולחים סיפורי הנוסטלגיה, מתגלה, שלעדנה היו מחזרים משונים כשהייתה בתיאטרון. אירי לוי מגלה לחברה: „אני הייתי צריך להתחתן עם עדנה. יש לנו חוזה חתום על־ידי שני עדים, משה הורגל ושחורי, אבל הנה בא רפי בן משה והציל אותי."

עדנה, היושבת בחברת בעלה, רפי בן משה, ילדיה, בועז ואפרת, השיבה: „המנוול הזה הזמין אותי פעם להבימה ולא ליווה אותי הביתה."

אורי השיב: „תספרי־תספרי מה עשה לך ברלינסקי." ועדנה סיפרה:

„ערב אחד חלתה השחקנית אביבה ג.ר. ואני החלפתי אותה. תפקידי היה להתחבק עם השחקן זאב ברלינסקי. בסצינה מסויימת התקרב אלי ברלינסקי ושאל אם אסכים לצאת איתו בערב. הסכמתי. ברלינסקי מצא את הסרט היחידי בעיר, שלא ניתן להשיג אליו כרטיסים. מחוסר ברירה הזמין איתי לעלות לדירתו.

„עליתי מתנשמת עד הקומה השישית, ישבתי מעולפת, כדי להתאושש, כי יש לי אסטמה ורק שש קומות חסרות לי. עוד אני מתאוששת, נעלם ברלינסקי, חזר, לקח את ידי והתחיל להסביר לי בדיוק מה דרוש לו. התקרבתי לדלת היציאה, והוא הביט על השעון ואמר: בואי, אלווה אותך לקו 4.

„הוא חיכה איתי לאוטבוס, אמר שהוא ממהר והלך הביתה. כשפגשתי בו לפני זמן מה, הזכרתי לו את הפרשה והוא השיב: תעזבי זה כבר ישן."

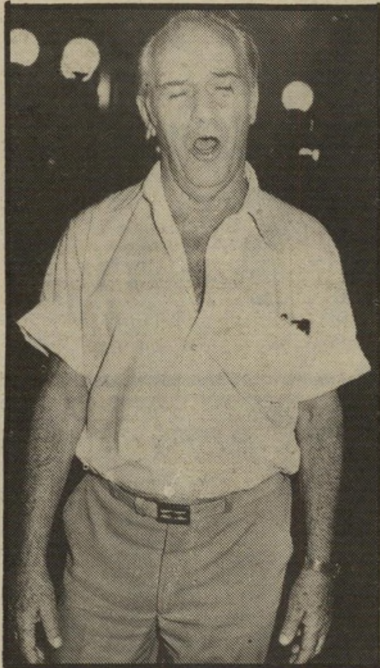

ותיק שחקן **הקאמרי** הוותיק נתן כגן עוצם את עיניו בריכוז, כשהוא שר ברומנית לקול צחוק חבריו.

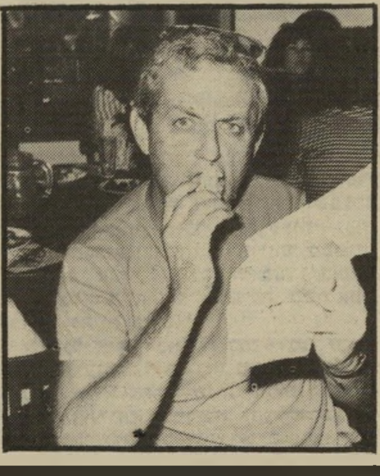

כמו מנצח מניף השחקן אלברט כהן את ידיו, כשהוא שר שירים ברוסית. למטה: השחקן אילן דר מרוכז באכילה, ובקריאת מיכתב. „אני אחד הזייפנים הגדולים של תיאטרון **הקאמרי**," הצהיר דר, כשנתבקש לשיר.

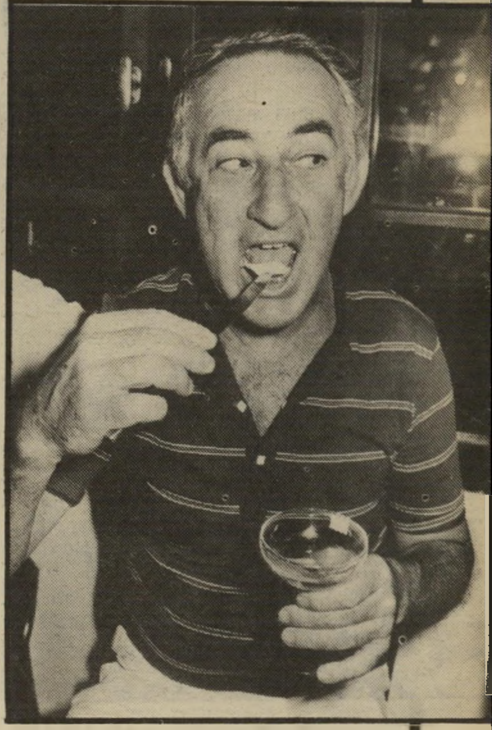

סכין ובקצהו גבינה תוחב לפיו מלך שחקני **הקאמרי**, אבנר חזקיהו, כשבידו השנייה הוא אוחז בכוס יין.

ראש עיריית אילת, גדי כ"ץ, אומר שכמה מהחברים הכי טובים שלו הם ערבים, משיב להאשמות של תושבי עירו, טוען שאין לו מחליף ומודה כי אילת אינה בנוייה לתיירות מקומית, אלא לתיירים מחו"ל

התושבים רק מחפשים לתפוס את ראש־העיר. אפילו כשבניתי את הכביש לבית־הקברות, אמרו שאני דואג לעתידי

מכל מקום בעולם, שיש אבטלה, באים לפה. מה קרה? אני אומר לכל הזרים: לכו מפה!

מנהל מחלקה שלי, דרוזי, זכה בתואר עובד מצטיין, חס וחלילה שיבוא מישהו להגיד שיש לי שינאה לערבים!

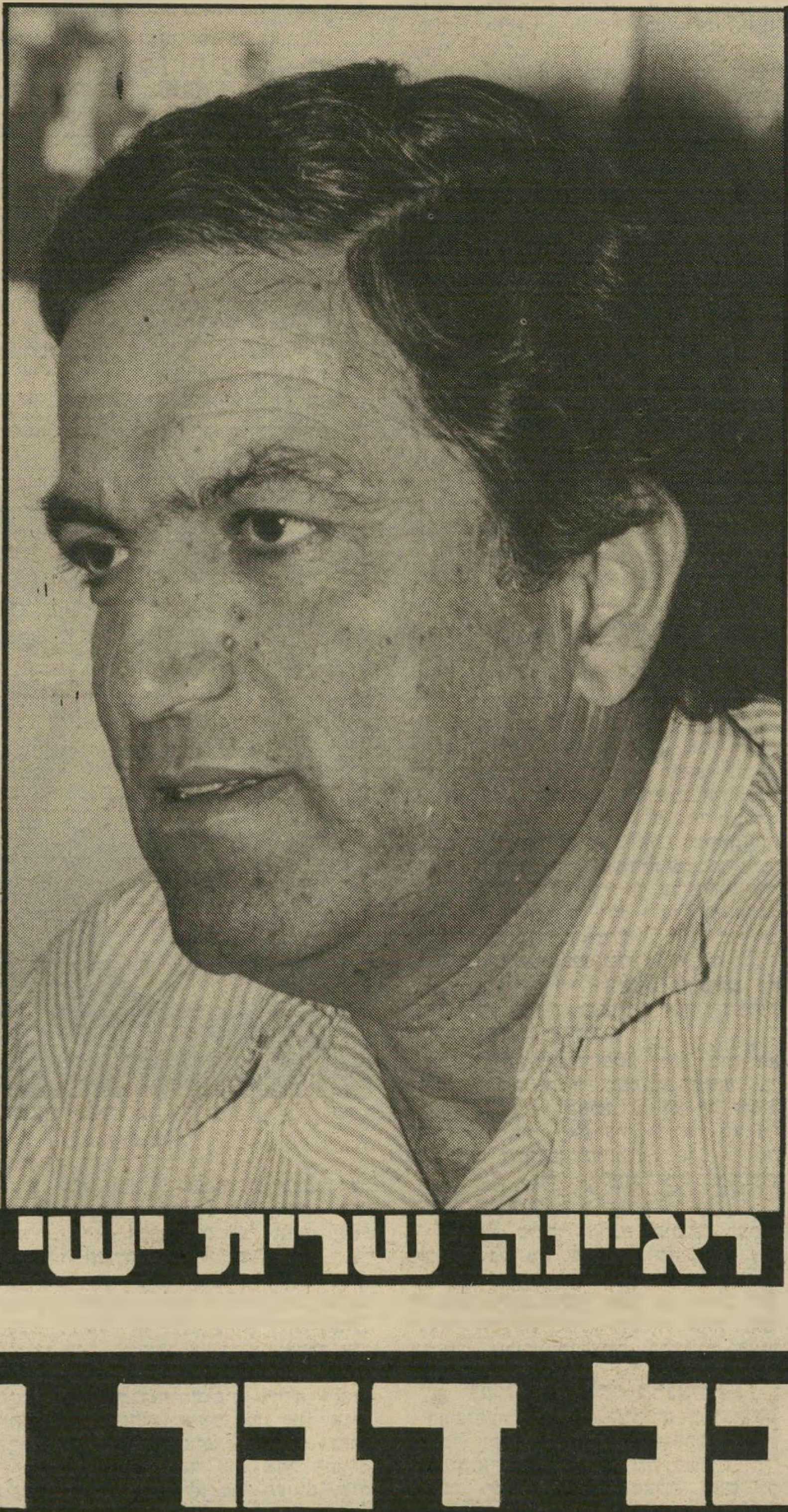

ראיינה שרית ישי

זה לא אני החלטתי לגרש את הערבים מאילת, אני לא מבין למה נדבקים לי כל מיני חברים. זה שירות התעסוקה

את יודעת מה זה לעבור חקירה של דיגל, ולצאת נקי? נבהלתי כשראיתי את טכניקת החקירה שלו

תשאלי בעולם מי הן שתי הערים הכי מפורסמות בישראל, יגידו לך ירושלים ואילת, ולא תל־אביב

"בכל דבר רע באילת מאשימים אותי!"

ראש עיריית־אילת, גדי כ"ץ, הוא גבר מלא מרץ. הוא לקח אותי לסיבוב בעיר ועשה מאמצים עצומים, כדי לשכנע אותי כי תרם תרומה ענקית לפיתוח אילת.

עירו של כ"ץ היא עיר בעייתית. כתיירת, אני מבקרת בה ארבע פעמים בשנה ואיני מכירה את אילת. המסלול הקבוע שלי, כמו של תיירים אחרים, הוא בית־המלון והכפר של רפי נלסון. למעשה, אני מפנה את גבי לאילת, משתדלת להתעלם ממרכז התיירות המכוער ומבתי־השיכון המכוערים עוד יותר, ומתרכזת רק ביופיו המדהים של המיפרץ.

אנחנו עולים לאיזור התעשייה. גדי כ"ץ מתפאר, שהעירייה משפצת את האיזור, בונה כבישים. האיש מכיר את עירו בלי צל של ספק, הוא מכיר כל מיפעל באיזור־התעשיית על תוצרתו ועל בעליו. הוא הראה לי שיכון מכוער והסביר בגאווה שזהו פרוייקט השיקום של אילת. אחר־כך התגאה, כי אחת הדירות בשיכון היתה ביתו הראשון באילת.

נסענו הלאה. כ"ץ יודע שפופולריות בקרב התושבים אינה בדיוק הצד החזק שלו. יום קודם לכן ישבתי כמה שעות בלישכתו. ראש־העירייה התפנה מכל עיסוקיו לכבוד הראיון. חשובה לו התדמית, חשוב לו מה חושבים עליו, מה כותבים עליו בעיתונים.

הוא מדבר בסיגנון ישיר וחברמני, משתמש בהרבה ביטויי רחוב. הדבר מבהיל אותו, הוא עוצר לרגע. „אני מדבר איתך כמו חבר, אבל אל תכתבי ככה בעיתון," מבקש כ"ץ.

גדי כ"ץ הוא מרואיין טוב, יורה מהמותן ויש לו תשובה לכל שאלה. לפני הראיון המתי שיעורי־בית — שוחחתי עם תושבים רבים. התמונה שקיבלתי על ראש־העירייה היתה ברובה שלילית. האשימו אותו בהתחשבנות אישית. אזרח מכובד אמר לי, שכ"ץ פועל כפקיד ומתנגד לכל רעיון חדש. אחר אמר, שהאיש מונע על־ידי נקמנות בלתי־מוסברת. אזרח נוסף טרח לקחת אותי לשכונת „בנה ביתך", כדי להראות לי את הווילה ההולכת ונבנית של כ"ץ, המתגורר כרגע בבית חד־קומתי. „מאיפה יש לראש־העיר

"בכל דבר רע באילת מאשימים אותי!"

(המשך מעמוד 63)

כסף לבנות לעצמו עוד וילה!" שאל האזרח. ידידו, שהיה איתו, אמר: "שימי לב, חריגת בנייה. מותר לבנות רק 450, ראש־העיר בנה 600 מטרים מרובעים."

ראש־העירייה הסביר לי אחר כך, שתקנון הבנייה שונה. אותו אזרח הראה לי את הטינופת שעל המידרכה לפתח ביתו ההולך ונבנה של ראש־העירייה. גדי כ"ץ אמר לי: "מה אני יכול לעשות? הבית בהליכי בנייה."

שאלתי את האזרחים ששוחחתי איתם: אם כך, מדוע נבחר גדי כ"ץ פעמיים לתפקיד ראש עיריית־אילת, וסקר שנערך זה־עתה מוכיח, שיש לו כל הסיכויים להיבחר בפעם השלישית? האזרחים אומרים: זאת הבעיה. אין מישהו יותר טוב מגדי כ"ץ.

אני פוגשת גם אזרחים אחרים, מהשיכבה המצליחה של העיר אילת. אנשים עשירים, המתגוררים בבתים מפוארים. הם מרוצים מראש־העירייה שלהם, להם אין תלונות.

גדי כ"ץ, אחרי שהראה לי את שכונות הווילות, אמר: "אין לך מושג כמה כסף יש בעיר הזאת, אין אחד שהשקיע כסף באילת ולא עשה פי כמה. את רוצה לדעת על תושבי אילת? תשאלי בבנקים, הם יגידו לך כמה כסף זורם כאן."

כ"ץ מתקומם, מראה לי לאן הולך הכסף של העירייה: לפארקים חדשים, לתאורה, לכבישים, לבתי־ספר. ראש־העירייה סבור שהוא עושה את המקסימום למען אילת. האם משיבה לו עירו באותו מטבע?

■ ■ ■

● אדוני ראש־העירייה, איך הגעת לאילת?

הייתי בצנחנים, הלך לי טוב מאוד, תפקדי משגע, רצו שאלך להדרכה. הייתי סמ"פ, אמרתי חבר'ה אם להדרכה, אני רוצה להתחיל מאל"ף, רוצה מ"מ. ואם אתם לא מסכימים, אני עוזב את הצבא.

● כל־כך בקלות עוזבים קאריירה מצליחה בצבא?

לא בקלות. מאוד אהבתי להיות בצבא. בכל קורס הייתי חניך מצטיין. זה היה ב־1957, יבדיוק אז בנו את קו־הנפט. התחלתי לעבוד בקו־הנפט, אני קצין קרבי, הלכתי להיות שומר בנגב בקו־הנפט. אמרו לי למלא טפסים. מילאתי, ראו שאני בוגר בית־ספר מיקצועי במכונאות, אמרו לי: אתה יותר מדי טוב בשביל להיות שומר, תהיה מפעיל. אמרתי: מפעיל זה יותר כסף או פחות כסף? אמרו לי יותר כסף, אמרתי בסדר.

שלהו אותי למשאבה בפארן. התחלתי לטפס. ואז, לשרוטשילד קנה את החברה.

כ"ץ עם הקונסול המצרי באילת

"לכל הפרשה גרם בכלל שוטר דרוזי. הנאנסת פנתה אליו!"

הסיור שלנו נמשך. ראש־העירייה אומר: "הקמתי פה מועדון לקשיש, גייסתי כסף למחלקה לטיפול נמרץ בבית־החולים ובניתי כביש לבית־הקברות, ואת יודעת מה אומרים התושבים? שאני דואג לעתיד שלי."

אנחנו מוזמנים לביתו של ראש־העירייה. בית חד־קומתי ישראלי טיפוסי, צנוע, נעים. ורדה, אשתו, מקבלת אותנו. גדי מתעקש, שאראה על מכשיר הווידיאו, את הראיון שערך לו רם עברון. ורדה מגישה קפה ועוגה. ראש־העירייה מראה לי את אלבום־התמונות שלו. חשוב לו מה שאני חושבת עליו, חשוב לו ליצור רושם חיובי.

העיר אילת במצב קשה. התיירים אינם באים. בתי־המלון חצי ריקים. כולם תולים תיקוות בעונת התיירות, שתיפתח ב־15 בנובמבר. פרשת הפועלים הזרים והפועלים הערביים אינה מוסיפה כבוד לעיר, שכבוד מעולם לא היה השטח החזק שלה. גדי כ"ץ מתעקש שאין זו מילחמתו שלו בזרים, אלא מילחמת שירות־התעסוקה. כדי להמחיש עד כמה אין לו דבר נגד הערבים, הוא מביא לי כמה סיפורים בסיגנון של "כמה מידידי הטובים."

אזרח בשם שבילי מנהל נגד ראש־העיר מילחמה פרטית. הוא גרם לכך שזיגל יחקור האשמות שהטיח בגדי כ"ץ. ראש־העירייה יצא זכאי ונקי מכל אשמה. באילת אומרים: אם זיגל לא מצא שום דבר, סימן שמשהו לא בסדר.

גם העובדה שלעיריית אילת אין חובות גורמת לכמה אזרחים הגונים להרים גבות ולהגיד: "לעירייה אין חובות, משום שגדי כ"ץ שומר על הכסף בבנק."

הקימו את קצא"א ואמרו לי לעבור לאילת. בדיוק התחתנתי עם ורדה. והיא אמרה לי: אילת, בשום אופן לא! אמרתי: חבר'ה יש לי בעיה, או שאני נשוי או שאני עובר לאילת. בסוף אמרתי לוורדה: את יודעת מה, נעשה הסכם לשנה, לא ילך, נחזור לתל־אביב. קיבלנו בית. שנהשב אז לטוב, ואללה אני מוכרח להראות לך את הבית הזה, היום היא נמצא בשכונת־השייקים. ורדה ראתה את הבית יבכתה יומיים. מה אני אגיד לך, איפה דלתות, איפה פאנלים, בית־שימוש ואמבטייה ביחד. טוב, אחרי יומיים נרגעה והבינה שזה לא סוף העולם, שזה בסך הכל לשנה.

● ומאז אתם באילת?

רגע־רגע לאן את רצה? נגמרה שנה, אמרתי לוורדה: רוצה לעבור לתל־אביב? היא אמרה לי: אתה יודע מה גדי, בוא נעשה נסיון לעוד שנה. כולם באילת היו אז צעירים, זה היה כיף לא נורמלי. וכך, במשך חמש שנים, כל שנה ניסינו את אילת לעוד שנה, עד שהגעתי בקצא"א לתפקיד סגן־מנהל־המיפעל. וידעתי שלתפקיד המנהל לא אגיע, כי הם תמיד הביאו מישהו מבחוץ עם תואר אקדמי. החלטתי לרכוש לעצמי תואר אקדמי, להיות מהנדס.

היו לי סך־הכל שלוש שנים תיכון, יש פה בדור. שהיה חניך שלי בצופים ברמת־גן, פניתי אליו ואמרתי לו: פוקסי, בוא למד אותי. יאללה, מה אני אגיד לך. בשיעור הראשון הוא לקח עיפרון, צייר משהו על הדף ואמר לי: אתה רואה גדי, זה נקרא משושה. את קולטת, הבן־אדם לא יודע מה זה משושה, אבל רוצה להיות מהנדס.

עבדתי 16 שעות ליום וגמרתי בחינות־בגרות במכה ראשונה, והיתה לי החוצפה ללכת לטכניון. לא הצלחתי להתקבל, היכיתי עוד שנה, ובפעם השניה עברתי את הבחינות. מה אני אגיד לך, באילת כולם צחקו ממני, אתה תהיה מהנדס, אתה משוגע? כשהתקבלתי לטכניון, לא האמינו. אמרתי לאשתי: טוב, עוברים לחיפה. את יודעת מה אמרה לי אשתי? אתה עובר לחיפה, אני נשארת באילת.

ישבתי בכיתה ולא הבנתי על מה מדברים חשבתי שאני נופל. מה אני אגיד לך, בסוף גמרתי את הטכניון עם ציונים הכי גבוהים, שלישי. רביעי בפקולטה. ואז, אחרי שגמרתי טכניון, עמדתי לעבוד במישרדי קצא"א בתל־אביב. אשתי קיבלה עבודה ברמת־גן, ליד הבית, את יודעת מה זה למורה לקבל עבודה ליד הבית? כשהכל היה מוכן למגורים בצפון, קורא לי ישורון שיף, מנהל החברה ואומר: יש בעיה באילת, צריך לפטר את המנהל, רוצים אותך באילת. בן־אדם נורמלי אומר ברגע כזה: אשקול את ההצעה, אני אמרתי לו: ישורון, אני יורד עכשיו. אשתי והילדים היכו לי באוטו למטה, אמרתי להם: חבר'ה, יורדים לאילת, היית צריכה לראות איזו שימחה.

אחרי חמש שנים, לפני הבחירות של 1973, באו אלי חבר'ה מקבוצת צעירים באילת ואמרו לי: גדי, מספיק לשחות בשמנת, תלך לבחירות, תהיה ראש־העיר.

● ואתה ויתרת על השמנת?

חמש שנים זה זמן סביר לבן־אדם למצות את עצמו בתפקיד, הרגשתי שזה הזמן ללכת הלאה.

● היית חבר מיפלגת העבודה?

לא הייתי עסקן מיפלגתי, לא הייתי חבר מועצת עיריה, לא הייתי חבר מיפלגה. באו אלי מהמיפלגה, אמרו לי: תהיה אחד המועמדים. ונגד מי התמודדתי? לא פחות מאשר נגד סגן ראש־העיר ומזכיר מועצת־הפועלים, שני אריות פוליטיים ואני הקטן נבחרתי כמועמד. ואז פרצה מילחמת יום־הכיפורים ומאז אני ראש־עיר. ב־1977 שוב נבחרתי כראש עיריה. באילת יש ציבור חישב, תושבי אילת מצביעים לכנסת על כל אחד של המערך שניים לליכוד, לעומת זאת לעיריה זה הפוך, הרוב המוחלט בעיריה מצביע מיפלגת העבודה, הבחירות הן על בסיס אישי. אז הנה אני פה ולא רואה את עצמי פורש לגמלאות כראש־עיר, אני בפירוש רוצה לחזור למיקצוע שלי.

● פגשתי די הרבה אנשים בעיר הזו, שהיו שמחים אילו חזרת למיקצועך הקודם.

את עשית שיעורי־בית, מה? טוב לא כולם מרוצים, תמיד מחפשים משהו, בכל מקום תמצאי כאלה. זה לא קל ליפול על תפקיד כמו ראש־עיר, כשאת לא מגיעה לזה דרך פוליטיקה.

● מה זה עושה לך להיות ראש־העיר?

יש בזה כל־כך הרבה סיפוק, בעיקר ביצירה, כל מה שאתה עושה מייד רואים. אני אוהב גם להתמודד עם בעיות, יש בזה הרבה אתגר. אבל זה שוחק, אני לעצמי הקצבתי עוד קדנציה אחת ואני אפרוש, שלוש קדנציות בראשות העיר זה מספיק.

● למה לא שתי קדנציות?

ראש־העיר, הקופץ לבריכה כמו שאני קפצתי, זקוק לפחות לשלוש־ארבע שנים עד שהוא יודע לשחות. וזה קשרים והיכרויות ולימוד החומר מאלף. ראש־עיר כזה זקוק למיטען של כישורים והוא לימד

"תראי כמה כושים מסתובבים באילת. יאללה, שילכו מפה! מהפטרה תביאו אותם!"

תוך כדי עבודה. בתקופה הראשונה העיר סובלת, אתה לא מכיר אנשים ואתה צריך להזיז הרים. היום, בהרמת טלפון אני פותר דברים, שפעם היו לוקחים לי חידשים. ועד שאתה גומר לעשות סטאז' על הכיסא שלך עברה לך הקדנציה. לכן, לדעתי, ראש־עיר טוב זקוק ליותר מאשר קדנציה אחת כדי לעשות טוב את העבודה שלו, אלא אם כן הוא אדם שהתחמם ליד ראש־העיר הקודם, שהיה לידו, שלמד ממנו, שהוכשר על ידו לרשת את מקומו.

● אתה מכשיר לך יורש?

אני לא מכשיר איש. אבל אני חושב שזו שיטה טובה.

● אתה מדבר על איש שיתחמם לאורך ושלא ייאלץ לקפוץ לבריכה

"לאיפה שהחוקרים של זיגל נכנסו! הם הגיעו כמעט לרחם של אמא שלי!"

כמו שקפצת אתה. מדוע אם כך אינך מכין לך אלטרנטיבה?

אני לא חושב שכרגע יש לי תחליף. אני מתאר לעצמי, שלקראת הבחירות יצוצו כל מיני אנשים, שירצו להתחרות בי.

● מה בקשר לאברהם בורדה, מועמד הסניף המקומי של מיפלגת העבודה לראשות־העיר?

בסניף האילתי של מיפלגת העבודה, המישים אחוז הם בעד בורדה, חמישים אחוז בעדי.

● איך קרה, אם כך, שהוא נבחר כמועמד הסניף?

מרכז מיפלגת העבודה ערך סקר חיצוני, והסקר הראה בצורה משמעותית בילטת, שסכויי לקחת את הבחירות גדולים. המיפלגה היתה מאוד מעוניינת שאלך כנציג המיפלגה לבחירות הבאות.

● ואז היא הטילה וטו על החלטת הסניף לבחור את בורדה כמועמד?

המיפלגה אמרה למחנה בורדה במיפצת סניף: אל תעשו שום חלטות יאל תבחרו איש. אנחנו רוצים לבדוק, לדבר. לבורדה וקבוצתו אצה הדרך. למרות דרישת המיפלגה, הם התעקשו לערוך בחירות פנימיות. כדי למנוע אי־הבנה, המיפלגה שלהה מיברקים לא לקיים את הבחירות. אני הוריתי לאנשים לא להשתתף. הקבוצה של בורדה באה ובחרה איתו. כך שלא מועצת הסניף בחרה את בורדה, אלא 50% ממועצת הסניף.

■ ■ ■

● לפני שנכנסתי ללישכתך הסתובבתי בעיר, דיברתי עם תושבים. יש לי הרגשה שאילת סובלת מדמורליזציה, ותושבים ותיקים עוזבים את העיר, מה לדעתך קורה באילת?

אילת זו עיר שבה תיקשורת השמועות היא המפותחת ביותר בארץ. אילת היא סיר־לחץ, אי־בודד, כל אחד יודע על כולם. מספיק ששני ותיקים עוזבים ויש שמועות שכל העיר עוזבת. איזה עוזבים? את יודעת שאילת הולכת וגדלה?

● איך אתה עוקב אחרי העזיבה או אי־העזיבה של התושבים?

תראי, את לא יכולה לספור כל יום תושבים, אבל את יכולה לדעת מה המצב במוסדות־החינוך. ובמוסדות־החינוך הכיתות הולכות וגדלות, ולא מדובר רק בגידול טיבעי, גם בכיתות הגדולות והבינוניות מיספר התלמידים גדל, סימן שיש יבוא. מה אני אגיד לך, חרושת השמועות עובדת פה, שזה משהו. ההוא עוזב, אז כל העיר עוזבת!

● גם המשבר בתיירות הוא תוצאה של חרושת־שמועות?

זה שהתיירות בנסיגה, זה ללא־ספק, אבל לא בכזאת עוצמה, כמו שזה מתבטא בכלי־התיקשורת. הנה כתוב בעיתונים שהשנה תהיינה שלוש טיסות צ'רטר. בואי אני אוכיח לך שתהיינה אחת עשרה.

● אז שוב כלי־התיקשורת אשמים?

לא רק, אבל הם בהחלט מגזימים במסירת המידע.

● אתה לא יכול להכחיש את העובדה שחברת־תיירות שוודית גדולה, שהביאה לכאן מאות תיירים בשנה שעברה, ביטלה השנה את כל טיסותיה.

כ"ץ עם אשתו ורדה ובתו שרון

„השכן שלי היה צ'רקסי. אז מה קרה?"

רגע־רגע, אחת ביטלת, אבל יש אחרות שנוספו.

● **אם כך, הכל בסדר.**

לא אמרתי שהכל בסדר, ציפינו להכ־פלת הטיסות וזה לא יקרה. אולי תהיה נסיגה.

● **לאילת יש את כל הנתונים של עיר תיירות, יש לה ים משגע וחורף חם, מה מונע מהעיר הזאת להפוך עיר תיירות מצליחה?**

שתי סיבות בסיסיות: מילחמת לבנון הפכה אותנו לבלתי־נסבלים, מוקצים מ־חמת מיאוס. יש לנו תדמית שלילית ואף אחד לא רוצה לבוא לנופש במקום שיש לו תדמית שלילית. והמצב באירופה הוא קשה מבחינה כלכלית.

● **גם לתורכיה יש תדמית שלילית, והארץ הזו לא סובלת ממחסור בתיירים; יוון בתקופת מישטר הקולונלים, שהיה בלתי־נסבל, לא סבלה ממשבר בענף התיירות וגם ספרד של פרנקו. יתכן שיש משהו מהתדמית של ישראל בעולם, אך מכיוון שאני עצמי תיירת בעיר הזו, אני חושבת שהסיבה לכך שהתיירים לא מגי־עים לכאן היא שיקר פה בצורה בלתי־רגילה ושהתייר אינו מקבל תמורה לדולרים שלו.**

בואי נלך וניקח עובדות. הייתי עכשיו בטבריה, עשיתי השוואת מחירים, יש אי־זה דבר בתודעה של הישראלים, כשהיש־ראלי מגיע לאילת, הכל מגיע לו בחינם. תאמיני לי, בהשוואה לטבריה, אילת זולה. למרות שיכולים לאזן קצת על־ידי הורדת מחירים, יש הרבה מה לעשות בעניין הזה, יש מה להוריד בשכבות השומן. ופה ב־אילת, מוכרחה להיות תחרות בין ה־מיסעדות, הם לא יכולים להוריד מחירים, הם מוכרחים להילחם כדי להתקיים.

● **על חשבון התייר?**

יש לי הפתעה בשבילך, אכלתי קובה, מוסקה ושתיתי קולה בטבריה ושילמתי 100 שקל. יש גבול לכל תעלול, המחירים באילת לא כל־כך יקרים.

■ ■ ■

● **קראתי בעיתון המקומי, „אפרופו אילת", כי בפגישתך עם גורמי תיירות אמרת, שהתיירות היא לא הבעיה של העירייה, אלא הבעיה של גורמי התיירות, מכיוון שלא העירייה מרוויחה מהתיירות, אלא גורמי התיירות.**

זה טריק עיתונאי גבזי, הוציאו דברים מהקשרם. מה שאמרתי הוא, שצריכים ל־התגייס להצלת התיירות. לכל אחד מגורמי התיירות יש אינטרסים. כל אחד רוצה ש־את הקורבן יקריב גוף אחר. כולם אינ־טרסנטים. אמרתי, אנחנו בעיריה לא אינ־טרסנטים, העירייה לא מתפרנסת מהתיי־רות. זה מה שאמרתי.

● **ל„אפרופו אילת" יש משהו נגדך?**

לא, אבל לכתב יש איזו התחשבנות אי־תי.

● **משיחות שלי עם תושבי אילת התרשמתי שאתה עסוק כל הזמן בהנהלת־חשבונות עם אנ־שים.**

תני לי דוגמה.

● **הקיוסק של שימעון — אומ־רים, שאחרי ששימעון עשה מסיבה לכבוד המתחרה שלך, בורדה, החל־טת לסגור לו את הקיוסק, שהוא מוסד באילת.**

את רואה, זה העוול הכי גדול בעולם.

אז בואי תשמעי. אני הולך לקראת בן־אדם, הולך־הולך ובסופו של דבר הוא אומר עלי מנוול, מתנכל. העסק של שימעון היה מושכר. בבניה היה דפקט, מישרד־הבריאות לא יכול היה לתת לו רש־יון. אמרנו לו תסגור, ניתן לך מקום חדש, אבל מה, שמעון הוא בצד של בור־דה, חביבו של ראש־העיר הבא והרגיש שהוא יכול לעשות שריר. ובכלל, הטי־פול בשימעון התחיל הרבה לפני הבחירה של בורדה. נקמנות? שטויות! הכל התחיל שנים לפני כן. זה כמו לשדך פיל עם תרנגולת. יותר מזה, היא לא רצה לסגור, אמרתי לו: בניגוד לחוק זה לא ילך, אפילו אם הוא מוסד באילת, זה לא ילך. אני מודיע לך, שאצלי לא יבנו בנייה בלתי־חוקית. מי שעובר את המותר יקבל צו־הריסה.

● **אם כך אתה צריך להרוס את כל שכונת „בנה ביתך", כולל את הווילה הפרטית שלך.**

שם היו כל מיני חריגות. מועצת העיר החליטה לשנות את התקנון, ומי שיעבור את התקנות החדש — יהרסו לו. ודווקא הרסנו לאדם חזק, קבלן גדול.

● **הבה נחזור לנושא החשבונות האישיים. סיפרו לי שיש לך חשבון עם גדי בן־זאב, מבעלי מלון „קר־וואן" — ולכן הורית לו להרוס את הגדר ואת המיבנים שלצד הכביש המוביל מאילת לטאבה.**

קודם כל, זה לא עם גדי בן־זאב, זה עם מלון קרוואן. מלון קרוואן בנה גדר על חשבון הכביש, כשבאנו אליהם וא־מרנו: חבר'ה מה העניינים? הם אמרו לנו: עכשיו אתם לא צריכים את השטח, כשתצטרכו את הכביש, נוריד את הגדר. אחר־כך הם הלכו ובנו מועדון־לילה ומיס־עדה על אדמת הציבור.

● **הכוונה היתה לבנות כביש ארבע מסלולי לשארם־אל־שייך'**

אורי גולדשטיין עשה עוול לאילת. הוא הציג את הבעיה בצורה מעוותת

כעת כששארם הוחזרה ואין כוונה לבנות כביש כזה, מדוע שמלון „קרוואן" יהרוס את הגדר, אם זה לא מפריע?

כי הוא בנה את הגדר בניגוד לצו בית־המישפט.

● **„טקסס ראנצ'", או אם תרצה עיר הסרטים, היא אתר תיירות חשוב באילת ובכל־זאת, כך סופר לי, אתה מערים קשיים על הבע־לים, שהוא גם הבעלים של מלון „קרוואן".**

איזה אנשים, רק רע הם מחפשים, רק להפליל עלילות, מיד אראה לך את הסיפור של טקסס ראנצ'. הבן־אדם לא בנה אף מיקלט. מה שבנה בפרלל לא אי־שרנו לו, הוא חרג מהמיגרש. איזה מן שיטה זאת? תגיד לי, קודם לבנות אחר־כך לבכות? ובן־זאב הוא חבר מועצת־עיריה מהסיעה שלי, וכל אחד מסתכל עם סל־סקופ ומחפש לראות אם אני עושה איפה ואיפה, או שאני אעשה לו פרוטקציה? הצדק צריך להעשות, לא רק להראות, אז כל מי שנפגע מהצדק, חושב שאני מתח־שבן איתו, נוקם בו.

■ ■ ■

● **אם כך, אנחנו לא יכולים להתעלם מהאזרח שבילי. בעיתון „דפי אילת" קורא לך האזרח שבילי שקרן. הוא שהביא לאילת את זיגל, כדי לחקור אם חרגת במיסגרת תפקידך מהטוהלים. מה יש לו נגדך?**

כששבילי בא לאילת, הוא היה במצב קשה. אני עזרתי לו. בתמורה הוא מאוד רצה לעזור לי. אמרתי לעצמי טוב שמשוגע כ־זה יהיה בעדך ולא נגדך. הוא עזר לי בבחירות. אחרי הבחירות הוא חשב שאני חייב לו. ניסיתי לעזור לו, אף פעם לא היתה לו דירה, עזרתי לו גם עם המוסך, הוא פחח־רכב במיקצועו.

● **הוא פנה אליך לעזרה?**

מה זה פנה, לא רק פנה, גם שלח שליחים. פניתי למישרדי־השיכון וביקשתי שיסדירו לי דירה, כשענו לי שאין דירות, הוא נתן לי מיספרי דירות פנויות. אמרו לי: תש־מע, זה יהודי שמרוויח טוב, הוא לא בק־ריטריונים של המיסכנים. מה יכולתי לע־שות? אבל אז שבילי אמר: אם ראש־העיר, שעזרתי לו להיבחר, לא עוזר לי, אני אראה לו. אני קבעתי לי ככלל לא לעזור לו.

● **הוא אומר שאתה לא עונה לו, משום שיש דברים בגו. למעשה, תושבים רבים סבורים שהשתיקה שלך כמוה כהודאה.**

אני שואל אותך, לפי דעתך אני צריך לענות לו? האיש הזה הלך ופנה למיש־טרה. לזיג, עם רשימה שלמה. זיגל עבד עלי עם כ' הצוותים שלו, על כל המיגז־רים, אפילו עצרו שני אנשים, בדקו־בדקו ואת יודעת מגהץ של זיגל, שאלוהים יש־מור. יש לי תעודת־יושר מזיגל, לא חושב שהרבה אנשים מסתובבים עם זה.

● **תעודת־היושר הזאת חשובה לך?**

לאיפה הם לא נכנסו האנשים של זיגל? הם הגיעו כמעט לרחם של אמא שלי, הם הגיעו. את יודעת מה זה לעבור את זיגל ולצאת נקי?

● **סיפרו לי שבתקופת החקירה היית מאוד מתוח.**

זה העיק עלי, כשראיתי את טכניקת החקירה, אמרתי: אלוהים אדירים, יכול להיות שיש דברים שאני לא מודע להם.

● **אני מבינה שלא רק שבילי לוחם בך, גם העיתון המקומי, „דפי אילת", לא בדיוק משתגע אחריך.**

אני עם שבילי וגם עם העיתון הזה לא מתעסק. זה עיתון רפש. הארס מטפטף ונוזל ונשפך מתוכו. אני לא יכול להתייחס לזה. יש באילת גם עיתונים אחרים.

● **אתה מתכוון ל„ערב ערב", הנחשב כאן לשופרו של ראש־העירייה? אומרים שעורך העיתון, איציק נועם, נוהג לפסול כל כתבה המבקרת את גדי כ"ץ.**

אם כתב שופך על עיריית־אילת טונות של השמצות וכותב שראה זבל מול מישרד־העיריה והקולנוע, איציק נועם רוצה הו־כחות, אז הוא הולך עם הכתב לכל המקו־מות האלה ואמר לו: תגיד לי איפה אתה רואה פה זבל? ופסל את הכתבה. ואת יו־דעת מה, הוא אפילו לא שאל אותי.

● **אולי איציק נועם לא ראה זבל, אבל אני, במחילה, התרשמתי שהעיר שלך פשוט מטונפת.**

את רוצה להרגיז אותי? אני רוצה ש־העיר תהיה נקיה. כל יום שישי אני מר־אה לראש מחלקת־התברואה כל פריט ר־פויש בעיר. בסטנדרטים המקובלים אני לא בטוח שהעיר לא נקיה, לקחתי כיעד אישי לנקות את העיר, אבל הלכלוך נובע מכך שבעיר מסתובבים אלפי זרים ולאלה בכלל לא איכפת. פה באילת הכל מותר! לשבור, לטנף, הכל. אותם פועלים הג־רים בשכירות מה איכפת להם מה נעשה בחצר? לוקחים פח־אשפה זורקים החוצה. איכפת להם? מחר הם לא יגורו פה.

● **אינך אוהב את הפועלים ה־זרים.**

אה, הגענו לנושא הבוער, מי אמר לך שאני לא אוהב פועלים זרים?

גורמים אינטרסנטים בכלי־התיקשורת עושים לי עוול.

● **שוב אמצעי־התיקשורת אש־מים?**

שאני אגיד לך שלא? אורי גולדשטיין עשה עוול לאילת. הוא הראה את העיר בצורה מעוותת.

● **אתה מתכוון לומר, שלא היתה כאן בעייה עם פועלים ערביים, שזו גוזמה של כתב־טל־היזיה?**

את יודעת ששוטר דרוזי גרם לפרשת הערבים. היתה תיירת, שהתלוננה שאנסו אותה ליד מחנה־עבודה של אתר־בנייה. המישטרה פעלה נכון, אבל עשתה טעות — נכנסו למחנה והוציאו מתוכו מאתיים גברים.

● **למה דווקא למחנה הזה?**

מכיוון שהתיירת התלוננה שהאונס בו־צע ליד המחנה.

● **אם תיירת היתה מתלוננת שאנסו אותה ליד מלון „הסלע ה־אדום", היתה המישטרה מתפרצת לתוכו ומוציאה מתוכו מאתיים אורחים?**

התיירת נתנה תיאור.

● **היא ידעה שהאנס ערבי?**

אני סומך על המישטרה, שיודעת מה שהיא עושה. המישטרה נכנסה למקום לפי תיאור התיירת. הפכו את המחנה, העירו, הוציאו מהמיטות, אמרו סליחה...

● **אמרו סליחה?**

לא יודע אם חייבים להגיד סליחה, אני לא איש מישטרה. המישטרה היתה חייבת למצוא את האנס, אמרתי לך שעשתה טעות כאשר התפרצה למחנה והוציאה אנשים מהמיטות.

● **המישטרה לא ניצלה את ה־מיקרה הזה כדי להתעמר בערבים?**

בעיית הערבים היא בעיה של איבה, הרוחשת מתחת לפני השטח. את יודעת, כאשר גרתי בדירה הראשונה שלי באילת, השכן שלי היה צ'רקסי עם עשרה ילדים,

(המשך בעמוד 69)

הווילה של כ"ץ באילת

„יש לי תעודת־יושר מזיגל. למי עוד יש?"

ספורט

כדורסל

ההסתבכות של קרקי

לא זה מה שתיכנן השנה הכדורסלן קורקי נלסון. שחקנה הבלתי־מגוייר של הפועל רמת־גן מתהלך בימים האחרונים מאוכזב ומתוסכל, אחרי שהבין כי סטיב מאלוביק, חברו האמריקאי שהתגייר, חוזר לישראל וגם יורש את מקומו במאבק על המישחקים לקראת גביע קוראץ. התמודדות זו הנחשבת בין שחקני הכדורסל כסוכריה, מדרבנת את השחקנים.

נישואיו של נלסון עם מיכל זיכו אותו בכניסה חופשית לליגה הישראלית. אך לא הכל הסתדר לו. יש לו נטיה קלה להסתבכויות, זה התחיל עם הקבוצה שהיא משאת־נפשו: מכבי תל־אביב. המשא־ומתן איתה טורפד, מייד לאחר מכן הפועל היפה כמעט שתבעה אותו לדין על ביטול חוזה. קבוצתו, הפועל רמת־גן הסכימה להציל אותו אחרי שנבהלה מבריחתו ההיסטרית של מאלוביק.

עכשיו הונחתה עליו המהלומה האחרונה. צבי שרף, המאמן, העדיף את מאלוביק תחתיו.

מהפך בכדורסל־נשים

רק לפני שנה התלוננו הכדורסלניות הישראליות על חוסר־היחס אליהן, וכבר התרחש מהפך. פיתאום התחיל להיות חשוב להם, באיגוד הכדורסל, לעודד את כדורסל־

כדורסלניות נבחרת ישראל
לא עוד נשים נגד נשים

הנשים בארץ: מביאים כדורסלניות תוצרת־חוץ להיזוק, ובפעם הראשונה מטילים על מאמן מיקצועי, שאימן כל חייו גברים, להכין את נבחרת הנשים לקראת תחרויות קדם־אליפות־אירופה.

נשים מול גברים. למרות התוצאות הקשות של ההגרלה — על הישראליות להתמודד עם נשות מיזרח אירופה, הנחשבות למעצמות כדורסל־נשים — יש השנה ציפיות גדולות יותר מהקבוצה מאשר בעבר. השינוי באווירה הביא את הנשים למישחקים באולמות סגורים, יש יותר קהל, יש עידוד, יש יותר מוטיבציה.

האיגוד אישר תוכניות־אימון שהגיש מאמן הנבחרת, שמואל יעקובסון, תוכניות שמעולם לא אושרו קודם לכן. אימון נבחרת־נשים יתחיל סוף־סוף במתכונת אימוני קבוצות אירופאיות.

נשארה בעיית ההתמודדויות המקומיות. אין יריבות חזקות כדי להעלות את יכולת הנשים. גם את הבעיה הזו פטר המאמן הוותיק. אין הכרח במישחקי נשים נגד נשים, דווקא. אמר ועשה: בנות הנבחרת נערכות בימים אלה למישחקי התמודדויות מול נוער או בוגרים מליגות נמוכות יותר, זאת כדי להעלות את הרמה.

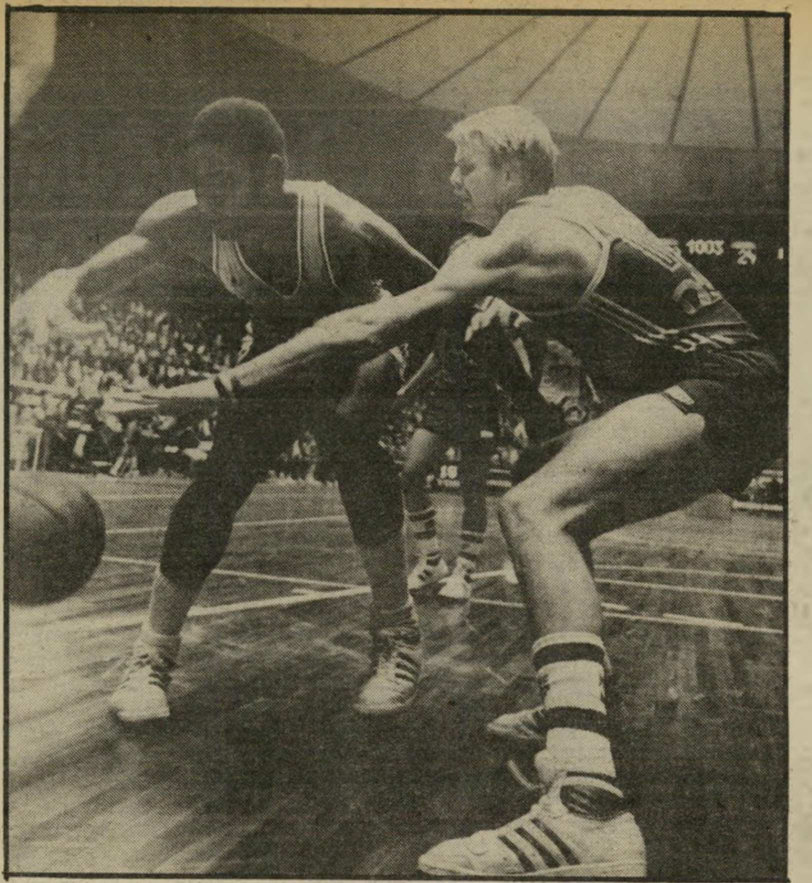

כדורסלן נלסון (מימין)
בגלל בריחתו ההיסטרית

הטעות של הפועל

את גרק קורנליוס (24) גילתה בית"ר תל־אביב בארצות־הברית, והציעה לו כסף. אז בא הפועל תל־אביב עמוסת המצלצלין והציעה לו סכום כפול. הבחור הסכים, והובא ארצה. הקבוצה גם חתמה איתו על חוזה — הכל לפי הספרים.

אלא שיומיים לפני תום המועד המותר, להעברות־שחקנים, שמו עינם עסקני הפועל באמריקאי אחר, ג'ון ראמזי. מאחר שחוקי הכדורסל אוסרים על הכללת שני זרים, הלכו העסקנים והמציאו בזריזות מעוררת־כבוד מיסמך רפואי, שהעיד כמו אלף עדים, כי קורנליוס לא כל־כך בריא ולכן גם לא כל־כך כשיר לשחק. הם לא שכחו לפצותו ב־12 אלף דולר, שלא יתבע אותם לדין ושיסתום את הפה, כי שערוריית ממילא לא חסרות לקבוצה.

אבדו אותה. עכשיו, חודשיים אחרי פתיחת עונת הליגה, הבינו המנהלים שטעותם היתה קשה. רק עכשיו, באיחור כמובן, גילו אנשי הפועל שהם זקוקים לשחקן חוץ מסוגו של קורנליוס. כי שחקני פנים יש להם בשפע.

גם קני לבנובסקי וגם בוב פליישר עונים על דרישות של שחקן־פנים. ועכשיו נוסף להם גם ראמזי, שלא התגלו בו כישרונות של שחקן טוב יותר מחברו המודח קורנליוס. שלא לדבר על כך, שרמת מישחקו של גרק התגלתה כגבוהה בכמה דרגות מזו של ראמזי. אכלו אותה פעם נוספת בהפועל תל־אביב.

גרק התאמן בחודשיים האחרונים עם הפועל רמת־גן, בתיקווה לשחק בהתמודדות לקראת גביע קוראץ' — אך סטיב מאלוביק טירפד גם לו את התוכניות.

כדורגל

טלוויזיה יש

במישחק הדרבי האחרון שהתקיים בין הפועל תל־אביב ויריבתה הנושנה, מכבי תל־אביב, לא הסכים מאמן הפועל, צביקה רוזן, לאפשר למצלמות הטלוויזיה להתרשם מהאווירה בהדר־ההלבשה של שחקניו.

גם יריבו, המאמן דויד שוייצר, לא הסכים בקלות לפלישה לתוך הטריטוריה הפרטית שלו. אך אחרי הפצרות ושיכנועים, שזה יכול להיות נחמד ושצעקות, קללות וביקורת הן חלק־טיבעי של עולם הכדורגל — נאות המאמן עב־הכרס לאפשר לעין ה־אלקטרונית לפרוץ את חומת האינטימיות של קבוצתו.

לא כאן ההצגה. למוטל'ה שפיגלר לא היתה בעיה עם זה. בשבת שעברה, כשנכנסו לקודש־הקודשים של חדר־ההלבשה שלו, אפילו הצהיר בגבורה מעוררת כבוד: „אני לא מתרגש אפילו, לא באנו לעשות הצגה לאף אחד, באנו לקחת נקודות."

למוטל'ה שיחק המזל בעונה זו. הוא זכה לאמן את הקבוצה בעלת הסיכויים הטובים ביותר לזכות השנה במיטב התארים של הענף — מכבי נתניה.

מדוע התעקש רוזן להסתיר את המתחולל בחדר־ההלבשה של שחקניו?

רוזן הגיב השבוע על תקרית חדר־ההלבשה: „לא הסכמתי, כי אני לא חושב

מאמן כדורגל רוזן
זה מייד עובר לעיתונות

שההצגה היא בחדר־ההלבשה. לא מחובתי להציג לציבור את הביקורת שאני אומר לחניכי. לפעמים אני מעדיף אפילו לומר את הביקורת שיש לי בצורה אישית, בארבע עיניים. אחרת זה עובר למחרת לעיתונים."

בפתח־תיקווה סוערות הרוחות המנהל של מכבי פתח־תיקווה נאלץ להתפטר, והקבוצה נמצאת במקום האחרון בטבלה, האיש החזק של מכבי מכריז:

בפונדק טיראן שבפתח־תיקווה, שם יושבים אוהדיה של קבוצת הכדורגל של מכבי, ההתרגשות רבה. מדברים שם על „הרכישות הגרועות" שנעשו השנה, על חוסר־המזל עם השופטים במיגרשים, על משבר־השחקנים ועל שיקוליו המוטעים של המאמן — כסיבות להידרדרות הקבוצה.

על אנשי ההנהלה של אגודת מכבי פתח־תיקווה, מעשיהם, שיקוליהם, מחדליהם ולאן הם מובילים את הקבוצה, אין מדברים בקול רם. זהו נושא רגיש, אלה עניינים פרטיים שאינם לפירסום.

„לכו להפועל," ביקשו האוהדים מהעולם־הזה, „יש מספיק צרות למכבי גם בלעדיכם. אין פה שום פצצה לעיתונות, ובעוד שבועיים הכל יהיה בסדר," הבטיחו.

„גם לנפילתו של מנהל הקבוצה, גדי כרמלי," טוענים בטיראן, „אין כל קשר לדרך ניהולה של האגודה. זוהי בעיה פרטית שלו, אם הוא מסתבך בקלפים, במישחקי־מזל או בחובות. העובדה שהעיפו אותו מדברת בעד עצמה."

מיכרה זהב

גדי כרמלי (26), מנהל קבוצת מכבי פתח־תיקווה, פוטר מתפקידו לפני כמה שבועות, אחרי שלא יכול היה להמשיך בתפקידו. הסתבכויותיו האישיות־כספיות סיבכו גם חלק מהשחקנים בקבוצתו, ועינייניו הפרטיים הפכו לעניין כולם.

המנהלים המבוהלים מיהרו להרחיקו, שמא יעוט עליהם ציבור עיתונאי־הספורט הסקרנים.

השאלה שהעסיקה את כולם: כיצד בכלל מונה לקבוצה הוותיקה מנהל צעיר כמו כרמלי, שעיסקי הקלפים שלו היו ידועים זה מכבר?

אוהד מכבי, שישב בהנהלה במשך 15 שנה, הסכים להביע דעתו על הנעשה בקבוצה, אך בחר שלא להזדהות: „במכבי פתח־תיקווה יש קומץ מצומצם של עסקנים, שקנו להם חזקה על הניהול — ארבע־חמש משפחות. מעין חמולות, המתייחסות לתפקידן באגודה כמו אל ירושה, טאבו קדוש או עסק פרטי השייך להן בלבד, ללא פיקוח או דיווח. אלה אנשים ותיקים, אומנם, אך הוותק הרי לא מקנה זכות ניהול בלעדית.

„כך זה נמשך במשך הרבה שנים. לא היתה שום תחלופה בהנהלה, שאנשיה חולשים על נכסים רציניים כולל בריכת־שחיה, המכניסה הון לאגודה. אותם סוסים המושכים בעגלת הניהול תקופה ארוכה, ללא

יו"ר אגודת „מכבי" מנדל
סיפורי פוגי

ריענון של כוחות חדשים. אפשר להבין אותם סוסים מדוע אינם מרפים ממיכרה הזהב שבידם.

„שיטות עבודתו של יושב־ראש האגודה, נחמן מנדל קבלן במיקצועו, בן ה־43, מרתיעות אנשים צעירים ורציניים להירתם לעניין. העסקן הפוליטיקאי הממולח הצליח להרחיק הרבה אנשים שנרתמו לעזור ונסוגו, כשהבינו שאין להם סיכוי להזיז משהו, ושיש להם עסק עם אנשים הרואים באגודה מונופול פרטי.

„הם לא נתנו צ'אנס לאף אחד להפריע להם לעשות כטוב בעיניהם. וצירפו אליהם רק את עושי דברם. מי שלא עמד במשימה, מי שראה דברים שלא היה צריך לראות, שאל מעבר למה שצריך ואיים שיביא את זיגל לחקור את כל אי־הסדרים — מצא את עצמו במהרה מחוץ למכבי פתח־תיקווה."

גדי כרמלי, בן־טובים מפונק, נולד כשכפית זהב בפיו. הכפית כמעט שחנקה אותו בימים אלה. כבן אחת המישפחות המקורבות ל„מאפיה של מכבי," רכש גדי בזכות יוחסין מישפחתי ופרוטקציה את התפקיד הנחשב ליוקרתי ביותר בפתח־תיקווה.

„פתאום צץ ילד, הנכנס לתפקיד בלי לבדוק אם הוא מתאים. אפילו אם יהיה להם ילד לא נורמלי, הוא יכול להיות יושב־ראש האגודה," אמר על התופעה אוהד ממורמר של הקבוצה.

הילד הגיע לאגודה כשבאמתחתו צרור צרות קטן. אך מאז שנכנס לג'וב המכובד כמנהל קבוצה בליגה הלאומית, התחיל מרשה לעצמו יותר ויותר תעלולים. הכבוד, היוקרה וההשפעה שלוו לתפקידו סחפו את הצעיר למישחקי מזל והימורים בקנה־מידה גדול יותר.

החובות תפחו. הנושים המקומיים הגדילו את האשראי, אך לא לתמיד. יום אחד נמאס להם. הם דרשו את הכסף, והתחילו גם לאיים על חיי המנהל. אז איבד הבחור את שווי־מישקלו הנפשי. הוא הפסיק לתפקד, וחיפש הצלה.

בשיחה עם העולם הזה סיפר גדי כרמלי: „כל הטרגדיה שלי קשורה בקבוצה. נכנסתי לחובות בגללה. עכשיו אני נאבק על חיי, ואני עלול להפסיד גם את אשתי והילד. אני בן־אדם נאיבי, שנפל למלכודת.

„הכל בגלל הקבוצה. נתתי לה את כולי, וכל הנטל נפל עלי, עד שנפלתי."

בפתח־תיקווה מעריכים את חובותיו של הצעיר הפזיז ב־50 עד 70 מיליון לירות.

גדי הניח לעצמו להסתבך, כמו בן־טובים היודע שיש מאחוריו אב המוציא אותו בסוף מהבוץ. אביו, אמנון כרמלי, איש חביב ונעים, צבר את נכסיו בזכות עבודה קשה במשך כל חייו. עכשיו הוא משלם את מחיר תעלוליו של גדי. יש אומרים, שגם כספו לא יספיק לכיסוי חובותיו של הבן הסורר.

גדי, שנחשב עד לפני כמה שבועות לנער־השעשועים הפופולארי של פתח־תיקווה, ירד למחתרת. הבושה והפחד גברו עליו. פתח־תיקווה אינה תל־אביב. בעיר־השדה כל אחד יודע מה מתבשל בסירו של השני.

גדי לא ענה על הדרישות, שבהן צריך מנהל קבוצת כדורגל לעמוד. במיקצוע זה אין די ביוחסין ובפרוטקציה.

מעלה ראשונה, שבלעדיה לא יוכל מנהל קבוצה להחזיק מעמד: ביסוס כלכלי. הדבר דרוש, כדי שתהיה לו אפשרות בעיתות משבר ומצוקה פיננסית לתמוך לפעמים בקבוצה, אפילו מכיסו הפרטי.

מנהל קבוצה זהו תפקיד שהרבה אנשים היו רוצים בו, בעיקר אלה שאינם סובלים מחיסרון־כיס. מעמד של מנהל קבוצת כדורגל מביא לבעליו העשיר הרבה יוקרה, קשרים, השפעה, עמדת־כוח. הוא יכול להפגין ברבים את הצלחתו הכלכלית ולזכות ברוב כבוד, בעיקר כאשר הקבוצה מצליחה.

„הליגה רק התחלה!"

מנהלי כדורגל שעבר כרמלי ושרעבי
בן־אדם נאיבי שנפל למלכודת

ממלכה אשכנזית

האיש החזק של מכבי פתח־תיקווה, נחמן מנדל גדל המידות יודע לשחק היטב במישחק הכבוד הזמני, הנופל בחלקו של כל מנהל קבוצה־תורן. מנדל הערמומי תפס שהוא ואנשיו לא מסוגלים להביא את שחקניהם לרמה משביעת־רצון ולכן הוא מזעיק מדי פעם אנשים מהחוץ.

כשנחמן רואה, שהספינה עומדת לטבוע ומצב הקבוצה הוא קריטי, הוא מעניק כבוד זמני. כך הוא עשה, למשל, עם ישראל שרעבי.

כשהקבוצה עולה על דרך־הישר ומצליחה, מסלק האיש החזק של מכבי פתח־תיקווה את המצליח, וגורף לעצמו את הכבוד. על האימפריה שבנה במשך שנים, לא יתן לאיש אחר לחלוש.

ישראל שרעבי, המנהל הקודם של הקבוצה, לא הבין את כללי המישחק, ולכן עד היום הוא אינו יודע להסביר לעצמו מדוע, אחרי שהעלה את הקבוצה על דרך־המלך, מצא עצמו מחוץ למכבי — למרות שהקדיש לה מזמנו, מירצו וכספו.

שרעבי חושד, שמוצאו התימני הוא שהכריע נגדו. הוא היה הראשון והיחיד שהצליח להסתנן לממלכת מכבי האשכנזית.

מנדל, הכל־יכול, נזעק למיסעדתו של שרעבי, יוצא השכונה הפתח־תיקוואית נחלת־יהודה, והתחנן לפניו כמה פעמים, שיבוא להציל את הקבוצה מירידה. ישראל לא עמד בפיתוי.

היום, שנה אחרי שסולק, מספר שרעבי:

הייתי היחיד שניבא את סופו של גדי. ראיתי איך הוא עובד והזהרתי את מנדל, שהוא חבר של אמנון כרמלי, שיציל את בנו וירחיקו מהתפקיד — שהוא גם גדול עליו, וגם מפרך ולא מתאים לגילו.

כדי להיות מנהל קבוצה במכבי, ידעתי שצריך להיות גם סוס־עבודה וגם בעל עסק מבוסס, שלא יושפע מעיסוקו.

היום כולם יודעים, שכל מה שאמרתי להם היה נכון.

הרבה מאוד כסף מגיע לי מהאגודה. כסף שהוצאתי מכיסי הפרטי כדי למנוע משברים מהקבוצה. מכיסי נתתי ליוסל'ה מריימוביץ אלפיים דולר, כשסיים את תקופת אימונו את הקבוצה. האגודה משכה את החוב ולא שילמה לו. רציתי למנוע אי־נעימויות מהמאמן, שסייע לקדם את הקבוצה בטבלת הליגה הלאומית.

גם נתתי 500 דולר מכיסי כמיקדמה למאמן הנוכחי, זאב זלצר, וזה כדי שהמאמן לא יסכם עם קבוצות אחרות. ועוד הרבה מיקרים שלא נעים לפרסם כאן, דרך העיתון.

זה נכון שהיושב־ראש לא מפטר אנשים. אבל הוא יוצר אווירה כזו, שבה הוא מאלץ את העסקן לקום וללכת.

חורה לי כיום מה שקורה באגודה, ובפרט בקבוצה. זוהי קבוצה עם פוטנציאל אדיר וקהל־אוהדים עצום, שצריך רק לעוררו, עכשיו הוא רדום ואדיש, בגלל מצב הקבוצה. מה שנעשה כיום באגודה — רואיח את התוצאות בשטח.

עד כאן, דברי שרעבי.

ישראל שרעבי, שירש את מקומו מאריה זייף, היום עוזרו של שר־החקלאות, שימחה ארליך, נקלע למאבקים עם גדי כרמלי, ולבסוף הובס.

המידע שנאסף על־ידי העולם הזה הוצג לפני היושב־ראש, נחמן מנדל, והוא הסכים להגיב:

אמר נחמן מנדל:

השאלה אם אנחנו מאפיה היא טפשית מטופשת. אצלנו נבחרים בצורה דמוקרטית, כל 3 שנים, לתפקידים השונים. אני אומנם כבר תשע שנים רצופות בתפקיד היושב־ראש, אבל זה רק מפני שאף אחד לא מסכים להתחלף איתי ולמשוך במקומי את העגלה הכבדה, שנקראת מכבי.

כל אחד מוכן לעבוד בתפקיד מסויים וצר. כולם עובדים בהתנדבות, וכל ההוצאות על חשבוננו.

זה לא נכון שלא נותנים לצעירים לעזור לנו. אנחנו מחפשים בנרות אנשים שיבואו ויעזרו. בשש השנים האחרונות התחלפו לפחות עשרה אנשים בתפקידים השונים באגודה. מדי שנתיים מתחלפים בעלי התפקידים בכדורגל, ואם זה לא רוטציה וזה לא מספק את הציבור, אז אני לא יכול על זה להתווכח. אנחנו אגודה מצליחה, שלישית בגודלה בין אגודות מכבי בישראל, והגדולה ביותר בפתח־תיקווה.

את גדי לא פיטרנו. הוא הפסיק לתפקד ולעבוד, ולא בגלל בעיות אישיות שיש לו. הוא לא נתן שום גרוש למכבי. כל הסיפור מצוץ מן האצבע, ואם הוא נתן, אז עשה זאת בלי רשות ועל דעת עצמו בלבד. ואם נתן כסף לשחקנים — שייקח אותו בחזרה.

שמעתי, שהסכום שאיתו הוא הסתבך, הוא שווה לתקציב שלנו במשך שלוש שנים. כל סיפוריו הם סיפורי פוגי.

גם לשרעבי איש במכבי לא חייב כסף. הוא חתום על מיכתב, שיש לי במגירה, שהאגודה לא חייבת לו כסף — לא פרטי ולא כאגודה. זה נכון, שחברי ההנהלה מפעם לפעם נותנים הלוואות לזמן קצר. אך לא מדובר בסכומים רציניים. חמשת אלפים שקלים, או מכסימום — 20 אלף שקל.

לגבי גדי: אנחנו חברים טובים של אבא שלו, ולכן החלטנו להקים ועד ציבורי שמנסה לגייס סכומי כסף. אין ביכולתה של האגודה לעזור בסכומים כאלה.

כשגדי נכנס לתפקיד בדקנו את עברו, כי היו עליו כל מיני שמועות, אך לא התגלו אצלו כל בעיות. הוא גם הביא הוכחות שהוא מרוויח הרבה מאוד כסף, והתברר מאוחר יותר שזה לא היה מדוייק.

זה לא נכון שמנהל קבוצת כדורגל חייב להיות בעל ממון. כיום מנהל הקבוצה הוא שמואל יוש, והוא עובד כשכיר בשדה־התעופה. זוהי עובדה שהקבוצה מתדרדרת. אבל הליגה רק התחילה ותיקוותי שנשתפר.

דינה ונון

(המשך מעמוד 10)

החברה תעבור לידי הפרוטקציונרים של הליכוד - „אל על" היא נתח שמן -

אבל למי יילך הקומיסיון?

בימים אלה כבר מכינים את התשתית הפיננסית להעברת נכסי חברת אל־על לידי הפרוטקציונרים של הליכוד. חיים קורפו ויורם ארידור יגסו להחיש את המכירה, מחשש שמא יחזור המערך לשילטון ויסכל את המזימה.

שרי האוצר והתחבורה יבקשו שלא לקפח אף אחד מן הפרוטקציונרים שלהם. חברת אל־על, לפי השקפתם, היא נתח שמן מאוד, שתנים רבים מאוד יכולים להתחלק בו — ולצאת שבעים. בקניית אל־על ישותפו קבוצתו של המלונאי חיים שיף, קבוצת אייזנברג, בנק המיזרחי, קבוצת דנות, בנק דיסקונט, הברון רוטשילד ומיליונרים אחרים. הליכוד יזדקק לתמיכתם של כל אלה בבחירות הבאות לכנסת, שיעלו הון רב.

בעיסקת־ענק מסוג זה, מקובל גם להעביר קומיסיון למי שאחראי על גיבוש פירטי העיסקה. גובהו של הקומיסיון מגיע לכמה אחוזים משווי העיסקה כולה — במיקרה זה מיליוני דולרים.

בפרשת המועל מהחברה לישראל, מיכאל צור, ידוע שהוא קיבל קומיסיונים גדולים על מכירת אוניות של צים. הועלו השערות שקומיסיונים אלו הגיעו אל קרן ספיר ואל קרנות מיפלגתיות של מפא"י. עדיין לא ברור מי יבצע את עיסקת אל־על, ולאן יופנה הקומיסיון מעיסקה זאת.

שלמה פרנקל ■

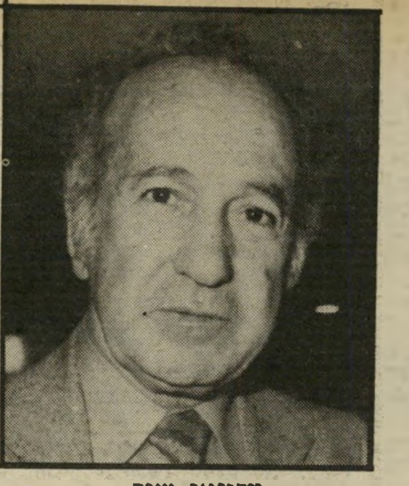

מלונאי שיף
נתח שמן

הכלכלנית אסתר אלכסנדר בדקה את מאזני „אל־על" וגילתה, כי בניגוד לטענה הכוזבת של הממשלה והנהלת החברה היא

לא הפסידה דולרים!

בניגוד לטענות שר־האוצר, יורם ארידור, לא נשאה הממשלה בהוצאות ההפסדים הדולריים של חברת אל־על — פשוט משום שלא היו לה הפסדים כאלה!

עובדה מדהימה זאת מתגלה מייד לעיני מי שמעיין במאזני החברה, ובחשבונות הרווח וההפסד שלה. הדבר מפריך לחלוטין את כל הטענות שמשמיעים דוברי הממשלה השכם והערב בשבועות האחרונים, כדי להצדיק את ההחלטה לסגור את חברת התעופה הלאומית ולמכור אותה לגורמים פרטיים, ממקורבי הממשלה, אחרי שהממשלה תכסה את חובות החברה.

הדו"ח הכספי המלא האחרון של אל־על מתייחס לשנת הכספים 1980/81. על־פי הנתונים המתפרסמים בדו"ח זה הסתכמו הכנסותיה של חברת אל־על ב־440,487,000 דולרים. הוצאותיה של החברה היו גבוהות יותר מהכנסותיה באותה שנה. ההפרש בין ההכנסות להוצאות הסתכם ב־47,382,000 דולר. זהו הסכום שבו נקבו דוברי הממשלה כ„הפסד בדולרים" של אל־על, כאחד הנימוקים המכריעים לסגירתה ומכירתה. לכאורה, אכן יש כאן הפסד של כמעט 48 מיליוני דולרים.

אך העיון בדו"ח מגלה פרט מעניין. מתברר כי לא כל הוצאותיה של חברת אל־על נעשות בדולרים. חלק מן ההוצאות הוא בשקלים ישראליים, אשר לצורך הכנת המאזן מתרגמים אותם לדולרים. הוצאות אלה, בשנת הכספים 80/81, היו על שכר, ריבית ותשלומים לספקים מקומיים. כאשר מתרגמים את ההוצאות הללו לדולרים — וזה מה שנעשה במאזן — מתקבל סכום של 46,136,000 דולרים — הגדול כמעט כמו ההפסד של החברה באותה שנת כספים!

תשלומים אלה, המסתכמים ב־46 מיליוני דולרים בערך, הם רק ההוצאות הלא־צמודות בשקלים. נוסף להם היו גם הוצאות צמודות בשקלים.

לעובדה זאת יש רק פירוש אחד ויחיד: לאל־על אין הפסדים בדולרים! הממשלה אינה צריכה להוציא דולרים — או כמעט שאינה צריכה לעשות זאת — כדי לכסות את גרעונותיה של אל־על!

„אגד" כן „אל־על" לא

לכאורה, אפשר לומר, כי אין זה משנה אם מתרגמים את השקלים לדולרים או לא, משום שהפסד נשאר הפסד, וגרעון נשאר גרעון, בין אם הוא מתבטא בשקלים ובין אם הוא מתבטא בדולרים. אך כאשר זוכרים כי גודלו של הגרעון הוא כ־10% מהכנסותיה של אל־על, שכמעט כולן הן בדולרים, מקבלים המיספרים משמעות שונה לחלוטין.

אין זה סוד כי ממשלת ישראל מסבסדת בשיעורים ניכרים שורה ארוכה של מיפעלים העובדים לייצוא, ומזרימים למדינה מטבע־חוץ, שיעור הסיבסוד, לעתים קרובות, עולה בהרבה על 10% מכלל ההכנסות במט"ח של המיפעלים הללו.

כך, למשל, מסובסד עד היום ענף היהלומים בצורה מאסיבית, משום שהוא מכניס למדינה דולרים. היהלומנים מקבלים אשראי נוח, ואיש לא העלה בדעתו לחסל את ענף היהלומים.

יותר מכך: הברת התחבורה אחרת, שאינה מכניסה למדינת־ישראל אפילו דולר אחד, מסובסדת על־ידי הממשלה בסכומים ניכרים. זהו קואופרטיב התחבורה אגד. האם יתכן שהממשלה, המוכנה לסבסד בסכומים ניכרים חברת תחבורה פנימית, לא תהיה מוכנה לסבסד חברת־תעופה לאומית, שגם מכניסה לאוצר המדינה מטבע־חוץ יקר — ואינה גורמת לה הפסדים בדולרים?

מיפעל המכניס דולרים

העיון בדו"ח של אל־על לשנת הכספים 80/81 מגלה פרט נוסף, מעניין. באותה שנה שילמה אל־על על חשבון פיצויים לעובדיה סכומי ענק בשקלים. גם סכום זה תורגם במאזנים לדולרים, והוא הסתכם ב־16,850,000 דולרים ששולמו לעובדי הקרקע, ו־5,950,000 דולרים ששולמו לציוותי האוויר — ביחד כמעט 23 מיליוני דולרים. סכום זה, המגיע לכמעט ממחצית גרעונה של אל־על באותה שנה, אינו נכלל בהוצאות הלא־צמודות של אל־על בשקלים באותה שנה, שהסתכמו, כפי שכבר נאמר, ב־46 מיליוני דולרים בערך. כל המיספרים האלה נוגעים, כאמור, לשנת 1980/81, אך בעיקרון הם נכונים גם לשנת הכספים שלאחריה.

הממשלה תומכת במיפעלי הייצוא שלנו, כי הם מכניסים יותר דולרים ארצה מאשר מוציאים ממנה, ובצורה זאת משתפר מאזן התשלומי הישראלי. בגלל הצירוף של אינפלציה דוהרת ושער חליפין שרירותי, מיפעלים אלה מפסידים במיקרים רבים במונחים של שקלים, למרות ההכנסה נטו בדולרים. אל־על נמנית בדיוק על סוג זה של מיפעלי יצוא.

אם אל־על היא ריווחית במונחים דולריים, ומפסידה רק בשקלים — ולא יותר מדי — הרי שאין שום סיבה כלכלית לסגור אותה.

המוביל העולמי

הנימוק הכלכלי לסגירת אל־על אינו קיים, אם כן. הוא יכול להתקיים אם תיסגר החברה בשבתות ובחגים. רק במיקרה כזה ייגרמו לה הפסדים של 40 מיליוני דולרים בשנה — סכום שברובו מורכב בדולרים של ממש, ולא משקלים שמתורגמים לדולרים, אך זאת, הפלא ופלא, דווקא היתה מוכנה הממשלה לעשות!

אם אכן תפורק אל־על ותחדל מלהיות המוביל הלאומי, היא תהיה באותו רגע למוביל העולמי. היא תהיה החברה הראשונה בעולם — וגם היחידה — שתחדל להתקיים כאשר הנימוק הוא ש„אי־אפשר לנהל אותה." זוהי המצאה בקנה־מידה עולמי, שממשלת ישראל יכולה לרשום עליה פטנט, שמא מישהו יבקש לחקות אותה.

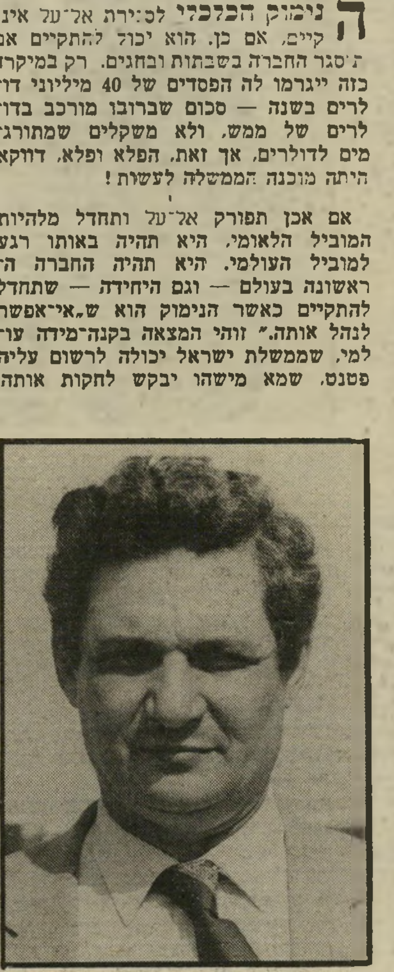

שר־אוצר ארידור
אין סיבסוד

אין סיכוי שיהיו מחקים רבים. בעולם הגדול מקובל שחברה עוברת אל כונס הנכסים ומפורקת כאשר היא פושטת את הרגל, ואינה מסוגלת לעמוד בתשלום חובותיה. זהו בוודאי לא המיקרה של אל־על. נכון שהחברה הפסידה — אך ההפסדים האלה, כפי שכבר הוסבר, הם בשקלים ולא בדולרים.

אך מהי חברה „שאי־אפשר לנהל אותה?" כל איש עסקים בעולם המסודר היה נותר פעור־פה לנוכח נימוק שכזה. חברה כזאת אינה קיימת. כאשר גוף המנהל חברה מגיע למסקנה שאינו מסוגל לנהלה, הוא פשוט מתפטר, ומניח למישהו אחר לנהל את החברה. בעלי מניות מעולם לא סגרו חברה משום שהנהלה לא מסוגלת לנהל אותה. אך במיקרה הזה, הדברים שונים. כאן הממשלה היא בעלת המניות, וההנהלה עושה יד אחת עם בעלי המניות, כאשר כולם שרים שירי הלל לעצמם, לכושרם וליכולת־הניהול שלהם — וסוגרים את החברה!

שבת־אחים יחדיו

הרעיון לנתק את הקשר התחבורתי הלאומי היחיד של ישראל עם העולם החיצון נראה כמעט מטורף. האמנם יכולה ממשלת ישראל להאמין ללא סייג בחברות כרטיות, כי ישרתו את האינטרסים הלאומיים של המדינה? מדינות חזקות וגדולות בהרבה מישראל, כמו בריטניה וצרפת, אינן מוכנות להותיר תחום כה חשוב של הביטחון הלאומי ליד המיקרה, והן מחזיקות בידיהן את חברות התעופה הלאומיות, למרות שחברות אלה גורמות להן הפסדים גדולים בהרבה מאלו שגורמת אל־על לישראל. ואין לשכוח כי בריטניה וצרפת, כמו גם מדינות אחרות, אינן מנותקות מבחינה תחבורתית מן העולם הסובב אותן, כמו במיקרה של ישראל!

כמו סיפורי מעשיות נשמעים הדיבורים על כך שעל חורבות אל־על תקום חברת־תעופה שתהיה ריווחית, ושלא יהיו בה תקלות ושלא יהיו בה שביתות, כאשר ההנהלה והעובדים ישבו שבת־אחים גם יחד, שבה יעבדו כולם יחד למען המטרה המשותפת, ללא לאות ובשכר נמוך בהרבה ממה שמקובל בכל חברות־התעופה בעולם. איפה תוקם החברה הזאת, בהונולולו?

סל חבר רע באילת

(המשך מעמוד 65)

אז מה קרה? יש פה מישפחות דרוזיות שחיות בעיר מאז היווסדה, אז יש בעיות איתן? זה לא משום שיש בעיות עם הערבים, יש בעיה ספיציפית עם תנאי הקיום של הפועלים וזה לא משנה אם זה ערבים או יהודים.

תקחי ארבעת אלפים גברים יהודים ב־תנאי חיים כאלה, וגם איתם יהיו בעיות. הם נמצאים בחברת גברים מהבוקר עד הערב. איפה שהם ישפכו את מיטענם הריג־שי? אז הפועל הולך לים ושוטף את העי־ניים והיד בורחת לו וצובטת למישהי. הם לא עבריינים, אבל סיגנון־החיים מוביל אותם לזה וזה שורש הבעיה. אמרתי לקב־לנים: אתם עושים מיליונים, אז תנו להם טלוויזיה, שש־בש, עיתון, שלא יהיו ב־סיר לחץ. בא אלי אחד בשימחה ואומר לי: „קניתי להם כדורגל”, תארי לעצ־מך, כדורגל הוא קנה להם עם כל המיל־יונים שלו.

● **אם תוציא מהעיר את פועלי הבנייה הערביים, מי יבנה את אילת?**

לא רוצה להוציא פועלים ערביים, רו־צה שיהיו מורשים לעבוד, ויהיו בתנאי־קיום שלא יצרו בעיה חברתית.

● **מדוע נזקקת לכתבה של אורי גולדשטיין כדי להיפטר מהעובדים הזרים, הבעיה הרי היתה קיימת קודם?**

תראי איך נדבקים לי כל מיני דברים. זה לא אני שרוצה להיפטר מהפועלים הזרים, שירות־התעסוקה החליט לפעול לא נגד העובדים אלא נגד המעסיקים.

● **למה?**

באילת יש מחסור בידיים עובדות, יש אבטלה, אז למה שעובדים זרים יתפסו מקומות־עבודה? מכל מקום בעולם שבו קיימת אבטלה באים לפה, מה קרה? תלכו מפה! רוצים להיות תיירים, אהלן וסהלן, לעבוד לא!

● **מי יעבוד באילת תחת הפועלים הזרים?**

יהודים...

● **ברצינות!**

מה שאת שומעת, יעבדו יהודים.

● **כל הסיפור הזה על הוצאת הפועלים הזרים מהעיר לא נועד, בעצם, לכסות על סילוק הערבים?**

זה לא נגד הערבים, זה נגד הזרים. בעיר הזו יש 50% זרים, תראי כמה כושים מס־תובבים פה? יאללה, שילכו מפה! מהה־פרה הביאו אותם! נראה אותם באמריקה עובדים בלי גרין־קארד!

● **אדוני ראש־העירייה, הבה נהיה רציניים. אתה יודע שהישר־אלים אינם רוצים בעבודות שחו־רות.**

את מוכנה להבריא מהאקסיומה הלא נכונה הזאת? בסולל בונה מתוך 450 פו־עלים רק 85 הם ערבים, מה דעתך על זה?

אני רוצה לראות תורכי אחד בלי רשיון בגרמניה, אני רוצה לראות! כל זמן שיש מערכת המסוגלת להעביר עובדים מהצ־פון לאילת, לא ניתן לזרים לתפוס מקו־מות כאשר בצפון מסתובבים תושבים יש־ראליים, גם יהודים וגם ערבים, בלי עבו־דה. למה? תגידי לי למה? כי יותר קל למצוא את הזרים באפריקה? מה יש, לישראלים לא נאה לעבוד? לי יש שני בנים מפוארים, אחד עובד בשטיפת כלים, אחר סוחב מזוודות בארקיע. כן מה שאת שומעת, הבן של ראש־העיר סוחב מזוו־דות. בלאגונה לא עובדים קיבוצניקים בתור שוטפי כלים? היום לשטוף כלים זה להיות דוקטור, לוחצים על הכפתור וזו כל התורה. כל עניין הישראלים שלא בנו־יים לעבודות שחורות הוא קישקוש ברבע גרוש.

● **ואתה באמת סבור שהבעיה בעיר היא עם הזרים, לא עם הער־בים?**

הפקיד הראשי שלי היה צ׳רקסי, והיל־דים שלו למדו אצל אשתי, אז את תבואי ללמד אותי על ערבים. מנהל מחלקה דרו־זי אצלי בעירייה זכה בתואר עובד מצט־יין, והיה אצל הנשיא. חס וחלילה שיבוא מישהו ויגיד שיש פה שינאה לערבים.

זה שהם מטרידים בחורות, זה טיבעי. בכל מקום פועל מהשטחים בא בבוקר חוזר בלילה לאשה, כאן אין להם אשה לחזור אליה. ואילו הערבים תושבי העיר, הדרוזים, הצ׳רקסים נהנים מסופר אינט־גרציה. הם כמו כל האדם. הנה, תראי אותי מבלה פה, בתמונה, בחתונה של מישפחה דרוזית באילת.

הסחורה של אברהם שפירא נשלחה בשבת האחרונה במטוס

השטיחים המעופפים בשבת

שבת, ה־23 באוקטובר 1982. השעה 7 בבוקר. מטוס די־סי־10 של חברת התעופה השווייצית סוויסאייר ממריא מ־נמל־התעופה בלוד, בטיסה 333 לציריך.

שעה לפני ההמראה עמלו במרץ חמי־שה פועלים, כולם בנים לאמהות יהודיות, כדי לסיים העמסת המיטענים למטוס, בי־ניהם מיטען ממיפעלי גלנויט של הרב, ח״כ אברהם שפירא.

מה שאסור על אל על, לדעת התלמיד־חכם, שליח אגודת ישראל בכנסת, מותר כנראה למיטענים מיסחריים, לדעת התעש־יין כבד־הגוף.

גויים של שבת

ביום השישי, ה־19 באוקטובר, ה־גיעה למחסני ממ״ן בנמל־התעופה בן־גוריון סחורה במישקל כולל של 2463 קי־לוגרם, ארוזה ב־359 חבילות. היעד הסופי של המיטען, לפי בקשת גלנויט: מנצ׳ס־טר, בריטניה. סוג הסחורה: אריגים.

החבילות עברו את הבדיקה הביטחו־נית השיגרתית ביום הרביעי בשבוע ש־עבר, וחלק מהסחורה הוטען במטוס ש־יצא לציריך ביום החמישי, ומשם הוטס למנצ׳סטר. היתר, 201 חבילות במישקל כולל של 1379 קילוגרם, הוטען והוטס, לא עלינו, בשבת־קודש.

כל הפרטים האלה עולים מתוך שטר־מיטען מס׳ 93355485 (085).

כיצד לתרץ את הסתירה בין דרישותיו התקיפות של איש אגודת־ישראל לסגור את אל־על, בשבתות, כדי למנוע את ער־בדיה לחלל שבת, ובין מישלוח מיטע־נים בשבת?

„יכול להיות שכך זה קרה,” הגיב על כך השבוע יושב־ראש הקואליציה. הוא הוסיף, כי מישהו כבר שאל אותו בעניין זה, אך הוא טרם הצליח לברר מה אירע.

„נתנו הוראות לעמילי־המכס העובדים איתנו,” סיפר בהתרגשות אברהם שפירא, „שידאגו שהסחורה שלנו לא תצא מהמ־דינה בשבתות. גם לאל על העברנו בזמנו בקשה דומה. אך מה אנו יכולים לעשות לגבי הגויים — אני מתכוון לחברות ה־גויים?

„מחר בבוקר אבקש לבדוק את הפרטים לגבי העברת הסחורה בשבת במטוס סוויסאייר... אגיד לכם, אני רוצה לראות אם הסחורה נקנתה על־ידי האנגלים ב־תל־אביב. ואז המישלוח היה עניינם. רק אם לא...”

ומה עם חמשת הפועלים שחיללו שבת בהעמיסם את החבילות של הרב המוסמך?

„איזה פועלים?” שאל איש־השטיחים. „נו, מה אני יכול לעשות, אם אני שולח מיכתב באמצע השבוע, והדואר מעביר אר־הו לגויים בשבת?

„נו, באמת, אני מציע שתדחו מלפרסם מחר על העניין, דווקא עכשיו, זה יכול...”

אז מי אשם אדוני הרב?

„יכול להיות שלא אנו מטיסים את הס־חורה — אלא הקונים. צריך לראות בחו־זה, איך נמכרה הסחורה. כן, תבין אותי, זה מסובך. אני צריך קודם לבדוק את העניין... פשוט אין לנו שליטה על המיש־לוחים.”

אבל בכל זאת, כבוד הרב, הידיעה הזו היא נוראית.

„אז תבין אותי! נתנו הוראות ברורות, שאנו מתנגדים שהסחורות שלנו יטוסו ב־שבת. למי נתנו ההוראות? לא, לא נתנו הוראות לחברות הזרות. אנו עובדים עם עמילי־מכס. כתבנו להם, אמרנו להם. אבל בכל זאת, אולי זה לא אנחנו ששלחנו את הסחורה, אולי הם קנו אותה בתל־אביב, ואז זה לא אנחנו.”

יבדוק כאשר יבדוק, אך במערכת ה־עולם הזה מצויות ההוכחות שהמיטען נש־לח על־ידי חברתו של הפוליטיקאי־תעשיין הדתי, ולא על־ידי שום גוי שהוא.

— Quod licet iovi non licet bovi

מה שמותר ליופיטר אסור לשור — אומר הפתגם הלטיני. האם גם מה שמותר לשטי־חים מעופפים אסור למטוסים?

מרסל זוהר

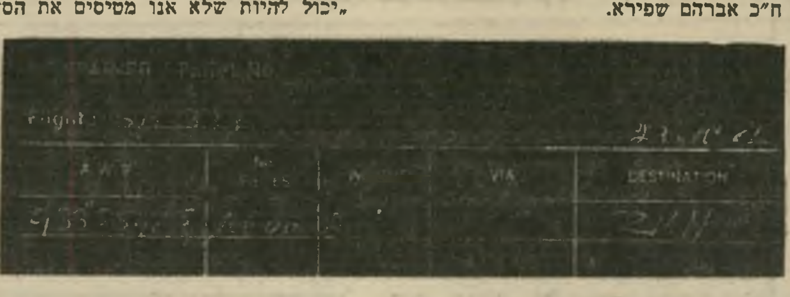

טיסה ותאריך

23 באוקטובר 1982. טיסה 333 סוויסאייר. טופס זה מתייחס לסחורה שהוטסה למנצ׳סטר דרך ציריך, עם שטר המיטען מס׳ 93355485(085) המתייחס לסחורה של מיפעלי **גלנויט**, שבבעלות שפירא.

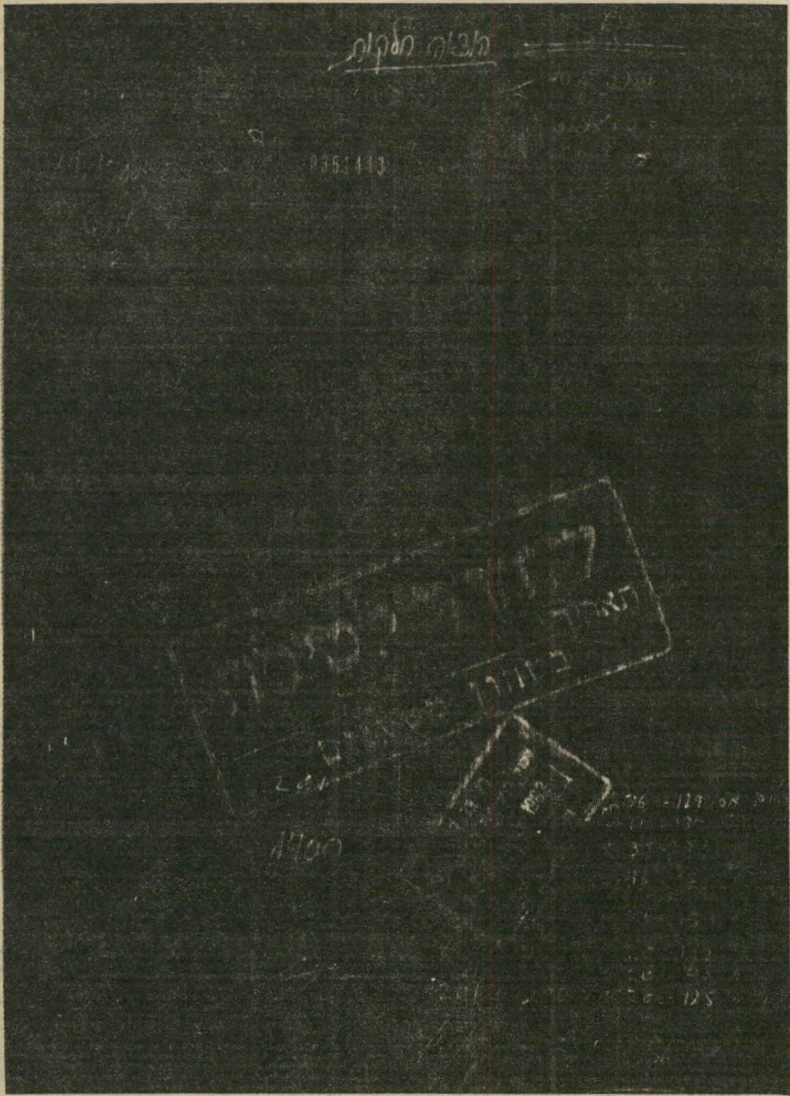

גלנויט, 23.10

זה צילום טופס־איחסון טובין לייצוא בדרך האוויר, שעליו מופיע שמו של המיפעל **גלטויט**. הסחורה של **גלנויט** נכנסה למחסני ממ״ן בלוד ב־19 באוקטובר, וטסה בשבת, ה־23.10 באוקטובר.

מאת מאיר תדמור

הבורסה

מווסתים כלפי מעלה

השבוע פגשתי את מאיר חן, שעל פי בקשתי המיוחדת נמנעתי מלכתוב על מעלליו בחודשים האחרונים. פגשתיו במישרדיו החדשים ברחוב יבנה פינת שדרות־רוטשילד, כששלט מכריז: חן את חן השקעות, ובעצם למה לא? התמחותו של חן כזכור, היא השקעת כספם של אחרים, „כדי לעשות מה שיותר". הוא אינו מטפח מניות, הוא גם לא מריץ אותן. הוא משקיע בהן, ומומחיותו היא, למיטב הבנתי, להשקיע במניות ששעריהן עולים, ליתר ביטחון, ניסיף בדרך־כלל. עובדה: המישרד החדש משגשג. הקפה שבו נתכבדתי היה טוב. הטלפונים היו עסוקים. התשובות היו קצרות. היה זה שיגעון של שבוע; שערי המניות בבורסה ירדו בדרך־כלל. המשקיעים של מאיר חן הרוויחו דווקא.

באופן חד־פעמי, לכבוד פתיחת המישרדים החדשים, מציע מאיר חן את מה שהוא מכנה השביעיה של חן: שלמון, אזורים השקעות, אלקו ש', כלל אלקטרוניקה, מהדו תעשיות, ערד, פוליכטונגר. כל הזכויות שמורות למאיר חן.

עוברים, עוברים

כל הזמן עוברים בבורסה. תחילה עברו ממטבע־חוץ, פרקו פת"מים אל הבורסה. אחר כך עברו מצמודים אל הבורסה. בבורסה עצמה עברו אל המניות החופשיות וכאשר אלה עשו את שלהן, עברו למניות הכבדות ולמניות של קבוצת ריגר־פישמן. בקרנות הנאמנות פדו את היחידות שהיו בקרנות המט"ח והצמודים ועברו לקרנות המתמחות במניות. מהקרנות האלה עברו לקרנות המובילות במניות. השבוע יהיה מעבר נוסף: מן הכבדות חזרה לחצי כבדות ולחופשיות, ששערן נעשה שוב אטרקטיבי, לאחר הירידה של השבוע והשבועיים האחרונים.

מי שסבור עדיין ששוק ההון המשני, הלא היא הבורסה, מתנהג כשוק, טועה. בשוק שולטים המווסתים. כשקרנות הנאמנות מכתיבות את הלחן, את המנגינה, את התווים במילא איש לא מבין. לוויסות, עד להודעה חדשה, יש כיוון ברור, למעלה; ולכן רבותי גם השבוע ואפילו בשבוע הבא יהיה שוק בריא.

בהקשר זה אני חייב לספר לכם מעשה שהיה בשבוע האחרון, וכזה היה. ישבתי אצל אחד ממנהלי התיקים הוותיקים, כשנכנס אחד המשקיעים ושואל לתומו: „שמעת את החדשות של ארבע? לא, מה קרה? „לא שמעת? אגודת־ישראל הודיעה שהיא פורשת מהקואליציה." מה? הוא החוויר כסיד ואמר, אתה בטוח? „לא, אני לא בטוח, אבל מה שכן, אתה החוורת כמו הקיר." ללמדכם, שאפילו שועלים ותיקים ומנוסים תומכים בבגין, כי הוא טוב לבורסה.

אמבוש לריגר פישמן

כמו בא"ש לילה, כך גם בבורסה יש התגנבות יחידים ואמבושים. ביום הראשון הכינו למניות המסומנות של קבוצת ריגר־פישמן אמבוש רציני, שעלה להם כמה מאות מיליוני שקלים. כמה חברה טוענים, שאת האמבוש הכינו אנשי הקרנות של בנק לאומי, אבל לא אתפלא אם יתברר שהיה שיתוף־פעולה של עוד כמה גורמים בנקאיים.

ביום הראשון הופיעו היצעי ענק בשתי המניות החביבות של ריגר־פישמן: למניות של הסנה ולמניות של פי־בי. כדי לא לטעות, הנה הנתונים המדוייקים: פי.בי במחזור של 53.14 מיליוני שקל נשארה ללא שינוי בעודף היצע של 876 אלף שקל ערך נקוב, כשהשער הוא 1950 נקודות. ריגר ופישמן קלטו את כל הסחורה. כל הכבוד. בהסנה ע"ש היתה השימחה גדולה עוד יותר. המחזור היה 69.26 מיליון שקל ועודף ההיצע 1.899 מיליוני שקלים ערך נקוב בשער של 2581 נקודות. ריגר־פישמן קלטו את הסחורה ובשער לא היה שינוי. כל הכבוד.

מי שרוצה להעמיד במיבחן את ריגר־פישמן, צריך גם לדעת שאמבוש יכול להיות דו־צדדי. נראה מה יתפתח השבוע. בינתיים, אף קרן־נאמנות של הבנקים לא הגיעה לתשואה של רונית, שערכה עלה השבוע לסכום שיא של שלושה מיליארד שקלים, ואומרים לי מביני דבר, שעד סוף השנה היא עשויה, או אולי עלולה, תלוי מי המדבר, להגיע לחמישה מיליארד שקל. זהירות, בינתיים כדאי למשקיעים הנבונים לעסוק בהתגנבות יחידים, לקחת טרמפ קצר ולברוח, לפני שיגלו אותם.

100,000 — לירות או שקלים?

התחרות הגוברת בין הבנקים על חסדיו של הלקוח הביאה, בין היתר, לשיטת ההוראות באמצעות הטלפון. הגדיל לעשות בנק דיסקונט, המאפשר ללקוחותיו לטלפן עד חצות לבנק ולתת לו הוראות.

שיטת מתן ההוראות באמצעות הטלפון גורמת לא אחת לשיבוש ביחסי הבנק והלקוחות, בשל ויכוח על ההוראה שניתנה בטלפון. עיקר ההוראות הטלפוניות מופנות אל יועצי ההשקעות לקניה ומכירה של ניירות־ערך. בשל הלחץ הרב שנוצר, בעיקר לקראת שעת הסגירה של קבלת הוראות לבורסה, יש טעויות — לעיתים קשות ויקרות.

הנה דוגמה למה שקרה למשקיע. הוא צילצל לסניף שבו יש לו חשבון של ניירות־ערך, וביקש מהיועץ לקנות לו במאה אלף לירות מנייה מסויימת. אחרי כמה ימים קיבל הודעה, שקנו לו במאה אלף שקל מניות שביקש. רץ אל הבנק וצעק חמס, ביקשתי 10 אלפים שקל ואתם קניתם במאה אלף שקל. אמרו לו: ביקשת מאה אלף, קיבלת מאה אלף. אמר להם: ביקשתי מאה אלף לירות. אמרו להם: כבר מזמן אין לירות.

העוקץ בעניין הוא, שאילו שערי המניה שנקנתה עבורו היו עולים, לא היתה בעייה, הוא היה מוכר את המניות בשקט ורווחיו עימו. אלא שהפעם המצב היה הפוך. שער המניות ירד והמשקיע הפסיד כ־20 אלף שקל ב„מכה אחת", והבנק ירד לחסכונותיו כדי לכסות את האיבדראפט.

ועכשיו לך תוכיח שאמרת לירות, או טתה ולא אתא, או אלקו במקום אל־קול, או כלל ולא כלל־סחר. לבנקים יש בעיה, ללקוחות יש בעיה גדולה יותר.

עזרה מהשר

למה פתח סגן־ראש־הממשלה ושר השיכון־והבינוי את מרכז הקניות החדש לוועדי־עובדים בבני־ברק? למה טרח השר

דויד לוי ולקוחות במרכז הקניות
למה הוא בא

דויד לוי לנסוע לבני־ברק, להצטלם בחברת לקוחות המרכז, לחייך ובכלל, להקדיש מזמנו היקר לאירוע זה?

הסיבה הישירה היא בעלי מרכז הקניות ש.א.מ, שהם עמי פרומצ'נקו — ניחשתם, יש קשר לשוקולד — ודודו מור, יהלומן בזכות עצמו ומס' 51 ברשימת הליכוד לכנסת.

לשני אלה בא רעיון. כמו כל הרעיונות, גם זה היה פשוט בתכלית. הביצוע קצת פחות. כבר זמן רב עומד בבני־ברק בשממונו מיבנה ענק של ארגמן, מאז עבר המיפעל ליבנה. שני היזמים חכרו את המקום, ושיפצו אולם ענק של 2000 מטרים רבועים, כדי לפתוח במקום מרכז קניות לוועדי־עובדים של מוסדות גדולים. ואומנם, הצטרפו לעניין ועדי־העובדים של בנק לאומי, בנק דיסקונט, בנק מיזרחי ועוד כמה. הרעיון הוא, שוועדי־העובדים הם המנהלים את המקום, הם גם שקובעים את מתח הרווחים לחנויות שבמרכז.

ואומנם, רק אם בידך כרטיס שהונפק על־ידי ועד־העובדים, אתה זכאי לקנות במקום, הפתוח לנוחיות הלקוחות משעה 2 בצהריים ועד 10 בערב.

אתם ודאי מבינים שמרכז כזה, במחירים כאלה, מהווה מתחרה רציני ליתר רשתות השיווק, שאינן יכולות להעניק הנחות במחיר, כפי שעושים במרכז החדש. ואומנם, הופעלו על המיפעלים ששכרו חנויות במקום, לחצים בצורת איום של אי־קניית תוצרתם, וגם פיתויים של יתרונות בהסדרי אשראי ואחרים. ברוב המיקרים, לא הלחצים ולא הפיתויים עזרו. וכדי להעמיד דברים באורם הנכון, גויים גם השר דויד לוי.

חבל. אמר לי אחד מהמאושרים שקנו במקום. אי־אפשר לקנות ולשלם במקום אחד. התשלום בכל חנות בנפרד.

המתרגם הקולי של היפאנים

חברת־מחשבים יפאנית בשם פו־די־טסו, או בקיצור פוז'יטסו, בוחנת עכשיו את יצורו של מיתקן או מכשיר, שיהיה מסוגל להקשיב לקולו של אדם ולהדפיס את מה שאמר בלשון אחרת. תחשבו לרגע איך אפשר להצליח בבחינה באנגלית, כשאת התשובות משיבים בעברית.

החברה היפאנית אומרת, שהצליחה לבנות מערכת תרגום ממוחשבת, המסוגלת כבר כיום לתרגם את דו"חות החברה מיפאנית לאנגלית, וזאת למרות שה„מילון" של המחשב מכיל 7000 מילים בלבד. מטרתה של החברה להגדיל את הזיכרון של המחשב ולצרף אליו מיתקן לזיהוי קולות־אנוש ומעבד תמלילים יפאני. מסובך מה, אבל מעניין.

מחסן חדש בתל־אביב

זוכרים את הסיפור על אחד שהביא ארצה טלפון אלחוטי ובמכס בלוד אמרו לו: תשאיר את הטלפון כאן, ותביא אישור מהדואר (ליתר דיוק, ממישרד־התקשורת), שמותר להשתמש בטלפון כזה בארץ. הלך הבחור למחרת לדואר ביהודה הלוי, מילא טופס, קיבל אישור, נסע למישרדי המכס בלוד ומשם למישרדי ממ"ן, המחסנים בלוד, שילם דמי־איחסון, לא הרבה, עמד בתור שלוש פעמים, וקיבל את הטלפון, אחרי ששילם את המכס, כמובן.

אגב, נוסף על המכס הוא הפסיד גם יום עבודה, אז מה?

אחד הקוראים טילפן אלי ואמר שנמצא פתרון לבעיית הנסיעה ללוד. לאחרונה פתחה חברת תבל, שהיא סוכנת אחת מחברות התובלה הגדולות בעולם, מחסנים בלב תל־אביב. מי שמייבא סחורות באמצעותה, מקבל אותן בלב־תל־אביב. אני מציע למכס לאמץ את הרעיון. הוא פשוט, ומה שיותר חשוב, מקל על החייבים במכס. אגב, את הרעיון הפשוט הזה המציאו בחו"ל.

חייל! יש לך פס
לשלוש שנים!
חיילים, חיילות – לכם באמת מגיע פס.
לכן, הפס הכתום הוא שלכם!
פס כתום
שם אמיר בחשון
מס' אישי 4953071
מס' ת.ז 0353241
מס' חשבון 385749
מס' סניף 609
תאריך גיוס 3/8/1981
כרטיס אישי לחיילים
בנק הפועלים
מה עושים?
ניגשים לסניף בנק הפועלים הקרוב,
מקבלים שי מיוחד וכרטיס הטבות אישי.
הכרטיס מעניק לכם, בין השאר:
★ פנקסי שיקים אישיים חינם.
★ הנחות בעמלות ובפעולות בנקאיות.
★ כרטיס בנק־קט לחייל,
המאפשר משיכה של עד 1,000 שקל.
★ הטבות בנקאיות נוספות.
★ "חסן לחייל" תכנית חסכון מיוחדת
עבורך, המעניקה לך, בנוסף להכנסות
גבוהות, גם הלוואה בגובה החסכון,
בתנאים נוחים.
כל מצטרף מקבל עם שחרורו הלוואה
בגובה מענק השחרור – בתנאים מועדפים.
אם סכום המענק יושקע בתכנית חסכון או
בקופת גמל, יקבל המשתחרר הלוואה
בסכום כפול ממענק השחרור.
ומה עוד ניתן להשיג בעזרת הכרטיס?
★ פרישת תשלומים נוחה של שכר לימוד
בקורסים להכשרה מקצועית
ובמוסדות להשכלה גבוהה.
★ הנחות על מופעים, ארועי תרבות ובידור.
וזה עוד לא הכל...
בוא לגדול איתנו.
בנק הפועלים

י' חשון תשמ"ג, 27.10.1982 מיספר 2356 שנה 47 המחיר: 40 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

ההומוסכסואל שהופעתו בטלוויזיה צונזרה מאשים את המישטרה שהיא מכינה

רשימה שחורה של הומואים!